

ปีที่ 6 ฉบับที่ 4 ISSN 1905-6907

สถานการณ์แรงงาน ไตรมาสที่ 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553)

Ministry of Labour

กระทรวงแรงงาน

คำฟอส่อน

ความคิดนั้นเป็นแม่บทใหญ่
ของการพูดและการกระทำ เพราะกิจที่จะทำ
คำที่จะพูดทุกอย่างล้วนสำเร็จมาจากความคิด
การคิดก่อนพูดและก่อนทำจึงช่วยให้บุคคล
สามารถยับยั้งคำพูดที่ไม่สมควร
หยุดยั้งการกระทำที่ไม่ถูกต้อง

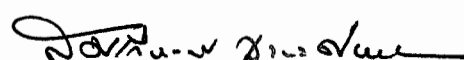
พระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐

คำนำ

กระทรวงแรงงานได้จัดทำรายงานสถานการณ์แรงงานขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลด้านเศรษฐกิจและแรงงานที่สำคัญ ข้อมูลตัวชี้วัดภาวะแรงงาน รวมถึงข่าวสาร บทความต่าง ๆ เกี่ยวกับด้านแรงงาน เพื่อมุ่งหวังเผยแพร่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไป

รายงานสถานการณ์แรงงาน กำหนดจัดทำเป็นรายไตรมาสและประจำปี ฉบับนี้เป็นรายงานประจำไตรมาสที่ 4 ปี 2553 ซึ่งเป็นการรายงานข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2553 เพื่อให้รายงานสถานการณ์แรงงานสามารถเผยแพร่ได้ทันตามกำหนดเวลา กระทรวงแรงงานจึงได้ใช้ข้อมูลเบื้องต้นหรือข้อมูลประมาณการของหน่วยงานต่าง ๆ มาประกอบการวิเคราะห์จัดทำรายงาน ทั้งนี้ ได้เผยแพร่สถานการณ์แรงงานทุกไตรมาสและประจำปีที่ทำขึ้นใน Website ของกระทรวงแรงงาน โดยสามารถติดตามรายละเอียดสถานการณ์แรงงานทุกฉบับได้จาก www.mol.go.th เลื่อนักวิชาการ

ข้อมูลที่ปรากฏในรายงานสถานการณ์แรงงานฉบับนี้ เป็นผลมาจากความร่วมมือในการสนับสนุนข้อมูลของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และสำนักงานประกันสังคม และหน่วยงานภายนอก อาทิ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฯลฯ จึงขอขอบคุณทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมา ณ โอกาสนี้ กระทรวงแรงงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานสถานการณ์แรงงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้สนใจทั่วไป และหากมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะประการใดได้โปรดแจ้งให้กระทรวงแรงงานทราบด้วย เพื่อพิจารณาดำเนินการปรับปรุงต่อไป

(นายสมเกียรติ ฉายะศรีวงศ์)

ปลัดกระทรวงแรงงาน

16 มีนาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	1
ภาวะเศรษฐกิจโดยรวม	8
สถานการณ์แรงงาน	13
➤ กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน	13
➤ การส่งเสริมการมีงานทำ	20
♣ การจัดหางานในประเทศ	20
♣ ความต้องการแรงงานภาคเอกชน	28
♣ แรงงานต่างด้าว	31
♣ แรงงานไทยในต่างประเทศ	34
➤ การพัฒนาศักยภาพแรงงาน	38
➤ การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ	43
♣ การตรวจแรงงาน	43
♣ ความปลอดภัยในการทำงาน	47
♣ การแรงงานสัมพันธ์	48
♣ การสวัสดิการแรงงาน	51
➤ การประกันสังคม	51
➤ การเลิกจ้างแรงงาน	56
ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน	57
สถานการณ์แรงงานและความต้องการจ้างแรงงานไทยในสิงคโปร์	64
สถานการณ์แรงงานและความต้องการจ้างแรงงานไทยในเยอรมัน	67
ความต้องการแรงงานต่างชาติ ตอนที่ 1	69
บทบาทกระทรวงแรงงานต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	73
เก็บข่าวมาฝาก	89
สารบัญตารางภาคผนวก	95

บทสรุปผู้บริหาร

สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและแรงงาน
ไตรมาส 4 ปี 2553 มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ภาวะเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจไทยไตรมาสที่ 3 ปี 2553 ขยายตัวร้อยละ 6.7 โดยมีแรงสนับสนุนจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและความมั่นใจของนักลงทุนที่ส่งผลให้การส่งออก การลงทุน และการบริโภคของภาคเอกชนยังคงขยายตัวอย่างไร้ที่ติตาม เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ 2 ของปี 2553 โดยปรับผลของฤดูกาลออกแล้ว เศรษฐกิจไทยหดตัวร้อยละ 0.2 (%QoQ, SA) แต่เมื่อพิจารณา 9 เดือนแรกของปี 2553 เศรษฐกิจไทยอยู่ในภาวะขยายตัวสูงถึงร้อยละ 9.3

สถานการณ์ด้านแรงงาน

กำลังแรงงาน อายุ 15 ปีขึ้นไปมีจำนวน 53.68 ล้านคน อยู่ในกำลังแรงงาน 38.71 ล้านคน เป็นผู้มีงานทำ 38.18 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 98.6 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด ขณะที่ผู้ว่างงานมี 3.9 แสนคน หรือร้อยละ 1.0 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงาน ผู้รอฤดูกาล มีจำนวนประมาณ 1.4 แสนคน (ร้อยละ 0.4)

การมีงานทำ ผู้มีงานทำจำนวน 38.18 ล้านคน พบว่า ทำงานในภาคเกษตรกรรม 15.18 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 39.8 ของผู้มีงานทำทั้งหมด ทำงานนอกภาคเกษตรกรรม จำนวน 23 ล้านคน (ร้อยละ 60.2) นอกจากนี้พบว่า กลุ่มผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมจะทำงานใน

สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ฯ มากที่สุด มี 6.10 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 16.0 ของผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมทั้งหมด รองลงมาคือสาขาการผลิต มีจำนวน 5.38 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 14.1 ของผู้ทำงานนอกภาคเกษตรทั้งหมด สาขาโรงแรมและภัตตาคาร 2.47 ล้านคน ร้อยละ 6.5 สาขาการก่อสร้าง 2.06 ล้านคน ร้อยละ 5.4 และสาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศฯ 1.56 ล้านคน ร้อยละ 4.1

การว่างงาน ผู้ว่างงานทั่วประเทศมีประมาณ 3.9 แสนคน หรือมีอัตราการว่างงานร้อยละ 1.0 เมื่อพิจารณาผู้ว่างงานในภาคต่าง ๆ พบว่าภูมิภาคที่มีจำนวนผู้ว่างงานสูงสุดคือภาคใต้ 1.26 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 32.29 ของผู้ว่างงานรวม ทุก ภูมิภาค รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 1.11 แสนคน (ร้อยละ 28.43) ภาคกลางมีจำนวน 0.85 แสนคน (ร้อยละ 21.71) ภาคเหนือมีจำนวน 0.53 แสนคน (ร้อยละ 13.69) สำหรับกรุงเทพมหานครมีผู้ว่างงานน้อยที่สุดคือจำนวน 0.15 แสนคน (ร้อยละ 3.88) และระดับการศึกษาที่มีผู้ว่างงานสูงสุด คือระดับอุดมศึกษามีจำนวนสูงสุดถึง 1.14 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 29.2 ของผู้ว่างงานทั้งหมด

แรงงานนอกระบบ จากข้อมูลล่าสุดมีการสำรวจในไตรมาส 3 ปี 2553 ผู้มีงานทำที่เป็นแรงงานนอกระบบมีจำนวน 24.13 ล้านคน ลดลงจากการสำรวจในปี 2552 จำนวน 1.8 แสนคน โดยปี 2552 มีแรงงานนอกระบบ 24.32 ล้านคน คิดเป็นอัตราที่ลดลงร้อยละ 0.76 โดยที่ปี 2553 นี้พบว่าภูมิภาคที่มีผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบมากที่สุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มีจำนวน 10.05 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 41.65 ของจำนวนแรงงานนอกระบบทั้งหมด ทั้งนี้ แรงงานนอกระบบเหล่านี้ส่วนใหญ่จะทำงานในภาคเกษตรกรรม ซึ่งได้แก่ ทำการเกษตรกรรม และการประมง กล่าวคือ มีจำนวน 14.49 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 60.0 ขณะที่ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมมี 9.65 ล้านคน (ร้อยละ 40.0) ซึ่งแรงงานนอกระบบทำงานในภาคเกษตรกรรมลดลงจากปี 2552 ซึ่งมีแรงงานนอกระบบ 14.76 ล้านคน (ลดลงร้อยละ 1.84) และแรงงานนอกภาคเกษตรเพิ่มขึ้นจาก 9.56 ล้านคน ในปี 2552 เป็น 9.65 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.92 (9 หมื่นคน) โดยกลุ่มนอกภาคเกษตรไตรมาสนี้ เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่าอุตสาหกรรมที่มีจำนวนแรงงานนอกระบบสูงสุด 5 อันดับแรก คือ 1) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ จำนวน 4.04 ล้านคน (ร้อยละ 41.83 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) 2) โรงแรมและภัตตาคาร 1.86 ล้านคน (ร้อยละ 19.30 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) 3) การผลิต 1.10 ล้านคน (ร้อยละ 11.43 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) 4) การก่อสร้าง 0.97 ล้านคน (ร้อยละ 10.05 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) และ 5) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม จำนวน 0.52 ล้านคน (ร้อยละ 5.41 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด)

ผู้สูงอายุ จากข้อมูลล่าสุดปี 2550 พบว่า มีผู้สูงอายุที่มีงานทำมีประมาณ 2.51 ล้านคน หรือร้อยละ 35.74 ของผู้สูงอายุทั้งหมด โดยกลุ่มผู้สูงอายุที่มีงานทำส่วนใหญ่ทำงานในภาคเกษตรกรรม จำนวน 1.44 ล้านคน หรือร้อยละ 57.56 ของผู้สูงอายุที่มีงานทำ

ทั้งหมดและอาชีพที่ทำส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง จำนวน 1.59 ล้านคน หรือร้อยละ 63.1 ของผู้สูงอายุที่มีงานทำทั้งหมด รองลงมาคือช่วยธุรกิจครัวเรือน โดยไม่ได้รับค่าจ้าง จำนวน 0.43 ล้านคน หรือร้อยละ 17.22 และเป็นลูกจ้างเอกชนจำนวน 0.32 ล้านคน หรือร้อยละ 12.74

การบริหารจัดการงานในประเทศ ในช่วงไตรมาสที่ 4 ปี 2553 (ตุลาคม – ธันวาคม 2553) มีตำแหน่งงานว่างแจ้งผ่านกรมการจัดหางาน 113,815 อัตรา ซึ่งลดลงจากไตรมาสที่แล้วถึง 9,771 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 7.91 (ไตรมาสที่แล้วมีตำแหน่งงานว่าง 123,586 อัตรา) และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่ามีจำนวนตำแหน่งงานว่างเพิ่มขึ้น 27,686 คน คิดเป็นร้อยละ 32.14 สำหรับผู้ลงทะเบียนสมัครงาน ไตรมาสนี้พบว่ามี 98,893 คน ลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 26,787 คน คิดเป็นลดลงร้อยละ 21.31 และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีจำนวนผู้สมัครงาน 125,624 คน พบว่าลดลง 26,731 คน คิดเป็นลดลงร้อยละ 21.26 สำหรับตำแหน่งงานว่างตามพื้นที่พบว่ากรุงเทพมหานครมีตำแหน่งงานว่างมากที่สุดคือร้อยละ 34.95 (39,780 อัตรา) รองลงมาคือภาคกลางร้อยละ 32.40 (36,880 อัตรา) ของตำแหน่งงานว่างทั้งหมด ในส่วนภาคตะวันออกเหนือ ภาคใต้ และภาคเหนือ มีตำแหน่งงานว่างคิดเป็นร้อยละ 12.64 (14,383 อัตรา) ร้อยละ 11.89 (13,531 อัตรา) และร้อยละ 8.12 (9,241 อัตรา) ตามลำดับ และการบรรจุงานจะมีอัตราบรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่างภาพรวมอยู่ที่ร้อยละ 62.32 โดยภูมิภาคที่มีอัตราการบรรจุงานต่อ

ตำแหน่งงานว่างสูงสุดคือ ภาคเหนือร้อยละ 84.55 รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 77.81 ภาคกลาง ร้อยละ 75.97 และภาคใต้ ร้อยละ 75.47 ขณะที่กรุงเทพมหานครมีอัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างต่ำสุดคือ ร้อยละ 34.43 ส่วนตำแหน่งงานว่างตามระดับการศึกษาที่มีตำแหน่งงานว่างสูงสุดยังคงเป็นระดับ ปวช./ปวส./อนุปริญญาร้อยละ 38.73 (44,081 อัตรา) รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษา โดยมีความต้องการร้อยละ 32.24 (36,697 อัตรา) ระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า ร้อยละ 14.45 (16,444 อัตรา) ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 13.95 (15,876 อัตรา) สำหรับระดับปริญญาโทขึ้นไปมีสัดส่วนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 0.63 (717 อัตรา) แสดงให้เห็นว่าตลาดแรงงานมีความต้องการแรงงานในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีสูงโดยความต้องการในตำแหน่งต่ำกว่าปริญญาตรีมีถึงร้อยละ 85.42 (97,222 อัตรา)

การจ้างงานภาคเอกชน กรมการจัดหางาน ได้รวบรวมความต้องการแรงงานภาคเอกชนจากหนังสือพิมพ์ 8 ฉบับ ได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ มติชน ประชาชาติธุรกิจ ฐานเศรษฐกิจ ผู้จัดการรายสัปดาห์ บางกอกโพสต์ และสมัครงวัน พบว่าช่วงไตรมาสที่ 4 ปี 2553 มีสถานประกอบการประกาศรับสมัครแรงงานจำนวน 165 แห่ง ต้องการแรงงานรวม 4,913 อัตรา เป็นจำนวนที่เพิ่มขึ้น 740 อัตราจากไตรมาสที่แล้วที่มี 4,173 อัตรา โดยคิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.73 อาชีพที่ต้องการแรงงานสูงสุด คือ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ จำนวน 1,228 อัตรา หรือร้อยละ 24.99 และมีความต้องการแรงงานในระดับ

ปวช.-ปวส.มากที่สุด จำนวน 1,757 คน หรือร้อยละ 35.76

แรงงานต่างด้าว ที่เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมายคงเหลือ ข้อมูลเดือนธันวาคม 2553 มีจำนวนทั้งสิ้น 378,078 คน โดยส่วนใหญ่เป็นประเภทแรงงานต่างด้าวพิสูจน์สัญชาติและได้รับใบอนุญาตทำงานที่มีจำนวน 228,069 คน (ร้อยละ 60.32) รองลงมาคือ ประเภทชั่วคราว (มาตรา 9) มีจำนวน 70,449 คน (ร้อยละ 18.63) แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานตาม MOU จำนวน 42,740 คน (ร้อยละ 11.30) และประเภทส่งเสริมการลงทุนฯ (มาตรา 12) จำนวน 22,397 คน คิดเป็นร้อยละ 5.92 ขณะที่ประเภทตลอดชีพ มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 14,423 คน (ร้อยละ 3.81) ของแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายทั้งหมด โดยแรงงานต่างด้าวประเภทชั่วคราวและประเภทส่งเสริมการลงทุนสัญชาติที่มีตำแหน่งงานมากที่สุดคือ ญี่ปุ่น 23,994 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 23.23

สำหรับแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน มี 2 กลุ่มใหญ่คือ (1) ชนกลุ่มน้อย มีจำนวน 23,340 คน คิดเป็นร้อยละ 2.44 และ (2) แรงงานต่างด้าวตามมติ ครม. 3 สัญชาติ คือ พม่า ลาว กัมพูชา ซึ่งได้รับอนุญาตให้ทำงานชั่วคราว เพื่อทดแทนการขาดแคลนแรงงานในประเทศไทย ณ เดือนธันวาคม 2553 มีจำนวนทั้งสิ้น 932,255 คน คิดเป็นร้อยละ 97.56 ซึ่งแรงงานต่างด้าวกลุ่มนี้คณะรัฐมนตรีมีมติให้ต่อใบอนุญาตอีก 1 ปี และจะสิ้นสุดใบอนุญาตพร้อมกันในเดือนกุมภาพันธ์ 2555 โดยมีการต่อใบอนุญาตแล้วทั้งสิ้น 932,255 คน

แรงงานไทยในต่างประเทศ ในช่วงไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม – ธันวาคม 2553) มี

แรงงานไทยที่ลงทะเบียนแจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศผ่านกรมการจัดหางาน 34,014 คน โดยแรงงานส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออก เฉียงเหนือมากที่สุดร้อยละ 60.77 (20,672 คน) เป็นผู้มีการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 14,918 คน คิดเป็นร้อยละ 43.86 ของผู้แจ้งความประสงค์ทั้งหมด ส่วนวิธีการเดินทางพบว่าไป โดย Re-Entry คือกลับไปทำงานอีกครั้งหนึ่ง โดยการต่ออายุสัญญา มีจำนวน 14,229 คน (ร้อยละ 43.40) รองลงมาคือบริษัทจัดหางานจัดส่ง 13,295 คน (ร้อยละ 40.56) และ ส่วนภูมิภาคที่แรงงานไทยไปทำงานส่วนใหญ่จะไปทำงานใน ภูมิภาคเอเชีย มีจำนวน 20,814 คน คิดเป็นร้อยละ 63.49 ของแรงงานไทยที่ไปทำงานต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาคือภูมิภาค ตะวันออกกลาง 6,252 คน ร้อยละ 19.07

การพัฒนาศักยภาพแรงงาน มีการฝึกเตรียมเข้าทำงาน 3,371 คน เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วจำนวน 2,005 คน โดยกลุ่มอาชีพที่มีการฝึกเตรียมเข้าทำงานสูงสุด คือ กลุ่มอาชีพธุรกิจและบริการ จำนวน 912 คน (ร้อยละ 27.05) รองลงมาคือ กลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 900 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 และกลุ่มช่างเครื่องกล จำนวน 717 คน (ร้อยละ 21.27)

สำหรับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน ไตรมาส 4 ปี 2553 ฝึกยกระดับฝีมือแรงงานทั้งสิ้น 19,413 คน โดยกลุ่มอาชีพที่ฝึกยกระดับฝีมือสูงสุด คือ กลุ่มธุรกิจและบริการมีสัดส่วนการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานสูงสุดจำนวน 10,681 คน คิดเป็นร้อยละ 55.02 รองลงมาคือ กลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ มีการฝึกยกระดับจำนวน 3,336 คน คิดเป็นร้อยละ 17.18

ส่วนการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน มีการทดสอบทั้งสิ้น 5,276 คน ลดลงจากไตรมาสที่แล้วที่มีผู้เข้ารับการทดสอบ 6,672 คน โดยลดลงถึง 1,396 คน คิดเป็นร้อยละ 20.92 และเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่แล้วที่มีผู้เข้ารับการทดสอบ 5,668 คน เพิ่มขึ้น 392 คน คิดเป็นร้อยละ 6.92 โดยการทดสอบมาตรฐานฝีมือแห่งชาติมีการทดสอบมากที่สุด จำนวน 5,250 คน คิดเป็นร้อยละ 99.51 ของผู้เข้ารับการทดสอบทุกประเภท รองลงมาคือ การทดสอบมาตรฐานเฉพาะสถานประกอบการมีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 และการทดสอบฝีมือแรงงานเพื่อไปทำงานต่างประเทศมีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 0.19 ตามลำดับ

การคุ้มครองแรงงาน จากการตรวจสถานประกอบการทั้งสิ้น 10,322 แห่ง ลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 530 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.88 มีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจจำนวน 398,546 คน ลูกจ้างที่ได้รับความคุ้มครองลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 142,469 คน คิดเป็นร้อยละ 26.33 ซึ่งสถานประกอบการที่ตรวจในไตรมาสนี้ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 1 - 4 คน จำนวน 2,793 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 27.06 รองลงมาเป็นสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 5 - 9 คน จำนวน 2,314 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.42 สำหรับผลการตรวจพบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 92.33 (จำนวน 9,530 แห่ง) ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย

➤ สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมีร้อยละ 7.67 (จำนวน 792 แห่ง) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบระหว่างไตรมาสนี้กับไตรมาสที่แล้วพบว่า (ไตรมาสที่แล้วมีสถานประกอบการปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 95.61) ไตรมาสนี้มีอัตราสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้องลดลงจากไตร

มาสที่แล้วร้อยละ 3.43 ขณะที่สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว คิดเป็นอัตราสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องเพิ่มขึ้น ร้อยละ 74.72 พิจารณาจากอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ พบว่า ภาพรวมมีอัตราร้อยละ 7.67 สถานประกอบการที่มีอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานสูงสุด คือ สถานประกอบการขนาด 10 – 19 คน มีอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานร้อยละ 13.24 รองลงมาคือสถานประกอบการขนาด 1,000 คนขึ้นไปร้อยละ 12.50 สถานประกอบการขนาด 50 – 99 คน ร้อยละ 11.96 สถานประกอบการขนาด 100 – 199 คน ร้อยละ 11.29 สถานประกอบการขนาด 20 – 49 คน ร้อยละ 11.00 สถานประกอบการขนาด 200 – 499 คน ร้อยละ 8.88 สถานประกอบการขนาด 500 – 999 คน ร้อยละ 4.76 สถานประกอบการขนาด 5 – 9 คน ร้อยละ 3.72 และสถานประกอบการขนาด 1 – 4 คน ร้อยละ 3.29

➤ เรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง 5 อันดับแรก ได้แก่ เรื่องสวัสดิการ 792 แห่ง (ร้อยละ 100) การจัดทำข้อบังคับ 395 แห่ง (ร้อยละ 49.87) ค่าจ้างขั้นต่ำ 210 แห่ง (ร้อยละ 26.52) การส่งสำเนาข้อบังคับ 194 แห่ง (ร้อยละ 24.49) และการประกาศข้อบังคับ 167 แห่ง (ร้อยละ 21.09)

ประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน ร้อยละ 36.51 (889 แห่ง)

- 2) การผลิต ร้อยละ 27.89 (679 แห่ง)
- 3) โรงแรมและภัตตาคาร ร้อยละ 13.22 (322 แห่ง)
- 4) กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ ร้อยละ 8.17 (199 แห่ง) และ
- 5) การก่อสร้าง ร้อยละ 5.42 (132 แห่ง)

การตรวจความปลอดภัยในการทำงาน

มีการตรวจความปลอดภัยในสถานประกอบการทั้งสิ้น 3,985 แห่ง ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ จำนวน 373,668 คน โดยสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย มีจำนวน 3,041 แห่ง ส่วนสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง จำนวน 944 แห่ง โดยประเภทอุตสาหกรรมที่ตรวจพบว่ามีอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยสูง คือ งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์ คือ มีอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยเท่ากับ 35.14 รองลงมา ได้แก่ การผลิตเท่ากับ 33.84 การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน เท่ากับ 32.56 เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้เท่ากับ 30.95 การประมงเท่ากับ 20.00 โรงแรมและภัตตาคารเท่ากับ 18.85 การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน เท่ากับ 18.15 การก่อสร้างเท่ากับ 17.44 การเป็นสื่อกลางทางการเงิน เท่ากับ 17.27 การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม เท่ากับ 17.24 การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา เท่ากับ 15.00 กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ เท่ากับ 14.66 และกิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ เท่ากับ 14.00 ตามลำดับ

การประสบอันตราย/เจ็บป่วยจากการทำงาน ในรอบไตรมาส 4 ปี 2553 มีข้อมูลเฉพาะยอดสะสมของเดือนตุลาคม —

พฤศจิกายน 2553 รวม 25,378 คน ซึ่งเป็นข้อมูล ณ วันที่ 6 มกราคม 2554 และข้อมูลอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามข้อเท็จจริงที่ได้รับเพิ่มเติม ทั้งนี้ได้รับแจ้งจากสำนักงานประกันสังคมว่าข้อมูลการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานอยู่ระหว่างการประมวลผลข้อมูล จึงไม่สามารถจำแนกรายละเอียดและรายงานในไตรมาสนี้ได้

การเกิดข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาทแรงงาน
ในรอบไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553) พบว่ามีการแจ้งข้อเรียกร้องทั้งสิ้น 89 แห่ง 97 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 45,634 คน เป็นการแจ้งข้อเรียกร้องของภาคเอกชนทั้งหมดข้อเรียกร้องดังกล่าวสามารถยุติได้ 79 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 43,141 คน โดยเป็นการยุติด้วยระบบทวิภาคี คือไม่เกิดข้อพิพาทแรงงานจำนวน 69 แห่ง มีลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 39,722 คน โดยสามารถตกลงกันเองได้ 68 แห่ง 75 ครั้งลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 39,614 คน อื่นๆ ได้แก่ การยื่นข้อเรียกร้องที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย เป็นต้น 1 แห่ง 1 ครั้ง ลูกจ้าง 108 คน ส่วนข้อเรียกร้องที่ไม่สามารถตกลงได้ในระบบทวิภาคีและเกิดเป็นข้อพิพาทแรงงานมีจำนวน 10 แห่ง 11 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 3,419 คน

สำหรับข้อพิพาทที่เกิดขึ้น มีจำนวน 17 แห่ง มีลูกจ้างที่เกี่ยวข้องรวม 8,034 คน พบว่าพนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงานได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยและสามารถยุติข้อพิพาทแรงงานได้ 15 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 7,257 คน โดยจำแนกเป็นยุติภายใน 5 วัน มี 6 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 4,423 คน ยุติเกิน 5 วัน 7 แห่ง ลูกจ้าง 2,255 คน อื่นๆ ได้แก่ ถอนข้อเรียกร้อง 2 แห่ง

ลูกจ้าง 579 คน เลือข้อพิพาทแรงงานที่ยังไม่ยุติ 2 แห่ง ลูกจ้าง 777 คน

ในส่วนความขัดแย้งในการจ้างงานระหว่างนายจ้างและลูกจ้างที่ไม่ใช่ข้อพิพาทแรงงานตามกฎหมายที่เรียกว่า “ข้อขัดแย้ง” ในรอบไตรมาสที่ 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553) ได้เกิดข้อขัดแย้งในสถานประกอบการทั้งสิ้น 56 แห่ง 61 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 42,551 คน โดยข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในไตรมาสสามารถดำเนินการให้ยุติได้ 53 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 94.64 ของสถานประกอบการที่เกิดข้อขัดแย้งทั้งหมด จำแนกเป็นการยุติด้วยการตกลงกันได้ 51 แห่ง 55 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 40,623 คน ยุติโดยการฟ้องศาลแรงงาน 2 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 3 คน มีข้อขัดแย้งที่ยังไม่ยุติ 3 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 1,925 คน

การสวัสดิการแรงงาน มีการส่งเสริมให้จัดบริการด้านสวัสดิการแรงงานนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด 2,953 แห่ง ลูกจ้างได้รับประโยชน์ 305,576 คน ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้จัดสวัสดิการแรงงานในสถานประกอบการ 2,942 แห่ง ลูกจ้างที่ได้รับประโยชน์ 302,017 คน 2) พัฒนาเด็กปฐมวัยศูนย์เด็กเล็กกิตติคุณเขตสิรินธรราชวิทยาลัยในพระราชูปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสมุทรปราการ 2 แห่ง ลูกจ้างได้รับประโยชน์ 1,391 คน 3) ให้บริการเงินกู้กองทุนเพื่อใช้แรงงาน 3 แห่ง ลูกจ้างได้รับประโยชน์ 1,711 คน 4) สถานประกอบกิจการที่ผ่านเกณฑ์โครงการโรงงานสีขาว 6 แห่ง ลูกจ้างได้รับประโยชน์ 457 คน

การประกันสังคม ณ วันที่ 30 กันยายน 2553 พบว่ามีสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียน

ประกันสังคมทั้งสิ้น 394,129 แห่ง ผู้ประกันตนทั้งสิ้น 8,934,284 คน และไตรมาสนี้มีสถานพยาบาลหลักในสังกัดประกันสังคมที่เป็นสถานพยาบาลของรัฐบาลจำนวน 151 แห่ง ร้อยละ 62.14 และสถานพยาบาลเอกชน 92 แห่ง ร้อยละ 37.86 ของสถานพยาบาลทั้งหมด สำหรับสถานพยาบาลในเครือข่ายมี 2,220 แห่ง

สถานะกองทุนประกันสังคม ข้อมูลเดือนพฤศจิกายน 2553 มีเงินกองทุน 807,224 ล้านบาท จำนวนผู้ให้บริการมีจำนวน 2,185,843 ราย สำหรับปริมาณการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน ซึ่งมี 7 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน พบว่ามีการจ่ายเงินทั้งสิ้น 9,847.46 ล้านบาท เป็นการจ่ายเงินกรณีเจ็บป่วยรวม 5,074.74 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 51.53 ของเงินประโยชน์ทดแทนที่จ่าย

การเลิกจ้างแรงงาน ไตรมาส 4 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553) มีผู้ประกันตนที่มาขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนโดยมาขึ้นทะเบียนเป็นผู้ว่างงานที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดของรัฐ 109,991 คน จำแนกเป็นเลิกจ้าง 16,522 คน คิดเป็นร้อยละ 15.02 ของผู้ขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน ลาออกเอง 93,469 คน คิดเป็นร้อยละ 84.98 ของผู้ขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน เปรียบเทียบกับไตรมาส 3 ปี 2553 มีจำนวนผู้ขอรับประโยชน์ทดแทนทั้ง 2 กรณีรวม 124,037 คน ลดลง 14,046 คน คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 11.32

ภาวะเศรษฐกิจโดยรวม

เศรษฐกิจไทยไตรมาสสาม และแนวโน้ม ปี 2553 – 2554

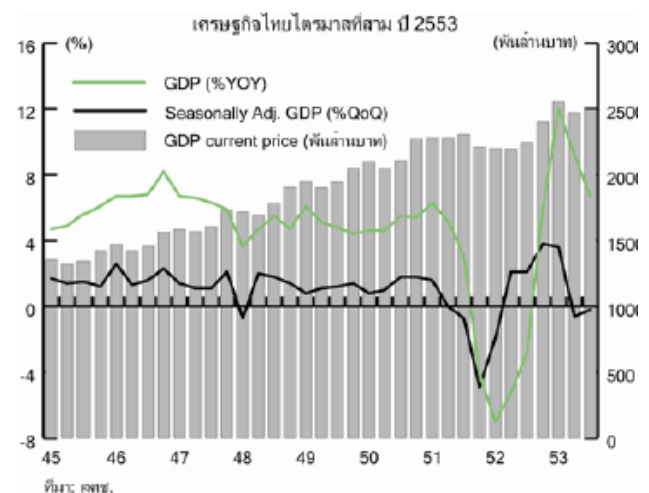
เศรษฐกิจไทยไตรมาสที่ 3 ปี 2553 ขยายตัวร้อยละ 6.7 โดยมีแรงสนับสนุนจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและความมั่นใจของนักลงทุนที่ส่งผลให้การส่งออก การลงทุน และการบริโภคของภาคเอกชนยังคงขยายตัวอย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ 2 ของปี 2553 โดยปรับผลของฤดูกาลออกแล้ว เศรษฐกิจไทยหดตัวร้อยละ 0.2 (%QoQ, SA) แต่เมื่อพิจารณา 9 เดือนแรกของปี 2553 เศรษฐกิจไทยอยู่ในภาวะขยายตัวสูงถึงร้อยละ 9.3

การคาดประมาณภาวะเศรษฐกิจไทย ในปี 2553 คาดว่าจะขยายตัวได้ถึงร้อยละ 7.9 โดยมีปัจจัยสนับสนุนทั้งการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและอุปสงค์ภายในประเทศที่มีการลงทุนและการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ 13.9 และ 4.9 ตามลำดับ โดยที่การส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐขยายตัวร้อยละ 25.1

การคาดประมาณการแนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี 2554 คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 3.5 – 4.5 ซึ่งจะลดลงจากที่ขยายตัวร้อยละ 7.9 ในปี 2553 จากการที่เศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มชะลอตัว และแนวโน้มการแข็งค่าของเงินบาท โดยที่การส่งออกจะขยายตัวร้อยละ 11.7 การบริโภคและการลงทุนเอกชนขยายตัวร้อยละ 4.3 และ 9.8 ตามลำดับ ส่วนเงินเฟ้อทั่วไปอยู่ในช่วงร้อยละ 2.5 – 3.5 อัตราการว่างงานร้อยละ 1.2 – 1.3 ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลร้อยละ 3.3 ของ GDP

(% YOY)	2552	2553		ประมาณการ	
	ทั้งปี	H1	Q3	2553	2554
GDP (ณ ราคาคงที่)	-2.3	10.7	6.7	7.9	3.5 - 4.5
การลงทุนรวม (ณ ราคาคงที่)	-9.2	11.7	8.0	9.7	8.0
ภาคเอกชน	-13.1	15.8	14.5	13.9	9.8
ภาครัฐ	2.7	0.3	-5.2	-1.3	2.5
การบริโภครวม (ณ ราคาคงที่)	0.1	5.9	4.5	5.0	4.1
ภาคเอกชน	-1.1	5.2	5.0	4.9	4.3
ภาครัฐบาล	7.5	9.7	2.0	5.5	2.7
มูลค่าการส่งออกสินค้า (US\$)	-13.9	37.0	22.2	25.1	11.7
ปริมาณ	-13.6	22.6	13.1	16.4	6.2
มูลค่าการนำเข้าสินค้า (US\$)	-25.2	53.4	30.7	33.5	13.4
ปริมาณ	-23.1	37.5	24.9	25.5	7.9
ดุลบัญชีเดินสะพัดต่อ GDP (%)	8.3	4.6	2.6	4.3	3.3
เงินเฟ้อ	-0.9	3.5	3.3	3.2	2.5 - 3.5
อัตราการว่างงาน	1.5	1.2	0.9	1.1	1.2 - 1.3

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย ในไตรมาสสาม ปี 2553

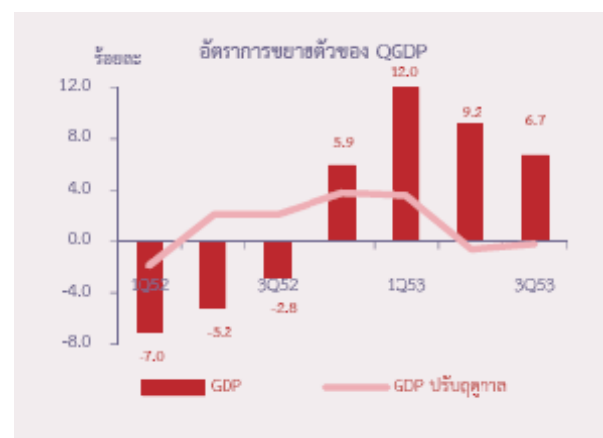
(1) ภาคการส่งออก มูลค่าการส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์ สหรัฐ. ในไตรมาสนี้นับถึง 49,721 ล้านดอลลาร์สหรัฐเป็นมูลค่าสูงที่สุดในประวัติศาสตร์ โดยขยายตัวร้อยละ 22.2 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ประเภทสินค้าหลักที่ส่งออก ได้แก่ ยานพาหนะและชิ้นส่วน แผงวงจรรวมเครื่องปรับอากาศ และยางพารา ขยายตัวร้อยละ 60.1 17.0 38.2 และ 93.9 ตามลำดับ ตลาดส่งออกหลักทั้งสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ยังคงขยายตัว ยกเว้นตลาดออสเตรเลียที่ส่งออกลดลง

(2) ภาคการท่องเที่ยว เริ่มปรับตัวเข้าสู่ภาวะปกติ นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาเมืองไทยในไตรมาสสามมีจำนวน 3.69 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.5 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา เป็นการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน มาเลเซีย และอินเดีย เป็นหลัก ส่งผลให้ GDP ในสาขาโรงแรมและภัตตาคารขยายตัวร้อยละ 10.1 เติบโตขึ้นจากร้อยละ 0.2 ในไตรมาสที่ผ่านมา

(3) การใช้จ่ายภาคครัวเรือน ขยายตัวร้อยละ 5.0 มี ปัจจัยสนับสนุนจากการเพิ่มขึ้นของรายได้เกษตรกรจากราคาพืชผลหลัก เช่น ยางพารา มันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ประกอบกับภาวะการจ้างงานอยู่ในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะการจ้างงานนอกภาคเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 อัตราการว่างงานที่ร้อยละ 0.9 ส่งผลให้ผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นในการใช้จ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้น จะเห็นได้จากดัชนีความ

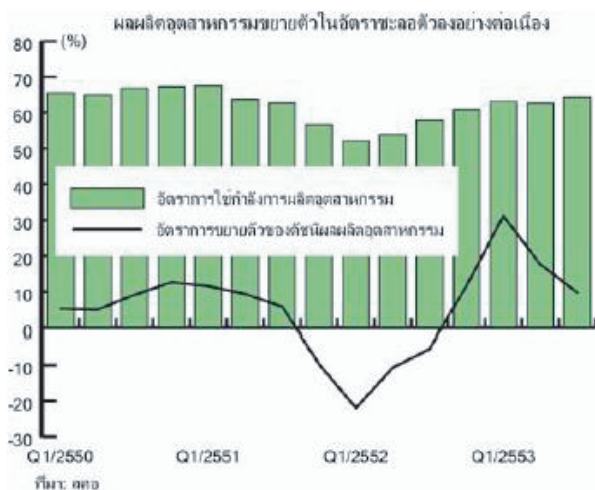
เชื่อมั่นของผู้บริโภคในไตรมาสนี้อยู่ที่ระดับร้อยละ 80.5 ปรับตัวดีขึ้นจากร้อยละ 75.9 ในไตรมาสที่ผ่านมา

(4) การลงทุนภาคเอกชน ขยายตัวร้อยละ 14.5 เป็นการขยายตัวในการก่อสร้างที่เร่งตัวขึ้น โดยเฉพาะการก่อสร้างที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ในขณะที่การลงทุนในเครื่องจักร เครื่องมือชะลอตัว ดัชนีความเชื่อมั่นของนักธุรกิจ (Business Sentiment Index : BSI) ในไตรมาสนี้นับถึงอยู่ที่ร้อยละ 50.4 ปรับตัวดีขึ้นจากร้อยละ 49.3 ในไตรมาสที่ผ่านมา

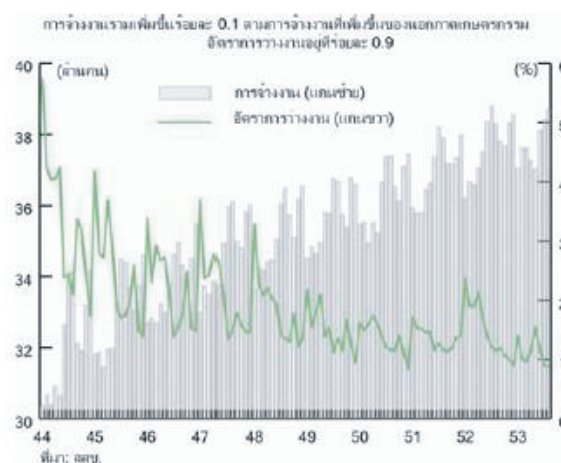

การผลิตในสาขาอุตสาหกรรม ขยายตัว
ร้อยละ 11.5 เป็นการขยายตัวติดต่อกันเป็น ไตรมาสที่สี่ โดยมีปัจจัยสนับสนุน คือ (1) ยอดคำสั่งซื้อสินค้าที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลให้การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมหลักขยายตัว และ (2) รายได้เกษตรกรสูงขึ้นตามราคาสินค้าเกษตรที่ยังคงอยู่ในระดับสูง รวมถึงความสำเร็จของโครงการประกันรายได้เกษตรกร ทำให้อุปสงค์ภายในประเทศขยายตัวต่อเนื่อง อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนในไตรมาสนี้ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่เน้นการใช้เทคโนโลยีในการผลิต เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ขยายตัวร้อยละ 43.3 37.1 15.7 และ 2.6 ตามลำดับ และอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้แรงงานในการผลิตบางกลุ่ม เช่น เครื่องหนังเครื่องแต่งกาย และเครื่องใช้ในบ้านเรือนขยายตัวร้อยละ 18.7 16.0 และ 23.2 ตามลำดับ

การจ้างงาน ไตรมาสที่ 3 ปี 2553
(ข้อมูลเฉลี่ย 2 เดือนแรกของไตรมาส) มีการจ้างงาน 38.57 ล้านคนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ตามการจ้างงานของนอกภาคเกษตรที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 โดยเฉพาะสาขาบริหารราชการแผ่นดิน สาขาค้าส่งและค้าปลีก และสาขาก่อสร้าง โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.8 4.8 และ 4.0 ตามลำดับ การจ้างงานในภาคเกษตรลดลงร้อยละ 3.2 ปรับตัวดีขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่ลดลงร้อยละ 6.6 จากสถานการณ์ภัยแล้งที่ผ่อนคลายลง สำหรับผู้ว่างงานเฉลี่ยในไตรมาสนี้มีจำนวน 3.49 แสนคน ลดลง 1.12 แสนคนเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือลดลงร้อยละ 24.2 โดยมีอัตราว่างงานร้อยละ 0.9 ส่งผลให้จำนวนผู้ขอขึ้นทะเบียนเพื่อขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานลดลงร้อยละ 16.8

ตลาดแรงงานยังคงตึงตัวต่อเนื่องตั้งแต่ไตรมาสแรกของปี สะท้อนจากสัดส่วนของตำแหน่งงานว่างทั้งประเทศต่อผู้สมัครงานใหม่เท่ากับ 1.0 0.7 และ 1.0 ในไตรมาสแรก สอง และสาม ตามลำดับ โดยกลุ่มอุตสาหกรรมที่ขาดแคลนแรงงาน ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

การจ้างงานจำแนกตามสาขาการผลิต

%YoY	2009							2010				
	Year	H1	H2	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3*	ก.ค.	ส.ค.
การจ้างงานรวม	1.9	2.4	1.5	1.9	2.3	1.4	1.8	2.6	-0.5	0.1	-1.0	1.1
- ภาคเกษตร	-0.1	1.7	-1.5	0.8	2.4	-0.8	-2.3	2.8	-6.6	-3.2	-8.4	2.4
- นอกภาคเกษตร	3.1	2.3	4.0	2.5	2.2	3.1	4.9	2.5	3.1	2.3	4.5	0.2
อุตสาหกรรม	-1.5	-3.5	0.7	-3.7	-4.6	1.3	0.2	-1.1	0.8	-2.5	0.5	-5.3
ก่อสร้าง	4.0	4.5	3.5	3.4	5.2	1.6	5.3	-1.2	9.3	4.0	2.3	5.8
โรงแรมและภัตตาคาร	8.8	7.5	10.1	7.7	7.3	8.7	11.4	10.3	1.7	-0.4	4.1	-4.6
ค้าส่งและค้าปลีก	5.1	5.4	4.8	5.5	5.3	4.2	5.4	2.9	4.9	4.8	6.1	3.6
จำนวนผู้ว่างงาน (แสนคน)	5.7	7.3	4.2	7.8	6.7	4.6	3.8	4.3	5.0	3.5	3.5	3.5
อัตราการว่างงาน	1.5	1.9	1.1	2.0	1.8	1.2	1.0	1.1	1.3	0.9	0.9	0.9

หมายเหตุ: * ข้อมูลเฉลี่ย 2 เดือนแรกของไตรมาส

ที่มา: สสช.

ประเด็นการบริหารเศรษฐกิจในปี 2554

การปรับตัวดีขึ้นของเศรษฐกิจโลกและสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศ รวมทั้งพลวัตรที่เกิดขึ้นจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่อยู่ในเกณฑ์ดี ทำให้เศรษฐกิจไทยในปี 2553 มีอัตราการขยายตัวในระดับสูง และเป็นแรงส่งต่อให้มีการขยายตัวอย่างยั่งยืนมากขึ้น สำหรับในปี 2554 แรงขับเคลื่อนจากอุปสงค์ในตลาดโลกมีแนวโน้มชะลอตัวลง เมื่อรวมกับฐานที่เริ่มสูงขึ้นในปี 2553 ทำให้อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มชะลอลง และส่งผลกระทบต่อการบริหารเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะความผันผวนของการเคลื่อนย้ายเงินทุน อัตราแลกเปลี่ยนและราคาน้ำมัน รวมถึงความรุนแรงของภัยพิบัติทางธรรมชาติ นอกจากนั้นการขยายตัวของภาคการท่องเที่ยวและการลงทุนยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของความสงบเรียบร้อยของสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศ ดังนั้นการบริหารนโยบายเศรษฐกิจในปี 2554 ควรให้ความสำคัญ ดังนี้

(1) การเร่งฟื้นฟูผลกระทบจากอุทกภัยในปลายปี 2553 ทั้งด้านการชดเชยรายได้เกษตรกร และระบบสาธารณสุขป้องกันพื้นฐาน นอกจากนี้เร่งวางแผนในระยะยาวในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและบริโภค ทั้งในกรณีภัยแล้ง และอุทกภัย

(2) การบริหารจัดการด้านราคาสินค้าที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรที่มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นจากความเสียหายของผลผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย และต้นทุนการผลิตที่มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ และการปรับเพิ่มขึ้นตามอุปสงค์ของสินค้าที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

(3) การส่งเสริมและจูงใจให้ภาคธุรกิจส่งออกใช้เครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนอย่างสม่ำเสมอ โดยมีผลิตภัณฑ์ป้องกันความเสี่ยงที่หลากหลายง่ายต่อการใช้ และมีต้นทุนต่ำ นอกจากนั้นสำหรับ SME ที่มีข้อจำกัดทางด้านการเข้าถึงและความสามารถในการใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยง ภาครัฐควรให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น และควรสร้างความรู้

ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือดังกล่าวในระยะยาว

(4) การเร่งแก้ปัญหาและบริหารจัดการแรงงานทั้งในส่วนที่ได้รับผลกระทบจากภัยน้ำท่วม และแรงงานที่ขาดแคลนในภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ เพื่อรองรับการขยายตัวของการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ และแนวโน้มการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น เช่น การจัดฝึกอบรมสำหรับแรงงานเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

(5) การเร่งรัดฟื้นฟู ความสามัคคีปรองดองของคนไทย โดยการเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปรองดองอย่างเป็น

รูปธรรม รวมทั้งการรักษาภาพลักษณ์ของประเทศไทยในสายตานักท่องเที่ยวและนักลงทุนชาวต่างชาติ

เอกสารอ้างอิง :

- **Economic Outlook** ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสสามและแนวโน้มปี 2553 -2554; แถลงข่าว 9.30 น. 22 พฤศจิกายน 2553, สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จาก <http://www.nesdb.go.th>

- เอกสาร **ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไตรมาส3/2553**(Gross Domestic Product: Q3/2010); ISSN 1513 8062, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 22 พฤศจิกายน 2553 จาก <http://www.nesdb.go.th>

สถานการณ์แรงงาน

สถานการณ์แรงงานไตรมาส 4 ปี 2553 ช่วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2553 ขอนำเสนอ ข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ตามลำดับคือ

1. กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน
2. การส่งเสริมการมีงานทำ
3. การพัฒนาคุณภาพแรงงาน
4. การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ
5. การประกันสังคม

และ 6. การเลิกจ้าง

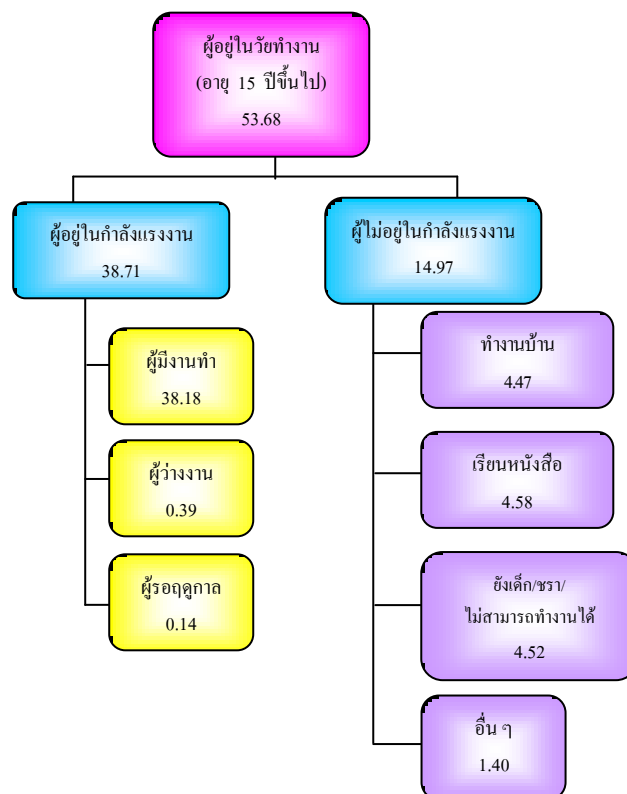
1. กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน

ข้อมูลกำลังแรงงาน การมีงานทำ และการว่างงาน เป็นข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติดำเนินการสำรวจเป็นรายเดือนและประมวลผลเป็นไตรมาส สำหรับไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553) การประมวลผลใช้ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรเดือนพฤศจิกายน 2553 เป็นตัวแทนในการนำเสนอข้อมูลไตรมาสนี้ จากผลการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2553 พบว่า ประเทศไทยมีผู้อยู่ในวัยทำงานหรืออายุ 15 ปีขึ้นไป มีจำนวน 53.68 ล้านคน จำแนกเป็นผู้ในกำลังแรงงาน ได้แก่ ผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน และผู้รอฤดูกาล จำนวน 38.71 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 72.1 ของประชากรวัยแรงงานทั้งหมด ขณะที่ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน ได้แก่ ผู้ทำงานบ้าน เรียนหนังสือ เด็กคนชราที่ไม่สามารถทำงานได้มีร้อยละ 27.9 ของผู้ในวัยแรงงานทั้งหมด หรือ 14.97 ล้านคน ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาผู้ในวัยทำงานหรืออายุ 15 ปีขึ้นไปมีจำนวน 53.68 ล้านคน พบว่ามีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากเดือน

เดียวกันของปีที่ผ่านมาจำนวน 6.14 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 1.16 แต่มีสัดส่วนใกล้เคียงกันกับเดือนที่แล้ว (ตุลาคม 2553) ที่มีจำนวน 53.63 ล้านคน โดยเพิ่มขึ้นจากเดือนที่แล้วเล็กน้อยจำนวน 4.27 หมื่นคน คิดเป็นเพียงร้อยละ 0.08

แผนภูมิ 1 ประมาณการการมีงานทำของประชากร
ณ เดือนพฤศจิกายน ปี 2553

หน่วย : ล้านคน

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ เดือนพฤศจิกายน 2553

กลุ่มผู้ในวัยทำงาน (ผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป) จำนวน 53.56 ล้านคนนี้พบว่าเป็นผู้ในกำลังแรงงาน 38.71 ล้านคน โดยจำแนกเป็นผู้มีงานทำ 38.18 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 98.6 ของผู้ในกำลังแรงงานทั้งหมด ขณะที่ผู้ว่างงานมี 3.9 แสนคน หรือร้อยละ 1.0 ของผู้ในกำลังแรงงาน ผู้รอฤดูกาล มีจำนวนประมาณ 1.4 แสนคน (ร้อยละ 0.4) ซึ่งหากพิจารณา

จำนวนผู้มีงานทำในเดือนนี้พบว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้นจากเดือนที่แล้ว 2.16 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.57 อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่าจำนวนลดลงร้อยละ 0.39 (1.48 แสนคน) เมื่อวิเคราะห์อัตราการมีงานทำหรืออัตราจ้างงาน ซึ่งคำนวณจากสัดส่วนผู้มีงานทำต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานเดือนนี้มีอัตราร้อยละ 98.6 แสดงให้เห็นว่าผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 100 คนจะมีงานทำประมาณ 98 - 99 คน ซึ่งอัตราการจ้างงานในภาพรวมเดือนนี้มีสัดส่วนใกล้เคียงกับเดือนที่แล้วที่มีอัตรา 98.7 และใกล้เคียงกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีอัตรา 98.8

สำหรับอัตราการว่างงานซึ่งคำนวณจากผู้ว่างงานต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานในเดือนพฤศจิกายน 2553 ประเมินการว่ามีอัตรา 1.0 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดือนที่แล้วและเท่ากับเดือนเดียวกันของปีที่แล้ว (พ.ย. 52) แสดงว่าอัตราการว่างงานยังอยู่ในระดับปกติการเปลี่ยนแปลงอัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้นจากเดือนที่แล้วเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาลซึ่งโดยปกติแล้วช่วงไตรมาส 4 ของทุกปีจะเป็นช่วงที่มีอัตราการว่างงานเพิ่มจากไตรมาส 3 สำหรับตัวเลขในกลุ่มของผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานในเดือนนี้มีจำนวน 14.97 ล้านคน พบว่าเป็นผู้ทำงานบ้าน ผู้เรียนหนังสือ และเด็ก คนชราที่ไม่สามารถทำงานได้ และอื่น ๆ โดยมีจำนวน 4.47 , 4.58 , 4.52 และ 1.40 ล้านคน ตามลำดับ

ตาราง 1 ประชากรจำแนกตามสถานภาพแรงงาน

ณ เดือนพฤศจิกายน 2553

หน่วย : ล้านคน

สถานภาพแรงงาน	พ.ย. 52	ต.ค. 53	พ.ย. 53
ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	53.06	553.63	53.68
ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	38.72	38.32	38.57
- ผู้มีงานทำ	38.33	37.96	38.18
- ผู้ว่างงาน	0.39	0.35	0.39
- กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	0.08	0.16	0.14
ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	14.26	15.16	14.97
- ทำงานบ้าน	4.45	4.94	4.47
- เรียนหนังสือ	4.44	4.17	4.58
- ยังเด็ก ชรา/ไม่สามารถทำงานได้	4.37	4.62	4.52
- อื่น ๆ	1.01	1.43	1.40
อัตราการจ้างงานต่อกำลังแรงงาน	98.8	98.7	98.6
อัตราการว่างงาน	1.0	0.9	1.0

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : 1. อัตราการจ้างงานต่อกำลังแรงงาน = $\frac{\text{ผู้มีงานทำ} \times 100}{\text{ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน}}$

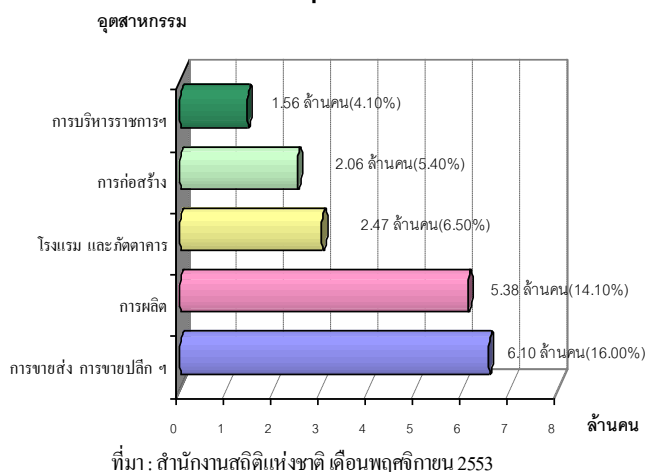
2. อัตราการว่างงาน = $\frac{\text{ผู้ว่างงาน} \times 100}{\text{ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน}}$

สำหรับจำนวนผู้มีงานทำในเดือนพฤศจิกายน 2553 ที่มี 38.18 ล้านคน พบว่าทำงานในภาคเกษตรกรรม 15.18 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 39.8 ของผู้มีงานทำทั้งหมด ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากเดือนที่ผ่านมาจำนวน 8.2 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 5.73 (เดือนตุลาคม 2553 มีจำนวน 14.36 ล้านคน) และเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่ามีส่วนใกล้เคียงกัน โดยเดือนพฤศจิกายน 2552 มีจำนวน 15.06 ล้านคน เพิ่มขึ้น 1.2 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 0.82 แรงงานนอกภาคเกษตรกรรมเดือนนี้มีจำนวน 23 ล้านคน (ร้อยละ 60.2) ลดลงจากเดือนที่แล้วที่มี 23.60 ล้านคน โดยลดลง 0.60 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 2.55 และเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปี

ที่ผ่านมาพบว่า แรงงานนอกภาคเกษตรกรรม เดือนนี้มีสัดส่วนลดลงร้อยละ 1.17 (เดือนพฤศจิกายน 2552 มีจำนวน 23.27 ล้านคน) ทั้งนี้ ในเดือนพฤศจิกายน 2553 นี้พบว่า กลุ่มผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมจะทำงานในสาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ฯ มากที่สุด มี 6.10 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 16.0 ของผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมทั้งหมด รองลงมาคือสาขาการผลิต มีจำนวน 5.38 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 14.1 ของผู้ทำงานนอกภาคเกษตรทั้งหมด สาขาโรงแรมและภัตตาคาร 2.47 ล้านคน ร้อยละ 6.5 สาขาการก่อสร้าง 2.06 ล้านคน ร้อยละ 5.4 และสาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศฯ 1.56 ล้านคน ร้อยละ 4.1 (ตารางภาคผนวกที่ 2 และแผนภูมิ 2)

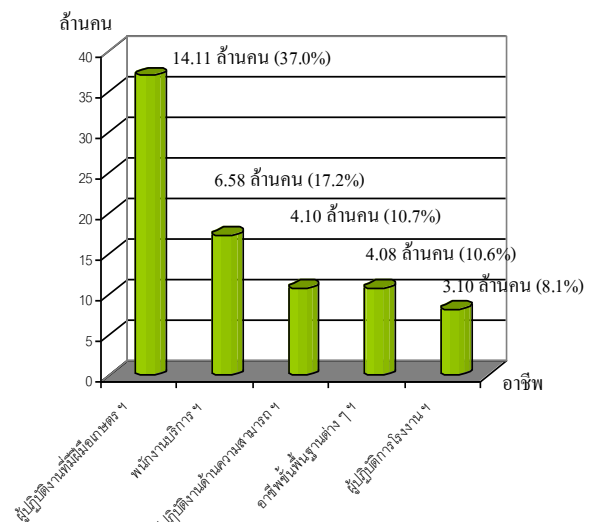
**แผนภูมิ 2 ผู้มีงานทำจำแนกตามประเภท
อุตสาหกรรมนอกภาคเกษตรกรรม 5 อันดับแรก
ณ เดือนพฤศจิกายน 2553**

เมื่อพิจารณาผู้มีงานทำตามอาชีพในเดือนพฤศจิกายน 2553 พบว่าอาชีพที่มีผู้ทำงานมากที่สุด 5 อันดับแรกคือ 1) ผู้ปฏิบัติงานที่มี

ฝีมือด้านการเกษตรและการประมง มีจำนวน 14.11 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 37.0 2) พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด 6.58 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 17.2 3) ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง 4.10 ล้านคน ร้อยละ 10.7 และ 4) อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายและให้บริการ 4.08 ล้านคน ร้อยละ 10.69 5) ผู้ปฏิบัติการโรงงานและเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ 3.10 ล้านคน ร้อยละ 8.1 (ตารางภาคผนวกที่ 3 และแผนภูมิ 3)

**แผนภูมิ 3 ผู้มีงานทำจำแนกตามอาชีพ (5 อันดับแรก)
ณ เดือนพฤศจิกายน 2553**

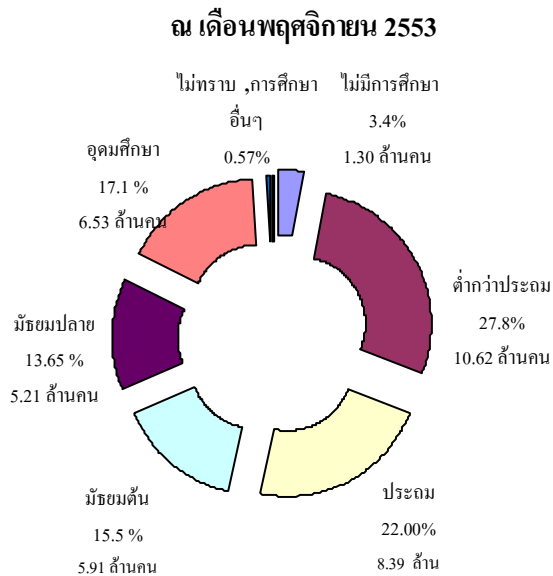

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ เดือนพฤศจิกายน 2553

หากศึกษาถึงระดับการศึกษาของผู้มีงานทำพบว่าเดือนพฤศจิกายน 2553 นี้ ผู้มีงานทำส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษาจำนวน 10.62 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 27.8 รองลงมาเป็นผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 8.39 ล้านคน (ร้อยละ 22.00) อุดมศึกษาจำนวน 6.53 ล้านคน (ร้อยละ

17.1) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 5.91 ล้านคน (ร้อยละ15.5) ส่วนผู้มีงานทำที่ไม่มีการศึกษามีจำนวน 1.30 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 3.4 (ตารางภาคผนวกที่ 4)

แผนภูมิ 4 ผู้มีงานทำจำแนกตามระดับการศึกษา

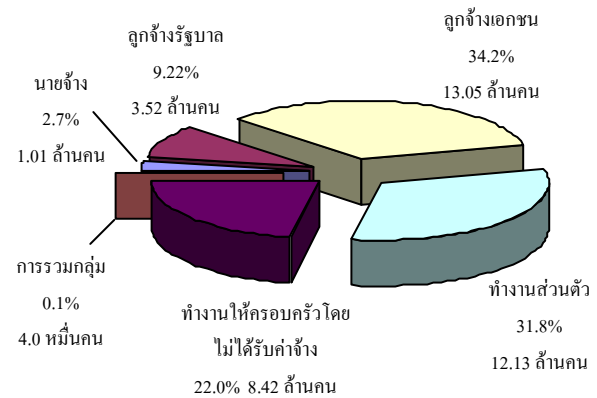

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ เดือนพฤศจิกายน 2553

ในด้านสถานภาพการทำงานของผู้มีงานทำพบว่าส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างเอกชน กล่าวคือ ร้อยละ 34.2 (13.05 ล้านคน) รองลงมาคือทำงานส่วนตัวและช่วยธุรกิจครอบครัวหรือทำงานให้ครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้างมีร้อยละ 31.8 (12.13 ล้านคน) และร้อยละ 22.0 (8.42 ล้านคน) ตามลำดับ ส่วนผู้มีงานทำที่มีสถานภาพเป็นนายจ้างมีเพียงร้อยละ 2.7 (1.01 ล้านคน) นอกจากนี้ยังพบว่าการรวมกลุ่มเพื่อทำงานเป็นกลุ่มอาชีพมีร้อยละ 0.1 (4 หมื่นคน)

แผนภูมิ 5 ผู้มีงานทำจำแนกตามสถานภาพ

การทำงาน ณ เดือนพฤศจิกายน 2553

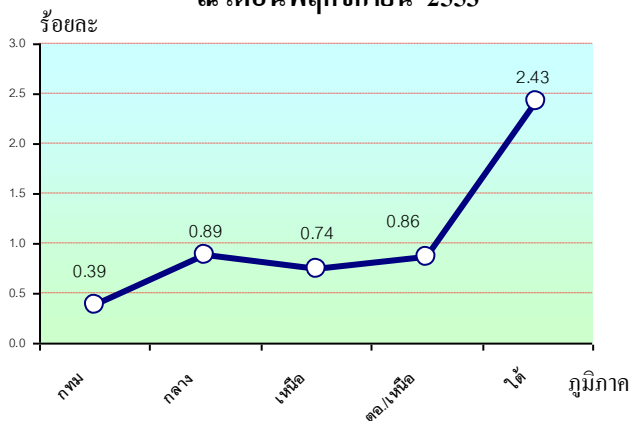
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ เดือนพฤศจิกายน 2553

ในประเด็นของผู้ว่างงาน พบว่าจำนวนผู้ว่างงานทั่วประเทศในเดือนพฤศจิกายน 2553 มีประมาณ 3.9 แสนคน โดยภูมิภาคที่มีจำนวนผู้ว่างงานสูงสุดคือภาคใต้ 1.26 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 32.29 ของผู้ว่างงานรวมทุกภูมิภาค รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 1.11 แสนคน (ร้อยละ 28.43) ภาคกลางมีจำนวน 0.85 แสนคน (ร้อยละ 21.71) ภาคเหนือมีจำนวน 0.53 แสนคน (ร้อยละ 13.69) สำหรับกรุงเทพมหานครมีผู้ว่างงานน้อยที่สุดคือจำนวน 0.15 แสนคน (ร้อยละ 3.88) แต่เมื่อพิจารณาอัตราการว่างงานโดยการคำนวณจากจำนวนผู้ว่างงานต่อกำลังแรงงานปัจจุบันหรือผู้อยู่ในกำลังแรงงานจะพบว่าอัตราการว่างงานภาพรวมของประเทศในเดือนพฤศจิกายน 2553 มีอัตราร้อยละ 1.0 ซึ่งเท่ากับเดือนเดียวกันของปีที่แล้วและเพิ่มขึ้นจากเดือนที่แล้วซึ่งมีอัตราการว่างงานร้อยละ 0.9 เมื่อพิจารณาสัดส่วน ผู้ว่างงาน แต่ละภูมิภาคต่อกำลังแรงงานในแต่ละภูมิภาค (อัตราว่างงานตามภูมิภาค) จะพบว่าภูมิภาคที่มีอัตราการว่างงานสูงสุดได้แก่ภาคใต้มี

อัตราว่างงานร้อยละ 2.43 เป็นผลจากช่วงเดือนไตรมาสที่ 4 นี้เป็นช่วงฤดูมรสุมและประสบปัญหาภัยธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือภาคกลาง ร้อยละ 0.89 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 0.86 ภาคเหนือร้อยละ 0.74 สำหรับกรุงเทพมหานครมีอัตราการว่างงานน้อยที่สุดในเดือนนี้ คือ มีอัตราร้อยละ 0.39

**แผนภูมิ 6 อัตราว่างงานจำแนกตามภูมิภาค
ณ เดือนพฤศจิกายน 2553**

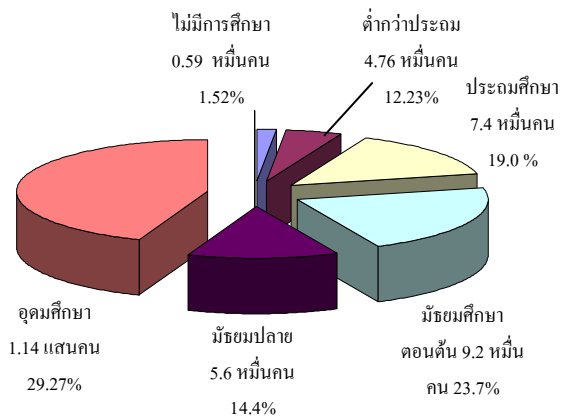

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ เดือนพฤศจิกายน 2553

หมายเหตุ : อัตราการว่างงาน $\frac{\text{ผู้ว่างงาน} \times 100}{\text{ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน}}$

ในจำนวนผู้ว่างงานที่มี 3.89 แสนคน พบว่าผู้ว่างงานที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษามีจำนวนสูงสุดถึง 1.14 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 29.27 ของผู้ว่างงานทั้งหมด รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 9.2 หมื่นคน (ร้อยละ 23.7) และระดับประถมศึกษา 7.4 หมื่นคน (ร้อยละ 19.0) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มี 5.6 หมื่นคน (ร้อยละ 14.4) ขณะที่ผู้ไม่มีงานทำที่ไม่มีการศึกษาและมีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษา มี 5.4 หมื่นคน (ร้อยละ 13.70 ของผู้ว่างงานทั้งหมด)

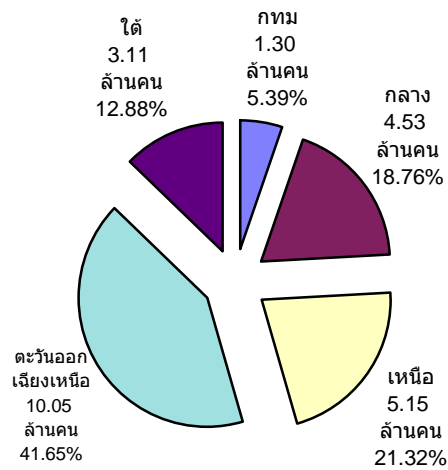
แผนภูมิ 7 ผู้ว่างงานและอัตราการว่างงานจำแนกตามระดับการศึกษา ณ เดือนพฤศจิกายน 2553

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ เดือนพฤศจิกายน 2553

สำหรับแรงงานนอกระบบ สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ โดยมีการสำรวจในไตรมาส 3 ปี 2553 ผู้มีงานทำที่เป็นแรงงานนอกระบบมีจำนวน 24.13 ล้านคน ลดลงจากการสำรวจในปี 2552 จำนวน 1.8 แสนคน โดยปี 2552 มีแรงงานนอกระบบ 24.32 ล้านคน คิดเป็นอัตราที่ลดลงร้อยละ 0.76 โดยที่ปี 2553 นี้พบว่าภูมิภาคที่มีผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบมากที่สุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 10.05 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 41.65 ของจำนวนแรงงานนอกระบบทั้งหมด รองลงมาคือภาคเหนือ 5.15 ล้านคน (ร้อยละ 21.32) ภาคกลาง 4.53 ล้านคน (ร้อยละ 18.76) และภาคใต้ 3.11 ล้านคน (ร้อยละ 12.88) กรุงเทพมหานครมีแรงงานนอกระบบน้อยที่สุดคือมีจำนวน 1.30 ล้านคน (ร้อยละ 5.39)

แผนภูมิ 8 จำนวนผู้ปฏิบัติงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบจำแนกตามภูมิภาค ปี 2553

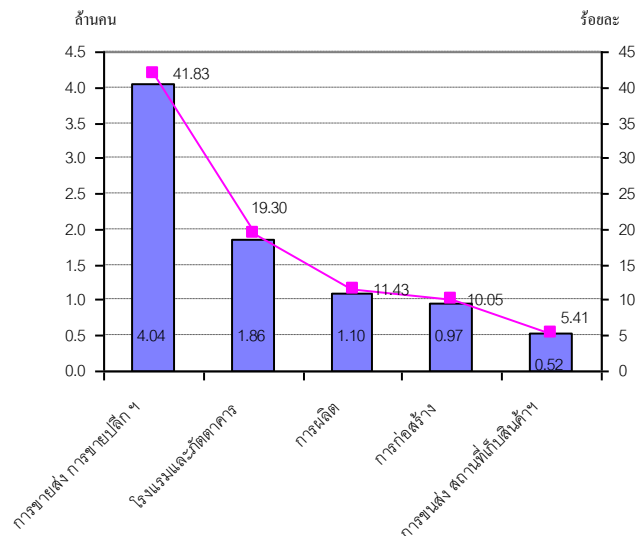

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ทั้งนี้ แรงงานนอกระบบเหล่านี้จะทำงานในภาคเกษตรกรรม ซึ่งได้แก่ ทำการเกษตรกรรมและการประมงเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือมีจำนวน 14.49 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 60.0 ขณะที่ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมมี 9.65 ล้านคน (ร้อยละ 40.0) ซึ่งแรงงานนอกระบบในภาคเกษตรกรรมลดลงจากปี 2552 ซึ่งมีแรงงานนอกระบบ 14.76 ล้านคน (ลดลงร้อยละ 1.84) และแรงงานนอกภาคเกษตรเพิ่มขึ้นจาก 9.56 ล้านคน ในปี 2552 เป็น 9.65 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.92 (9 หมื่นคน) โดยกลุ่มนอกภาคเกษตรไตรมาสนี้ เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่าอุตสาหกรรมที่มีจำนวนแรงงานนอกระบบสูงสุด 5 อันดับแรก คือ 1) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ จำนวน 4.04 ล้านคน (ร้อยละ 41.83 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) 2) โรงแรมและภัตตาคาร 1.86 ล้านคน (ร้อยละ 19.30 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) 3) การผลิต 1.10 ล้านคน (ร้อยละ 11.43 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) 4) การก่อสร้าง 0.97 ล้านคน (ร้อยละ 10.05 ของ

แรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) และ 5) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคมจำนวน 0.52 ล้านคน (ร้อยละ 5.41 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) (รายละเอียดปรากฏในตารางภาคผนวกที่ 5)

แผนภูมิ 9 ผู้ที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมนอกภาคเกษตร (5อันดับแรก) ปี 2553

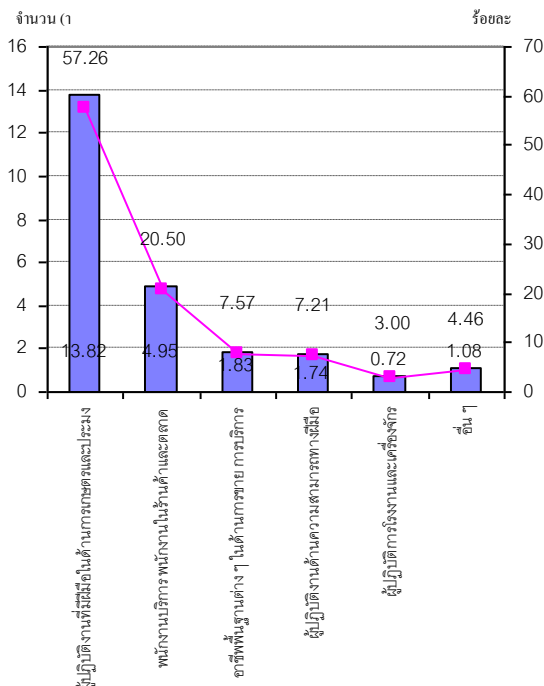

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาแรงงานนอกระบบจำแนกตามอาชีพ พบว่ามีงานทำในอาชีพต่าง ๆ สูงสุด 5 อันดับแรก คือ 1) ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือ ด้านเกษตรและประมงจำนวน 13.82 ล้านคน (ร้อยละ 57.26 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) 2) พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด 4.95 ล้านคน (ร้อยละ 20.50 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) 3) อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ด้านการขายและบริการ 1.83 ล้านคน (ร้อยละ 7.57 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) 4) ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือ 1.74 ล้านคน (ร้อยละ 7.21 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) และ 5) ผู้ปฏิบัติการ/โรงงาน เครื่องจักร จำนวน 7.2 แสนคน (ร้อยละ 3.0 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) (แผนภูมิ 10)

แผนภูมิ 10 จำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ

จำแนกตามอาชีพ ปี 2553

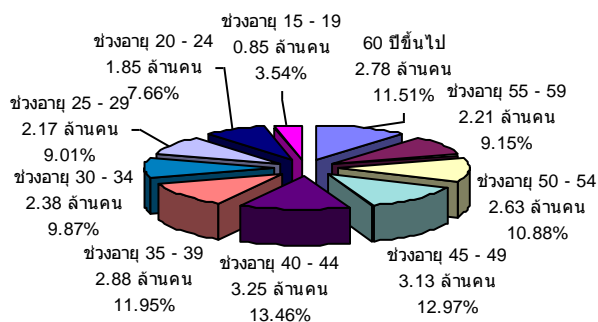

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาแรงงานนอกระบบ จำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 40 - 44 ปี กล่าวคือ ผู้มีอายุ 40 - 44 ปี มีจำนวน 3.25 ล้านคน (ร้อยละ 13.46) รองลงมาคือผู้มีอายุ 45-49 ปี จำนวน 3.13 ล้านคน (ร้อยละ 12.97) และอายุ 35-39 ปี มีจำนวน 2.88 ล้านคน (ร้อยละ 11.95) สำหรับช่วงอายุที่มีแรงงานนอกระบบน้อยที่สุดคือช่วงอายุ 15 - 19 ปี จำนวน 0.85 แสนคน (ร้อยละ 3.54) (แผนภูมิ 11)

แผนภูมิ 11 จำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ

จำแนกตามอายุ ปี 2553

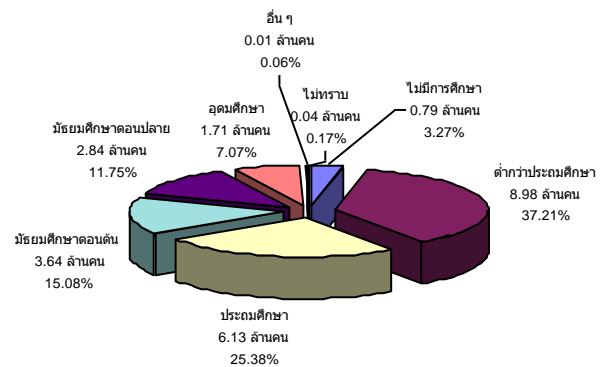

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สำหรับการด้านการศึกษา พบว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา คือมีจำนวน 8.98 ล้านคน (ร้อยละ 37.21) รองลงมาคือระดับประถมศึกษา จำนวน 6.13 ล้านคน (ร้อยละ 25.38) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3.64 ล้านคน (ร้อยละ 15.08)

แผนภูมิ 12 ผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ

จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2553

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สำหรับการด้านการทำงานในกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งหมายถึงผู้มีอายุ 60 ปีขึ้นไป สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ดำเนินการสำรวจภาวะการทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทยล่าสุดใน พ.ศ.2550 พบว่ามีผู้สูงอายุจำนวน 7.02 ล้านคน โดยจำแนกเป็นเพศชาย 3.13 ล้านคน (ร้อยละ 44.59) และเพศหญิง 3.89 ล้านคน (ร้อยละ 55.41) ในกลุ่มผู้สูงอายุจำนวน 7.02 ล้านคน เป็นผู้มีงานทำจำนวน 2.51 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 35.74 โดยทำงานในภาคการเกษตรร้อยละ 57.56 (1.44ล้านคน) และทำงานนอกภาคเกษตร ร้อยละ 42.44 (1.06ล้านคน) การที่ผู้สูงอายุต้องทำงานส่วนใหญ่จะมีเหตุผลมาจากความจำเป็นที่ต้องเลี้ยงตนเองและครอบครัว และเป็นเพราะมีสุขภาพแข็งแรงและยังมีแรงทำงานอยู่ ส่วนผู้สูงอายุที่ไม่มีการทำงานจำนวน 4.51 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 64.26 ของผู้สูงอายุทั้งหมด ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาผู้สูงอายุที่มีงานทำจำนวน 2.51 ล้านคนจะพบว่าร้อยละ 63.1 (1.59 ล้านคน) เป็นผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มี

ลูกจ้าง รองลงมาคือช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง และเป็นลูกจ้างเอกชน โดยมีสัดส่วนร้อยละ 17.22 (0.43 ล้านคน) และร้อยละ 12.74 (0.32 ล้านคน) ตามลำดับ

ตาราง 2 จำนวนผู้สูงอายุจำแนกตามเพศ ภาวะการทำงาน และสถานภาพแรงงาน ปี 2550

หน่วย : พันคน

ข้อมูลผู้สูงอายุ	ชาย	หญิง	จำนวนรวม
ประชากรผู้สูงอายุ	3,130.7	3,890.2	7,021.0
1.ภาวะการทำงาน			
ผู้มีงานทำ	1,508.9	1,000.6	2,509.4
1) ภาคเกษตร	927.4	517.1	1,444.5
2) นอกภาคเกษตร	581.5	483.4	1,064.9
ผู้ไม่มีงานทำ	1,621.9	2,889.6	4,511.5
2.สถานภาพการทำงาน	1,508.6	1,000.7	2,509.4
1) นายจ้าง	82.1	26.2	108.2
2) ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง	1,079.8	505.9	1,585.7
3) ช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง	102.5	329.6	432.1
4) ลูกจ้างรัฐบาล	49.0	5.7	54.7
5) ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ	2.9	0.4	3.4
6) ลูกจ้างเอกชน	189.9	129.8	319.7
7) การรวมกลุ่ม	2.5	3.1	5.6

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

2. การส่งเสริมการมีงานทำ

2.1 การจัดการงานในประเทศ

ภารกิจการส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำเป็นภารกิจหลักของกระทรวงแรงงาน หน่วยงาน ที่มีบทบาทในภารกิจนี้คือกรมการจัดหางาน ซึ่งให้บริการจัดหางานโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำมีรายได้ที่เหมาะสม ลดปัญหาการว่างงาน และการขาดแคลนแรงงาน รูปแบบการดำเนินการมีทั้งการจัดหางานในประเทศและต่างประเทศ โดยการจัดหางานในประเทศช่วงไตรมาสที่ 4 ปี 2553 (ตุลาคม – ธันวาคม 2553) มีตำแหน่งงาน

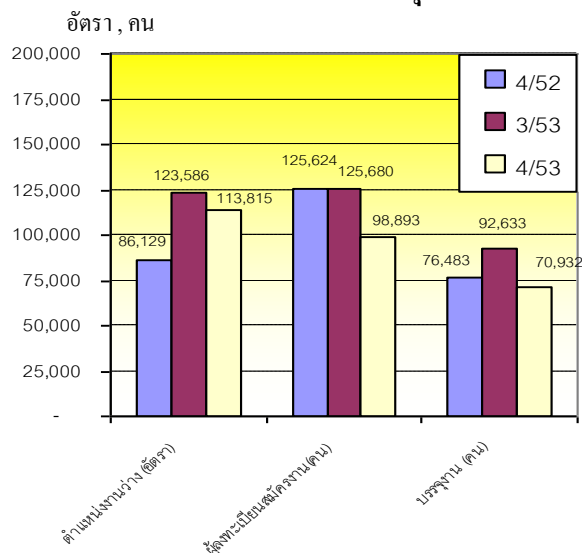
ว่างแจ้งผ่านกรมการจัดหางาน 113,815 อัตรา ซึ่งลดลงจากไตรมาสที่แล้วถึง 9,771 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 7.91 (ไตรมาสที่แล้วมีตำแหน่งงานว่าง 123,586 อัตรา) และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่ามีจำนวนตำแหน่งงานว่างเพิ่มขึ้น 27,686 คน คิดเป็นร้อยละ 32.14

ในส่วนของผู้ลงทะเบียนสมัครงาน ไตรมาสนี้พบว่ามี 98,893 คน ลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 26,787 คน คิดเป็นลดลงร้อยละ 21.31 และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีจำนวนผู้สมัครงาน 125,624 คน พบว่าลดลง 26,731 คน คิดเป็นลดลงร้อยละ 21.26

ขณะที่ผู้ได้รับการบรรจุงานในไตรมาสนี้มีจำนวน 70,932 คน ลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 21,701 คน คิดเป็นร้อยละ 23.43 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่ามีจำนวนลดลง 5,551 คน คิดเป็นร้อยละ 7.26 ปรากฏรายละเอียดตามแผนภูมิ 13

แผนภูมิ 13 เปรียบเทียบตำแหน่งงานว่าง/

การสมัครงาน/การบรรจุงาน

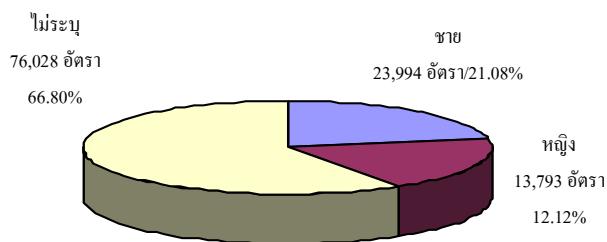

ที่มา : กรมการจัดหางาน

สำหรับตำแหน่งงานว่างไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553) นี้ พบว่าเป็นชาย 23,994 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 21.08 ของตำแหน่งงานว่างทั้งหมด ขณะที่เพศหญิงมี 13,793 อัตรา (ร้อยละ 12.12) และไม่ระบุเพศมีจำนวนถึง 76,028 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 66.80 การที่ตำแหน่งงานว่างส่วนใหญ่ไม่ได้ระบุว่าต้องการเพศชายหรือเพศหญิงสะท้อนให้เห็นว่าในทักษะของนายจ้างหญิงและชายมีศักยภาพเท่ากัน เพศจึงไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน แรงงานไทยมีความเสมอภาคในการทำงาน นายจ้างส่วนใหญ่จึงมิได้ระบุว่าต้องการเพศใด ทั้งนี้ การไม่ระบุเพศของนายจ้างมีข้อดีในอีกประการหนึ่งคือทำให้นายจ้างมีโอกาสคัดเลือกหรือพิจารณาตัวผู้สมัครได้มากกว่าการระบุเพียงเพศใดเพศหนึ่ง (แผนภูมิ 14)

แผนภูมิ 14 ตำแหน่งงานว่างแยกตามเพศ
ไตรมาส 4 ปี 2553

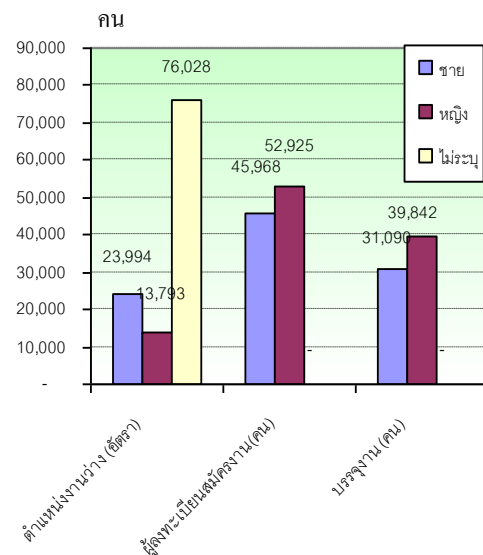

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนผู้มาลงทะเบียนสมัครงานในไตรมาสที่พบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 98,893 คน เป็นชาย 45,968 คน คิดเป็นร้อยละ 46.48 และเป็นหญิง 52,925 คน คิดเป็นร้อยละ 53.52 และการบรรจรมงานมีผู้ได้รับการบรรจรมงานทั้งสิ้น 70,932 คน โดยสัดส่วนของเพศหญิงจะได้รับการบรรจรมงานมากกว่าเพศชาย กล่าวคือ

ผู้บรรจรมงานที่เป็นเพศหญิงมีสัดส่วนร้อยละ 56.17 (39,842 คน) ขณะที่เพศชายมีร้อยละ 43.83 (31,090 คน) ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สอดคล้องกับจำนวนผู้สมัครงานที่มีเพศหญิงมากกว่าชาย

แผนภูมิ 15 ตำแหน่งงานว่าง / ผู้สมัครงาน/
และการบรรจรมงานจำแนกตามเพศ ไตรมาส 4 ปี 2553

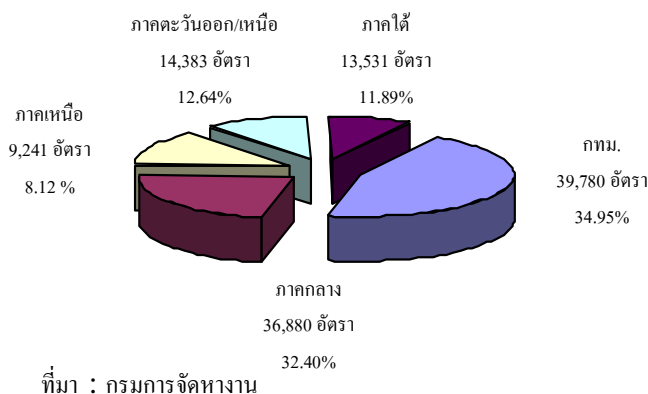

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบตามพื้นที่ จะพบว่ากรุงเทพมหานครมีตำแหน่งงานว่างมากที่สุดคือร้อยละ 34.95 (39,780 อัตรา) รองลงมาคือภาคกลางร้อยละ 32.40 (36,880 อัตรา) ของตำแหน่งงานว่างทั้งหมด ทั้งนี้ เพราะสถานประกอบการส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคกลางและปริมณฑล อาทิ จังหวัดสมุทรปราการ ปทุมธานี สมุทรสาคร พระนครศรีอยุธยา เป็นต้น ในส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคเหนือ มีตำแหน่งงานว่างคิดเป็นร้อยละ 12.64 (14,383 อัตรา) ร้อยละ 11.89 (13,531 อัตรา) และร้อยละ 8.12 (9,241 อัตรา) ตามลำดับ (แผนภูมิ 16)

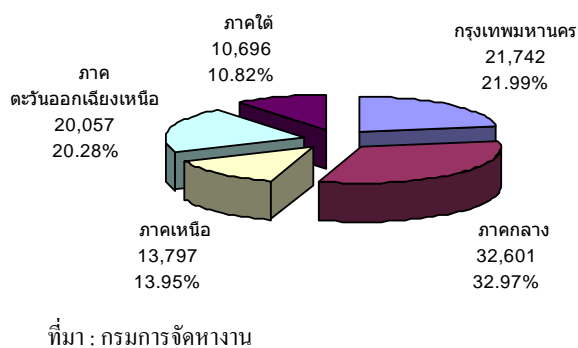

แผนภูมิ 16 ตำแหน่งงานว่างจำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 4 ปี 2553

ในส่วนการสมัครงานไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553) ภูมิภาคที่มีผู้สมัครงานสูงสุดคือ ภาคกลาง ร้อยละ 32.97 (32,601 คน) รองลงมา คือ กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 21.99 (21,742 คน) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 20.28 (20,057 คน) ภาคเหนือร้อยละ 13.95 (13,797 คน) ภูมิภาคที่มีการสมัครงานน้อยที่สุดยังคงเป็นภาคใต้เช่นเดียวกับไตรมาสที่แล้ว โดยมีผู้สมัครงานร้อยละ 10.82 (10,696 คน)

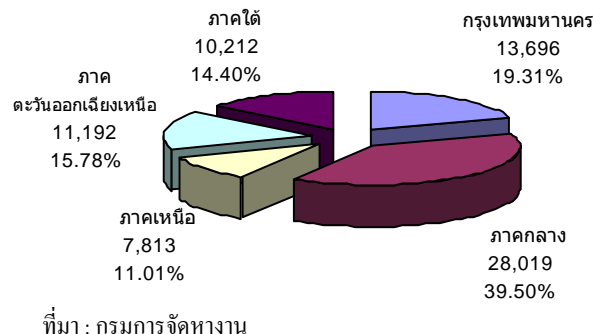
แผนภูมิ 17 ผู้ลงทะเบียนสมัครงานจำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 4 ปี 2553

สำหรับผลการบรรจรมีการบรรจรมานในพื้นที่ภาคกลางสูงสุดร้อยละ 39.50 (28,019 คน) รองลงมาคือกรุงเทพมหานครร้อยละ 19.31 (13,696 คน) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 15.78 (11,192 คน) ภาคใต้ร้อยละ 14.40

(10,212 คน) และภาคเหนือมีการบรรจรมานน้อยที่สุดคือร้อยละ 11.01 (7,813 คน)

แผนภูมิ 18 การบรรจรมานจำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 4 ปี 2553

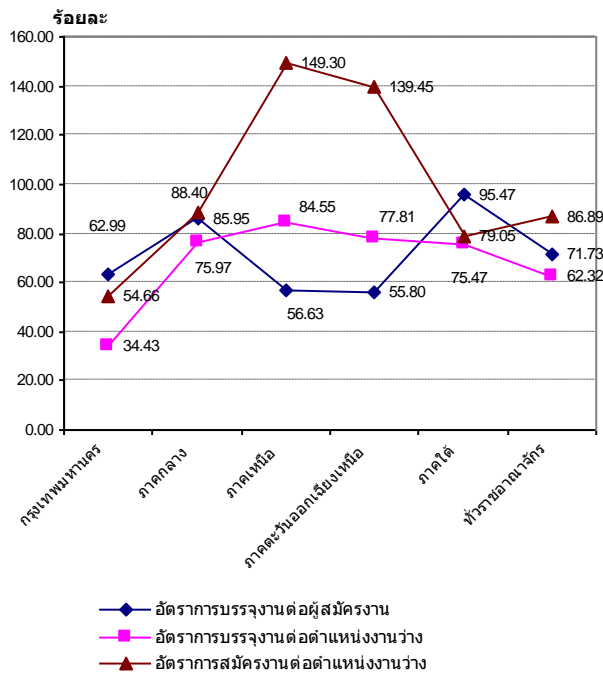

เมื่อคำนวณหาอัตราการบรรจรมานเปรียบเทียบกับตำแหน่งงานว่างไตรมาสนี้พบว่า มีอัตราการบรรจรมานต่อตำแหน่งงานว่างภาพรวมอยู่ที่ร้อยละ 62.32 โดยภูมิภาคที่มีอัตราการบรรจรมานต่อตำแหน่งงานว่างสูงสุดคือภาคเหนือร้อยละ 84.55 รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 77.81 ภาคกลางร้อยละ 75.97 และภาคใต้ร้อยละ 75.47 ขณะที่กรุงเทพมหานครมีอัตราการบรรจรมานต่อตำแหน่งงานว่างต่ำสุดคือ ร้อยละ 34.43 สำหรับอัตราการสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง พบว่าภาพรวมมีอัตราร้อยละ 86.89 โดยภูมิภาคที่มีอัตราสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างสูงสุดคือภาคเหนือมีอัตราร้อยละ 149.30 รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 139.45 ภาคกลางร้อยละ 88.40 ภาคใต้ร้อยละ 79.05 และกรุงเทพมหานครร้อยละ 54.66 หากเปรียบเทียบผู้ได้รับบรรจรมานกับผู้สมัครงานพบว่า ในภาพรวมมีอัตราร้อยละ 71.73 โดยภาคใต้มีอัตราการบรรจรมานเมื่อเทียบกับผู้สมัครงานสูงสุดคือร้อยละ 95.47 รองลงมาคือภาคกลางร้อยละ 85.95 กรุงเทพมหานครร้อยละ 62.99 ภาคเหนือร้อยละ 56.63 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอัตราการบรรจรมานต่อผู้สมัครงานร้อยละ 55.80

**แผนภูมิ 19 อัตราการบรรจงานเปรียบเทียบ
ตำแหน่งงานว่าง / ผู้สมัครงาน และอัตราการ
สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง จำแนกโดยภาค
ไตรมาส 4 ปี 2553**

หมายเหตุ :

1. อัตราการบรรจงานต่อผู้สมัครงาน = $\frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจงาน} \times 100}{\text{ผู้สมัครงาน}}$
2. อัตราการบรรจงานต่อตำแหน่งงานว่าง = $\frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจงาน} \times 100}{\text{ตำแหน่งงานว่าง}}$
3. อัตราการสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง = $\frac{\text{ผู้สมัครงาน} \times 100}{\text{ตำแหน่งงานว่าง}}$

ที่มา : กรมการจัดหางาน

จากแผนภูมิ 19 อัตราการสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างของภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือสูงกว่าร้อยละ 100.00 แต่ในกทม. ภาคกลาง และภาคใต้ ผู้ลงทะเบียนสมัครงานต่ำกว่าตำแหน่งงานว่าง มีแนวโน้มให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภูมิภาคที่มีอัตราการสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างสูงได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือไปยังภูมิภาคที่มีอัตราการสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างต่ำ ได้แก่ กทม. ภาคกลาง และภาคใต้ และยังสอดคล้องกับจำนวนแรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศที่ภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือมีจำนวนสูงสุดเนื่องจากมีอุปทานแรงงานส่วนเกิน

เมื่อพิจารณาดำเนินงานว่างตามระดับการศึกษาไตรมาส 4 ปี 2553 พบว่าระดับการศึกษาที่มีตำแหน่งงานว่างสูงที่สุดยังคงเป็นระดับ ปวช./ปวส./อนุปริญญา ร้อยละ 38.73 (44,081 อัตรา) รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษา โดยมีความต้องการร้อยละ 32.24 (36,697 อัตรา) ระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า ร้อยละ 14.45 (16,444 อัตรา) ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 13.95 (15,876 อัตรา) สำหรับระดับปริญญาโทขึ้นไปมีสัดส่วนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 0.63 (717 อัตรา) แสดงให้เห็นว่าตลาดแรงงานมีความต้องการแรงงานในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีสูงโดยความต้องการในตำแหน่งต่ำกว่าปริญญาตรีมีถึงร้อยละ 85.42 (97,222 อัตรา)

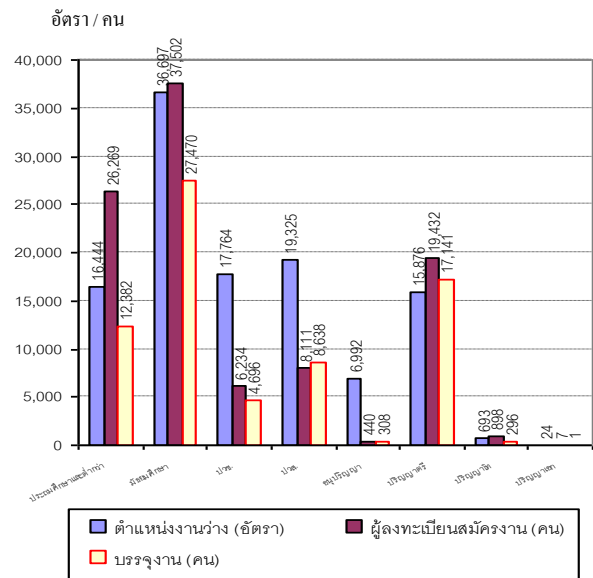
สำหรับจำนวนผู้สมัครงานไตรมาสนี้ พบว่า ผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ยังคงครองตำแหน่งสูงสุดเช่นเดิม คือร้อยละ 37.92 (37,502 คน) เนื่องจากเป็นระดับการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งรัฐบาลสนับสนุนให้ทุกคนเรียนฟรี 15 ปี ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับ ม.6 ซึ่งหากไม่ได้ศึกษาต่อระดับปริญญาตรีก็จะเริ่มหางานทำ รองลงมาเป็นระดับประถมศึกษาและต่ำกว่ามีจำนวน 26,269 คน (ร้อยละ 26.56) ระดับปริญญาตรี 19,432 คน (ร้อยละ 19.65) และระดับปวช./ปวส./อนุปริญญา 14,785 คน (ร้อยละ 14.95) เมื่อพิจารณาตัวเลขตามตำแหน่งงานว่างกับผู้สมัครงานพบว่าตำแหน่งงานว่างในวุฒิการศึกษาระดับ ปวช, ปวส และอนุปริญญาสูง

กว่าจำนวนผู้สมัครงานวุฒิปวช. , ปวส. , และ
อนุปริญญา (แผนภูมิ 20) ดังนั้นจึงต้องเร่งรัด
ผลิตกำลังคนในระดับนี้ให้มีปริมาณสอดคล้อง
กับความต้องการที่แท้จริง ทั้งนี้ ภาครัฐต้องเร่ง
ส่งเสริมให้ประชากรวัยแรงงานมีค่านิยมและ
ทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาในสายช่างและอาชีพ
นอกจากนี้ภาครัฐต้องแก้ปัญหาสำคัญของ
นักศึกษาในกลุ่มอาชีวศึกษาลดปัญหาการ
ขัดแย้งและทะเลาะวิวาทระหว่าง
สถาบันการศึกษา ขณะเดียวกันต้องเผยแพร่
ข่าวสารตลาดแรงงานให้ผู้ปกครองและ
นักศึกษาทราบตลอดเวลา สำหรับการผลิต
กำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการนั้น
กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงแรงงานได้มี
การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับ
กระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อการเชื่อมโยงข้อมูล
ระหว่างหน่วยงานในการจัดทำข้อมูลอุปสงค์
อุปทานกำลังคนภาคอุตสาหกรรมรองรับ
แผนพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ ซึ่งทั้ง 3
หน่วยงานจะมีข้อมูลความต้องการการวางแผน
กำลังคนการนำไปสู่การผลิตกำลังคนให้
สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานใน
อนาคตโดยจะสามารถลดปัญหาการขาดแคลน
แรงงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบันลงได้

สำหรับการบรรจุนาในระดับมัธยมศึกษา
มีการบรรจุนามากที่สุดเมื่อเทียบกับระดับ
การศึกษาอื่น ๆ คือมี จำนวน 27,470 คน (ร้อยละ 38.73) รองลงมาเป็นระดับปริญญาตรี
จำนวน 17,141 คน (ร้อยละ 24.17) และระดับ
ปวช./ ปวส./อนุปริญญาจำนวน 13,642 คน
(ร้อยละ 19.23) (ตารางภาคผนวก 7)

แผนภูมิ 20 ตำแหน่งงานว่าง/ผู้สมัครงาน/บรรจุนา
จำแนกตามระดับการศึกษา ไตรมาส 4 ปี 2553

ที่มา : กรมการจัดหางาน

จากแผนภูมิข้างต้นประเด็นที่น่าสังเกต
คือ จำนวนผู้สมัครงานในทุกะดับการศึกษา
ยกเว้นระดับ ปวช./ปวส./อนุปริญญา มีจำนวน
สูงกว่าตำแหน่งงานว่าง แสดงว่าผู้ต้องการ
ทำงานมีมากกว่าตำแหน่งงานที่จะรองรับได้
อย่างไรก็ตาม ในระดับ ปวช./ปวส./ อนุปริญญา
เป็นระดับที่จำนวนผู้สมัครงานต่ำกว่าตำแหน่ง
งานว่าง เนื่องจากความต้องการแรงงานระดับนี้
มีมากกว่าระดับอื่นๆ ส่งผลให้แรงงานในระดับ
ปวช./ปวส./อนุปริญญาขาดแคลน ซึ่ง
สอดคล้องกับผลการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อ
การพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ที่วิเคราะห์ว่า
แนวโน้มการจ้างงานระยะกลาง (ปี 2550-
2554)และระยะยาว (ปี 2555-2559) ต้องการคนระดับ
กลาง-ล่าง คือ ผู้จบการศึกษาต่ำกว่าระดับ
ปริญญาตรีมากกว่าระดับสูงคือ ปริญญาตรีขึ้นไป
นอกจากนี้การที่ผู้สมัครงานในระดับนี้มีน้อยกว่า
ตำแหน่งงานว่างเนื่องจากผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาน้อย
ดังนั้นจึงจำเป็นต้องรณรงค์สร้างค่านิยมให้

เยาวชนเห็นความสำคัญของการศึกษาระดับอาชีวะเนื่องจากจะเป็นทางเลือกในการหางานทำที่ง่าย รวดเร็ว เพราะเป็นความต้องการของตลาดแรงงาน อีกทั้งสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองในอนาคตได้ ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบมากกว่าการมุ่งเน้นให้เรียนระดับอุดมศึกษาอย่างในปัจจุบัน และหากพิจารณาประเด็นการบรรจุงานกับตำแหน่งงานว่างตามระดับการศึกษา พบว่าระดับปวช./ปวส./อนุปริญญา มีสัดส่วนของผู้ได้รับการบรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่างร้อยละ 30.95 (ตารางภาคผนวกที่ 7 และตารางที่ 3) ขณะที่อัตราผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างมีถึงร้อยละ 33.54 แสดงว่าคนสมัครมีมากกว่าจำนวนตำแหน่งงานว่าง และมีอัตราการบรรจุงานต่อผู้สมัครงานสูงถึงร้อยละ 92.27 จึงน่าจะเร่งรัดปรับปรุงการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานเพื่อให้อัตราการบรรจุงานสูงขึ้น

ตาราง 3 อัตราการบรรจุงานต่อผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างและอัตราผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง จำแนกตามระดับการศึกษา
ไตรมาส 4 ปี 2553

ระดับการศึกษา	อัตราการ บรรจุงาน ต่อตำแหน่ง งานว่าง	อัตราการ บรรจุงาน ต่อผู้ สมัครงาน	อัตราผู้สมัคร งานต่อ ตำแหน่ง งานว่าง
★ ประถมศึกษา และต่ำกว่า	75.30	47.14	159.75
★ มัธยมศึกษา	74.86	73.25	102.19
★ ปวช./ปวส./ อนุปริญญา	30.95	92.27	33.54
★ ปริญญาตรี	107.97	88.21	122.40
★ ปริญญาโทขึ้นไป	41.42	32.82	126.22

ที่มา: ข้อมูลประมวลผลโดย

ศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

ในประเด็นผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างนั้น (ตาราง 3) ระดับ ปวช./ ปวส. / อนุปริญญา เป็นระดับเดียวที่มีผู้สมัครงานน้อยกว่าตำแหน่งงานว่าง (อัตราผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง 33.54) ผู้สมัครงานเหล่านี้จึงน่าจะมีโอกาสได้งานทำมาก (อัตราการบรรจุงานต่อผู้สมัครงาน 92.27) อัตราการบรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่างมีเพียงร้อยละ 30.95 เท่านั้น ซึ่งเมื่อพิจารณาสาเหตุแล้วพบว่าน่าจะเกี่ยวข้องกับ 3 กลุ่มคือ 1) **สถานประกอบการ** กล่าวคือสถานประกอบการต้องการบุคลากรแบบใด มีประสบการณ์เพียงใดซึ่งเป็นเรื่องที่สถานประกอบการเป็นผู้กำหนดคุณสมบัติ ทั้งนี้คุณสมบัติที่สถานประกอบการต้องการมักจะปรับเปลี่ยนไปตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพราะวิทยาการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว 2) **ผู้สมัครงานหรือแรงงาน** มีคุณสมบัติตรงตามที่สถานประกอบการต้องการหรือไม่ ทั้งในเรื่องคุณวุฒิ ประสบการณ์ ขณะเดียวกันต้องพิจารณาด้วยว่าตัวแรงงานเองเลือกงาน เลือกเงินเดือน มีข้อจำกัดมากมายจนทำให้สถานประกอบการรับไม่ได้หรือไม่ ซึ่งผู้สมัครงานในช่วงภาวะเศรษฐกิจขณะนี้ หากสามารถลดข้อจำกัด ทั้งเรื่อง เงิน งาน ลงบ้าง จะมีโอกาสได้งานสูง และ 3) **สถาบันการศึกษา** เป็นหน่วยงานที่ต้องพิจารณาการจัดหลักสูตรให้สนองตอบต่อความต้องการตลาด ต้องพิจารณาว่าการที่คนได้รับการบรรจุเข้าทำงานน้อยเป็นเพราะหลักสูตรไม่สนองหรือสอดคล้องหรือไม่ ต้องมีการปรับหลักสูตร (Redesign) โดยให้มีความยืดหยุ่น และ ส น อ ง ต อ บ ต อ ก ร การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีได้ทันทั่วทั้ง

ประเด็นที่น่าจะหยิบยกมาวิเคราะห์คือ อัตราของผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง

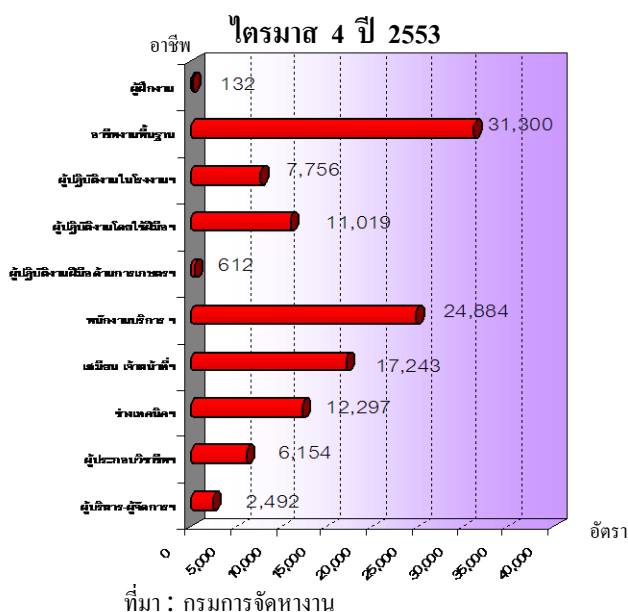

มีสัดส่วนสูงกว่าร้อยละ 100 (ตาราง 3) โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับปริญญาโทขึ้นไปร้อยละ 126.22 สะท้อนให้เห็นว่ามีผู้จบการศึกษาระดับนี้มาก ขณะที่ตำแหน่งรองรับมีน้อย การส่งเสริมให้เรียนในระดับปริญญาโทจึงควรมุ่งไปในสาขาที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน หรือเป็นผู้มีประสบการณ์ทำงาน

ด้านอาชีพไตรมาสที่พบว่าอาชีพที่มีตำแหน่งงานว่างสูงสุด 5 อันดับแรกคือ 1) อาชีพงานพื้นฐาน ได้แก่ อาชีพที่เป็นงานเรียบง่ายทำประจำหรือทำซ้ำๆ ประกอบด้วย อาชีพด้านการขายและการให้บริการตามท้องถนนที่สาธารณะ เช่น ผู้จำหน่ายสินค้า/อาหารตามท้องถนน ผู้ส่งเอกสาร ผู้ขนส่งสัมภาระ รวมถึงแรงงานในด้านเกษตร ประมง ก่อสร้าง การผลิต การขนส่ง ฯลฯ มีร้อยละ 27.50 (31,300 อัตรา) 2) อาชีพพนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด ร้อยละ 21.86 (24,884 อัตรา) 3) เสมียน/เจ้าหน้าที่ร้อยละ 15.15 (17,243 อัตรา) 4) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องร้อยละ 10.80 (12,297 อัตรา) และ 5) ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ ร้อยละ 9.68 (11,019 อัตรา)

แผนภูมิ 21 ตำแหน่งงานว่าง จำแนกตามอาชีพ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการจัดอันดับตำแหน่งงานว่างตามอาชีพในไตรมาส 4/2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553) ตามที่กล่าวมาข้างต้นกับไตรมาสที่แล้ว พบว่าอาชีพที่มีตำแหน่งงานว่างสูงสุด 3 อันดับแรกในไตรมาสนี้ ได้แก่ อาชีพงานพื้นฐาน พนักงานบริการฯ เสมียน/เจ้าหน้าที่ (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก 8)

สำหรับอาชีพที่มีผู้สมัครงานสูงสุด 5 อันดับแรก คืออาชีพงานพื้นฐาน จำนวน 37,016 คน (ร้อยละ 37.43) รองลงมาคืออาชีพพนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด 15,296 คน (ร้อยละ 15.47) เสมียน/เจ้าหน้าที่ 14,670 คน (ร้อยละ 14.83) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง 9,060 คน (ร้อยละ 9.16) และผู้ปฏิบัติงานในโรงงานฯ 7,476 คน (ร้อยละ 7.56) ส่วนการบรรจุงานมีความสอดคล้องกับผู้สมัครงานโดยที่ 5 อันดับแรกเป็นประเภทอาชีพเดียวกับผู้สมัครงาน ได้แก่ 1) อาชีพงานพื้นฐาน จำนวน 25,874 คน (ร้อยละ 36.48) 2) อาชีพเสมียน/เจ้าหน้าที่ 11,724 คน (ร้อยละ 16.53) 3) พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาดมีจำนวน 10,497 คน (ร้อยละ 14.80) 4) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง 7,364 คน (ร้อยละ 10.38) และ 5) ผู้ปฏิบัติงานในโรงงานผู้ควบคุมเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานการประกอบการ 6,186 คน (ร้อยละ 8.72) (ตารางภาคผนวกที่ 8)

หากศึกษาในด้านอุตสาหกรรมพบว่า อุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งงานว่างสูงสุด 5 อันดับแรกในไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553) คือ 1) การผลิต 45,090 อัตรา (ร้อยละ 39.62) 2) การขายส่ง ขายปลีก

การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน 25,434 อัตรา (ร้อยละ 22.35) 3) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ 16,318 อัตรา (ร้อยละ 14.34) 4) โรงแรมและภัตตาคาร 8,885 อัตรา (ร้อยละ 7.81) และ 5) การก่อสร้าง 3,762 อัตรา (ร้อยละ 3.31) เมื่อศึกษาการบรรจุนานพบว่าอุตสาหกรรมที่มีการบรรจุนานสูงสุด 5 อันดับแรก คือ (1) การผลิต 34,045 คน (ร้อยละ 48.00) (2) การขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ ฯ 16,311 คน (ร้อยละ 23.00) (3) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ 6,141 คน (ร้อยละ 8.66) (4) โรงแรมภัตตาคาร 3,827 คน (ร้อยละ 5.40) และ (5) การขนส่งสินค้าสถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม 2,310 คน (ร้อยละ 3.26) โดยอุตสาหกรรมที่มีการบรรจุนานสูงสุด 4 อันดับแรกเป็นอุตสาหกรรมเดียวกับตำแหน่งงานว่าง

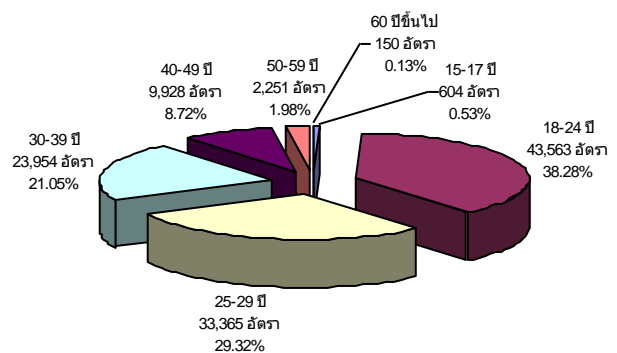
ตาราง 4 แสดงจำนวนตำแหน่งงานว่างและการบรรจุนาน
จำแนกตามอุตสาหกรรมไตรมาส 4 ปี 2553

ประเภทอุตสาหกรรม	ตำแหน่งงานว่าง		บรรจุนาน	
	จำนวน (อัตรา)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
D การผลิต	45,090	39.62	34,045	48.00
G การขายส่ง การขายปลีก ฯ	25,434	22.35	16,311	23.00
K บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	16,318	14.34	6,141	8.66
H โรงแรมและภัตตาคาร	8,885	7.81	3,827	5.40
F การก่อสร้าง	3,762	3.31	1,776	2.50
I การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	3,608	3.17	2,310	3.26
L การบริหารราชการ ฯ	1,139	1.00	1,266	1.78
อื่นๆ	7,044	6.19	4,080	5.75
รวม	113,815	100	70,932	100

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ช่วงอายุที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในไตรมาสส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 18 - 39 ปี มีจำนวน 100,882 คน คิดเป็นร้อยละ 88.64 โดยที่อายุ 18 - 24 ปี มีความต้องการสูงสุด 43,563 อัตรา (ร้อยละ 38.28) รองลงมาคืออายุ 25 - 29 ปี 33,365 อัตรา (ร้อยละ 29.32) และอายุ 30 - 39 ปี 23,954 อัตรา (ร้อยละ 21.05) (แผนภูมิ 22)

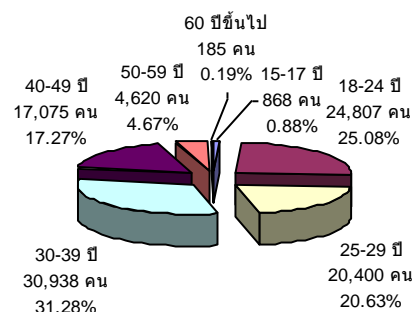
แผนภูมิ 22 ตำแหน่งงานว่างจำแนกตามอายุ
ไตรมาส 4 ปี 2553

ที่มา : กรมการจัดหางาน

สำหรับผู้สมัครงานในไตรมาสนี้พบว่าผู้อายุ 30-39 ปี สมัครงานสูงสุดโดยมีจำนวน 30,938 คน (ร้อยละ 31.28) รองลงมาเป็นผู้สมัครงานที่มีอายุ 18-24 ปี และ 25 - 29 ปี จำนวน 24,807 คน (ร้อยละ 25.08) และ 20,400 คน (ร้อยละ 20.63) ตามลำดับ (แผนภูมิ 23)

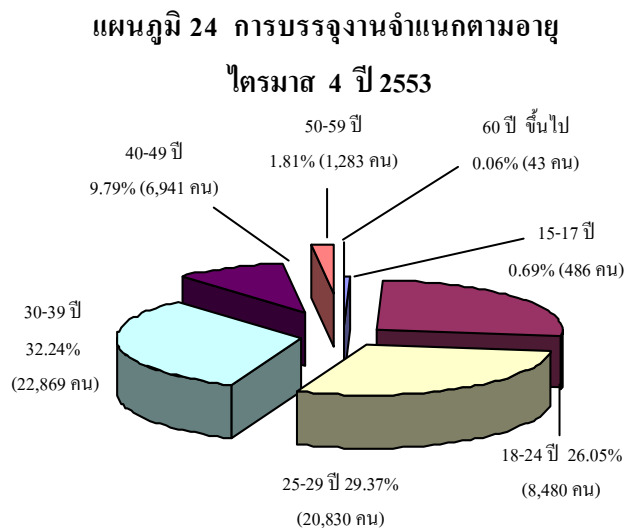
แผนภูมิ 23 ผู้สมัครงานจำแนกตามอายุ
ไตรมาส 4 ปี 2553

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ขณะที่ด้านการบรรจุนาน พบว่าผู้มีอายุ 30 - 39 ปี ได้รับการบรรจุนานสูงสุดจำนวน 22,869 คน (ร้อยละ 32.24) รองลงมาเป็นช่วงอายุ 25 - 29 ปี มีจำนวน 20,830 คน (ร้อยละ 29.37) ช่วงอายุ 18 - 24 ปี ซึ่งมีจำนวน 18,480 คน คิดเป็นร้อยละ 26.05 และช่วงอายุ 40 - 49 ปี จำนวน 6,941 คน คิดเป็นร้อยละ 9.79 (แผนภูมิ 24)

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ภารกิจส่งเสริมการมีงานทำนอกจากภารกิจที่ได้กล่าวมาแล้ว กรมการจัดหางานยังมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ มีงานทำ ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาหรือผู้จบการศึกษาใหม่ ผู้ว่างงาน ผู้ใช้แรงงานที่มีงานทำอยู่แล้วและมีความประสงค์จะเปลี่ยนงาน ผู้สูงอายุ แม่บ้านหรือผู้ต้องการรับงานไปทำที่บ้าน รวมทั้งทหาร เยาวชนในสถานพินิจให้มีงานทำ โดยกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวข้างต้นตลอดไตรมาส 4 ปี 2553 (เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2553) มีผู้ได้รับประโยชน์ทั้งสิ้น 286,784 คน โดยเป็นชาย 129,072 คน คิดเป็นร้อยละ 45.01 และหญิง

157,712 คน (ร้อยละ 54.99) ซึ่งจำนวนผู้ได้รับประโยชน์ในไตรมาสนี้เพิ่มขึ้นกว่าไตรมาสที่แล้วจำนวน 46,673 คน คิดเป็นร้อยละ 19.44 (ไตรมาส 3/53 มีจำนวน 240,111 คน) รายละเอียดกิจกรรมที่ดำเนินการและจำนวนผู้ได้รับประโยชน์ปรากฏตามตารางต่อไปนี

ตาราง 5 การส่งเสริมการมีงานทำจำแนกตามกิจกรรมที่ดำเนินการ ไตรมาส 3 และไตรมาส 4 ปี 2553

กิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมการมีงานทำ	ผู้ได้รับประโยชน์ (คน)	ผู้ได้รับประโยชน์ (คน)		
	ไตรมาส 3	ชาย	หญิง	รวม
1.แนะแนวอาชีพชุมชน	718	-	-	-
2.แนะแนวอาชีพระดับหมู่บ้าน	74,502	47,058	53,619	100,677
3.แนะแนวอาชีพให้นักเรียนนักศึกษา	136,957	57,396	72,212	129,608
4.วันแนะแนวอาชีพ	1,978	21,796	30,759	52,555
5.มหกรรมอาชีพ	1,752	155	158	313
6.ส่งเสริมมีงานทำให้ทหารกองประจำการ	10,152	1,505	-	1,505
7.แนะแนวอาชีพให้เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	6,139	989	273	1,262
8.อบรมผู้รับงานไปทำที่บ้าน	6,572	5	63	68
9.ดำเนินการสร้างอาชีพใหม่ให้คนว่างงาน	980	34	217	251
10.ส่งเสริมการมีงานทำให้ผู้สูงอายุ	221	32	139	171
11.สร้างเครือข่ายการแนะแนวอาชีพ	140	102	272	374
รวม	240,111	129,072	157,712	286,784

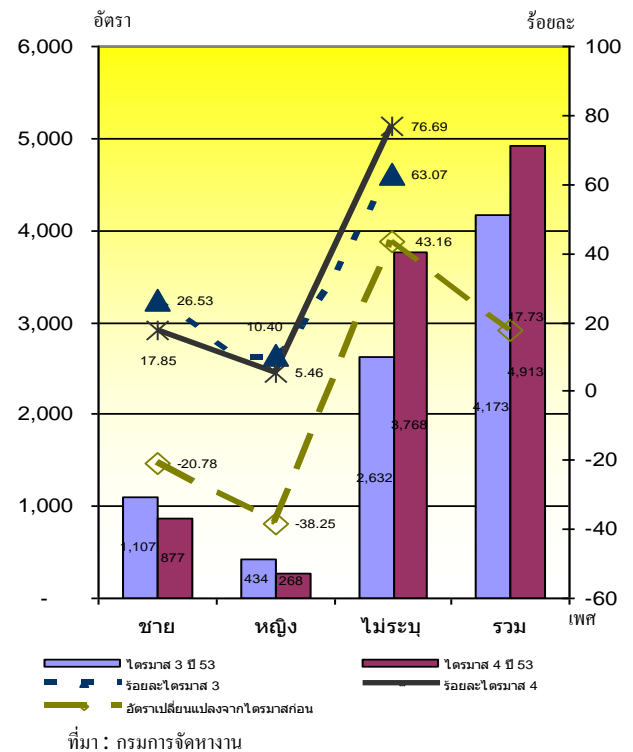
ที่มา : กรมการจัดหางาน

2.2 ความต้องการแรงงานภาคเอกชน (ผ่านหนังสือพิมพ์)

กระทรวงแรงงาน โดยกรมการจัดหางานได้รวบรวมความต้องการแรงงานที่สถานประกอบการประกาศรับสมัครผ่านหน้าหนังสือพิมพ์โดยรวบรวมจากหนังสือพิมพ์ 8 ฉบับได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ มติชน

ประชาชาติธุรกิจฐานเศรษฐกิจ ผู้จัดการรายสัปดาห์ บางกอกโพสต์ และสมัครด่วน พบว่าช่วง ไตรมาสที่ 4 ปี 2553 มีสถานประกอบการ ประกาศรับสมัครแรงงานจำนวน 165 แห่ง ลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 171 แห่ง (ไตรมาส 3 ปี 2553 ประกาศรับสมัคร 336 แห่ง) แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจำนวนแรงงานที่สถานประกอบการแจ้งความต้องการพบว่าต้องการแรงงานรวม 4,913 อัตรา เป็นจำนวนที่เพิ่มขึ้น 740 อัตราจากไตรมาสที่แล้วที่มี 4,173 อัตรา โดยคิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.73 ซึ่งความต้องการในไตรมาสนี้ส่วนใหญ่ ไม่ได้ระบุเพศร้อยละ 79.69 (3,768 อัตรา) ระบุเพศชาย จำนวน 877 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 17.85 ขณะที่ความต้องการแรงงานเพศหญิงมี 268 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 5.46 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงความต้องการแรงงานจำแนกตามเพศกับไตรมาสที่ผ่านมา พบว่าความต้องการแรงงานทั้งชาย หญิง และไม่ระบุเพศ มีอัตราการเปลี่ยนแปลง ดังนี้ ร้อยละ (-20.78) (-38.25) และ 43.16 ตามลำดับ (ไตรมาส 3 ปี 2553 ต้องการเพศชายจำนวน 1,107 อัตรา หญิง 434 อัตรา ไม่ระบุเพศ 2,632 อัตรา) จะเห็นได้ว่าความต้องการแรงงานที่ประกาศผ่านหนังสือพิมพ์จะมีลักษณะที่สอดคล้องกับการแจ้งความต้องการผ่านกรมการจัดหางานในประเด็นที่พบว่าความต้องการตำแหน่งงานว่างส่วนใหญ่ไม่ระบุเพศ รองลงมาคือเพศชายและหญิงตามลำดับ (แผนภูมิ 25)

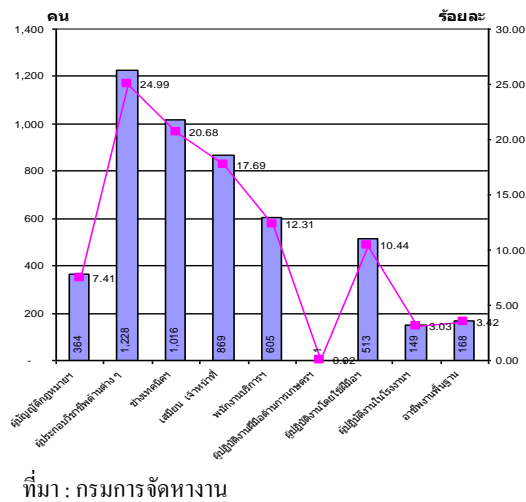
แผนภูมิ 25 เปรียบเทียบความต้องการแรงงาน
ภาคเอกชนจำแนกตามเพศ
ไตรมาส 3 ปี 2553 และ 4 ปี 2553

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานตามอาชีพในไตรมาส 4 ปี 2553 นี้ พบว่าอาชีพที่มีความต้องการแรงงานสูงสุด 5 อันดับแรกคือ 1) ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ จำนวน 1,228 อัตรา (ร้อยละ 24.99) 2) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 1,016 อัตรา (ร้อยละ 20.68) 3) เสมียน เจ้าหน้าที่ 869 อัตรา (ร้อยละ 17.69) 4) พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด 605 อัตรา (ร้อยละ 12.31) และ 5) ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ จำนวน 513 อัตรา (ร้อยละ 10.44) (แผนภูมิ 26)

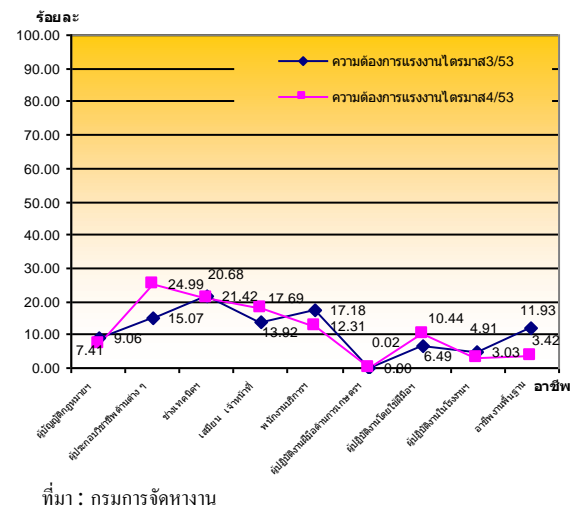

แผนภูมิ 26 เปรียบเทียบความต้องการแรงงาน
ที่ประกาศรับสมัครผ่านหน้าหนังสือพิมพ์จำแนก
ตามประเภทไตรมาส 4 ปี 2553

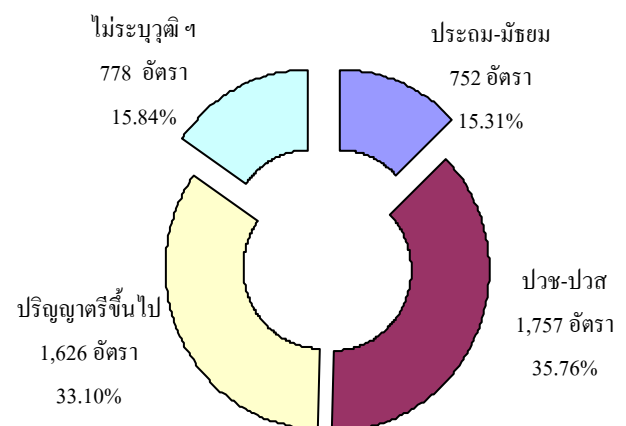
นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความต้องการแรงงานภาคเอกชนตามอาชีพในไตรมาส 4 ปี 2553 กับไตรมาสที่แล้วคือไตรมาส 3 ปี 2553 เป็นที่น่าสังเกตว่าไตรมาสที่ 4 มีความต้องการแรงงานในอาชีพผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว คือจากร้อยละ 15.07 ในไตรมาสที่แล้วเป็นร้อยละ 24.99 ในไตรมาสนี้ อาชีพเสมียนเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 13.92 ในไตรมาสที่แล้วเป็นร้อยละ 17.69 ในไตรมาสนี้ อาชีพผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมงเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.00 ในไตรมาสที่แล้วเป็นร้อยละ 0.02 ในไตรมาสนี้ และผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่างๆเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.49 ในไตรมาสที่แล้วเป็นร้อยละ 10.44 ในไตรมาสนี้ ทั้งนี้ในไตรมาส 4 ปี 2553 อาชีพผู้ประกอบการวิชาชีพด้านต่างๆ มีความต้องการอยู่อันดับ 1 โดยเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วแต่อันดับ 2 และ 4 มีความต้องการขยับตัวลดลงจากไตรมาสที่แล้ว

แผนภูมิ 27 เปรียบเทียบความต้องการแรงงาน
ที่ประกาศรับสมัครผ่านหน้าหนังสือพิมพ์จำแนก
ตามประเภทสำหรับไตรมาส 3 และไตรมาส 4

สำหรับความต้องการแรงงานจำแนกตามการศึกษาพบว่า สถานประกอบการที่ประกาศรับสมัครงานทางหน้าหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ต้องการแรงงานในระดับปวช. - ปวส. ร้อยละ 35.76 (1,757 คน) รองลงมาคือระดับปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 33.10 (1,626 คน) ไม่ระบุวุฒิการศึกษา ร้อยละ 15.84 (778 คน) และสำหรับความต้องการที่มีน้อยที่สุดคือ ประถมศึกษา - มัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 15.31 (752 คน)

แผนภูมิ 28 ความต้องการแรงงานภาคเอกชนตาม
ระดับการศึกษา ไตรมาส 4 ปี 2553

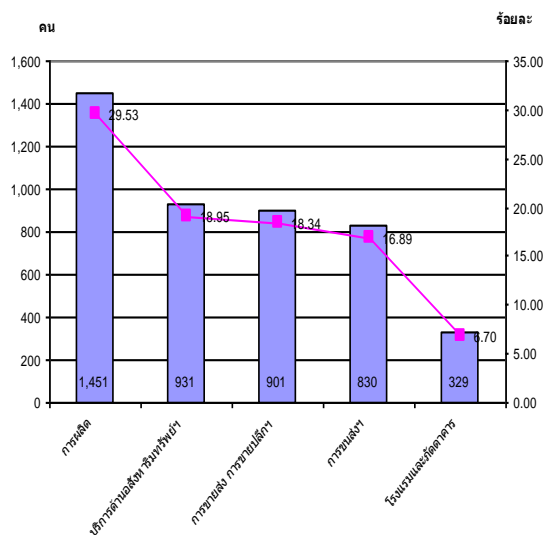

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาจำนวนแรงงานที่สถานประกอบการจ้างผ่านหนังสือพิมพ์จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมในไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553) พบว่า อุตสาหกรรมการผลิตยังคงเป็นประเภทอุตสาหกรรมที่มีความต้องการแรงงานมากที่สุดในไตรมาสนี้ เช่นเดียวกับไตรมาสที่ผ่านมา โดยมีความต้องการถึงร้อยละ 29.53 (1,451 อัตรา) รองลงมาคือ บริการด้านอสังหาริมทรัพย์การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ ร้อยละ 18.95(931 อัตรา) การขายส่งการขายปลีกการซ่อมแซมยานยนต์จักรยานยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนร้อยละ 18.34 (901 อัตรา) การขนส่งสถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม ร้อยละ 16.89 (830 อัตรา) และ โรงแรมและภัตตาคาร ร้อยละ 6.70 (329 อัตรา) (แผนภูมิ 29)

แผนภูมิ 29 ความต้องการแรงงานภาคเอกชนตามประเภทอุตสาหกรรม (5 อันดับแรก) ไตรมาส 4 ปี 2553

ที่มา : กรมการจัดหางาน

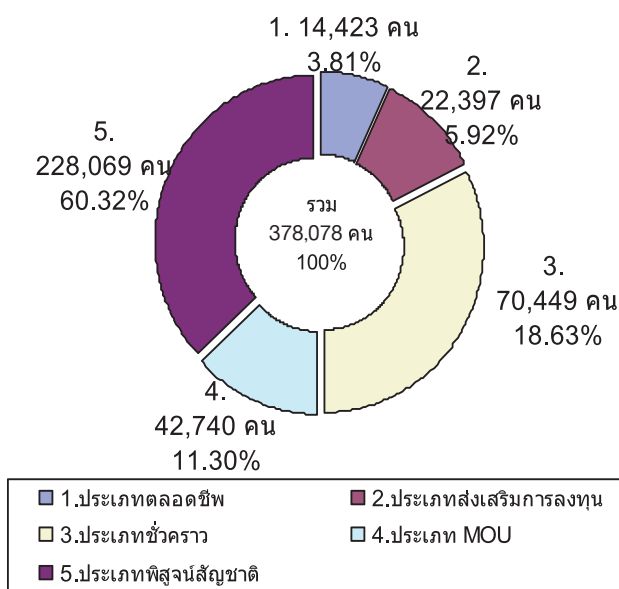
2.3 แรงงานต่างด้าว

สำหรับสถิติแรงงานต่างด้าว ซึ่งหมายถึง แรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย กรมการจัดหางานจำแนกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ (1) **กลุ่มแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองถูกกฎหมาย** ประกอบด้วยประเภทต่าง ๆ คือ 1) ประเภทตลอดชีพ 2) ประเภทชั่วคราวที่ขออนุญาตทำงานตามมาตรา 9 (มาตรา 7 เดิม) 3) ประเภทส่งเสริมการลงทุนและกฎหมายอื่นตามมาตรา 12 (มาตรา 10 เดิม) 4) ประเภทที่ได้รับอนุญาตทำงานตามข้อตกลง MOU และ 5) ประเภทพิชัญสัญญาชาติและได้รับใบอนุญาตทำงาน เนื่องจากประเภทได้รับอนุญาตทำงานตามข้อตกลง MOU (ข้อ 4) และประเภทพิชัญสัญญาชาติ (ข้อ 5) คือ กลุ่มแรงงานสัญญาชาติลาว กัมพูชา และพม่าที่เดินทางเข้ามาทำงานชั่วคราวเดิมเป็นแรงงานผิดกฎหมายภายหลังรัฐบาลได้ดำเนินการจัดทำกรพิชัญสัญญาชาติ และลงนาม MOU เพื่อให้การนำเข้าแรงงานให้เป็นแรงงานถูกกฎหมาย ปัจจุบันจึงได้จัด 2 ประเภทนี้ให้รวมอยู่ในกลุ่มแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมาย สำหรับกลุ่มที่ (2) ได้แก่ แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับอนุญาตทำงาน (กลุ่มนี้คือกลุ่มมาตรา 13) แบ่งเป็น 1) ชนกลุ่มน้อย 2) แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (พม่า ลาว กัมพูชา) ตามมติคณะรัฐมนตรี 2553

เมื่อพิจารณาข้อมูลกลุ่มแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายคงเหลือดังกล่าวข้างต้นพบว่า ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2553 มีจำนวนแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

คงเหลือจำนวนทั้งสิ้น 378,078 คน โดยส่วนใหญ่เป็นประเภทแรงงานต่างด้าวพหุคูณสัญชาติ และได้รับใบอนุญาตทำงานที่มีจำนวน 228,069 คน (ร้อยละ 60.32) รองลงมาคือ ประเภทชั่วคราว (มาตรา 9) มีจำนวน 70,449 คน (ร้อยละ 18.63) แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานตาม MOU จำนวน 42,740 คน (ร้อยละ 11.30) และประเภทส่งเสริมการลงทุนฯ (มาตรา 12) จำนวน 22,397 คน คิดเป็นร้อยละ 5.92 ขณะที่ประเภทตลอดชีพ มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 14,423 คน (ร้อยละ 3.81) ของแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายทั้งหมด (รายละเอียดตารางภาคผนวก 11)

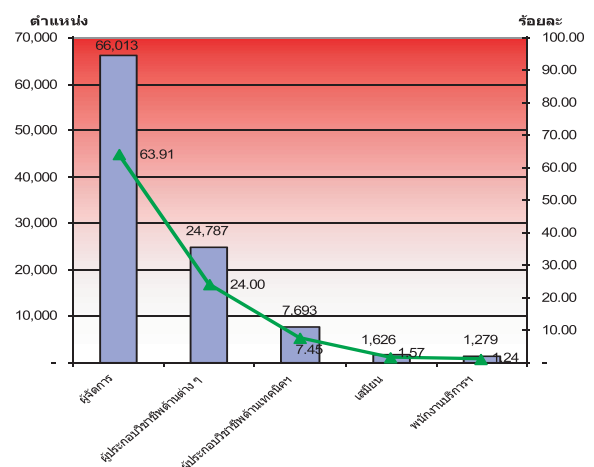
แผนภูมิ 30 แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายคงเหลือ
จำแนกตามประเภทการได้รับอนุญาต
ณ เดือนธันวาคม 2553

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อศึกษาแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายเฉพาะประเภทชั่วคราวและส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 9 และมาตรา 12) ซึ่งมีจำนวนรวม 92,846 คน โดยพิจารณาตำแหน่งงานที่ทำพบว่า มี 103,283 ตำแหน่ง เนื่องจากบางคนทำงานมากกว่า 1 ตำแหน่ง ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2553 พบว่าอาชีพที่คนต่างด้าวเหล่านี้ทำมากที่สุด ได้แก่ อาชีพเป็นผู้จัดการ/ผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 63.91 (66,013 ตำแหน่ง) รองลงมาเป็นผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ มีจำนวน 24,787 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 24.00 และช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 7,693 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 7.45 ตัวเลขดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าในการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศนั้นประเทศที่เป็นเจ้าของทุนจะส่งผู้บริหารระดับสูงเข้ามาดูแลกิจการในประเทศไทยและผู้ประกอบวิชาชีพ (ผู้เชี่ยวชาญ) ช่างเทคนิค ภาครัฐจึงควรส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่แรงงานไทย ซึ่งจะช่วยให้แรงงานไทยสามารถพัฒนาศักยภาพให้เทียบเท่ามาตรฐานสากลได้ (แผนภูมิ 31)

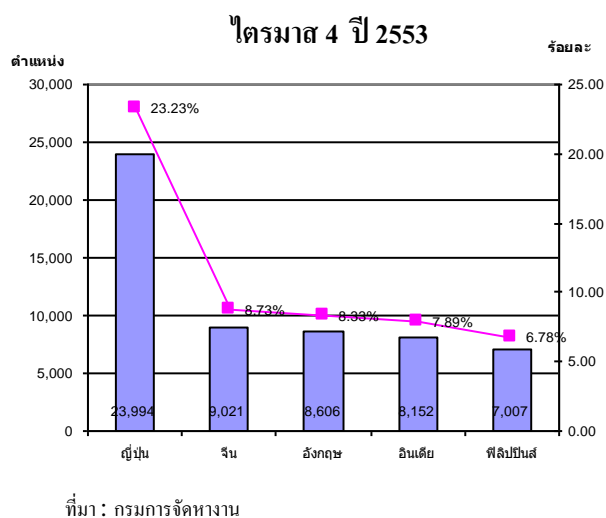
แผนภูมิ 31 ตำแหน่งงานของแรงงานต่างด้าว
ประเภทชั่วคราวและประเภทส่งเสริมการลงทุน
จำแนกตามประเภทอาชีพ (อันดับแรก)
ไตรมาส 4 ปี 2553

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ถ้าพิจารณาตามสัญชาติในกลุ่มแรงงานต่างด้าวประเภทชั่วคราวและประเภทส่งเสริมการลงทุน (พิจารณาจากตำแหน่งงานที่ทำ) ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2553 จะพบว่าแรงงานต่างด้าวสัญชาติญี่ปุ่นมีมากที่สุด คือมีจำนวน 23,994 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 23.23 รองลงมาคือ จีน อังกฤษ อินเดีย และฟิลิปปินส์ โดยมีจำนวน 9,021 ตำแหน่ง (ร้อยละ 8.73) 8,606 ตำแหน่ง (ร้อยละ 8.33) 8,152 ตำแหน่ง (ร้อยละ 7.89) และ 7,007 คน (ร้อยละ 6.78) ตามลำดับ (แผนภูมิ 32)

แผนภูมิ 32 ตำแหน่งงานของแรงงานต่างด้าวประเภทชั่วคราวและประเภทส่งเสริมการลงทุน จำแนกตามประเภทอาชีพ (5อันดับแรก)

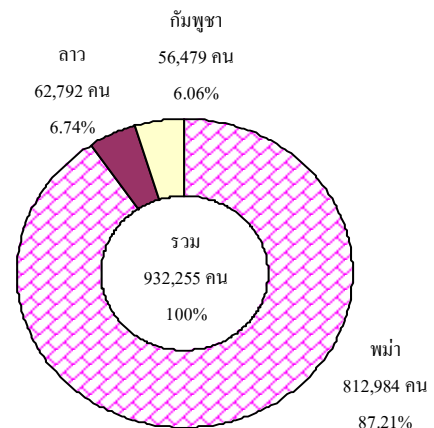
ส่วนแรงงานต่างด้าวกลุ่มที่เข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับใบอนุญาตทำงาน(มาตรา 13) ขอดคงเหลือ ณ เดือนธันวาคม 2553 มีจำนวน 955,595 คน จำแนกเป็น

- 1) กลุ่มชนกลุ่มน้อย มีจำนวน 23,340 คน คิดเป็นร้อยละ 2.44
- 2) แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ตามมติ ครม. 2552 (พม่า ลาว กัมพูชา) ข้อมูล ณ เดือน

ธันวาคม 2553 มีจำนวนทั้งสิ้น 932,255 คน คิดเป็นร้อยละ 97.56 ซึ่งแรงงานต่างด้าวกลุ่มนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติให้ต่อใบอนุญาตอีก 1 ปี และจะสิ้นสุดใบอนุญาตพร้อมกันในเดือน กุมภาพันธ์ 2555 โดยมีการต่อใบอนุญาตแล้วทั้งสิ้น 932,255 คน

เมื่อพิจารณาแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (พม่า ลาว กัมพูชา) เฉพาะกลุ่มผิดกฎหมาย (ซึ่งไม่นับกลุ่ม MOU และพิสูจน์สัญชาติ) พบว่าสัญชาติที่มีมากที่สุดคือพม่า 812,984 คน คิดเป็นร้อยละ 87.21 สัญชาติลาว มีจำนวน 62,792 คน (ร้อยละ 6.74) และกัมพูชา จำนวน 56,479 คน (ร้อยละ 6.06) ดังแผนภูมิ 33 และตารางภาคผนวกที่ 13

แผนภูมิ 33 แรงงานต่างด้าวคงเหลือ(3สัญชาติ) ตามมติ ครม. ณ เดือนธันวาคม 2553

ที่มา : กรมการจัดหางาน (ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2553)

เมื่อพิจารณาแรงงานต่างด้าวในกลุ่มเข้าเมืองผิดกฎหมายตามภูมิภาคทั้งกลุ่มชนกลุ่มน้อยกลุ่ม 3 สัญชาติตามมติ ครม. จะพบว่าแรงงานทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งมีจำนวน 955,595 คน ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคกลาง มีจำนวน 397,138 คน (ร้อยละ 41.56) รองลงมาคือภาคใต้ 232,056 คน (ร้อยละ 24.28)

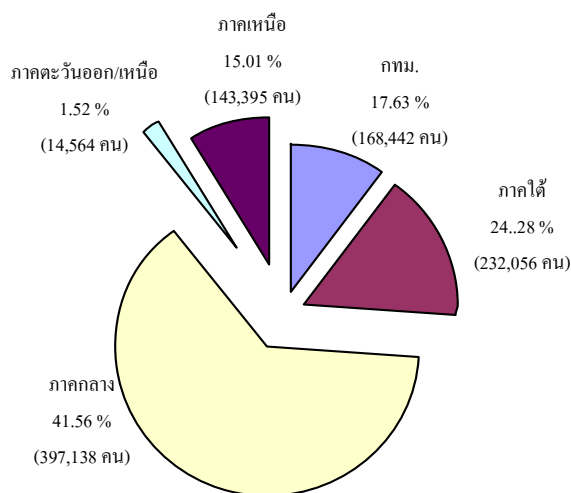

กรุงเทพมหานคร 168,442 คน (ร้อยละ 17.63) และภาคเหนือ 143,395 คน (ร้อยละ 15.01) ส่วนภูมิภาคที่มีแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายอยู่น้อยที่สุดคือ ภาคตะวันออก/เหนือ มีจำนวน 14,564 คน (ร้อยละ 1.52) รายละเอียดปรากฏตามแผนภูมิ 30 และตารางภาคผนวกที่ 13

แผนภูมิ 30 แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ได้รับ

อนุญาตทำงานจำแนกตามภูมิภาค

ณ เดือนธันวาคม 2553

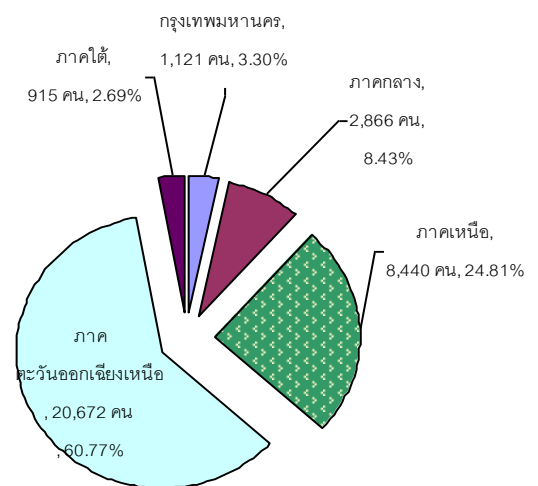
ที่มา : กรมการจัดหางาน

2.4 แรงงานไทยในต่างประเทศ

สำหรับแรงงานไทยในต่างประเทศในช่วงไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม – ธันวาคม 2553) มีแรงงานไทยที่ลงทะเบียนแจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศผ่านกรมการจัดหางาน 34,014 คน เป็นเพศชาย 27,988 คน คิดเป็นร้อยละ 81.28 ของผู้แจ้งความประสงค์ทั้งหมด ขณะที่เพศหญิงมี 6,026 คน คิดเป็นร้อยละ 17.72 พิจารณาในภาพรวมพบว่าแรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออก/เหนือมากที่สุดร้อยละ

60.77 (20,672 คน) รองลงมาคือภาคเหนือและภาคกลางจำนวน 8,440 คน (ร้อยละ 24.81 คน) และ 2,866 คน (ร้อยละ 8.43) ตามลำดับ ส่วนภาคที่แจ้งความประสงค์น้อยที่สุดคือภาคใต้จำนวนเพียง 915 คน (ร้อยละ 2.69)

แผนภูมิ 31 จำนวนแรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศ ไตรมาส 4 ปี 2553

ที่มา : กรมการจัดหางาน

แรงงานไทยที่ลงทะเบียนแจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศในไตรมาสนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่แล้ว พบว่ามีจำนวนลดลง 677 คน คิดเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงร้อยละ 1.95 (ไตรมาสที่แล้วมีจำนวน 34,691 คน) และเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้นถึง 9,227 คน คิดเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงร้อยละ 37.23 ปรากฏรายละเอียดในตาราง 6 ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงของการแจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศของแรงงาน โดยพิจารณาตามภูมิลำเนาที่แรงงานดังกล่าวอาศัยอยู่กับไตรมาส

ที่แล้ว (ไตรมาส 3/2553) พบว่าภูมิภาคส่วนใหญ่ มีสัดส่วนของแรงงานที่แข็งแกร่งเพิ่มขึ้น ยกเว้นภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 11.84 และหากเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่าการแข็งแกร่งเดินทางไปทำงานต่างประเทศไตรมาสนี้เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาโดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.23

ตาราง 6 เปรียบเทียบจำนวนแรงงานไทยที่แข็งแกร่งเดินทางไปทำงานต่างประเทศจำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 4 ปี 2552 และไตรมาส 3 และ 4 ปี 2553

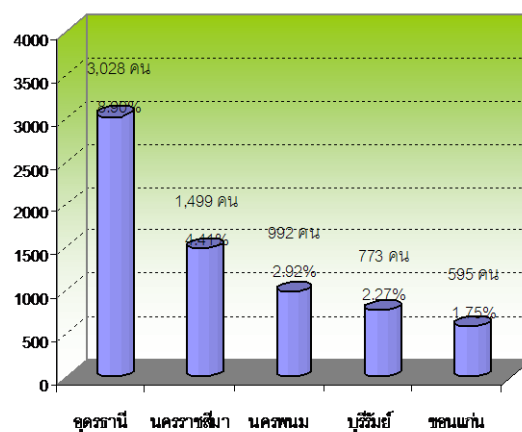
ภูมิภาค	ไตรมาส 4/2552 (คน)	ไตรมาส 3/2553 (คน)	ไตรมาส 4/2553 (คน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง	
				เทียบกับ Q4/52	เทียบกับ Q3/53
กรุงเทพมหานคร	775	789	1,121	44.65	42.08
ภาคกลาง	2,294	2,287	2,866	24.93	25.32
ภาคเหนือ	6,202	7,711	8,440	36.09	9.45
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	15,242	23,448	20,672	35.63	-11.84
ภาคใต้	274	456	915	233.94	100.66
ทั่วประเทศ	24,787	34,691	34,014	37.23	-1.95

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายจังหวัด พบว่าแรงงานที่แข็งแกร่งเดินทางไปทำงานต่างประเทศจะมีภูมิภาคในจังหวัดต่าง ๆ มากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) อุดรธานี 3,028 คน คิดเป็นร้อยละ 8.90 ของแรงงานที่แข็งแกร่งทั้งหมด 2) นครราชสีมา 1,499 คน (ร้อยละ 4.41) 3) นครพนม 992 คน คิดเป็นร้อยละ 2.92 4) บุรีรัมย์ 773 คน คิดเป็นร้อยละ 2.27 และ 5) ขอนแก่น 595 คน คิดเป็นร้อยละ 1.75 ซึ่งตัวเลขดังกล่าวสอดคล้องกับข้อมูลการ

แข็งแกร่งประจำแนกตามภูมิภาค ซึ่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผู้แข็งแกร่งสูงสุด (แผนภูมิ 34)

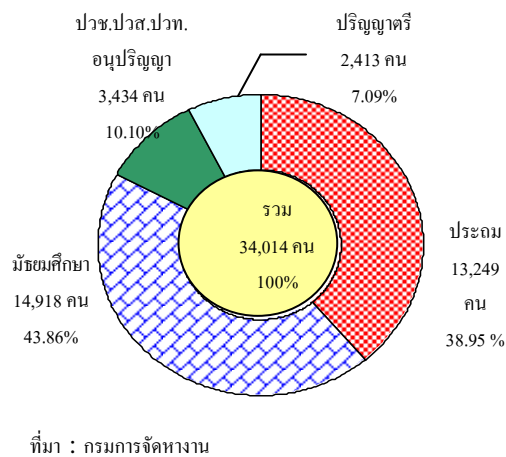
แผนภูมิ 34 แรงงานไทยที่แข็งแกร่งเดินทางไปทำงานต่างประเทศจำแนกตามจังหวัด 5 อันดับแรก ไตรมาส 4 ปี 2553

ที่มา : กรมการจัดหางาน

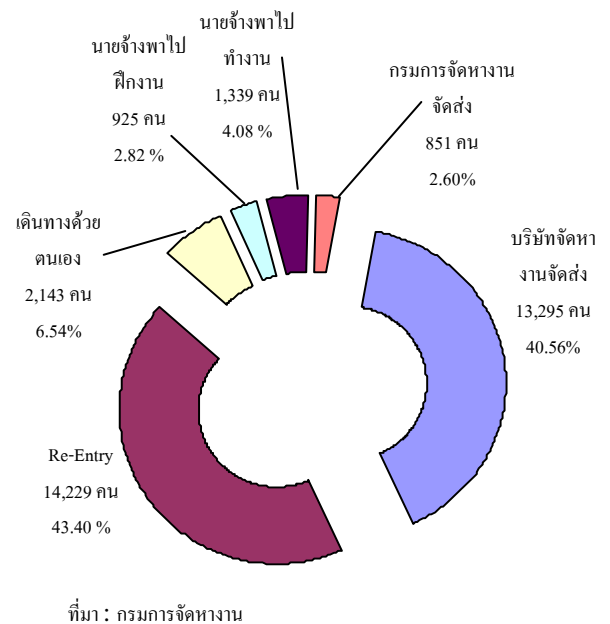
ผู้แข็งแกร่งเดินทางไปทำงานต่างประเทศผ่านกรมการจัดหางานในไตรมาส (ตุลาคม – ธันวาคม 2553) ส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 14,918 คน คิดเป็นร้อยละ 43.86 ของผู้แข็งแกร่งทั้งหมด รองลงมาคือระดับประถมศึกษาจำนวน 13,249 คน คิดเป็นร้อยละ 38.95 และระดับ ปวช. /ปวส. /อนุปริญญา จำนวน 3,434 คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 ขณะที่ระดับปริญญาตรีมีจำนวนคือ 2,413 คน คิดเป็นร้อยละ 7.09 (แผนภูมิ 35)

แผนภูมิ 35 แรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์
เดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามระดับ
การศึกษา ไตรมาส 4 ปี 2553

ในส่วนของการอนุญาตให้ไปทำงานต่างประเทศไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม – ธันวาคม 2553) พบว่าแรงงานไทยที่ได้รับอนุมัติให้เดินทางไปทำงานต่างประเทศที่มีจำนวนทั้งสิ้น 32,782 คน คิดเป็นร้อยละ 96.38 ของผู้แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศ หากพิจารณาตามวิธีการเดินทางของผู้ที่เดินทางไปทำงานพบว่า ส่วนใหญ่เป็นประเภทไปโดยวิธี Re-Entry คือกลับไปทำงานอีกครั้งหนึ่งโดยการต่ออายุสัญญาจำนวน 14,229 คน (ร้อยละ 43.40) รองลงมาคือบริษัทจัดหางานจัดส่ง 13,295 คน (ร้อยละ 40.56) เดินทางด้วยตนเอง มี 2,143 คน (ร้อยละ 6.54) นายจ้างพาไปทำงาน มีจำนวน 1,339 คน คิดเป็นร้อยละ 4.08 นายจ้างพาไปฝึกงานจำนวน 925 คน (ร้อยละ 2.82) และกรมการจัดหางานจัดส่งมี 851 คน (ร้อยละ 2.60) (แผนภูมิ 36)

แผนภูมิ 36 แรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตไปทำงาน
ต่างประเทศ จำแนกตามวิธีเดินทาง
ไตรมาส 4 ปี 2553

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับไตรมาสที่แล้ว พบว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ไปทำงานต่างประเทศภาพรวมไตรมาสนี้มีจำนวนลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 6,558 คน คิดเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 16.67 น่าจะมีผลจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ที่แรงงานไทยเดินทางไปทำงานยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่อันเป็นผลจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลกทำให้นายจ้างในต่างประเทศยังไม่ขยายกำลังการผลิต โดยยังใช้แรงงานที่มีอยู่เดิม โดยเมื่อเปรียบเทียบตามประเภทการเดินทางพบว่า ผู้ได้รับอนุญาตให้ไปทำงานทุกประเภทมีสัดส่วนลดลง ยกเว้นประเภทนายจ้างพาไปทำงานมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.13 ตามลำดับปรากฏในตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาต
ไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามวิธีการเดินทาง
ไตรมาส 3 ปี 2553 และไตรมาส 4 ปี 2553

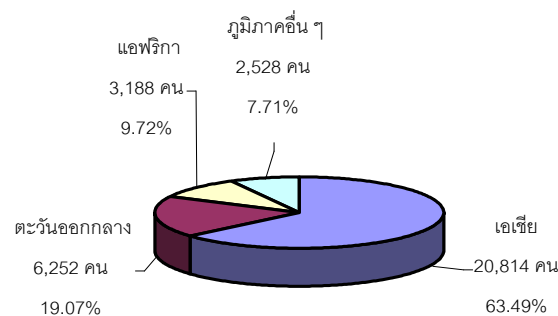
วิธีการเดินทาง	ไตรมาส 3 ปี 2553		ไตรมาส 4 ปี 2553		อัตรา การ เปลี่ยนแปลง
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
1. บริษัทจัดหางานจัดส่ง	14,962	37.35	13,295	40.56	-9.51
2. Re-Entry	14,365	36.51	14,229	43.40	-0.95
3. เดินทางด้วยตนเอง	3,813	9.69	2,143	6.54	-43.80
4. นายจ้างพาไปฝึกงาน	4,344	11.04	925	2.82	-78.71
5. นายจ้างพาไปทำงาน	1,124	2.86	1,339	4.08	19.13
6. กรมการจัดหางานจัดส่ง	1,022	2.55	851	2.60	-15.07
รวม	39,340	100.0	32,782	100.0	-16.67

ที่มา : กรมการจัดหางาน

แรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตให้เดินทางไปทำงานในไตรมาส 4 ปี 2553 ส่วนใหญ่จะ
ไปทำงานในภูมิภาคเอเชีย มีจำนวน 20,814 คน
คิดเป็นร้อยละ 63.49 ของแรงงานไทยที่ไปทำงาน
ต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาคือภูมิภาค
ตะวันออกกลาง 6,252 คน ร้อยละ 19.07 ภูมิภาค
แอฟริกา 3,188 คน ร้อยละ 9.72 และภูมิภาคอื่น ๆ
2,528 คน ร้อยละ 7.71 ตามลำดับ (แผนภูมิ 37)
โดยในภูมิภาคเอเชียประเทศที่แรงงานไทย
เดินทางไปทำงานสูงสุดคือไต้หวัน 10,104 คน
(ร้อยละ 48.54 ของแรงงานไทยที่ไปทำงานใน
ภูมิภาคเอเชียทั้งหมด) รองลงมาคือเกาหลี
2,391 คน (ร้อยละ 11.49 ของแรงงานไทยที่ไป
ทำงานในภูมิภาคเอเชียทั้งหมด) สิงคโปร์ 2,349
คน (ร้อยละ 11.29 ของแรงงานไทยที่ไปทำงาน
ในภูมิภาคเอเชียทั้งหมด) ญี่ปุ่น 1,359 คน (ร้อย
ละ 6.53 ของแรงงานไทยที่ไปทำงานในภูมิภาค
เอเชียทั้งหมด) ส่วนภูมิภาคตะวันออกกลาง
ประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์เป็นประเทศที่

แรงงานไทยไปทำงานมากที่สุดในไตรมาสนี้ มี
จำนวน 2,588 คน (ร้อยละ 41.39 ของแรงงานที่
เดินทางไปทำงานในภูมิภาคตะวันออกกลาง
ทั้งหมด) รองลงมาคือ ประเทศอิสราเอลจำนวน
1,528 คน (ร้อยละ 24.44 ของแรงงานที่เดินทางไป
ทำงานในภูมิภาคตะวันออกกลางทั้งหมด)
และกาตาร์จำนวน 913 คน ร้อยละ 14.60
ปรากฏรายละเอียดตามตารางภาคผนวก 14

แผนภูมิ 37 แรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตไปทำงาน
ต่างประเทศ จำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 4 ปี 2553

ที่มา : กรมการจัดหางาน

สำหรับแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตให้
เดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำนวน 32,782 คน
ที่กล่าวมาแล้ว ถ้าพิจารณาอาชีพที่เดินทางไป
พบว่าอาชีพที่เดินทางไปสูงสุด 5 อันดับแรก คือ

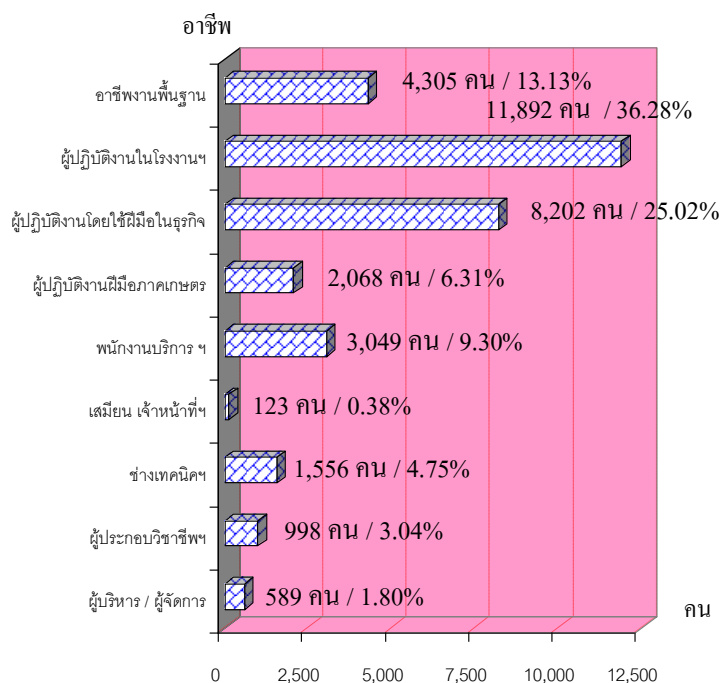
- 1) อาชีพผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน
ผู้ควบคุมเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการ
ประกอบ 11,892 คน (ร้อยละ 36.28)
- 2) ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจ
ต่าง ๆ ได้แก่ การก่อสร้าง ปฏิบัติงานในเหมืองแร่
งานโลหะ เครื่องจักร การพิมพ์ ฯลฯ จำนวน
8,202 คน คิดเป็นร้อยละ 25.02
- 3) อาชีพงานพื้นฐาน 4,305 คน (ร้อย
ละ 13.13)

4) พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด 3,049 คน (ร้อยละ 9.30)

5) ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง 2,068 คน (ร้อยละ 6.31)

แผนภูมิ 38 แรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามอาชีพ ไตรมาส 4 ปี 2553

ที่มา : กรมการจัดหางาน

3. การพัฒนาศักยภาพแรงงาน

กระทรวงแรงงานโดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาผู้ใช้แรงงานในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ 1) การฝึกเตรียมเข้าทำงาน เป็นการฝึกอาชีพให้กลุ่มแรงงานใหม่หรือผู้ถูกเลิกจ้าง ว่างานที่ประสงค์เข้าสู่ตลาดแรงงานให้มีความรู้ ทักษะ ฝีมือ 2) การฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน และ

3) การฝึกเสริมทักษะ เป็นการฝึกอาชีพให้แรงงานที่ทำงานอยู่แล้วหรือถูกเลิกจ้างเพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะและฝีมือเฉพาะด้านให้ทันกับเทคโนโลยีร่วมสมัย สร้างโอกาสการมีงานทำการฝึกประเภทนี้มีทั้งส่วนที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานดำเนินการเอง และการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานในภาคเอกชน นอกจากนี้ยังมีภารกิจทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานเพื่อเพิ่มศักยภาพฝีมือแรงงานไทยให้มีมาตรฐานฝีมือสอดคล้องและทัดเทียมกับมาตรฐานสากล ขณะเดียวกันเป็นการพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานโดยภาพรวมของการฝึกต่าง ๆ ในไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม) เปรียบเทียบกับไตรมาสที่แล้วพบว่าไตรมาสนี้มีการฝึกเตรียมเข้าทำงาน 3,371 คน เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วจำนวน 2,005 คน (ไตรมาส 3 ปี 2553 มีการฝึกจำนวน 1,336 คน) คิดเป็นร้อยละ 146.78 และเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่ามีจำนวน 3,527 คน ลดลงร้อยละ 5.63 ขณะที่การฝึกยกระดับฝีมือแรงงานในไตรมาสนี้มีการฝึกจำนวน 19,413 คน ซึ่งลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 10,524 คน คิดเป็นร้อยละ 35.15 และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่แล้วพบว่าเพิ่มขึ้น 2,851 คน คิดเป็นร้อยละ 17.21 สำหรับการฝึกเสริมทักษะพบว่าไตรมาสนี้มีผู้เข้ารับการฝึก 12,823 คน ลดลงจากไตรมาสที่แล้วจำนวน 1,318 คน คิดเป็นร้อยละ 9.32 เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปีที่แล้ว 1,138 คน คิดเป็นร้อยละ 9.74 (ตาราง 8)

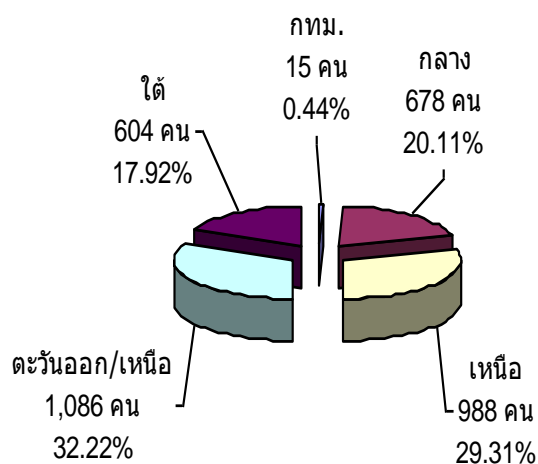
ตาราง 8 แสดงจำนวนผู้ได้รับการฝึกเตรียมทำงาน / ยกระดับฝีมือแรงงาน / ฝึกเสริมทักษะ
จำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 4 ปี 2552 และไตรมาส 3-4 ปี 2553

ภูมิภาค	ไตรมาส 4 ปี 2552 (คน)			ไตรมาส 3 ปี 2553 (คน)			ไตรมาส 4 ปี 2553 (คน)		
	ฝึกเตรียม เข้าทำงาน	ฝึกยกระดับ ฝีมือแรงงาน	ฝึกเสริม ทักษะ	ฝึกเตรียม เข้าทำงาน	ฝึกยกระดับ ฝีมือแรงงาน	ฝึกเสริม ทักษะ	ฝึกเตรียม เข้าทำงาน	ฝึกยกระดับ ฝีมือแรงงาน	ฝึกเสริม ทักษะ
กรุงเทพมหานคร	0	267	98	51	2,153	41	15	418	35
ภาคกลาง	848	6,208	2,518	422	11,443	5,089	678	7,616	3,304
ภาคเหนือ	892	3,231	2,835	387	6,489	2,839	988	4,643	3,392
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	922	2,863	3,873	394	5,903	4,849	1,086	3,677	4,003
ภาคใต้	910	3,993	2,361	112	3,949	1,323	604	3,059	2,089
ทั่วประเทศ	3,572	16,562	11,685	1,366	29,937	14,141	3,371	19,413	12,823

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

การฝึกเตรียมเข้าทำงานในรอบไตรมาส
ที่ 4 ปี 2553 รวมทั้งสิ้น 3,371 คน พบว่าภูมิภาค
ที่มี ผู้ เข้า รับ การ ฝึก สูง สุด คือ ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1,086 คน คิดเป็น
ร้อยละ 32.22 รองลงมาคือภาคเหนือร้อยละ
29.31 (988 คน) ภาคกลางร้อยละ 20.11 (678
คน) ภาคใต้ร้อยละ 17.92 (604) คน และ
กรุงเทพมหานครร้อยละ 0.44 (15 คน)
ตามลำดับ (แผนภูมิ 39 ตารางภาคผนวก 15)

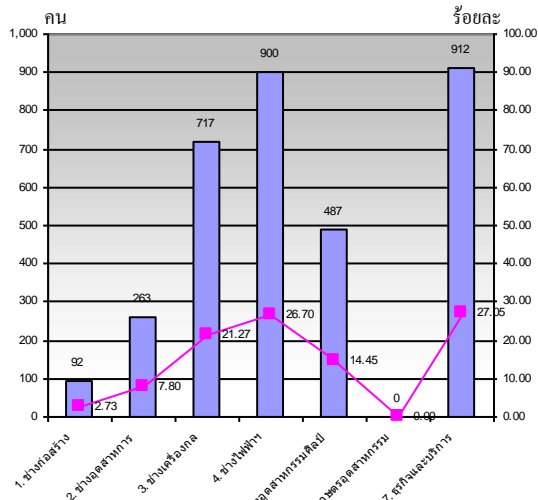
แผนภูมิ 39 การฝึกเตรียมเข้าทำงาน
จำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 4 (ต.ค.-ธ.ค.) ปี 2553

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

หากพิจารณาตามกลุ่มอาชีพพบว่า กลุ่ม
อาชีพที่มีการฝึกเตรียมเข้าทำงานสูงสุดคือ กลุ่ม
อาชีพธุรกิจและบริการ จำนวน 912 คน (ร้อยละ
27.05) รองลงมาคือ กลุ่มช่างไฟฟ้า
อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 900 คน
คิดเป็นร้อยละ 26.70 และกลุ่มช่างเครื่องกล
จำนวน 717 คน (ร้อยละ 21.27) สำหรับผลการ
ฝึกพบว่า มีผู้ผ่านการฝึกจำนวน 185 คน คิดเป็น
ร้อยละ 5.49 ของผู้เข้ารับการฝึกเตรียมเข้าทำงาน
ทั้งหมด(ผู้เข้าฝึก 3,371 คน) สำหรับผู้ผ่านการ
ฝึกเตรียมเข้าทำงานดังกล่าว ได้งานทำ 142 คน
คิดเป็นร้อยละ 76.76 ของผู้ผ่านการฝึกทั้งหมด
(แผนภูมิ 40 ตารางภาคผนวก 15 , 16)

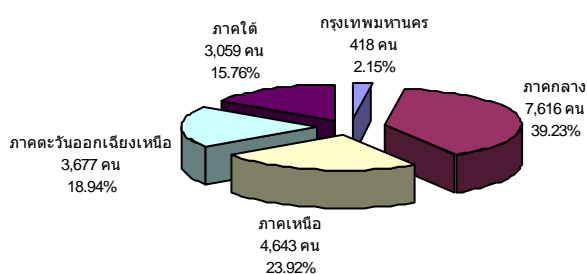
**แผนภูมิ 40 การฝึกเตรียมเข้าทำงาน
จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ไตรมาส 4 (ต.ค.-ธ.ค.)
ปี 2553**

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

สำหรับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานในไตรมาส 4 ปี 2553 ฝึกยกระดับฝีมือแรงงานทั้งสิ้น 19,413 คน โดยภูมิภาคที่มีการฝึกมากที่สุดคือ ภาคกลางจำนวน 7,616 คน คิดเป็นร้อยละ 39.23 รองลงมาคือภาคเหนือจำนวน 4,643 คน คิดเป็นร้อยละ 23.92 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 3,677 คน คิดเป็นร้อยละ 18.94 ภาคใต้จำนวน 3,059 คน คิดเป็นร้อยละ 15.76 และกรุงเทพมหานครจำนวน 418 คน คิดเป็นร้อยละ 2.15 ตามลำดับ (แผนภูมิ 41)

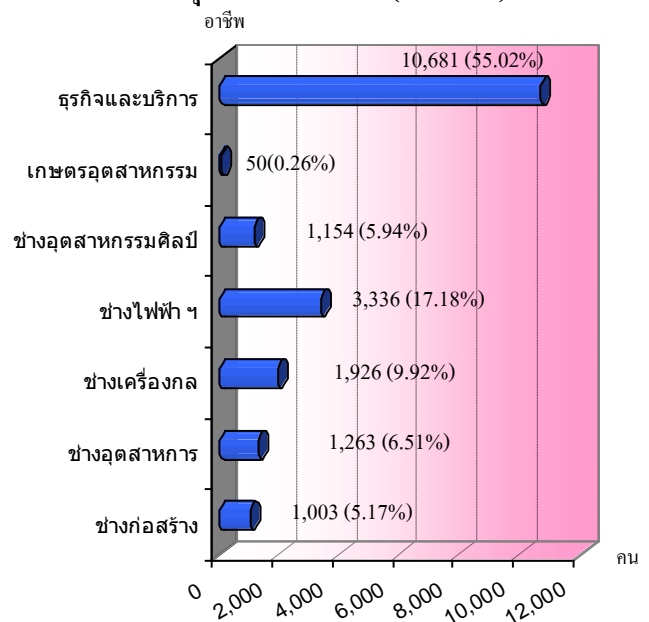
**แผนภูมิ 41 การฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน
จำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 4 (ต.ค.-ธ.ค.) ปี 2553**

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอาชีพที่ฝึกพบว่า กลุ่มธุรกิจและบริการมีส่วนการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานสูงสุดจำนวน 10,681 คน คิดเป็นร้อยละ 55.02 รองลงมาคือ กลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ มีการฝึกยกระดับจำนวน 3,336 คน คิดเป็นร้อยละ 17.18 กลุ่มช่างเครื่องกลจำนวน 1,926 คน คิดเป็นร้อยละ 9.92 กลุ่มช่างอุตสาหกรรมจำนวน 1,263 คน คิดเป็นร้อยละ 6.51 กลุ่มช่างอุตสาหกรรมศิลป์จำนวน 1,154 คน คิดเป็นร้อยละ 5.94 กลุ่มช่างก่อสร้างจำนวน 1,003 คน คิดเป็นร้อยละ 5.17 และกลุ่มอาชีพเกษตรอุตสาหกรรมจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 0.26 ตามลำดับ (แผนภูมิ 42) ทั้งนี้ ผู้เข้ารับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานจำนวน 19,413 คน ผ่านการฝึกจำนวน 15,791 คน คิดเป็นร้อยละ 81.34 ของผู้เข้ารับการฝึกทั้งหมด และในจำนวนผู้ผ่านการฝึกพบว่าได้งานทำ 13,042 คน คิดเป็นร้อยละ 67.18 ของผู้ผ่านการฝึกทั้งหมด (ตารางภาคผนวก 15 , 16)

**แผนภูมิ 42 การฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน
จำแนกตามกลุ่มอาชีพไตรมาส 4 (ต.ค.-ธ.ค.) ปี 2553**

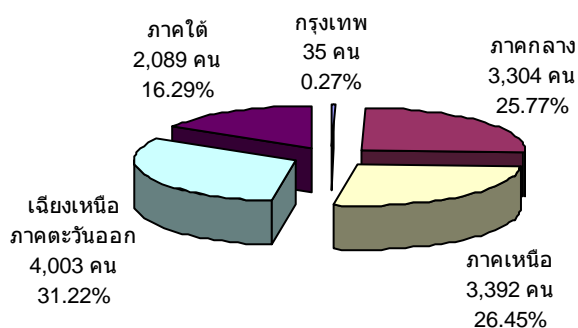

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

นอกจากนี้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานยังได้มีการฝึกเสริมทักษะ โดยในไตรมาส 4 ปี 2553 (เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2553) พบว่ามีผู้เข้ารับการฝึกเสริมทักษะทั้งสิ้น 12,823 คน โดยภูมิภาคที่มีการฝึกมากที่สุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4,003 คน (ร้อยละ 31.22) รองลงมาคือภาคเหนือจำนวน 3,392 คน (ร้อยละ 26.45) ภาคกลางจำนวน 3,304 คน (ร้อยละ 25.77) ภาคใต้ 2,089 คน (ร้อยละ 16.29) และกรุงเทพมหานคร 35 คน (ร้อยละ 0.27) ตามลำดับ (แผนภูมิ 43)

แผนภูมิ 43 การฝึกเสริมทักษะ
จำแนกตามภูมิภาคไตรมาส 4 (ต.ค.-ธ.ค.) ปี 2553

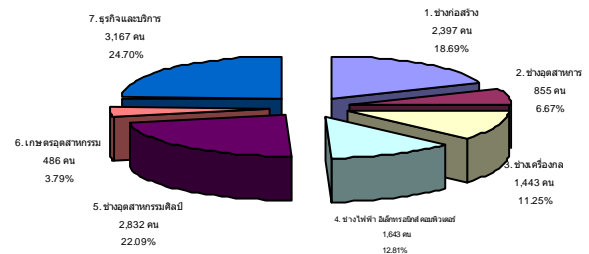

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

หากพิจารณาตามกลุ่มอาชีพ พบว่ากลุ่มอาชีพที่ฝึกสูงสุด 3 ลำดับแรกคือกลุ่มอาชีพธุรกิจและบริการ 3,167 คน (ร้อยละ 24.70) รองลงมาคือกลุ่มอาชีพช่างอุตสาหกรรมศิลป์จำนวน 2,832 คน (ร้อยละ 22.09) กลุ่มช่างก่อสร้าง 2,397 คน (ร้อยละ 18.69) (แผนภูมิ 44) สำหรับผู้เข้ารับการฝึกจำนวน 12,823 คนดังกล่าว พบว่าผ่านการฝึกจำนวน 10,254 คน คิดเป็นร้อยละ 79.97 ของผู้เข้ารับการฝึกทั้งหมด ผู้ผ่านการฝึกได้งานทำ 4,330 คน คิดเป็นร้อยละ

33.77 ของผู้ผ่านการฝึกทั้งหมด (ภาคผนวก 15 , 16)

แผนภูมิ 44 การฝึกเสริมทักษะ
จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ไตรมาส 4 (ต.ค.-ธ.ค.)
ปี 2553

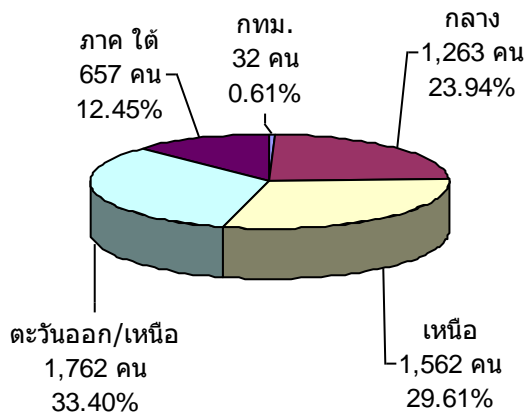

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

นอกจากการฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงานในรูปแบบต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว กรมพัฒนาฝีมือแรงงานยังมีการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน โดยในไตรมาส 4/2553 มีผู้เข้ารับการทดสอบทั้งสิ้น 5,276 คน ลดลงจากไตรมาสที่แล้วที่มีผู้เข้ารับการทดสอบ 6,672 คน โดยลดลงถึง 1,396 คน คิดเป็นร้อยละ 20.92 และเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่แล้วที่มีผู้เข้ารับการทดสอบ 5,668 คน เพิ่มขึ้น 392 คน คิดเป็นร้อยละ 6.92 โดยภูมิภาคที่มีผู้เข้ารับการทดสอบมากที่สุดในไตรมาสนี้ คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 1,762 คน (ร้อยละ 33.40) รองลงมาคือภาคเหนือมีผู้เข้ารับการทดสอบจำนวน 1,562 คน (ร้อยละ 29.61) ภาคกลาง 1,263 คน (ร้อยละ 23.94) ภาคใต้ 657 คน (ร้อยละ 12.45) และกรุงเทพมหานครมีผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 0.61 (แผนภูมิ 45)

แผนภูมิ 45 การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน
จำแนกตามภูมิภาคไตรมาส 4 (ต.ค.-ธ.ค.) ปี 2553

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

โดยเมื่อจำแนกตามประเภทการทดสอบพบว่า การทดสอบมาตรฐานฝีมือแห่งชาติมีผู้ให้ความสนใจเข้ารับการทดสอบสูงสุดคือมีจำนวน 5,250 คน คิดเป็นร้อยละ 99.51 ของผู้เข้ารับการทดสอบทุกประเภท รองลงมาคือการทดสอบมาตรฐานเฉพาะสถานประกอบการมีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 และการทดสอบฝีมือแรงงานเพื่อไปทำงานต่างประเทศมีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 0.19 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือ จำแนกตามกลุ่มอาชีพจะพบว่า กลุ่มอาชีพ ที่มีการทดสอบมากที่สุดคือ กลุ่มธุรกิจและบริการ มีจำนวน 1,908 คน (ร้อยละ 36.16) รองลงมาคือกลุ่มช่างเครื่องกล จำนวน 1,080 คน (ร้อยละ 20.47) กลุ่มช่างอุตสาหกรรม 853 คน (ร้อยละ 16.17) กลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 632 คน (ร้อยละ 11.98) กลุ่มช่างก่อสร้าง จำนวน 568 คน (ร้อยละ 10.77) และกลุ่มช่างอุตสาหกรรมศิลป์ 235 คน (ร้อยละ 4.45)

ทั้งนี้ผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานจำนวน 5,276 คน ผ่านการทดสอบทั้งสิ้น 3,952 คน คิดเป็นร้อยละ 74.91 ของผู้เข้ารับการทดสอบทั้งหมดและได้งานทำ 1,658 คน คิดเป็นร้อยละ 31.43 ของผู้เข้าผ่านการทดสอบ

เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศการพัฒนาฝีมือแรงงานจึงเป็นเรื่องที่สำคัญหลายฝ่ายต้องช่วยกันทั้งภาครัฐ เอกชน คือผู้ประกอบการหรือเจ้าของสถานประกอบการ รวมถึงลูกจ้าง ทั้งนี้ เพราะการพัฒนาฝีมือแรงงาน จะเป็นการเพิ่มผลิตภาพและประสิทธิภาพในการทำงาน อีกทั้งจะเป็นการรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี รวมถึงความเป็นมาตรฐานในระดับประเทศและระดับโลก ขณะเดียวกันเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานด้วย ดังนั้น นอกจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานจะเป็นผู้ดำเนินการโดยตรงตามที่ได้กล่าวมาแล้วยังมีการส่งเสริมให้ภาคเอกชน ดำเนินการ ซึ่งพบว่าไตรมาส 4 ปี 2553 ช่วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2553 นี้ สถานประกอบการเอกชนมีการพัฒนาฝีมือแรงงานมีจำนวนทั้งสิ้น 4,848 แห่ง ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว 1,359 แห่ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 38.95 แต่เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่ามีจำนวนลดลง 568 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.27 โดยสถานประกอบการที่มีการพัฒนาฝีมือแรงงานในไตรมาสนี้ยังคงเป็นสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานครสูงที่สุดมีจำนวน 2,470 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 50.95 รองลงมาคือภาคกลาง จำนวน 2,065 แห่ง (ร้อยละ 42.59) ภาคเหนือ 123 แห่ง (ร้อยละ 2.54) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

100 แห่ง (ร้อยละ 2.06) และภาคใต้ 90 แห่ง (ร้อยละ 1.86) ตามลำดับ จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกภูมิภาคมีทั้งสิ้น 634,513 คน ผ่านการฝึกอบรมทั้งสิ้นคิดเป็น ร้อยละ 100 โดยมีค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น 262,624,250.00 บาท เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว 78,323,934 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.50 และเพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปีที่แล้ว 112,375,271 บาท คิดเป็นร้อยละ 74.79

ตาราง 9 การดำเนินการพัฒนาฝีมือแรงงาน

โดยภาคเอกชนจำแนกตามภูมิภาค

ไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553)

ภูมิภาค	สปก. (แห่ง)	ผู้เข้าฝึก (คน)	ผู้ผ่าน (คน)	ค่าใช้จ่าย (ล้านบาท)
กรุงเทพมหานคร	2,470	225,316	225,316	153.45
ภาคกลาง	2,065	340,098	340,098	99.88
ภาคเหนือ	123	29,974	29,974	4.33
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	100	19,113	19,113	2.33
ภาคใต้	90	20,012	20,012	2.63
รวม	4,848	634,513	634,513	262.62

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

4. การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ

ภารกิจของกระทรวงแรงงานที่ต่อเนื่องจากการส่งเสริมการมีงานทำและการพัฒนาฝีมือแรงงานให้กลุ่มผู้ใช้แรงงานเพื่อยกระดับฝีมือให้เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานและทัดเทียมมาตรฐานสากลคือการคุ้มครองลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความเป็นธรรมในการจ้างงาน ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551 เพื่อไม่ให้ลูกจ้างเอาเปรียบจากนายจ้างซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้

เป็นหน้าที่ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานโดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุด คือให้ลูกจ้างผู้ใช้แรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้และสวัสดิการที่เป็นธรรมเพียงพอต่อการดำรงชีวิต ขณะเดียวกันในอีกด้านหนึ่งก็ต้องผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรมกับฝ่ายนายจ้าง กล่าวคือไม่โอนเอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง โดยการดำเนินการให้บรรลुวัตถุประสงค์ตามที่กล่าวมาแล้ว กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีภารกิจ 4 ด้าน คือ การคุ้มครองแรงงาน การจัดสวัสดิการแรงงาน การส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน และการส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งจะได้นำกล่าวในรายละเอียดต่อไป

4.1 การตรวจแรงงาน

การตรวจแรงงานคือการตรวจสอบสถานประกอบการซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งในการคุ้มครองแรงงานเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ใช้แรงงานได้รับการปฏิบัติและดูแลตามกฎหมาย ขณะเดียวกันจะเป็นมาตรการในการกำกับดูแลและกระตุ้นให้สถานประกอบการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานและเอาใจใส่ดูแลลูกจ้างของตนให้มากขึ้นอีกด้วย อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบสถานประกอบการมิใช่เป็นการไปจับผิดนายจ้าง หากแต่เป็นการตรวจเพื่อแนะนำให้ความรู้ในการปฏิบัติที่ถูกต้องแก่นายจ้าง รวมทั้งสร้างความเข้าใจแก่ลูกจ้าง / ผู้ใช้แรงงานเพื่อให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายอีกด้วย สำหรับในไตรมาส 4 ปี 2553 (ช่วงเดือน ตุลาคม - ธันวาคม 2553) ข้อมูลจากการประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ Online ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้

ดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบการทั้งสิ้น 10,322 แห่ง ลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 530 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.88 สำหรับไตรมาสนี้มีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจหรือได้รับการคุ้มครองรวม 398,546 คน จำแนกเป็นชาย 198,241 คน (คิดเป็นร้อยละ 49.74 ของลูกจ้างที่ตรวจทั้งหมด) เพศหญิง 199,124 คน คิดเป็นร้อยละ 49.96 ของลูกจ้างที่ตรวจทั้งหมด และในจำนวนลูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งหมดเป็นแรงงานเด็ก 1,181 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 ของลูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งหมด ซึ่งสถานประกอบการที่ตรวจในไตรมาสนี้ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 1 - 4 คน จำนวน 2,793 แห่งคิดเป็นร้อยละ 27.06 รองลงมาเป็นสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 5 - 9 คน จำนวน 2,314 แห่งคิดเป็นร้อยละ 22.42 สถานประกอบการขนาด 20—49 คน จำนวน 1,927 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.67 ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับสถานประกอบการขนาด 10—19 คน ซึ่งมีจำนวน 1,873 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.15 สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 50—99 คน ผ่านการตรวจสอบ 627 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.07 สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 100—199 คน ผ่านการตรวจ 434 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.20 สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 200—499 คน ผ่านการตรวจ 259 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.51 และสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 500 คนขึ้นไปผ่านการตรวจ 95 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.92 (ตาราง 10 และตารางภาคผนวกที่ 17)

จำนวนที่มีลูกจ้างที่ผ่านการคุ้มครองเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่แล้ว พบว่ามีลูกจ้างที่ได้รับความคุ้มครองลดลงจากไตรมาสที่

ที่แล้ว 142,469 คน คิดเป็นร้อยละ 26.33 รายละเอียดปรากฏตามตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบการและลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ ไตรมาส 3 ปี 2553 และไตรมาส 4 ปี 2553

สถานประกอบการ/ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ				
ขนาดสถานประกอบการ	ไตรมาส 3 ปี 2553		ไตรมาส 4 ปี 2553	
	สปก.* (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)	สปก.* (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)
1—4 คน	2,919	6,664	2,793	6,531
5—9 คน	2,156	14,917	2,314	15,928
10—19 คน	1,898	26,216	1,873	25,722
20—49 คน	1,917	60,426	1,927	60,056
50—99 คน	850	60,050	627	44,881
100—199 คน	600	84,399	434	61,294
200—499 คน	357	108,778	259	78,944
500—999 คน	104	70,286	63	45,195
1,000 คน*	51	109,279	32	59,995
รวม	10,852	541,015	10,322	398,546

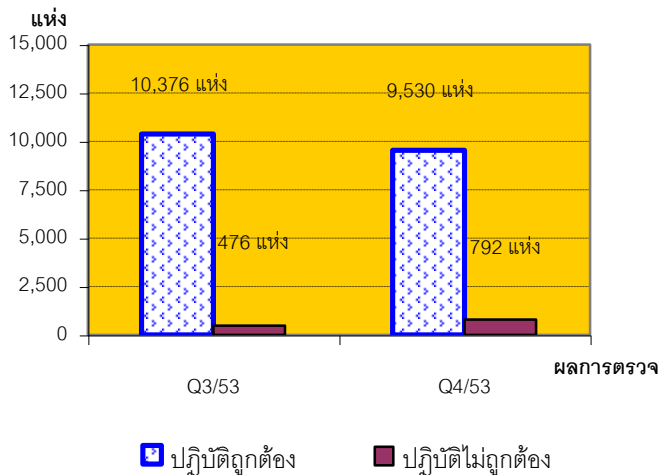
ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ : 1. * สปก. = สถานประกอบการ

2. ไตรมาส 3/53 กสร. จำนวนขนาดสถานประกอบการใหม่ตาม สปส. จากเดิม 100—299 คน และ 300—499 คน เป็น 100—199 คน และ 200—499 คน

ในส่วนผลการตรวจพบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 92.33 (จำนวน 9,530 แห่ง) ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย ขณะที่สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมีร้อยละ 7.67 (จำนวน 792 แห่ง) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบระหว่างไตรมาสกับไตรมาสที่แล้วพบว่า (ไตรมาสที่แล้วมีสถานประกอบการปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 95.61) ไตรมาสนี้มีอัตราสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้องลดลงจากไตรมาสที่แล้วร้อยละ 3.43 ขณะที่สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว คิดเป็นอัตราสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องเพิ่มขึ้นร้อยละ 74.72 รายละเอียดปรากฏในแผนภูมิที่ 46 และตารางภาคผนวกที่ 17 และ 22

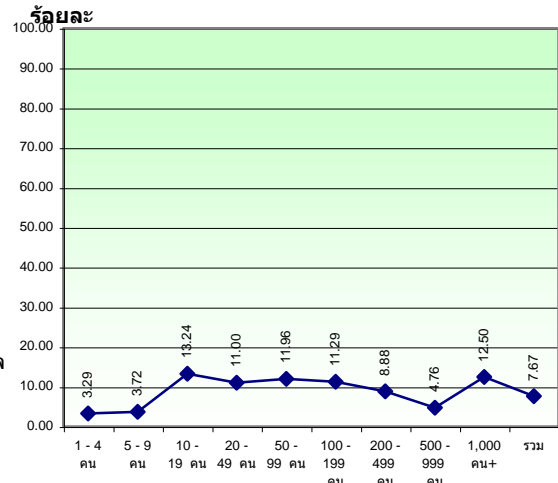
แผนภูมิ 46 เปรียบเทียบผลการตรวจสอบสถานประกอบการไตรมาส 3 ปี 2553 และไตรมาส 4 ปี 2553

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

เมื่อพิจารณาอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ พบว่า ภาพรวมมีอัตราร้อยละ 7.67 สถานประกอบการที่มีอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานสูงสุด คือ สถานประกอบการขนาด 10 – 19 คน มีอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานร้อยละ 13.24 รองลงมาคือสถานประกอบการขนาด 1,000 คนขึ้นไป ร้อยละ 12.50 สถานประกอบการขนาด 50 – 99 คน ร้อยละ 11.96 สถานประกอบการขนาด 100 – 199 คน ร้อยละ 11.29 สถานประกอบการขนาด 20 – 49 คน ร้อยละ 11.00 สถานประกอบการขนาด 200 – 499 คน ร้อยละ 8.88 สถานประกอบการขนาด 500 – 999 คน ร้อยละ 4.76 สถานประกอบการขนาด 5 – 9 คน ร้อยละ 3.72 และสถานประกอบการขนาด 1 – 4 คน ร้อยละ 3.29 (แผนภูมิ 47 ตารางภาคผนวกที่ 22)

แผนภูมิ 47 อัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ไตรมาส 4 (ตุลาคม – ธันวาคม) ปี 2553

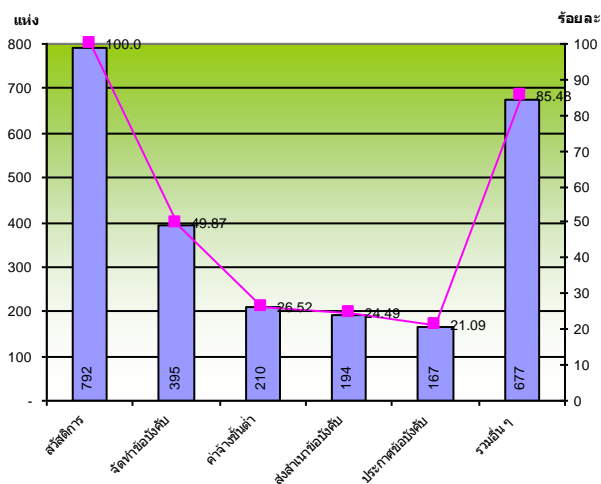

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

สำหรับสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง 792 แห่ง นั้น มีเรื่องที่ไม่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง 5 อันดับแรก ได้แก่ เรื่องสวัสดิการ 792 แห่ง (ร้อยละ 100) การจัดทำข้อบังคับ 395 แห่ง (ร้อยละ 49.87) ค่าจ้างขั้นต่ำ 210 แห่ง (ร้อยละ 26.52) การส่งสำเนาข้อบังคับ 194 แห่ง (ร้อยละ 24.49) และการประกาศข้อบังคับ 167 แห่ง (ร้อยละ 21.09) (สถานประกอบการแห่งหนึ่งมีการปฏิบัติไม่ถูกต้องหลายเรื่อง) นอกจากนี้ยังมีการปฏิบัติไม่ถูกต้องในเรื่องอื่น ๆ อาทิ การจ่ายค่าจ้าง วันหยุด ทะเบียน สิทธิวันลา ค่าล่วงเวลา เงินประกันการทำงาน เวลาทำงาน วันทำงาน ระยะเวลาการจ่ายค่าจ้าง สถานที่จ่ายค่าจ้าง เวลาพัก เป็นต้น (แผนภูมิ 48)

**แผนภูมิ 48 เรื่องที่สถานประกอบการปฏิบัติไม่ถูกต้อง
สูงสุด 5 อันดับแรก ไตรมาส 4 ปี 2553**

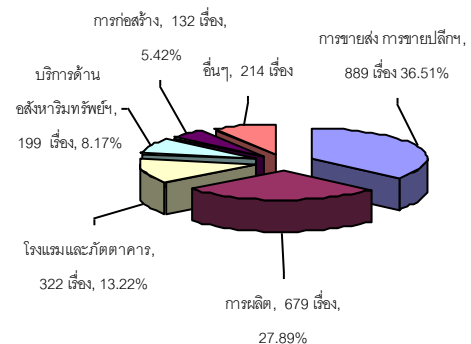

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

เมื่อพิจารณาเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายของสถานประกอบการต่าง ๆ จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม (โดยนับเรื่องที่ปฏิบัติผิดกฎหมายเรื่องละ 1 แห่งซึ่งบางแห่งมีเรื่องปฏิบัติผิดกฎหมายมากกว่า 1 เรื่อง-นับซ้ำ) ในไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553) พบว่าประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่

- 1) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน ร้อยละ 36.51 (889 เรื่อง)
- 2) การผลิต ร้อยละ 27.89 (679 เรื่อง)
- 3) โรงแรมและภัตตาคาร ร้อยละ 13.22 (322 เรื่อง)
- 4) กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ ร้อยละ 8.17 (199 เรื่อง) และ
- 5) การก่อสร้าง ร้อยละ 5.42 (132 เรื่อง) (แผนภูมิที่ 49)

แผนภูมิ 49 ประเภทอุตสาหกรรมที่มีเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย 5 อันดับแรก ไตรมาส 4 ปี 2553

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หากเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมาพบว่าประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย 5 อันดับแรกในไตรมาสนี้ (พิจารณาจากประเด็นเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง - นับซ้ำ) ได้แก่ การขายส่ง ขายปลีก การผลิต โรงแรมและภัตตาคาร อสังหาริมทรัพย์ การก่อสร้าง ซึ่งเป็นประเภทอุตสาหกรรมเดียวกับไตรมาสที่ผ่านมา 4 ประเภท ดังปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (5 อันดับแรก) ไตรมาส 3 ปี 2553 และ ไตรมาส 4 ปี 2553

ประเภทอุตสาหกรรม	ไตรมาส 3 ปี 2553		ไตรมาส 4 ปี 2553	
	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
1. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมรถยนต์รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	776	37.52	889	36.51
2. การผลิต	507	24.52	679	27.89
3. โรงแรมและภัตตาคาร	281	13.59	322	13.22
4. กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์	144	6.96	199	8.17
5. การก่อสร้าง	90	4.35	132	5.42
6. อื่น ๆ	270	13.06	214	8.79
รวม	2,068	100.0	2,435	100.0

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ : * สปก. = สถานประกอบการ

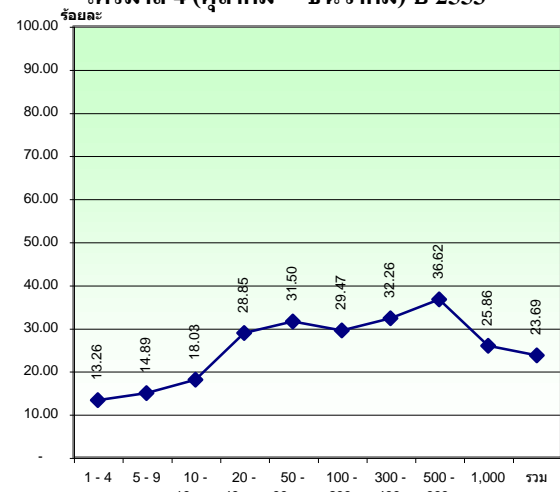
เมื่อกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ตรวจพบว่าสถานประกอบการไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายคุ้มครองแรงงาน จะมีการดำเนินการ ให้สถานประกอบการนั้นปฏิบัติให้ถูกต้องตาม กฎหมายคุ้มครองแรงงาน เพื่อให้ความคุ้มครอง แก่ลูกจ้าง ได้แก่ การแนะนำให้นายจ้างปฏิบัติ ในสิ่งที่ถูกต้อง ออกหนังสือเชิญพบ ออกคำสั่ง ให้ดำเนินการ เปรียบเทียบปรับ หรือส่งเรื่อง ดำเนินคดี ทั้งนี้ การดำเนินการในลักษณะใด จะพิจารณาตามความรุนแรงของปัญหา ได้แก่ ให้คำแนะนำแก่เจ้าของสถานประกอบการ เพื่อปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป ออก หนังสือเชิญพบ ออกคำสั่งให้ดำเนินการ ส่งเรื่อง ดำเนินคดี และการเปรียบเทียบปรับ

4.2 ความปลอดภัยในการทำงาน

การตรวจความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือในการคุ้มครองดูแลด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของผู้ใช้แรงงาน รวมถึงเป็นมาตรการ กระตุ้นให้เจ้าของสถานประกอบการเห็น ความสำคัญถึงเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งในไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้ดำเนินการ ตรวจความปลอดภัยในสถานประกอบการทั้งสิ้น 3,985 แห่ง ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ 373,668 คน ผล การตรวจพบว่าปฏิบัติถูกต้อง 3,041 แห่ง ปฏิบัติ ไม่ถูกต้อง 944 แห่ง เมื่อตรวจพบว่าสถาน ประกอบการปฏิบัติไม่ถูกต้องเจ้าหน้าที่จะ ดำเนินการเพื่อให้สถานประกอบการปรับปรุงการ ปฏิบัติให้ถูกต้อง อาทิ ให้คำแนะนำ ออกคำสั่งให้ ส่งเอกสาร เข้าพบ ปรับปรุง หยุดการใช้เครื่องจักร และส่งเรื่องดำเนินคดี (ตารางภาคผนวกที่ 18)

เมื่อพิจารณาอัตราการไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายความปลอดภัย จำแนกตามขนาดสถาน ประกอบการภาพรวมมีอัตราร้อยละ 23.69 โดย สถานประกอบการที่มีอัตราการไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายความปลอดภัยสูงสุดคือสถาน ประกอบการขนาด 500 – 999 คน ร้อยละ 36.62 รองลงมาคือสถานประกอบการขนาด 300 – 499 คน ร้อยละ 32.26 สถานประกอบการขนาด 50 - 99 คน ร้อยละ 31.50 สถานประกอบการขนาด 100 – 299 คน ร้อยละ 29.47 สถานประกอบการขนาด 10 – 19 คน ร้อยละ 18.03 สถานประกอบการขนาด 5 – 9 คน ร้อยละ 14.89 และสถานประกอบการ ขนาด 1 – 4 คน ร้อยละ 13.26 (แผนภูมิ 50)

แผนภูมิ 50 อัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัย จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ไตรมาส 4 (ตุลาคม – ธันวาคม) ปี 2553

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

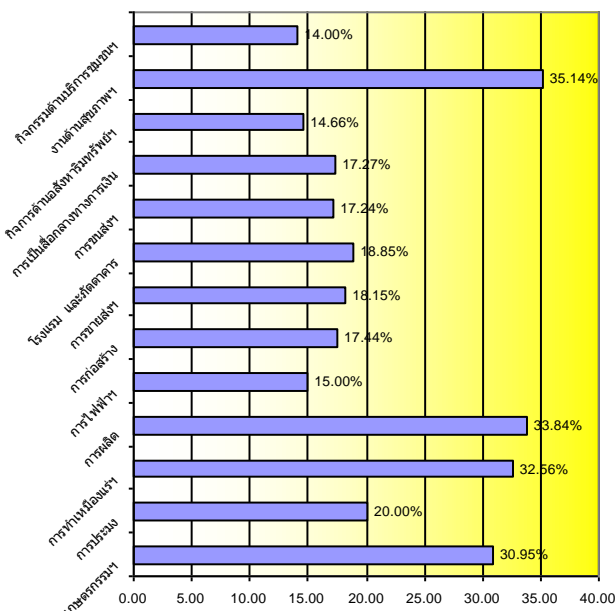
หมายเหตุ : ศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการแรงงาน คำนวณอัตราการไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายความปลอดภัยจากสูตร

$$\text{สปก. ที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัยจำแนกตามขนาด} \times 100 \\ \text{สปก. ที่ผ่านการตรวจความปลอดภัยจำแนกตามขนาด}$$

สำหรับประเภทอุตสาหกรรมที่ตรวจ พบว่ามีอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายความ ปลอดภัยสูง คือ งานด้านสุขภาพ และงานสังคม สงเคราะห์ คือ มีอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยเท่ากับ 35.14 รองลงมาได้แก่ การ ผลิตเท่ากับ 33.84 การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน

เท่ากับ 32.56 เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้เท่ากับ 30.95 การประมงเท่ากับ 20.00 โรงแรม และภัตตาคารเท่ากับ 18.85 การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน เท่ากับ 18.15 การก่อสร้าง เท่ากับ 17.44 การเป็นสื่อกลางทางการเงิน เท่ากับ 17.27 การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม เท่ากับ 17.24 การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา เท่ากับ 15.00 กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ เท่ากับ 14.66 และกิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ เท่ากับ 14.00 ตามลำดับ (แผนภูมิ 51)

แผนภูมิ 51 อัตราการปฏิบัติไม่ถูกต้องตาม
กฎหมายความปลอดภัย จำแนกตามประเภท
อุตสาหกรรม ไตรมาส 4 ปี 2553

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ : ศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการแรงงาน คำนวณอัตราการไม่ปฏิบัติตาม

กฎหมายความปลอดภัยจากสูตร

สปก.ที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัยจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม $\times 100$

สปก.ที่ผ่านการตรวจความปลอดภัยจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม

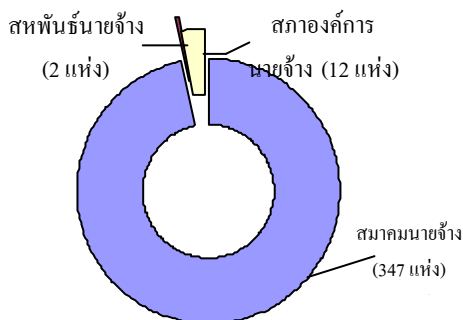
สำหรับการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานในรอบไตรมาส 4 ปี 2553 มีข้อมูลเฉพาะยอดสะสมของเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน 2553 รวม 25,378 คน ซึ่งเป็นข้อมูล ณ วันที่ 6 มกราคม 2554 และข้อมูลอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามข้อเท็จจริงที่ได้รับเพิ่มเติม ทั้งนี้ได้รับแจ้งจากสำนักงานประกันสังคมว่าข้อมูลการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานอยู่ระหว่างการประมวลผลข้อมูล จึงไม่สามารถจำแนกรายละเอียดและรายงานในไตรมาสนี้ได้

4.3 การแรงงานสัมพันธ์

กระทรวงแรงงานโดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาระบบแรงงานสัมพันธ์ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคม เพราะระบบแรงงานสัมพันธ์ไม่เพียงเป็นการป้องกันความขัดแย้ง แต่ยังจะช่วยเสริมสร้างความร่วมมือที่ดีต่อกันระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างสันติสุขในวงการแรงงาน ให้นายจ้างและลูกจ้างมีทัศนคติที่ดีต่อกันในชีวิตการทำงานก่อให้เกิดความสัมพันธ์ในเชิงบวก เมื่อมีความเข้าใจกันเป็นอย่างดีย่อมไม่เกิดปัญหาขัดแย้งขึ้น เกิดพลังในการขับเคลื่อนทีมงานมีคุณภาพจะนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตหรือเพิ่มผลิตภาพในการทำงาน ลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานมีความสุขในชีวิตการทำงานมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นในที่สุด ขณะเดียวกันนายจ้างก็มีความสุขเนื่องจากมีผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็นผลกำไรตามมา ทั้งนี้ ในกลุ่มของนายจ้างและลูกจ้างจะมีการตั้งองค์กรเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนตนเอง

โดยเมื่อพิจารณาในส่วนองค์กรนายจ้าง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,702 แห่ง จำแนกเป็น สมาคมนายจ้าง 347 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 151 แห่ง และส่วนภูมิภาค 196 แห่ง สหพันธ์นายจ้าง 2 แห่ง ตั้งอยู่ในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 1 แห่ง และภูมิภาค (ภาคกลาง) 1 แห่ง ส่วนสภาองค์กรนายจ้าง 12 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 12 แห่ง (แผนภูมิ 52 ตาราง 12)

**แผนภูมิ 52 จำนวนองค์กรนายจ้าง
ไตรมาส 4 ปี 2553**

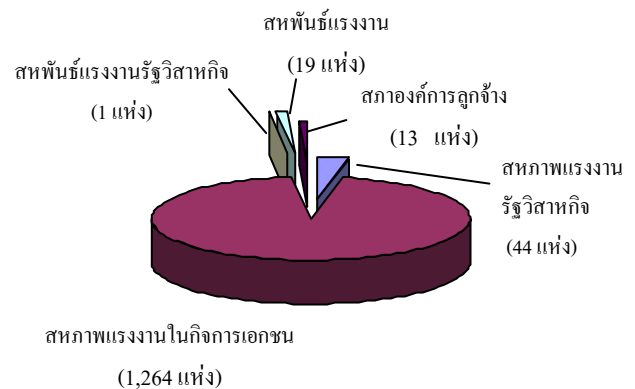
ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ในส่วนจำนวนองค์กรลูกจ้างข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 มีจำนวนดังนี้

- 1) สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ 44 แห่ง อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 44 แห่ง
- 2) สหภาพแรงงานในกิจการเอกชน 1,264 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 341 แห่ง เขตภูมิภาค 923 แห่ง โดยอยู่ในภาคกลางสูงสุดถึง 866 แห่ง
- 3) สหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ 1 แห่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร
- 4) สหพันธ์แรงงาน 19 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 6 แห่ง เขตภูมิภาค 13 แห่ง โดยอยู่ในภาคกลางสูงถึง 11 แห่ง
- 5) สภาองค์กรลูกจ้าง 13 แห่ง ตั้งอยู่ในเขต

กรุงเทพฯ 12 แห่ง ภูมิภาค 1 แห่ง ได้แก่ ภาคกลาง (แผนภูมิ 53 ตาราง 12)

แผนภูมิ 53 จำนวนองค์กรลูกจ้างไตรมาส 4 ปี 2553

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ทั้งนี้ หากพิจารณาตามพื้นที่ขององค์กรแรงงาน รวมองค์กรลูกจ้างและองค์กรนายจ้าง จะพบว่าองค์กรแรงงานเหล่านี้จะตั้งอยู่เขตภาคกลางสูงสุด มีสัดส่วนถึงร้อยละ 57.17 (973 แห่ง) รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 33.37 (568 แห่ง) และภาคใต้ที่มีร้อยละ 4.11 (70 แห่ง) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 3.82 (65 แห่ง) และภาคเหนือ ร้อยละ 1.53 (26 แห่ง) เนื่องจากภาคกลางเป็นที่ตั้งของสถานประกอบการจำนวนมาก เช่น พื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สมุทรปราการ ปทุมธานี ราชบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี ฯลฯ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนองค์กรลูกจ้างในไตรมาสนี้กับไตรมาส 3 ปี 2553 ที่ผ่านมามีจำนวนเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.68 โดยประเภทองค์กรลูกจ้างที่เพิ่มขึ้นคือสหภาพแรงงานในกิจการเอกชน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากจำนวน 1,256 แห่งในไตรมาสที่แล้วเป็น 1,264 แห่งในไตรมาสนี้ คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ

0.64 และสภาองค์กรลูกจ้างเพิ่มขึ้นจาก 12 แห่งในไตรมาสที่แล้ว เป็น 13 แห่งในไตรมาสนี้คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.33 สำหรับองค์การนายจ้าง พบว่าไตรมาสนี้เพิ่มขึ้น 1 แห่งคิดเป็น ร้อยละ 0.29 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นของสมาคมนายจ้าง รายละเอียดปรากฏในตาราง 12

**ตาราง 12 แสดงจำนวนการเปลี่ยนแปลงของ
องค์การแรงงานไตรมาส 3 ปี 2553 และ 4 ปี 2553**

ประเภทองค์กร	ไตรมาส 3 ปี 2553	ไตรมาส 4 ปี 2553	ร้อยละการ เปลี่ยนแปลง
	จำนวน (แห่ง)	จำนวน (แห่ง)	
องค์กรลูกจ้าง			
สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ	44	44	0
สหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ	1	1	0
สหภาพแรงงานในกิจการเอกชน	1,256	1,264	0.64
สหพันธ์แรงงาน	19	19	0
สภาองค์กรลูกจ้าง	12	13	8.33
รวม	1,332	1,341	0.68
องค์กรนายจ้าง			
สมาคมนายจ้าง	346	347	0.29
สหพันธ์นายจ้าง	2	2	0
สภาองค์กรนายจ้าง	12	12	0
รวม	360	361	0.28

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

สำหรับการเกิดข้อเรียกร้องข้อพิพาทแรงงานและข้อขัดแย้งในรอบไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553) พบว่ามีการแจ้งข้อเรียกร้องทั้งสิ้น 89 แห่ง 97 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 45,634 คน เป็นการแจ้งข้อเรียกร้องของภาคเอกชนทั้งหมด ข้อเรียกร้องดังกล่าวสามารถยุติได้ 79 แห่ง ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 43,141 คน โดยเป็นการยุติด้วยระบบทวิภาคี คือไม่เกิดข้อพิพาทแรงงานจำนวน 69 แห่ง มีลูกจ้างเกี่ยวข้อง 39,722 คน โดยสามารถตกลงกันเองได้ 68 แห่ง 75 ครั้ง ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 39,614 คน อื่นๆ ได้แก่ การยื่น

ข้อเรียกร้องที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย เป็นต้น 1 แห่ง 1 ครั้ง ลูกจ้าง 108 คน ส่วนข้อเรียกร้องที่ไม่สามารถตกลงได้ในระบบทวิภาคีและเกิดเป็นข้อพิพาทแรงงานมีจำนวน 10 แห่ง 11 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 3,419 คน (ตารางภาคผนวก 20)

สำหรับข้อพิพาทแรงงานที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการช่วงไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553) มีจำนวน 17 แห่ง มีลูกจ้างที่เกี่ยวข้องรวม 8,034 คน พบว่าพนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงานได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยและสามารถยุติข้อพิพาทแรงงานได้ 15 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 7,257 คน โดยจำแนกเป็นยุติภายใน 5 วัน มี 6 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 4,423 คน ยุติเกิน 5 วัน 7 แห่ง ลูกจ้าง 2,255 คน อื่นๆ ได้แก่ ถอนข้อเรียกร้อง 2 แห่ง ลูกจ้าง 579 คน เหลือข้อพิพาทแรงงานที่ยังไม่ยุติ 2 แห่ง ลูกจ้าง 777 คน (ตารางภาคผนวกที่ 20)

ในส่วนของความขัดแย้งในการจ้างงานระหว่างนายจ้างและลูกจ้างที่ไม่ใช่ข้อพิพาทแรงงานตามกฎหมายที่เรียกว่า “ข้อขัดแย้ง” ในรอบไตรมาสที่ 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553) ได้เกิดข้อขัดแย้งในสถานประกอบการทั้งสิ้น 56 แห่ง 61 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 42,551 คน โดยข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในไตรมาสนี้สามารถดำเนินการให้ยุติได้ 53 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 94.64 ของสถานประกอบการที่เกิดข้อขัดแย้งทั้งหมด จำแนกเป็นการยุติด้วยการตกลงกันได้ 51 แห่ง 55 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 40,623 คน ยุติโดยการฟ้องศาลแรงงาน 2 แห่ง ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 3 คน มีข้อขัดแย้งที่ยังไม่ยุติ 3 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 1,925 คน (ตารางภาคผนวก 20)

4.4 การสวัสดิการแรงงาน

นอกจากการตรวจสอบสถานประกอบการ เพื่อเป็นการป้องกันและให้ความคุ้มครองแรงงานไทยเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นแล้ว กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ยังมีการส่งเสริมการจัดสวัสดิการแรงงานในสถานประกอบการ โดยในไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้ดำเนินการส่งเสริมให้สถานประกอบการจัดสวัสดิการในรูปแบบต่าง ๆ แก่ลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงาน รวมถึงนายจ้างเจ้าของสถานประกอบการ 2,953 แห่ง ลูกจ้างได้รับประโยชน์ 305,576 คน ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้จัดสวัสดิการแรงงานในสถานประกอบการ 2,942 แห่ง ลูกจ้างที่ได้รับประโยชน์ 302,017 คน 2) พัฒนาเด็กปฐมวัยศูนย์เด็กเล็กวิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยในพระราชูปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสมุทรปราการ 2 แห่ง ลูกจ้างได้รับประโยชน์ 1,391 คน 3) ให้บริการเงินกู้ยืมเพื่อผู้ใช้แรงงาน 3 แห่ง ลูกจ้างได้รับประโยชน์ 1,711 คน 4) สถานประกอบการกิจการที่ผ่านเกณฑ์โครงการโรงงานสีขาว 6 แห่ง ลูกจ้างได้รับประโยชน์ 457 คน ซึ่งสถานประกอบการที่ดำเนินการไตรมาสนี้มีจำนวนลดลงจากไตรมาสที่แล้วที่มีสถานประกอบการดำเนินการ 3,999 แห่ง โดยลดลง 1,046 แห่ง คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงร้อยละ 26.16 ของจำนวนสถานประกอบการที่ได้รับประโยชน์ ลูกจ้างได้ประโยชน์เพิ่มขึ้น 20,283 คน คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.11 (ตาราง 13)

ตาราง 13 เปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดสวัสดิการ

แรงงานและจำนวนผู้ได้รับประโยชน์

ไตรมาส 3 ปี 2553 และ 4 ปี 2553

กิจกรรมที่ส่งเสริม	Q3/53		Q4/53	
	แห่ง	คน	แห่ง	คน
1. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการแรงงาน	916	151,283	2,942	302,017
2. ให้บริการเงินกู้ยืมเพื่อผู้ใช้แรงงาน	6	3,013	3	1,711
3. พัฒนาเด็กปฐมวัยศูนย์เด็กเล็กวิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยในพระราชูปถัมภ์*	2	1,428	2	1,391
4. สถานประกอบการเข้าร่วมโครงการโรงงานสีขาว	1,649	129,569	6	457
รวม	3,999	285,293	2,953	305,576

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

* กิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัย*นับจำนวนเด็กที่ได้รับการบริการจากรายไตรมาส ไม่นับสะสมรายเดือน

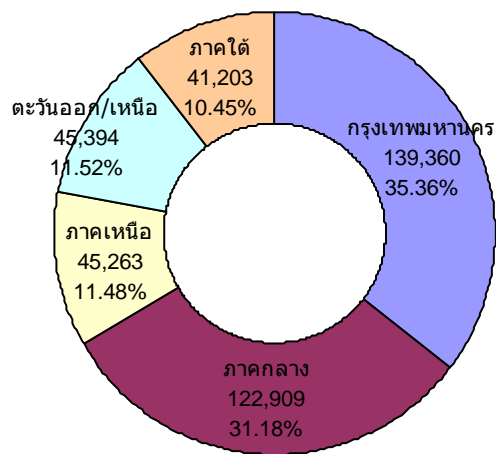
5. การประกันสังคม

งานประกันสังคมเป็นภารกิจของสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน โดยมีจุดหมายเพื่อดูแลผู้ใช้แรงงานให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีหลักประกันชีวิตที่มั่นคงทั้งในยามปกติกรณีเกิดการว่างงานรวมถึงเมื่อยามเกษราโดยดำเนินการภายใต้แนวคิดการเฉลี่ยทุกข์เฉลี่ยสุข สำหรับข้อมูลผู้ประกันตนและสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคม ณ วันที่ 30 กันยายน 2553 พบว่ามีสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคมทั้งสิ้น 394,129 แห่ง เพิ่มขึ้นจากเดือนมิถุนายน 2553 จำนวน 1,716 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.44 (มิถุนายน 2553 มี 392,413 แห่ง) สำหรับผู้ประกันตน ณ วันที่ 30 กันยายน 2553 มีทั้งสิ้น 8,934,284 คน เพิ่มขึ้นจากเดือนมิถุนายน 2553 จำนวน 124,672 คน คิดเป็นร้อยละ 1.42 (มิถุนายน 2553 ผู้ประกันตนมี 8,934,284 คน) เมื่อพิจารณาในประเด็นพื้นที่ พบว่าสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมีจำนวนสูงสุดคือ 139,360 แห่ง

คิดเป็นร้อยละ 35.36 รองลงมาคือภาคกลาง และปริมาตรมีจำนวน 122,909 แห่ง ร้อยละ 31.18 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 45,394 แห่ง ร้อยละ 11.52 ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับภาคเหนือที่มี 45,263 แห่ง ร้อยละ 11.48 ส่วนภาคใต้มี 41,203 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 10.45 (แผนภูมิ 54 ตารางภาคผนวกที่ 21)

แผนภูมิ 54 สถานประกอบการ จำแนกตามภูมิภาค ณ เดือนกันยายน 2553

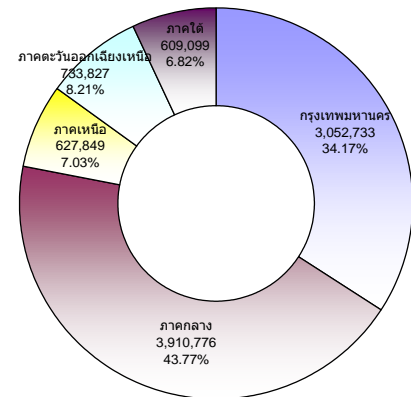

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หากพิจารณาในประเด็นของผู้ประกันตนตามมาตรา 33 จำแนกตามพื้นที่และขนาดสถานประกอบการ พบว่าภูมิภาคที่มีผู้ประกันตนสูงสุดมิใช่กรุงเทพมหานครกลับเป็นภาคกลางและปริมาตร มีจำนวน 3,910,776 คน ซึ่งมีสัดส่วนผู้ประกันตนร้อยละ 43.77 ของผู้ประกันตนทั้งหมด แสดงว่าสถานประกอบการขนาดกลางและใหญ่ใช้กำลังแรงงานสูงจะตั้งอยู่ในภาคกลางและปริมาตร รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร มีจำนวนผู้ประกันตน 3,052,733 คน คิดเป็นร้อยละ 34.17 ของผู้ประกันตนทั้งหมด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 733,827 คน คิดเป็นร้อยละ 8.21 ภาคเหนือ 627,849 คน คิด

เป็นร้อยละ 7.03 ภาคใต้ 609,099 คน คิดเป็นร้อยละ 6.82 ตามลำดับ (แผนภูมิ 55)

แผนภูมิ 55 ผู้ประกันตน จำแนกตามภูมิภาค ณ เดือนกันยายน 2553

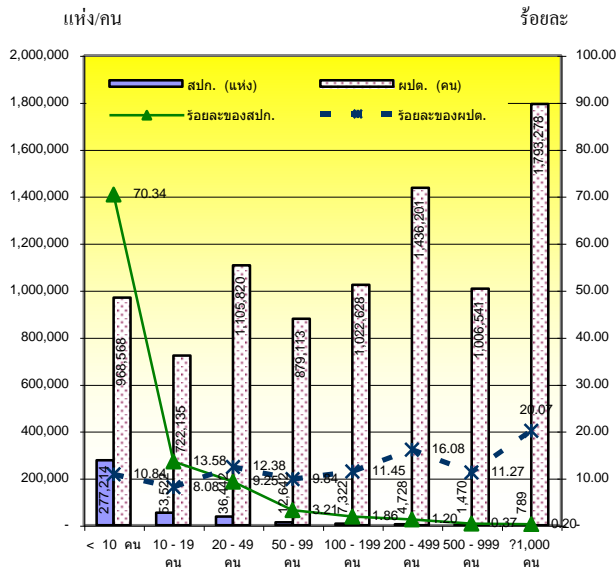

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

เมื่อพิจารณาสถานประกอบการ ตามขนาดสถานประกอบการ พบว่าสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคมร้อยละ 70.34 เป็นสถานประกอบการขนาดที่มีลูกจ้างไม่ถึง 10 คน โดยมีจำนวน 277,214 แห่ง ผู้ประกันตนรวม 968,568 คน (ร้อยละ 10.84 ของจำนวนผู้ประกันตน) รองลงมาเป็นสถานประกอบการขนาด 10-19 คน มีร้อยละ 13.58 ของจำนวนสถานประกอบการ (53,522 แห่ง) มีผู้ประกันตน 722,135 คน (ร้อยละ 8.08 ของจำนวนผู้ประกันตน) และขนาด 20-49 คน จำนวน 36,442 แห่ง (ร้อยละ 9.25 ของจำนวนสถานประกอบการ) ผู้ประกันตน 1,105,820 คน (ร้อยละ 12.38 ของจำนวนผู้ประกันตน) ขณะที่สถานประกอบการขนาด 1,000 คนขึ้นไป มีจำนวน 789 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.20 ของจำนวนสถานประกอบการ มีผู้ประกันตนจำนวน 1,793,278 คน (ร้อยละ 20.07 ของ

จำนวนผู้ประกันตน) (แผนภูมิ 56 ตารางภาคผนวกที่ 21)

แผนภูมิ 56 จำนวนสถานประกอบการจำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ณ เดือนกันยายน 2553

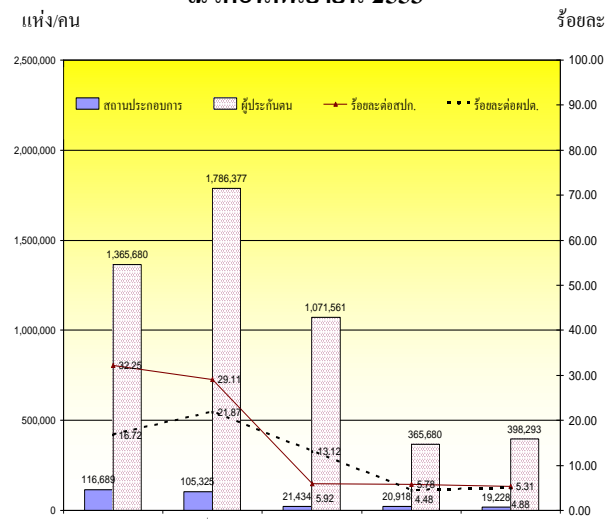

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หากพิจารณาจำนวนสถานประกอบการและผู้ประกันตน จำแนกตามประเภทกิจการที่กำหนดตามความเสี่ยงภัยของกองทุนเงินทดแทน โดยไม่นับรวมลูกจ้างในหน่วยงานราชการและผู้ประกันตนสมัครใจ พบว่ามีจำนวน 361,791 แห่ง ผู้ประกันตน 8,168,922 คน โดยประเภทกิจการที่มีจำนวนสถานประกอบการสูงสุด 5 อันดับแรก คือ 1) การค้า มีสถานประกอบการ 116,689 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 32.25 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 1,365,680 คน คิดเป็นร้อยละ 16.72 ของผู้ประกันตนทั้งหมด 2) ประเภทกิจการอื่นๆ จำนวน 105,325 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 29.11 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 1,786,377 คน คิดเป็นร้อยละ 21.87 ของผู้ประกันตนทั้งหมด 3) ผลิตภัณฑ์จากโลหะ จำนวน 21,434 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.92 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 1,071,561

คน คิดเป็นร้อยละ 13.12 4) การก่อสร้าง 20,918 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.78 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 365,680 คน (ร้อยละ 4.48 ของผู้ประกันตนทั้งหมด) และ 5) การขนส่ง การคมนาคม จำนวน 19,228 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.31 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 398,293 คน (ร้อยละ 4.88 ของผู้ประกันตนทั้งหมด) (แผนภูมิ 57)

แผนภูมิ 57 สถานประกอบการและผู้ประกันตน จำแนกตามประเภทกิจการ (5 อันดับแรก) ณ เดือนกันยายน 2553

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

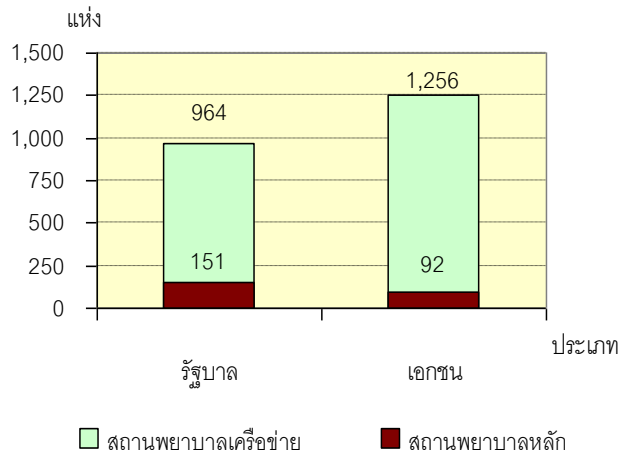
สำหรับข้อมูลสถานพยาบาลสำนักงานประกันสังคมรายงานจำนวนสถานพยาบาลไตรมาส 4 ปี 2553 (เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2553) พบว่าสถานพยาบาลหลักในสังกัดประกันสังคมมีจำนวน 243 แห่ง เป็นสถานพยาบาลของรัฐบาลจำนวน 151 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 62.14 ของสถานพยาบาลทั้งหมด และสถานพยาบาลเอกชนมีจำนวน 92 แห่ง (ร้อยละ 37.86) นอกจากนี้สำนักงานประกันสังคมยังได้ขยายการบริการให้ทั่วถึงยิ่งขึ้น โดยมีการให้บริการในสถานพยาบาลเครือข่าย ซึ่งในไตรมาส

นี้มีโรงพยาบาลเครือข่ายจำนวน 2,220 แห่งเป็น
โรงพยาบาลเครือข่ายของโรงพยาบาลภาครัฐมี
964 แห่ง (ร้อยละ 43.42 ของโรงพยาบาลใน
เครือข่ายทั้งหมด)และเครือข่ายโรงพยาบาลเอกชนมี
1,256 แห่ง (ร้อยละ 56.89) (แผนภูมิ 58)

แผนภูมิ 58 จำนวนสถานพยาบาลหลักในสังกัด
ประกันสังคม ไตรมาส 4 ปี 2553

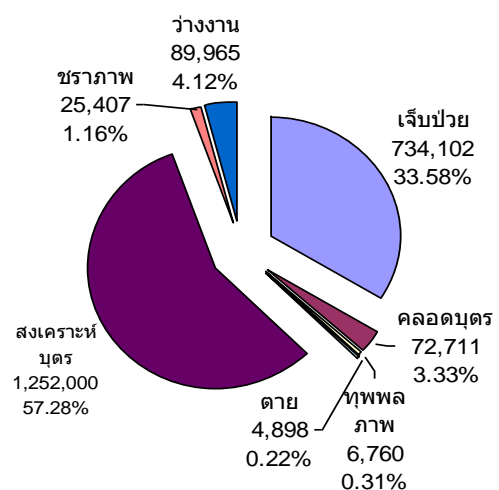
ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

สำหรับด้านสถานะเงินกองทุนพบว่า
กองทุนเงินทดแทน ณ เดือนตุลาคม 2553
มีเงินกองทุนจำนวน 27,765 ล้านบาท
ส่วนสถานะของกองทุนประกันสังคม ณ เดือน
พฤศจิกายน 2553 มีเงินกองทุน 807,224 ล้าน
บาท โดยจำแนกเป็น 1) กองทุน 2 กรณี (กรณี
สงเคราะห์บุตร ชราภาพ) มีจำนวน 604,179
ล้านบาท (ร้อยละ 79.31) 2) กองทุน 4 กรณี
(เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ และตาย)
มีจำนวน 112,254 ล้านบาท (ร้อยละ 13.91) และ
3) กรณีว่างงานมี 54,791 ล้านบาท (ร้อยละ 6.79)

ในช่วงไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม-
ธันวาคม 2553) จำนวนการใช้บริการของ
กองทุนประกันสังคมซึ่งเป็นการเจ็บป่วยและ

ประสบอันตรายไม่เนื่องจากการทำงานพิจารณา
ตามประเภทของประโยชน์ทดแทน 7 กรณี
ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ตาย
สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน (ข้อมูล
ณ ธันวาคม 2553) กรณีเจ็บป่วยไม่รวม
ผู้ให้บริการในสถานพยาบาลเนื่องจากสำนักงาน
ประกันสังคมยังไม่สามารถรวบรวมข้อมูลได้
ครบถ้วน พบว่า จำนวนผู้ให้บริการมีทั้งสิ้น
2,185,843 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.30 (เพิ่มขึ้น
167,593 ราย) จากไตรมาสที่แล้วที่มีจำนวน
2,018,250 ราย สำหรับประเภทประโยชน์
ทดแทนที่ผู้ประกันตนใช้บริการสูงสุดในไตร
มาสนี้ได้แก่ กรณีสงเคราะห์บุตรมีผู้ประกันตน
ใช้บริการ 1,252,000 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.28
ของผู้ใช้บริการทั้งหมด รองลงมาได้แก่กรณี
เจ็บป่วย(รวมทันตกรรมแล้ว) ว่างงานและ
คลอดบุตร โดยมีสัดส่วนร้อยละ 33.58
(734,102 ราย) 4.12 (89,965 ราย) และ 3.33
(72,711 ราย) ตามลำดับ (แผนภูมิ 59)

แผนภูมิ 59 ผู้ประกันตนที่ให้บริการกองทุน
ประกันสังคม จำแนกตามประเภทประโยชน์ทดแทน
ไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม -ธันวาคม 2553)

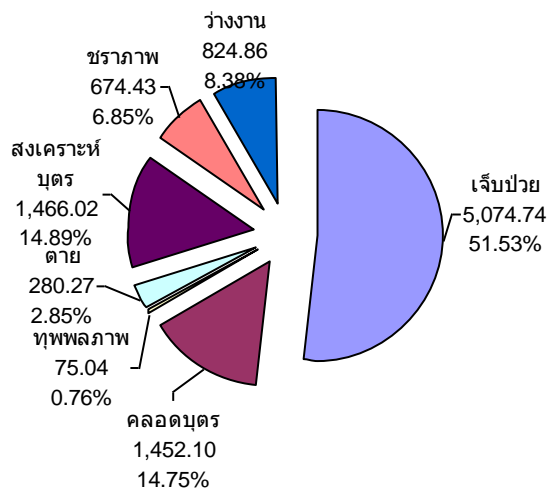

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หากพิจารณาตามปริมาณการจ่ายเงิน ประโยชน์ทดแทน พบว่าไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม – ธันวาคม 2553) มีการจ่ายเงินทั้งสิ้น 9,847.46 ล้านบาท โดยกรณีเจ็บป่วยรวม หันตกรรมมีการจ่ายเงินสูงสุดถึง 5,074.74 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 51.53 ของเงินประโยชน์ทดแทน ที่จ่าย (ยังไม่รวมค่าภาระเสี่ยงและค่าบริการทางการแพทย์ตามอัตราการใช้บริการที่จ่ายให้ โรงพยาบาล) รองลงมาคือกรณีสงเคราะห์บุตร จ่ายเงินประโยชน์ทดแทน 1,466.02 ล้านบาท (ร้อยละ 14.89) กรณีคลอดบุตรมีการจ่ายเงิน ประโยชน์ทดแทน 1,452.10 ล้านบาท (ร้อยละ 14.75) กรณีว่างงาน 824.86 ล้านบาท (ร้อยละ 8.38) ส่วนกรณีที่จ่ายเงินประโยชน์ทดแทนน้อย ที่สุดคือ กรณีทุพพลภาพจ่าย 75.04 ล้านบาท (ร้อยละ 0.76)(แผนภูมิ 60)

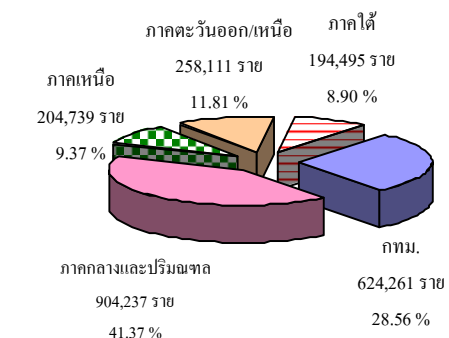
แผนภูมิ 60 การจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนจำแนกตาม ประเภทประโยชน์ทดแทน ไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553)

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม หน่วย = ล้านบาท

เมื่อพิจารณาตามภูมิภาคที่มีการใช้บริการ กองทุนประกันสังคม โดยพิจารณาจากจำนวน ผู้ใช้บริการพบว่า ผู้ประกันตนเขตภาคกลางและ ปริมณฑล ใช้บริการกองทุนสูงสุดคือจำนวน 904,237 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.37 ของผู้ประกันตนที่ ใช้บริการทั้งหมด รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร 624,261 ราย (ร้อยละ 28.56) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 258,111 ราย (ร้อยละ 11.81) สำหรับภาคเหนือและ ภาคใต้ มีสัดส่วนของผู้ประกันตนที่ใช้บริการ กองทุนใกล้เคียงกันคือ ภาคเหนือ 204,739 ราย (ร้อยละ 9.37) ส่วนภาคใต้มีจำนวน 194,495 ราย (ร้อยละ 8.90) (แผนภูมิ 61)

แผนภูมิ 61 ผู้ใช้บริการกองทุนประกันสังคมจำแนก ตามภูมิภาค ไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553)

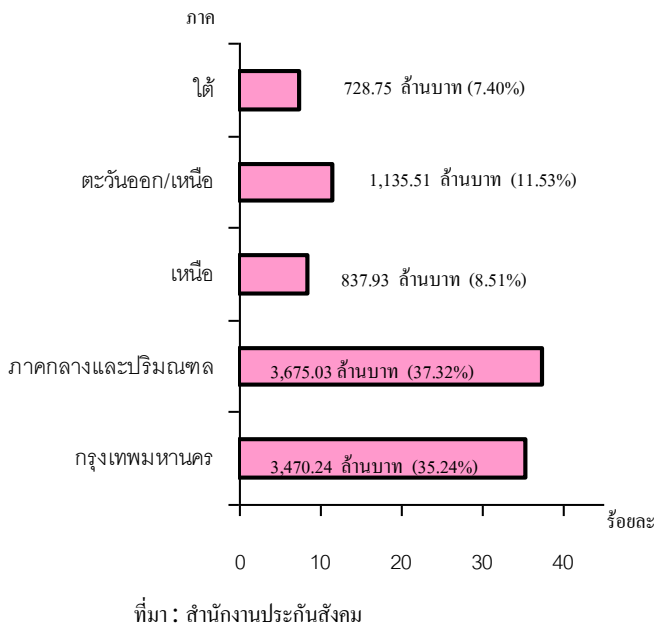

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

ในส่วนการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน ซึ่งมีการจ่ายในไตรมาสนี้จำนวน 9,378.28 ล้านบาท พิจารณาตามภูมิภาคพบว่าภูมิภาคที่มีการจ่ายเงิน สูงสุด คือ ภาคกลาง จำนวน 3,675.03 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 37.32 ของการจ่ายเงินประโยชน์ ทดแทน รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร มีการ จ่ายเงินทั้งสิ้น 3,470.24 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 35.24 ของการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1,135.51 ล้านบาท ร้อยละ 11.53 ของการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน ภาคเหนือจำนวน 837.93 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ

8.51 ของการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน และภาคใต้ 728.75 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.40 ของการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน (แผนภูมิ 62)

แผนภูมิ 62 เงินประโยชน์ทดแทนที่จ่ายจำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553)

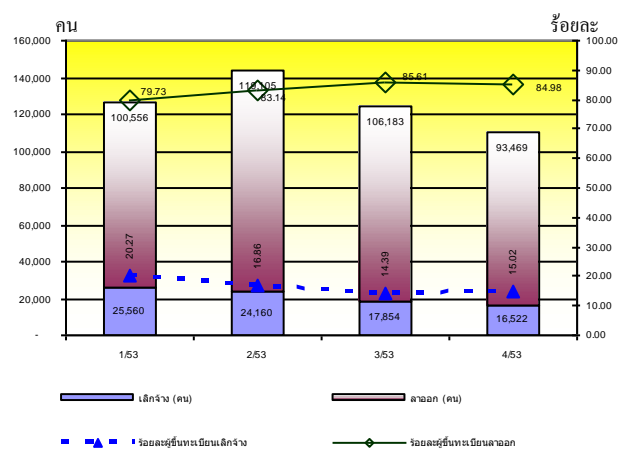
6. การเลิกจ้างแรงงาน

ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 กำหนดให้ลูกจ้างได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงาน ซึ่งจำแนกเป็น 2 กรณี ได้แก่ กรณีถูกเลิกจ้างจะได้รับเงินทดแทนระหว่างการว่างงานปีละไม่เกิน 30 วัน ในอัตราร้อยละ 50 ของค่าจ้างโดยคำนวณจากฐานเงินสมทบสูงสุดไม่เกิน 15,000 บาท กรณีสมัครใจลาออกจะได้รับเงินทดแทนระหว่างการว่างงานปีละไม่เกิน 90 วันในอัตราร้อยละ 30 ของค่าจ้างโดยคำนวณจากฐานเงินสมทบสูงสุดไม่เกิน 15,000 บาท หากใน 1 ปีปฏิทินมีการยื่นขอรับเงินทดแทนระหว่างการว่างงานเกินกว่า 1 ครั้ง ให้

นับระยะเวลาการรับเงินทดแทนระหว่างการว่างงานรวมกันไม่เกิน 180 วัน ทั้งนี้สำนักงานประกันสังคมได้เริ่มจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2547

สำหรับ ปี 2553 ไตรมาส 4 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553) มีผู้ประกันตนที่ขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนโดยมาขึ้นทะเบียนเป็นผู้ว่างงานที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดของรัฐ 109,991 คน จำแนกเป็นเลิกจ้าง 16,522 คน คิดเป็นร้อยละ 15.02 ของผู้ขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน ลาออกเอง 93,469 คน คิดเป็นร้อยละ 84.98 ของผู้ขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน เปรียบเทียบกับไตรมาส 3 ปี 2553 มีจำนวนผู้ขอรับประโยชน์ทดแทนทั้ง 2 กรณี รวม 124,037 คน ลดลง 14,046 คน คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 11.32 (แผนภูมิ 63)

แผนภูมิ 63 จำนวนผู้ประกันตน ที่ขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน จำแนกตามสาเหตุการออกจากงาน ปีงบประมาณ 2553

ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน

ภาวะการณ้ด้านแรงงานมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สืบเนื่องจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ในช่วงปีที่ผ่านมามีส่วนสำคัญต่อการลงทุนของภาคเอกชน ความวุ่นวายของการชุมนุมประท้วงของกลุ่มต่าง ๆ ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองทำให้ประเทศขาดความน่าเชื่อถือ เกิดความไม่มั่นใจทางเศรษฐกิจและการชะลอตัวทางเศรษฐกิจเพื่อรอคู่สถานการณ์ การแข็งตัวของค่าเงินบาท ภาวะภัยธรรมชาติต่าง ๆ ทำให้พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหาย การขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ ภาวะเงินเฟ้อจากต้นทุนสินค้า (Cost Push) ภาวะเงินเฟ้อจากความต้องการสินค้าที่เพิ่มขึ้น/การกักตุนสินค้าเนื่องจากคาดการณ์ว่าจะเกิดการขาดแคลน (Demand Pull) ปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลถึงความเชื่อมั่นของนักธุรกิจ นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศเกิดการชะลอการลงทุน ชะลอการขยายกิจการ ชะลอการจ้างงาน รวมถึงกระทบต่อการดำเนินธุรกิจปัจจุบันทำให้มีการลดพนักงานคนงาน การเลิกจ้าง เพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจ ในขณะที่ภาคการศึกษามี แต่เนื่องจากการผลิตคนเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างต่อเนื่อง มีอาจชะลอตาม ภาวะการณ้ด้านเศรษฐกิจจึงส่งผลต่อการว่างงาน จึงก่อให้เกิดการทำงานต่ำกว่าระดับ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ เช่น การ เปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี การผลิต ต้นทุนการผลิต ฤดูกาล ทักษะคติทั้งของฝ่ายนายจ้างและผู้้ใช้แรงงาน ซึ่งล้วนแต่เป็นปัจจัยที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของภาวะแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการจ้างงาน การเคลื่อนย้ายแรงงาน ฝีมือแรงงาน มาตรฐาน

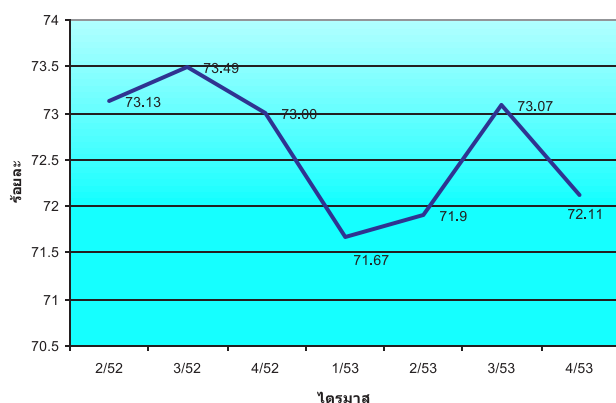
แรงงาน ฯลฯ ดังนั้น การจะทราบและติดตามความเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลงของภาวะแรงงาน จึงต้องศึกษาสภาพอดีตที่ผ่านมาเพื่อ นำไปสู่การทำนายหรือคาดการณ์อนาคตอันจะเอื้อประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการกำหนดแผนงานที่จะสนองตอบต่อความต้องการของทุกกลุ่มทั้งนายจ้าง ผู้้ใช้แรงงาน รวมทั้งองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน สถานการณ์แรงงานไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553) ฉบับนี้ขอนำเสนอตัวชี้วัดภาวะแรงงานตามลำดับ ดังนี้ (ตารางภาคผนวกที่ 22)

1. อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน

อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงสภาพกำลังแรงงานในตลาดแรงงานเมื่อเทียบกับประชากรวัยแรงงานทั้งหมด โดยคำนวณจากกำลังแรงงานรวมซึ่งประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้มีงานทำ ผู้ว่างงานและผู้รอฤดูกาล เปรียบเทียบกับประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป โดยใช้ข้อมูลจากการประมวลผลล่าสุดของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ เดือนพฤศจิกายน 2553 มานำเสนอเป็นข้อมูลไตรมาส 4 ปี 2553 ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ซึ่งพบว่าในไตรมาส 4 ปี 2553 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานมีอัตราร้อยละ 72.11 ลดลงจากไตรมาสที่แล้วที่มีอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน 73.07 และลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานร้อยละ 73.00 ซึ่งอัตราการมีส่วนร่วมกำลังแรงงานที่ลดลงมีสาเหตุมาจากปัจจัยทางฤดูกาล ซึ่งไตรมาส 4 นี้เป็นช่วงพ้นฤดูกาลเพาะปลูก

แรงงานจึงไม่ได้ทำการเกษตร แต่เนื่องจากไตรมาสที่ผ่านมาเกิดภาวะอุทกภัยทำให้พื้นที่การเกษตรเสียหายเป็นจำนวนมาก เกษตรกรส่วนหนึ่งที่ยังสามารถทำการเกษตรได้หลังจากน้ำลดจึงได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการฟื้นฟูพื้นที่การเกษตร หากที่ดินที่อยู่ในเขตที่การชลประทานเข้าไม่ถึงเท่านั้นที่ไม่สามารถทำการเกษตรในช่วงไตรมาส 4 ปี 2553 ได้ ทำให้อัตราเปลี่ยนแปลงลดลงจากไตรมาสที่ 3 ปี 2553 ไม่มากนักเพียงร้อยละ 1.31 และมีอัตราเปลี่ยนแปลงลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาเพียงร้อยละ 1.22 เท่านั้น นอกจากนี้ยังเป็นผลจากภาวะเศรษฐกิจโลกตกต่ำลง ค่าเงินบาทแข็งและค่าเงินสกุลต่าง ๆ แข็งค่าขึ้นในขณะที่เงินสกุลดอลลาร์อ่อนค่าลง ส่งผลต่อการลงทุนและการส่งออกสินค้า จึงอาจทำให้อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานไตรมาสนี้ลดลงตามไปด้วย สำหรับการคาดการณ์อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานไตรมาส 1 ปี 2554 (มกราคม – มีนาคม) ยังคงมีแนวโน้มลดลงอันเนื่องมาจากปัจจัยฤดูกาล อัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้น แรงกดดันด้านราคาจากภาวะเศรษฐกิจที่ขยายตัว การปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ และราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่สูงขึ้น

แผนภูมิ 1 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน

หมายเหตุ 1. ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติไตรมาส 4/53 เป็นข้อมูลเดือนพฤศจิกายน 2553 ประมวลผลโดยศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

2. อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน = $\frac{\text{กำลังแรงงาน} \times 100}{\text{ประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป}}$

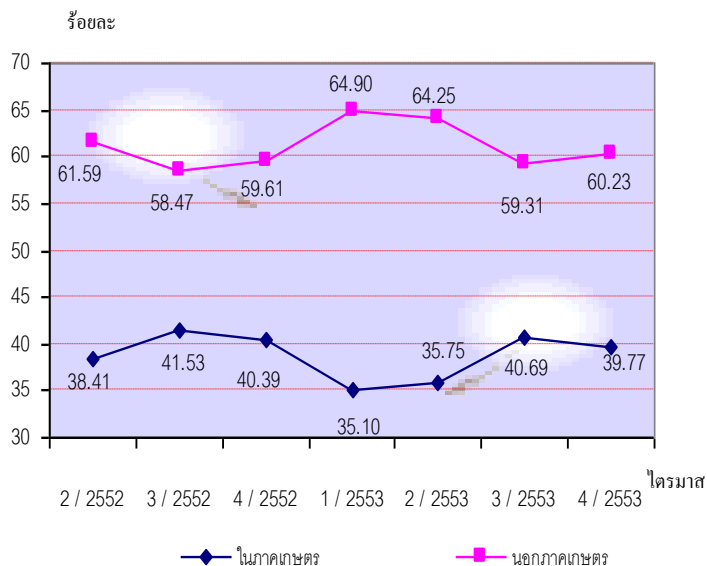
2. อัตราการจ้างงาน

อัตราการจ้างงานต่อกำลังแรงงานเป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นภาวะการจ้างงานในตลาดแรงงานว่ามีสัดส่วนมากน้อยเพียงใด ซึ่งข้อมูลไตรมาส 4 นี้จะใช้ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน 2553 ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว สำหรับอัตราการจ้างงานในภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำซึ่งคำนวณจาก ผู้มีงานทำในภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานที่มีงานทำในไตรมาส 4 ปี 2553 พบว่าอัตราการจ้างงานในภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำ คือ 39.77 โดยเมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมาจะพบว่ามีอัตราเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 2.26 จากไตรมาสที่แล้วที่มีอัตราการจ้างงานในภาคเกษตร 40.69 และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่ามีอัตราเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 1.54 โดยไตรมาส 4 ปี 2552 มีอัตราการจ้างงานในภาคเกษตร 40.39 การที่อัตราการจ้างงานในภาคเกษตรไตรมาสนี้มีสัดส่วนลดลงจากไตรมาสที่แล้ว เนื่องจากไตรมาสนี้เป็นพันธุ์ฤดูการเพาะปลูก แรงงานภาคเกษตรเริ่มว่างงาน การจ้างงานภาคเกษตรจึงปรับตัวลดลง สำหรับอัตราการจ้างงานนอกภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำในไตรมาสนี้คือ 60.23 ซึ่งมีอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.55 จากไตรมาสที่แล้ว กล่าวคือไตรมาส 3 ปี 2553 มีอัตรา 59.31 เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่ามีอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.04 โดยที่ไตรมาส 4 ปี 2552 มีอัตรา ร้อยละ 59.61 (แผนภูมิ 2)

แผนภูมิ 2 อัตราการจ้างงานใน/นอกภาคเกษตร
ต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำ

หมายเหตุ : 1. ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ไตรมาส 4/2553 เป็นข้อมูลเดือนพฤศจิกายน 2553

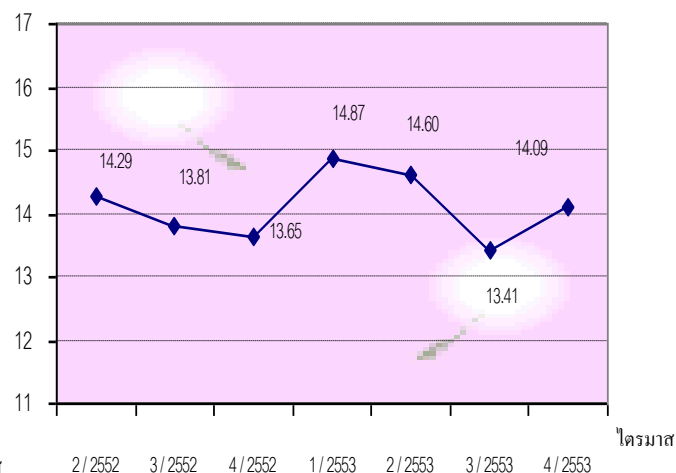
ประมวลผลโดยสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวง

2. อัตราการจ้างงานใน/นอกภาคเกษตร = $\frac{\text{ผู้มีงานทำใน/นอกภาคเกษตร} \times 100}{\text{ผู้มีงานทำ}}$

เมื่อพิจารณาอัตราการจ้างงานเฉพาะในส่วนภาคอุตสาหกรรมผลิต โดยคำนวณจากจำนวนผู้มีงานทำในภาคอุตสาหกรรมผลิตเปรียบเทียบกับจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดจะพบว่า อัตราการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมผลิตมีอัตราร้อยละ 14.09 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วที่มีอัตรา 13.41 คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.07 และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่ามีอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.22 (ไตรมาส 4 ปี 2552 มีอัตราการจ้างงานภาคอุตสาหกรรมผลิต 13.65)

แผนภูมิ 3 อัตราการจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิต

ร้อยละ

หมายเหตุ : 1. ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ไตรมาส 4/2553 เป็นข้อมูลเดือนพฤศจิกายน 2553

2. อัตราการจ้างงานในอุตสาหกรรมผลิต = $\frac{\text{ผู้มีงานทำในภาคอุตสาหกรรมผลิต}}{\text{ผู้มีงานทำ}} \times 100$

โดยสรุปในภาพรวมจะพบว่าอัตราการจ้างงานหรือการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของประเทศไทยจะมีลักษณะการเคลื่อนย้ายแรงงานแบบเป็นวัฏจักรหรือวงจร ทั้งนี้ เพราะประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรซึ่งเป็นกำลังแรงงานของประเทศอาศัยอยู่ในภาคเกษตรกรรมเพื่อช่วยครัวเรือนในการทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เมื่อหมดฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตก็จะเคลื่อนย้ายไปหางานทำในภาคอุตสาหกรรมและจะเคลื่อนย้ายกลับมาภาคเกษตรกรรมอีกครั้งในฤดูเพาะปลูกวนเวียนในลักษณะเช่นนี้อย่างเป็นวัฏจักรทุกปี จึงอาจส่งผลกระทบต่อขาดแคลนแรงงานในบางฤดูกาล

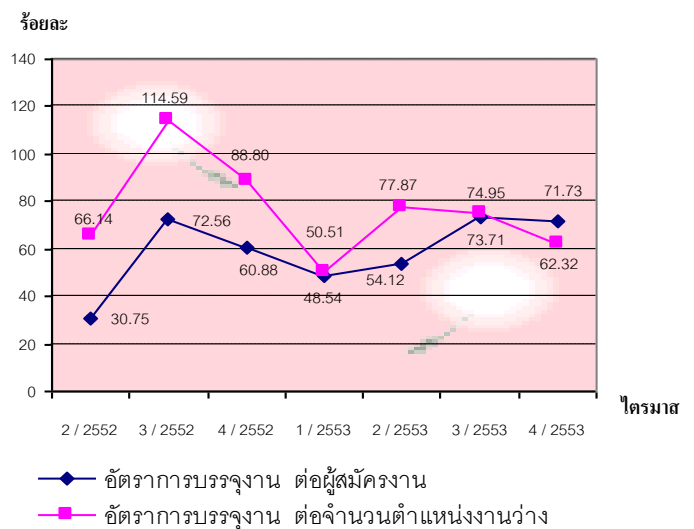
3. อัตราการบรรจุนาน

อัตราการบรรจุนานในแต่ละไตรมาส เป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวของภาวะการด้านแรงงาน ซึ่งสามารถศึกษาวิเคราะห์กับจำนวนตำแหน่งงานว่าง และจำนวนผู้สมัครงาน โดยเมื่อวิเคราะห์จำนวนการบรรจุนานที่กรมการจัดหางานดำเนินการเทียบกับจำนวนตำแหน่งงานว่างที่แจ้งผ่านกรมการจัดหางาน จะพบว่าอัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างไตรมาส 4 ปี 2553 อยู่ที่ร้อยละ 62.32 โดยมีอัตราเปลี่ยนแปลงลดลงจากไตรมาสที่ผ่านมาร้อยละ 16.45 (ไตรมาส 3 ปี 2553 มีอัตราร้อยละ 74.95) อย่างไรก็ตามเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่ามีอัตราเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 29.82 (ไตรมาส 4 ปี 2552 มีอัตรา 88.80 อัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างในไตรมาสนี้ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา สะท้อนให้เห็นว่าสภาพเศรษฐกิจปีนี้จะลดตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันกับปีที่แล้ว (แผนภูมิ 4)

เมื่อศึกษาสัดส่วนของผู้บรรจุนานกับจำนวนผู้สมัคร ในไตรมาสนี้ที่มีอัตราร้อยละ 71.73 พบว่ามีอัตราเปลี่ยนแปลงลดลงจากไตรมาสที่แล้วร้อยละ 2.69 โดยไตรมาสที่แล้วมีอัตราบรรจุนานต่อจำนวนผู้สมัครงาน 73.71 และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่าอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.82 (ไตรมาส 4 ปี 2552 มีอัตราร้อยละ 60.88) การที่อัตราการบรรจุนานต่อผู้สมัครงานเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ผ่านมาเพราะคุณสมบัติของผู้สมัครงานสอดคล้องกับความต้องการของเจ้าของสถานประกอบการ ซึ่งเป็นเรื่องที่หน่วยงานที่ผลิตและพัฒนาบุคลากรต้องเห็น

ความสำคัญของความต้องการตลาดแรงงาน โดยการปรับหลักสูตร เพื่อคุณภาพแรงงานในอนาคตให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน หรืออีกนัยหนึ่งคือผู้สมัครงานอาจลดข้อจำกัดในการทำงานลงเพื่อให้ได้งานทำ

แผนภูมิ 4 อัตราการบรรจุนานต่อผู้สมัครงานตำแหน่งงานว่าง

ที่มา สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ไตรมาส 4/2553 เป็นข้อมูลเดือนพฤศจิกายน 2553

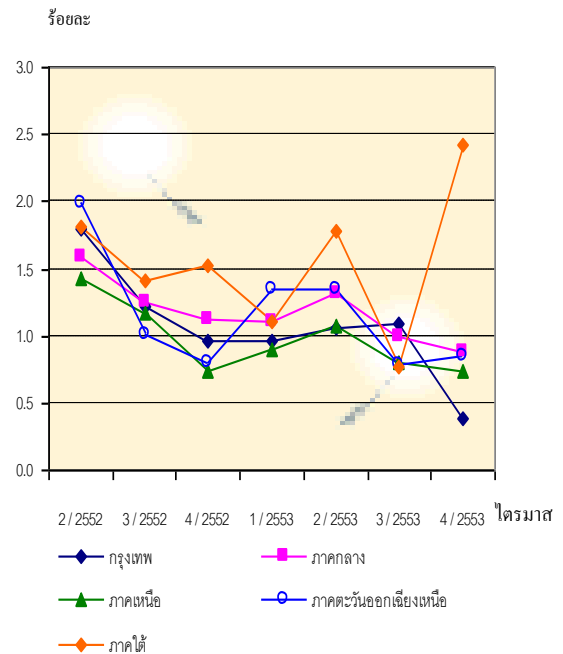
4. อัตราการว่างงาน

การศึกษาอัตราการว่างงานในปีที่ผ่านมา จะพบว่าอัตราว่างงานของประเทศไทยแต่ละไตรมาสจะปรับตัวสูงขึ้นและลดลงตามปัจจัยฤดูกาล เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ไตรมาส 1 เป็นช่วงฤดูแล้ง/นอกฤดูการเกษตรหรือ นอกฤดูเก็บเกี่ยว ส่งผลให้แรงงานในภาคเกษตรว่างงาน อัตราการว่างงานในไตรมาส 1 จึงสูง และเริ่มลดลงในไตรมาส 2 เพราะเป็นช่วงเริ่มต้นเข้าสู่ฤดูการเกษตร แต่ถึงแม้จะเข้าสู่ฤดูการเกษตรแต่อย่างไรก็ตามในไตรมาส 2 เป็นช่วงที่มีผู้จบการศึกษาใหม่เริ่มหางานทำ อัตราการว่างงานในไตรมาส 2 จึงมีแนวโน้มใกล้เคียงกับไตรมาส 1 ได้ ไตรมาส 3 เป็นช่วงฤดูการเกษตรและแรงงานผู้จบการศึกษาใหม่หางานมาได้สักระยะหนึ่งจึงเป็นช่วงที่เริ่มได้รับการบรรจุนานจึงเป็นปัจจัยที่มี

ผลต่ออัตราการว่างงานที่ลดลง และอัตราการว่างงานจะเริ่มขยับตัวสูงขึ้นอีกครั้งในไตรมาส 4 เนื่องจากเป็นช่วงฤดูเก็บเกี่ยวยังต้องใช้แรงงานในภาคเกษตรกรรมอยู่บ้าง (แผนภูมิ 5) ดังนั้นอัตราการว่างงานจึงเป็นเครื่องชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยฤดูกาล นอกจากนี้อัตราการว่างงานจะเกี่ยวข้องกับภาวะเศรษฐกิจและพื้นที่ กล่าวคือ แรงงานจะมีการเคลื่อนย้ายจากภาคเกษตรสู่ภาคอุตสาหกรรมในไตรมาสที่พื้นที่ฤดูเพาะปลูก พื้นที่การเกษตรจะมีอัตราการว่างงานสูง ขณะที่พื้นที่ที่ตั้งของอุตสาหกรรมจะมีอัตราการว่างงานต่ำกว่า จึงเห็นได้ว่าในไตรมาส 4 นี้อัตราการว่างงานภาพรวมอยู่ที่ 1.01 ซึ่งอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วร้อยละ 16.09 (ไตรมาส 3 ปี 53 ร้อยละ 0.87) และอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.06 จากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีอัตราการว่างงานร้อยละ 0.98 (ตารางภาคผนวก 22)

สำหรับอัตราการว่างงานภาพรวมของประเทศในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 คือ 1.01 หากพิจารณาตามภูมิภาคจะพบว่าภาคใต้มีอัตราการว่างงานสูงสุด คือ 2.43 รองลงมาคือภาคกลาง 0.89 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 0.86 ภาคเหนือ 0.74 ภูมิภาคที่มีอัตราการว่างงานสูงสุดในไตรมาสนี้คือ กรุงเทพมหานคร คือ 0.39 (ตารางภาคผนวก 22) หากพิจารณาความเคลื่อนไหวของอัตราการว่างงานพบว่าไตรมาสนี้ภาคใต้มีอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นสูงสุดเนื่องจากเป็นช่วงฤดูมรสุม นอกจากนี้ในไตรมาสที่ผ่านมายังประสบปัญหาภัยธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง

แผนภูมิ 5 อัตราการว่างงานจำแนกตามภูมิภาค

หมายเหตุ 1. ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ไตรมาส 4/2553 เป็นข้อมูลเดือนพฤศจิกายน 2553

2. ประมวลผลโดยสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงฯ

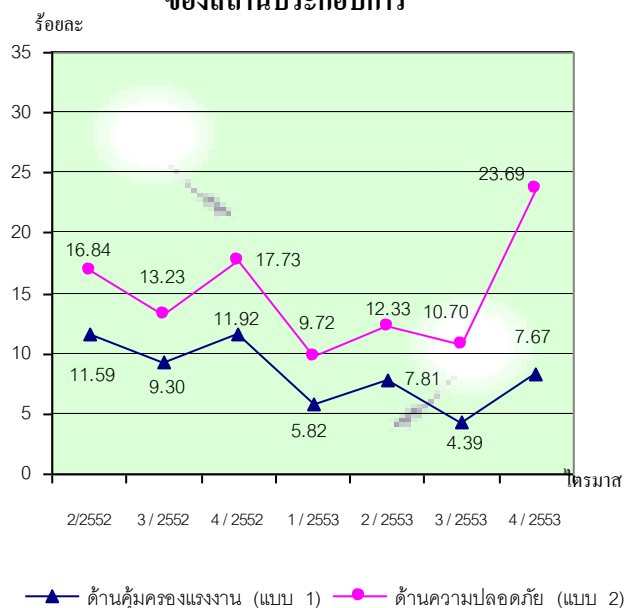
3. อัตราการว่างงาน = $\frac{\text{จำนวนผู้ไม่มีงานทำ}}{\text{กำลังแรงงาน}} \times 100$

5. อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานประกอบการ

อัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานของสถานประกอบการต่อจำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจทั้งหมดในไตรมาส 4 ปี 2553 คือ 7.67 เพิ่มขึ้นจากไตรมาส 3 ปี 2553 ที่มีอัตรา 4.36 คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 76.00 แต่ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน 11.92 คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 36.00 (แผนภูมิ 6) ทั้งนี้ การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเรื่องสวัสดิการ การจัดทำข้อบังคับ ค่าจ้างขั้นต่ำ

การส่งสำเนาข้อบังคับ การประกาศข้อบังคับ นอกจากนี้ยังมีการปฏิบัติไม่ถูกต้องในเรื่องอื่น ๆ อาทิ การจ่ายค่าจ้าง วันหยุด ทะเบียน สิทธิวันลา ค่าล่วงเวลา เงินประกันการทำงาน เวลาทำงาน วันทำงาน ระยะเวลาการจ่ายค่าจ้าง สถานที่ การจ่ายค่าจ้าง เวลาพัก เป็นต้น อย่างไรก็ตามเมื่อพนักงานตรวจแรงงานพบการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานก็จะมีกระบวนการเพื่อให้สถานประกอบการปฏิบัติให้ถูกต้องตามขั้นตอน อาทิ การแนะนำให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามข้อกำหนด ออกหนังสือเรียกพบ ออกคำสั่งให้ปฏิบัติ เปรียบเทียบปรับ ดำเนินคดีขึ้นพนักงานสอบสวน สำหรับอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน พบว่าไตรมาส 4 ปี 2553 มีอัตรา 23.69 เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วที่มีอัตรา 10.7 และเพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีอัตรา 17.65

แผนภูมิ 6 อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานประกอบการ

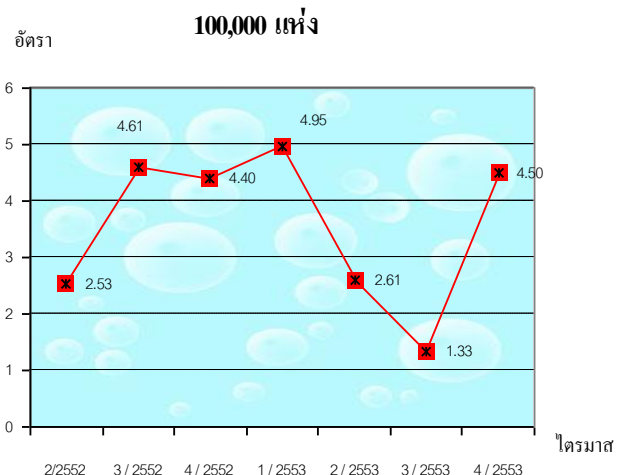

ที่มา : ข้อมูลกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ไตรมาส 4 เป็นข้อมูลเบื้องต้น) ประมวลผลโดยสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

6. อัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงาน/ข้อขัดแย้ง ในสถานประกอบการ

อัตราสถานประกอบการที่เกิดข้อพิพาทแรงงานต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง พบว่าในช่วงไตรมาส 2 ปี 2552 ถึงปัจจุบันมีอัตราในช่วง 4.95 - 1.32 โดยไตรมาสที่ 4 ปี 2553 มีอัตราการเกิดข้อพิพาทอยู่ที่ 4.50 เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วที่มีอัตรา 1.33 และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่ามีสัดส่วนลดลงจากไตรมาส 4 ปี 2552 ที่มีอัตรา 4.40

แผนภูมิ 7 อัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงานในสถานประกอบการต่อสถานประกอบการ

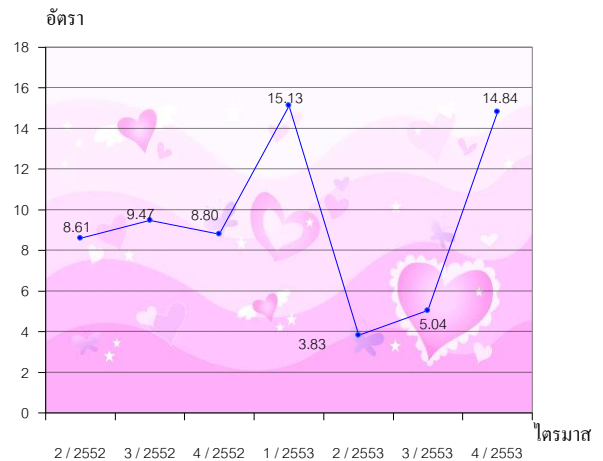

ที่มา : ข้อมูลกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ไตรมาส 4 เป็นข้อมูลเบื้องต้น) ประมวลผลโดยสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
หมายเหตุ : จำนวนสถานประกอบการ ณ เดือนธันวาคม 2553 = 337,459 แห่ง
อัตราการเกิดข้อพิพาทต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง =
$$\frac{\text{สถานประกอบการที่เกิดข้อพิพาทแรงงาน X}}{\text{สถานประกอบการทั้งหมด}} \times 100,000$$

สำหรับข้อขัดแย้งในสถานประกอบการ ซึ่งเกิดจากความขัดแย้งระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง ที่มีข้อพิพาทแรงงานตามกฎหมายแรงงาน เป็นตัวชี้วัดอีกตัวหนึ่งที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างได้ โดยอัตราการเกิด

ข้อขัดแย้งในสถานประกอบการต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง ในรอบปีที่ผ่านมา นับจากไตรมาส 2 ปี 2552 จนถึงไตรมาส 4 ของปี 2553 มีอัตราอยู่ในช่วง 15.13 – 3.83 โดยไตรมาส 4 ปี 2552 มีอัตราการเกิดข้อขัดแย้งต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง 14.84 เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนซึ่งมีอัตรา 5.04 และเพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปีที่แล้วที่มีอัตรา 8.80

แผนภูมิ 8 อัตราการเกิดข้อขัดแย้งในสถานประกอบการต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง

ที่มา : ข้อมูลกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ไตรมาส 3 เป็นข้อมูลเบื้องต้น)
ประมวลผลโดยสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

หมายเหตุ :

อัตราการเกิดข้อขัดแย้งต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง =

$$\frac{\text{สถานประกอบการที่เกิดข้อขัดแย้ง} \times 100,000}{\text{สถานประกอบการทั้งหมด}}$$

สถานการณ์แรงงานและความต้องการจ้างแรงงานไทยในสิงคโปร์

ปัจจุบันสิงคโปร์มีประชากรประมาณ 5.8 ล้านคน และมีกำลังแรงงาน 3.07 ล้านคน โดยรวมแรงงานต่างชาติจำนวน 1.31 ล้านคน ด้วย และแรงงานต่างชาติดังกล่าวเป็นแรงงานไทย 41,557 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 3.71 ของกำลังแรงงานต่างชาติในสิงคโปร์

รัฐบาลสิงคโปร์มีนโยบายด้านแรงงานที่จะตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาวเพื่อมุ่งเน้นการเพิ่มผลิตภาพของประเทศให้สูงขึ้น โดยการให้เงินอุดหนุนภาคเอกชนในการเพิ่มทักษะของแรงงาน การเพิ่มนวัตกรรมและการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาปรับใช้ในการทำงาน พัฒนาแรงงานให้มีขีดความสามารถระดับมาตรฐานสากล ปรับสมดุลจำนวนแรงงานต่างชาติ ขยายอายุการจ้างงานสำหรับผู้สูงอายุ ช่วยเหลือแรงงานผู้มีรายได้น้อย การมุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน รวมถึงการจัดตั้งสถาบัน Human Capital Leadership เพื่อเป็นศูนย์กลางการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในเอเชีย

รัฐบาลสิงคโปร์มีนโยบายในการจ้างแรงงานต่างชาติโดยมุ่งเน้นการจ้างแรงงานระดับแรงงานฝีมือและไม่สนับสนุนการจ้างแรงงานไร้ฝีมือ โดยได้กำหนดใบอนุญาตให้แรงงานต่างชาติเข้ามาทำงาน แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ

1. Employment Pass เป็นใบอนุญาตทำงานสำหรับแรงงานต่างชาติระดับวิชาชีพและระดับบริหารที่มีเงินเดือนประจำตั้งแต่ 2,500 เหรียญสิงคโปร์

2. Personalised Employment Pass เป็นใบอนุญาตที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้มีความสามารถพิเศษ (Global Talent) เพื่อทำงานในประเทศสิงคโปร์ โดยจะต้องมีเงินเดือนประจำรวมตลอดปีอย่างน้อย 30,000 เหรียญสิงคโปร์

3. S Pass เป็นใบอนุญาตทำงานสำหรับแรงงานต่างชาติที่มีฝีมือแรงงานในระดับกลาง เช่น ผู้ชำนาญการ ช่างเทคนิคต่างๆ และจะต้องมีเงินเดือนประจำขั้นต่ำ 1,800 เหรียญสิงคโปร์

4. Work Permit (Foreign Worker) เป็นใบอนุญาตทำงานสำหรับแรงงานต่างชาติกึ่งฝีมือและแรงงานไร้ฝีมือ อายุระหว่าง 16–50 ปี ที่มีเงินเดือนต่ำกว่า 1,800 เหรียญสิงคโปร์

5. Work Permit (Foreign Domestic Worker) เป็นใบอนุญาตทำงานสำหรับแรงงานต่างชาติที่ทำงานรับใช้ในบ้าน มีอายุระหว่าง 23–50 ปี

6. ประเภทอื่นๆ ได้แก่ ใบอนุญาตทำงานสำหรับผู้ประกอบการ ใบอนุญาตฝึกงาน Work Holiday Programme และ Long-Term Social Visit ใบอนุญาตทำงานของนักศึกษา และใบอนุญาตทำงานสำหรับเด็ก เป็นต้น

นอกจากการกำหนดใบอนุญาตทำงานของแรงงานต่างชาติแล้วรัฐบาลสิงคโปร์ได้มี

การกำหนดระเบียบการจ้างแรงงานต่างชาติ ประเภท Work Permit โดยการแบ่งกลุ่มประเทศ เป็น 3 กลุ่มประเทศ ได้แก่

1. กลุ่มประเทศ Traditional Sources ได้แก่ มาเลเซีย สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้รับ อนุญาตให้ทำงานในสาขาก่อสร้าง อยู่ต่อเรือ งาน รับใช้ในบ้าน การผลิต และบริการ

2. กลุ่มประเทศ Non – Traditional Sources ได้แก่ ไทย อินเดีย บังคลาเทศ ศรีลังกา พม่า ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และปากีสถาน ได้รับอนุญาตให้ทำงานในสาขาก่อสร้าง อยู่ต่อ เรือ และงานรับใช้ในบ้าน

3. กลุ่มประเทศ North Asian Sources ได้แก่ ฮองกง มาเก๊า เกาหลีใต้ และไต้หวัน ได้รับอนุญาตให้ทำงานในสาขาก่อสร้าง อยู่ต่อ เรือ การผลิต และบริการ

แนวโน้มความต้องการจ้างแรงงาน ต่างชาติในประเทศสิงคโปร์ยังมีความต้องการ ในสาขาการท่องเที่ยวในรีสอร์ทขนาดใหญ่ เนื่องจากรัฐบาลได้ลงทุนสร้างรีสอร์ทขนาดใหญ่ 2 แห่ง ได้แก่ Resort World at Sentosa และ Marina Bay Sands ซึ่งสามารถรองรับ ตำแหน่งงานได้ 20,000 ตำแหน่ง และตำแหน่ง งานในสาขาอื่น ๆ เช่น ภาคบริการ การเงินและ ธนาคาร การโรงแรม วิศวกรรมการผลิต อิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมเคมี โลจิสติกส์ สื่อสารและเทคโนโลยี การดูแลสุขภาพ ก่อสร้าง เป็นต้น

สำหรับโอกาสของแรงงานไทยที่ ต้องการไปทำงานในประเทศสิงคโปร์ ควรมี การส่งเสริมในสาขาต่อไปนี้

1. ภาคบริการ โอกาสของแรงงานไทย ควรเป็นการทำงานในระดับวิชาชีพขั้นสูงและ หากมีประสบการณ์การทำงานจะมีโอกาสมาก ขึ้น ส่วนงานบริการระดับล่างหรือระดับ Work Permit อาจพบปัญหาการถูกกีดกันเข้าไปทำงาน สำหรับตำแหน่งงานฟอครัว แม่ครัว สเปา จะต้องมิใช่ประกาศรับรองคุณสมบัติทางอาชีพ เนื่องจากรัฐบาลสิงคโปร์มีนโยบายปิดกั้น แรงงานต่างชาติและสงวนตำแหน่งงานดังกล่าว ไว้สำหรับชาวสิงคโปร์ ดังนั้นการขยายโอกาส การทำงานของแรงงานไทยในภาคบริการ จึง ควรส่งเสริมให้มีการอบรมด้านภาษาอังกฤษ การเรียนการสอนที่สามารถออกใบ ประกาศนียบัตรรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ ซึ่ง ตำแหน่งงานที่มีความเป็นไปได้มากที่สุดคือฟอ ครัว/แม่ครัวที่ประกอบอาหารไทยเนื่องจากยัง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน นอกจากนี้ ควรส่งเสริมผู้จบการศึกษาระดับอนุปริญญา/ ปริญญาตรีด้านการท่องเที่ยว ได้มีโอกาสไป ทำงานในตำแหน่งงานที่เกี่ยวข้องกับรีสอร์ท ขนาดใหญ่ที่ไม่ใช่ตำแหน่งงานในระดับ Work Permit เช่น ตำแหน่งงานด้านการจัดการประชุม และนิทรรศการ (Meeting, Incentive, Convention & Exhibition : MICE) เป็นต้น

2. ภาคก่อสร้าง แรงงานไทยยังมี โอกาสเข้าไปทำงานได้อีกมากเนื่องจากภายใน 2 – 3 ปีข้างหน้าจะมีการลงทุนในโครงการ ขนาดใหญ่ เช่น โครงการธุรกิจการเงินเขต มารินา โครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าใต้ดิน โครงการก่อสร้างโรงงานปิโตรเคมีของบริษัท Exxon ที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของโลก

โครงการของบริษัท Shell และโครงการพัฒนาอาคารที่พักอาศัยและอาคารพาณิชย์ต่างๆ ทั้งนี้ ตำแหน่งงานที่มีความต้องการจ้างงานคือ วิศวกรและช่างฝีมือต่าง ๆ เช่น ช่างสำรวจ ช่างเชื่อม ช่างประปา ช่างประกอบท่อ และช่างไฟฟ้า เป็นต้น สำหรับแรงงานไทยที่ทำงานในสิงคโปร์ในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นระดับ Work Permit ในภาคก่อสร้าง จึงควรมีการขยายการส่งเสริมการจัดส่งแรงงานไทยระดับฝีมือและคุณสมบัติสูงขึ้นในระดับนักบริหารมากกว่าการจัดส่งแรงงานฝีมือระดับล่างเท่านั้น เช่น วิศวกรโยธา ช่างสำรวจพื้นที่ ช่างสำรวจประเมินราคา โครงการก่อสร้าง ผู้จัดการดูแลออกแบบ ประเมินการก่อสร้างอาคารเชิงอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม นักบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคาร เป็นต้น ซึ่งเป็นตำแหน่งงานที่มีความต้องการมาก สำหรับระดับแรงงานฝีมือที่ไม่ใช่ระดับบริหาร เช่น ช่างเชื่อม ช่างประกอบท่อ ช่างประปา ช่างติดตั้งสายไฟฟ้า หัวหน้างาน และพนักงานขับรถเครน ยังเป็นที่ต้องการอยู่ เช่นเดียวกันหากได้รับการส่งเสริมความชำนาญด้านภาษาอังกฤษและภาษาจีนควบคู่จะช่วยเสริมความสามารถในการแข่งขันของแรงงานไทยได้มากขึ้น

3. ตำแหน่งงานอื่น ๆ เช่น อุตสาหกรรมเคมีของบริษัท Exxon และบริษัท Shell อุตสาหกรรม Biomedical Sciences รวมทั้งงาน R&D และการผลิตที่มีบริษัทชั้นนำของโลก มาตั้งโรงงานผลิตที่สิงคโปร์ อุตสาหกรรมอากาศยาน (Aerospace) มีการตั้งโรงงานของบริษัทโรลสรอยล์เพื่อใช้เป็นโรงงานทดสอบ

และประกอบเครื่องยนต์และศูนย์ซ่อมเครื่องบินของภูมิภาค อุตสาหกรรมด้านโลจิสติกส์ เป็นต้น ซึ่งในภาคอุตสาหกรรมดังกล่าวแรงงานไทยในระดับฝีมือ เช่น วิศวกร นักการเงิน ได้มีโอกาสเข้าไปทำงานในสิงคโปร์บ้างแล้ว

คืบหน้าเกี่ยวกับการเข้าไปทำงานของแรงงานไทยในตำแหน่งฟอล์กรั แมคกรั ซึ่งที่ผ่านมาได้รับการกีดกันจากทางการสิงคโปร์ในการออกใบอนุญาตทำงาน ในปัจจุบันทางการสิงคโปร์ยังมีความเข้มงวดในการออกใบอนุญาตทำงาน เนื่องจากมีนโยบายสงวนตำแหน่งงานดังกล่าวไว้สำหรับชาวสิงคโปร์ ดังนั้น แรงงานไทยที่จะไปทำงานในตำแหน่งฟอล์กรั แมคกรั จะต้องมีการประกาศรับรองคุณสมบัติทางอาชีพ คุณวุฒิทางการศึกษา และมีความรู้ด้านภาษาอังกฤษเพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับตนเอง

ที่มา : 1. หนังสือสำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ

ที่ รง 0205.2/11282 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2553

เรื่อง ข้อมูลสถานการณ์แรงงานในประเทศสิงคโปร์

ประจำปีงบประมาณ 2554

2. รายงานสถานการณ์แรงงานในประเทศสิงคโปร์

ประจำปีงบประมาณ 2554 โดยสำนักงานแรงงานในประเทศสิงคโปร์

สถานการณ์แรงงานและความต้องการจ้างแรงงานไทยในเยอรมัน

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีจำนวนประชากรประมาณ 82.4 ล้านคน มีกำลังแรงงาน 43 ล้านคน อัตราการว่างงานร้อยละ 7 และมีชาวต่างชาติพำนักอยู่ในสหพันธ์ฯ ตามข้อมูลของสำนักงานสถิติจำนวน 6.7 ล้านคน เป็นชาวตุรกีมากที่สุด 1.7 ล้านคน และคนไทย 54,580 คน (ข้อมูลที่ไม่เป็นทางการคาดว่ามิประมาณ 100,000 คน) คนไทยที่พำนักอยู่ในสหพันธ์ฯ ส่วนใหญ่เป็นสตรีที่แต่งงานกับชาวเยอรมัน และประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวซึ่งส่วนใหญ่ทำงานในสาขาต่างๆ เช่น งานทำความสะอาด งานร้านอาหาร งานโรงงาน สำหรับแรงงานไทยที่มีการว่าจ้างจากประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นพ่อครัว แม่ครัว พนักงานนวด และสปา ซึ่งในแต่ละปีมีแรงงานไทยได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้าไปทำงานมีจำนวนไม่มาก

สหพันธ์ฯ มีนโยบายด้านการจ้างแรงงานต่างชาติที่เข้มงวดต่อการเปิดรับแรงงานต่างชาติ แต่จะให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกกับบุคคลที่มีสัญชาติในประเทศกลุ่มสหภาพยุโรป โดยไม่จำเป็นต้องขอใบอนุญาตทำงาน และสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้โดยไม่มีข้อจำกัดใดๆ อย่างไรก็ตามสิทธิพิเศษดังกล่าวสงวนไว้ให้กับประเทศในสหภาพยุโรปกลุ่มแรกเท่านั้น สำหรับกลุ่มที่เป็นสมาชิกภายหลังจะต้องได้รับใบอนุญาตทำงานจากสำนักจัดหางานในส่วนที่ดูแลกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป

สหพันธ์ฯ ประสบกับปัญหาภาวะเศรษฐกิจซบเซาเป็นเวลาหลายปีแต่ปัจจุบันระบบเศรษฐกิจเริ่มมีการฟื้นตัวประกอบกับประชากรมีอัตราการเกิดที่ต่ำ รวมถึงนักศึกษาที่เรียนด้านวิศวกรรมและวิทยาศาสตร์มีจำนวนน้อย จึงทำให้มีการขาดแคลนแรงงานฝีมือระดับสูง โดยเฉพาะในสาขาวิศวกรรม เครื่องยนต์ วิศวกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้า อุตสาหกรรมเคมี ยางและพลาสติก เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ การวิจัยและพัฒนา เศรษฐศาสตร์การก่อสร้าง พลังงาน และพลังงานน้ำ เป็นต้น

จากการที่สหพันธ์ฯ ประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะฝีมือสูง รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายในการดึงดูดแรงงานที่มีทักษะฝีมือสูงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) เข้ามาทำงานภายใต้โครงการ Green Card Program จึงเป็นผลทำให้แรงงานต่างชาติจากประเทศจีนและอินเดียเข้ามาทำงานในสหพันธ์ฯ มากขึ้น แต่โครงการดังกล่าวไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากอนุญาตให้แรงงานต่างชาติทำงานและพำนักอยู่ได้เพียง 5 ปี หลังจากครบกำหนด 5 ปี แรงงานต่างชาติดังกล่าวต้องเดินทางกลับประเทศตนเองทันที ดังนั้นแรงงานที่มีทักษะฝีมือสูงจึงเลือกไปทำงานในประเทศอื่นที่มีแรงจูงใจที่ดีกว่า

สำหรับโอกาสของแรงงานไทยที่จะเข้าไปทำงานในสหพันธ์ฯ เนื่องจากสหพันธ์ฯ มีนโยบายให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกในการทำงานกับบุคคลที่มีสัญชาติในประเทศกลุ่มสหภาพยุโรปก่อน ดังนั้น แรงงานไทยจึงไม่สามารถเข้ามาทำงานโดยตรงได้ นอกจากนี้ในสาขาพ่อครัว/แม่ครัว และพนักงานนวด ซึ่งเป็นอาชีพเฉพาะ (ในปัจจุบันสถานเอกอัครราชทูตเยอรมนีประจำประเทศไทยเข้มงวดมากขึ้นในการออกวีซ่าให้พนักงานนวดจากประเทศไทย เนื่องจากสามารถใช้คนในพื้นที่ได้) สำหรับอาชีพอื่น ๆ เช่น พนักงานบริการในร้านอาหาร

(เลิร์ฟ) พนักงานปิ้งเครื่องคัม(บาร์เต็นเดอร์) ต้องจ้างแรงงานที่มีวีซ่าแบบพำนักในสหพันธ์ฯ เท่านั้น เนื่องจากมีปัญหาการว่างงานในประเทศ รัฐบาลจึงกำหนดข้อห้ามดังกล่าว แม้ว่าแต่เดิมผู้ประกอบการไทยเคยนำเข้าแรงงานจากประเทศไทยมาทำงาน อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันผู้ประกอบการไทยนิยมจ้างแรงงานไทยที่มีวีซ่าสมรสกับชาวเยอรมันและพำนักถาวรในสหพันธ์ฯ เป็นลูกจ้าง เนื่องจากมีความรู้ในภาษาเยอรมันและธรรมเนียมปฏิบัติในการทำงาน

- ที่มา : 1. หนังสือสำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ ที่ รง 0205.2/11281 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2553 เรื่อง ข้อมูลสถานการณ์แรงงานในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประจำปีงบประมาณ 2554
2. รายงานสถานการณ์แรงงานในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยฝ่ายแรงงาน ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเบอร์ลิน

ความต้องการแรงงานต่างชาติ ตอนที่ 1

โดย ขวัญตา มังกรรัตน์
นักวิชาการแรงงานชำนาญการพิเศษ

แรงงานต่างชาติ (Foreign worker) แรงงานอพยพหรือแรงงานอพยพย้ายถิ่นฐาน (Migrant worker) หมายถึง บุคคลที่ทำงานในพื้นที่ของประเทศที่ตนเองไม่มีฐานะเป็นพลเมือง (Citizenship) องค์การสหประชาชาติ (United Nation Organization : UN) ได้ให้คำจำกัดความของแรงงานอพยพหรือแรงงานอพยพย้ายถิ่นฐาน (Migrant worker) ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของแรงงานอพยพและสมาชิกในครอบครัว (Convention on the Protection of the rights of All Migrant Workers and Members of their Families) ว่าเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดให้หรือเกี่ยวข้องกับงานที่มีค่าตอบแทนในพื้นที่ที่ไม่ใช่ประเทศของตนเอง (Wikipedia, Migrant worker)

ทำไมประเทศต่างๆ จึงยินยอมให้แรงงานต่างชาติเข้าไปทำมาหากินในประเทศของตนได้

สาเหตุหลัก คือ แรงงานท้องถิ่นมีจำนวนไม่เพียงพอ กับความต้องการแรงงานของประเทศ จึงเป็นโอกาสให้แรงงานต่างชาติแทรกตัวเข้าไป และบางประเทศก็ได้มีการนำเข้าแรงงานต่างชาติเพื่อแก้ไขปัญหาคาดแคลนแรงงานในประเทศ ในทวีปยุโรปมีการเคลื่อนย้ายถ่ายเทแรงงานระหว่างกันเกิดขึ้นตั้งแต่ศตวรรษที่ 16 มาจนถึงปัจจุบัน ชาวไอริชอพยพเข้าไปทำงานในประเทศอังกฤษ ในขณะที่คนอังกฤษก็อพยพเข้าไปทำงานในฝรั่งเศส ในระหว่างปี 1880 – 1914 คนเยอรมันจำนวน 1.5 ล้านคน อพยพเข้าไปอยู่ในอังการี ระหว่างปี 1905 – 1910 เยอรมันมีปัญหาคาดแคลนแรงงานจำนวนมาก เพื่อเข้าไปทำงานในเหมืองและอุตสาหกรรมเหล็กในเขต Ruhr จึงต้องนำเข้าแรงงานจากโปแลนด์จำนวน 249,000 คน และในช่วงปี 1950 ความต้องการแรงงานในเยอรมันตะวันตกเพิ่มสูงขึ้นมาก การขาดแคลนแรงงานทำให้รัฐบาลกลางต้องนำเข้าแรงงานจากกลุ่มประเทศเมดิเตอร์เรเนียนเพื่อบรรเทาความขาดแคลนแรงงานอีก

ต่อมาความพยายามในการลดอัตราการเกิดของประชากรในยุโรป ทำให้การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในยุโรปลดลง และเมื่อเปรียบเทียบโครงสร้างประชากรของทวีปยุโรปกับทวีปแอฟริกา ในช่วง 2 ศตวรรษที่ผ่านมา จะพบว่าในปี 1800 จำนวนประชากรในทวีปยุโรปมี 20 % ในขณะที่ทวีปแอฟริกา มีเพียง 8 % ของประชากรโลก ต่อมาในปี 2000 ประชากรของ 2 ทวีปนี้มีจำนวนเกือบเท่ากัน คือ ยุโรปมี 725 ล้านคน และแอฟริกา มี 800 ล้านคน (Philip Martin, 2008, 15) ทั้งนี้ เพราะในขณะที่อัตราการเกิดในยุโรประหว่างปี 1970 – 1975 เฉลี่ย 2.1 (เด็กเกิด 2.1 คนต่อมารดา 1 คน) และได้เริ่มลดลงตั้งแต่หลังปี 1975 โดยลดเป็นเฉลี่ย 1.5 ถ้าพิจารณาเฉพาะประเทศในยุโรปเหนือ ระหว่างปี 1995 - 2007 มีอัตราการเกิดเพียง 1.2 - 1.9 เท่านั้น (Population Reference Bureau, 2008) สำหรับอัตรา

การเกิดในประเทศในแอฟริกาช่วงปี 2513 – 2518 สูงถึงประมาณ 5.4 (United Nation, 2001) และลดลงเหลือประมาณ 3.5 ซึ่งก็ยังสูงกว่าอัตราการเกิดของคนในทวีปยุโรปมาก เป็นผลให้แรงงานส่วนเกิน (Labour surplus) จากแอฟริกาหลังไหลเข้าไปในยุโรป ตะวันออกกลาง สหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย (Human Development Report 2009)

โดยข้อเท็จจริงการอพยพของแรงงานไม่ได้เกิดจากโอกาสในการมีงานทำในประเทศที่เป็นเป้าหมาย (Countries of Destinations) เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่รายได้ที่ดีกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับการทำงานในประเทศที่เป็นบ้านเกิดเป็นปัจจัยดึงดูดที่มีความสำคัญยิ่ง นอกจากนี้การอพยพอาจเนื่องจากเหตุผลอื่น อาทิ คุณภาพของการศึกษาและการสาธารณสุขที่ดีกว่า ความมั่นคงปลอดภัยทางการเมือง เป็นต้น อย่างไรก็ตามนักเศรษฐศาสตร์บางคนมีความเห็นว่า การอพยพส่วนใหญ่เป็นไปด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจเป็นหลัก คือ เป็นการแสวงหาโอกาสที่ดีกว่าในเรื่องของงานและรายได้

ข้อมูลรายได้ต่อหัวของประชากร ปี 2008 (United Nation, 2008) พบว่า รายได้ของประชากรใน 200 ประเทศทั่วโลกมีความแตกต่างกันมาก ประเทศที่ประชากรมีรายได้น้อยกว่า 1,000 เหรียญสหรัฐต่อหัวต่อปีมีถึง 40 กว่าประเทศ ครึ่งหนึ่งของจำนวนนี้เป็นประเทศที่อยู่ในทวีปแอฟริกา ในขณะที่ทวีปยุโรปที่ตั้งอยู่อีกฟากหนึ่งของทะเลเมดิเตอร์เรเนียนแต่ละประเทศมีรายได้ต่อหัวต่อคนต่อปีเฉลี่ยประมาณ 59,000 เหรียญสหรัฐ ช่องว่างของรายได้จึงเป็นสิ่งจูงใจให้แรงงานจากแอฟริกาหลังไหลเข้าไปในยุโรป รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยอิตาลีระบุว่าในครึ่งปีแรกของปี 2008 คนที่ลักลอบเดินทางเข้ายุโรปโดยผ่านประเทศอิตาลีมีจำนวนมากกว่า 15,000 คน ซึ่งส่วนใหญ่มาจากประเทศทางตอนเหนือของแอฟริกา ในเอเชียประเทศที่มีพรมแดนติดกันแต่รายได้ของประชากรต่อหัวต่อปีแตกต่างกันมาก เช่น พม่า 578 เหรียญสหรัฐ กัมพูชา 769 เหรียญสหรัฐ ไทย 4,187 เหรียญสหรัฐ สิงคโปร์ 39,423 เหรียญสหรัฐ จึงเกิดการหลั่งไหลลักลอบของแรงงานข้ามพรมแดนเพื่อรายได้ที่ดีกว่า

แรงงานต่างชาติประเภทใดที่เป็นที่ต้องการ

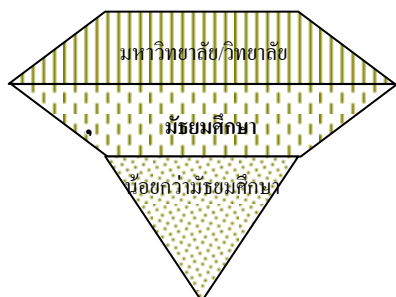
จากงานศึกษา Towards Effective Temporary Worker Programs : Issues and Challenges in Industrial Countries ของ Philip Martin พบว่า หากนำจำนวนแรงงานท้องถิ่นของประเทศที่พัฒนาแล้วมาเรียงต่อกันตามวุฒิการศึกษา เริ่มจากกลุ่มที่มีการศึกษาสูงจะได้โครงสร้างแรงงานเป็นรูปเพชร (Diamond shape) ส่วนแรงงานที่อพยพเข้าไปเสริมความต้องการแรงงานในประเทศที่พัฒนาแล้ว จะมีโครงสร้างเป็นนาฬิกาทราย (Hourglass shape) จากผลการศึกษาดังกล่าวจึงอาจกล่าวได้ว่า แรงงานที่อพยพเข้าไปทำงานในประเทศที่พัฒนาแล้วจะมีทุกระดับการศึกษา แต่จะมีจำนวนมากในกลุ่มแรงงานที่มีทักษะฝีมือคือ กลุ่มคนที่มีการศึกษาระดับวิทยาลัย มหาวิทยาลัย และกลุ่มคนแรงงานที่ไม่มีทักษะฝีมือ ซึ่งมักจะทำหน้าที่แรงงานท้องถิ่นไม่ประสงค์จะทำ เช่น งานในกลุ่ม 3-D (Dirty, Dangerous, Difficult) สำหรับนักวิชาชีพวิชาการที่อพยพเข้าไปทำงานในประเทศต่าง ๆ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากรูปแบบการค้าและการลงทุนในโลกยุคปัจจุบัน ที่ทำให้มีการถ่ายโอนพนักงานระดับสูง

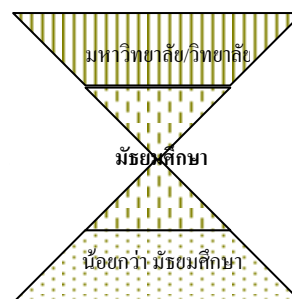
ระหว่างประเทศที่เข้าไปลงทุน หรือมีสาขาของบริษัทกับประเทศที่เป็นฐานที่ตั้งของบริษัท หรือที่เรียกว่า “intra –company transferees”

โครงสร้างแรงงานในประเทศพัฒนาแล้วจำแนกตามระดับการศึกษา

โครงสร้างแรงงานท้องถิ่น

โครงสร้าง แรงงานอพยพ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศต่างๆ ทำให้หลายประเทศมีแนวโน้มก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ หรือ Aging Society เนื่องจากอัตราการเกิดที่ลดลงและอายุขัยที่ยืนยาวขึ้น ทำให้หลายประเทศมีประชากรผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากรายงาน World Population Prospects: The 2006 Revision โดย Population Division of Department of Economic and Social Affairs ของสหประชาชาติ พบว่า ในปี 2050 ประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นเป็น 9,200 ล้านคน ในจำนวนนี้จะเป็นประชากรที่เป็นผู้สูงอายุถึง 2,000 ล้านคน โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ญี่ปุ่น และหลายประเทศในยุโรปซึ่งมีแนวโน้มของผู้สูงอายุที่จะเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว และในขณะนี้จึงพบว่าหลายประเทศในยุโรปที่มีประชากรสูงวัยจำนวนมากได้จ้างแรงงานต่างชาติไปทำงานด้านสาธารณสุข และการบริการทางสังคม เช่น ในประเทศเดนมาร์ก นอร์เวย์ สวีเดน และอังกฤษ แรงงานอพยพมากกว่า 15 % ทำงานด้านการบริการทางสังคมและสุขภาพ (Papademetriou, Sumption and Somerville, 2009: 3).

จำนวนแรงงานอพยพในปัจจุบันมีเท่าไรและอยู่ที่ไหนบ้าง

พื้นที่ที่เป็นจุดหมายของผู้ที่แสวงหาสิ่งที่ดีกว่าในทางเศรษฐกิจจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว (Developed Countries) ในทวีปยุโรป ทวีปอเมริกาเหนือ และออสเตรเลีย ต่อมาก็ขยายไปสู่ประเทศในภูมิภาคอื่นๆ เช่น ชาติอาหรับในตะวันออกกลาง ลิเบีย ญี่ปุ่น เกาหลี ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย ฯลฯ ทำให้จำนวนแรงงานอพยพเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แรงงานอพยพในทุกภาคส่วนของโลกเริ่มมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่ปี 1985 ในปี 2005 องค์การสหประชาชาติประมาณว่าผู้อพยพข้ามประเทศทั่วโลกมีจำนวนประมาณ 200 ล้านคน มากเป็นสองเท่าของเมื่อ 20 ปีก่อน และครึ่งหนึ่งของจำนวนนี้เป็นแรงงานอพยพ (United Nation, 2008)

แล้วแรงงานไทยไปทำงานที่ไหน อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- พัชรราวลัย วงศ์บุญสิน, Human Development Report 2009 : วารสารประชากรศาสตร์ ปีที่ 26 ฉบับที่ 1 มีนาคม 2553. 79
- ILO. (2000). Towards a fair deal for migrant workers in the global economy. In : International Labour Conference, 92nd Session, International Labour Office Geneva, 2004.
- Martin, P., (2007) Towards Effective Temporary Worker Programs: Issues and Challenges in Industrial Countries. International Labour Office Geneva.
- Papademetriou, D., Sumption, M. and Somerville, W. (2009), Migration and the Economic Downturn: What to Expect in the European Union, Transatlantic Council on Migration.
- Population Growth over Human History. Retrieved May 18, 2009. from <http://www.globalchange.umich.edu/globalchange2/current/lectures/human>
- Social Indicators. Retrieved December 14, 2010. from <http://unstats.un.org/unsd/demographic/products/socind/inc-eco.htm>
- UNDP (2009), *Human Development Reports: Crisis and Recovery*, Washington: IMF, April 2009. <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2009/01/pdf/text.pdf>
- Wikipedia. Foreign worker. Retrieved May 20, 2009. from http://en.wikipedia.org/wiki/World_population

บทบาทกระทรวงแรงงานต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

โดย พูนศักดิ์ ประมวญ¹

1. ความเป็นมาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ในที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๙ ที่เกาะบาหลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2546 ผู้นำอาเซียน 10 ประเทศได้ให้การรับรองและลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) ซึ่งรวมเรื่องการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ เสาหลักด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) เสาหลักด้านการเมืองและความมั่นคง (Political and Security Pillar) และเสาหลักด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio-Cultural Pillar)

ตามพิมพ์เขียวของอาเซียน (ASEAN Blueprint) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะเกิดขึ้นอย่างเต็มรูปแบบภายในปี 2015 (พ.ศ. 2558) มีจุดมุ่งหมายหลักคือ การนำอาเซียนไปสู่การเป็นตลาดและฐานการผลิตร่วมกัน (Single Market and Production Base) ภายใต้หลักการดังกล่าว อาเซียนจะมีการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีใน 5 สาขา ประกอบด้วย 1) สินค้า 2) บริการ 3) การลงทุน 4) แรงงานฝีมือ และ 5) เงินทุน

กรอบความตกลงของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนประกอบด้วย 4 เรื่อง คือ²

1) AFTA (ASEAN Free Trade AREA) เป็นความตกลงการค้าสินค้า โดยลดภาษีสินค้านำเข้าระหว่างประเทศสมาชิกเป็น 0% ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 สำหรับประเทศสมาชิก 6 ประเทศแรก (ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย บรูไน และสิงคโปร์) และภายในปี 2558 สำหรับประเทศสมาชิก 4 ประเทศ หลังที่เหลือ

2) ATIGA (ASEAN Trade in Goods Agreement) เกี่ยวกับศุลกากรแหล่งกำเนิดสินค้าที่จะได้หรือไม่ได้ลดภาษีเป็นศูนย์

3) ACIA (ASEAN Comprehensive Investment Agreement) เป็นเรื่องการเปิดเสรีคุ้มครอง ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการลงทุนครอบคลุมใน 5 ธุรกิจ ได้แก่ เกษตร ประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ รวมถึงบริการที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมการผลิต และเมื่อถึงปี ๒๕๕๘ ถ้าทุกอย่างเป็นไปตามข้อตกลง ซึ่งหมายความว่าสินค้านำเข้าจะไหลเข้าออกได้โดยอิสระ

¹ นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ กลุ่มวิเทศสัมพันธ์ สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงแรงงาน

² สภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ, รายงานผลการสัมมนา เรื่องสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2558: โอกาสและความพร้อมของไทยต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี, กรุงเทพฯ ๑: ไม่ปรากฏที่พิมพ์, 2553 หน้า 22-23

4) AFAS (ASEAN Framework Agreement on Service) คือการเปิดเสรีด้านการค้าและบริการ เป็นการลดข้อจำกัดต่าง ๆ อาทิ ข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ จำนวนผู้ให้บริการ จำนวนบุคลากรธรรมดาที่เข้าจ้าง การกำหนดประเภทเฉพาะของการจัดตั้งธุรกิจ สัดส่วนหุ้นในการเข้าร่วมลงทุน

รูปแบบการค้า บริการแบ่งเป็น 4 หมวด คือ

1) การให้บริการข้ามพรมแดน (Cross Boarder Delivery) เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้วยอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหลาย (E-Commerce) เช่น การค้าขายผ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะต้องใช้แรงงานฝีมือ อาทิ โปรแกรมเมอร์

2) การที่ผู้ใช้บริการเข้ามาใช้บริการในประเทศผู้ให้บริการแล้วกลับมา (Consumption Abroad) เช่น การเดินทางไปรับการรักษาพยาบาล การไปศึกษา เป็นต้น

3) ผู้ให้บริการเข้าไปลงทุนตั้งถิ่นฐานในประเทศผู้ให้บริการ (Commercial Present) เช่น การเปิดสถานประกอบการมีการนำเงินไปลงทุนจำนวนมากจึงต้องมีการส่งบุคลากรเข้าไปดูแลผลประโยชน์ซึ่งจะทำให้เกิดมีการเคลื่อนย้ายแรงงานเช่นกัน

4) บุคลากรผู้บริการข้ามไปให้บริการในต่างประเทศ (Movement of Natural Persons) การเคลื่อนย้ายบุคลากรในลักษณะนี้เป็นเรื่องของบุคลากรวิชาชีพ ซึ่งจะต้องมีการจัดทำข้อตกลงร่วมกัน (Mutual Recognition Agreement-MRA) เป็นการยอมรับคุณสมบัติในการมีใบอนุญาตนั้น โดยไม่ลดทอนสิทธิของภาคีตามข้อตกลงในการประกอบวิชาชีพ เช่น การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ในด้านการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ ภายในปี 2015 จะมีการเคลื่อนย้ายเสรีใน 7 สาขาวิชาชีพ ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล สถาปนิก วิศวกร บัญชี และช่างสำรวจ ส่วนสาขาวิชาชีพ/อาชีพอื่นจะค่อยทยอยให้มีการเคลื่อนย้ายเสรีต่อไปในอนาคต การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีเป็นประเด็นที่หลายฝ่ายให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีย่อมมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีคือทำให้เกิดความยืดหยุ่นในตลาดแรงงานมากขึ้น แรงงานฝีมือมีโอกาสเลือกทำงานในที่ที่ได้ใช้ศักยภาพสูงสุดซึ่งจะนำมาซึ่งรายได้ที่สูงขึ้น ขณะที่ประเทศกลุ่มเป้าหมายที่แรงงานฝีมือเข้าไปทำงานก็จะได้ประโยชน์จากการมีแรงงานที่มีผลิตภาพที่สูง ส่วนข้อเสียคืออุตสาหกรรมบางประเภทอาจได้รับผลกระทบจากการไหลบ่าของแรงงานที่เข้ามาแข่งขัน รวมทั้งการไหลบ่าของแรงงานฝีมือไปยังประเทศคู่สัญญาทำให้เกิดปัญหาสมองไหล กล่าวได้ว่าการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรีจะส่งผลให้การแข่งขันในตลาดแรงงานเป็นไปอย่างเข้มข้น ซึ่งบุคลากรในวิชาชีพต่างๆ ของไทยจำเป็นต้องเร่งพัฒนาทักษะเพื่อรับมือกับการแข่งขันดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านภาษาซึ่งบุคลากรไทยยังเสียเปรียบคู่แข่งอื่น ๆ ในอาเซียนอยู่มาก รวมทั้งจะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐานการทำงานที่เป็นสากล

2. กระทรวงแรงงานกับการเตรียมการรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีของไทย

กระทรวงแรงงานในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการดูแลกำลังแรงงานของประเทศในปีงบประมาณ 2553 กระทรวงได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการจัดทำแผนรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีตามกรอบ ASEAN Economic Community (AEC) ในปี 2015 ขึ้น คณะทำงานดังกล่าวมีหน้าที่โดยสรุป คือ พิจารณา/กำหนดกรอบการดำเนินการในการยกร่างแผนงานรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีตามกรอบ ASEAN Economic Community (AEC) ในปี 2015 อำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายนักศึกษา/แรงงานเชี่ยวชาญ/ผู้มีความสามารถพิเศษของอาเซียน ภายใต้ข้อตกลงยอมรับร่วมกันเกี่ยวกับคุณสมบัตินักศึกษาของอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement : MRA) ใน 7 สาขาตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

ในการจัดทำแผนรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีตามกรอบ ASEAN Economic Community (AEC) ในปี ๒๐๑๕ มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาในหลายมิติ ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ อาทิ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (work permit) การจัดทำมาตรฐานแรงงานให้เป็นที่ยอมรับระหว่างกัน โอกาสการเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศ เนื่องจากคนทำงานจะเคลื่อนย้ายไปทำงานในประเทศที่มีรายได้สูงกว่า รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น อาทิ ปัญหาสมองไหล ปัญหาการปรับเปลี่ยนโครงสร้างประชากร ปัญหาด้านภาษา และวัฒนธรรม รวมทั้งผลกระทบจากการรับแรงงานต่างชาติเข้ามาในสังคม และมาตรการในการให้การดูแลช่วยเหลือแรงงานฝีมือของไทยที่ได้รับผลกระทบจากการเคลื่อนย้ายเข้ามาของแรงงานฝีมือต่างชาติ ซึ่งรายละเอียดของแผนดังกล่าว ประกอบด้วยมาตรการและแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

2.1 การเตรียมความพร้อมสำหรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี ประกอบด้วย

2.1.1 ศึกษา วิจัย เกี่ยวกับความพร้อมสำหรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีในอนุภูมิภาคอาเซียน

(1) ศึกษา วิจัย เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ อาทิ กำลังแรงงานทั้ง 7 สาขาวิชาชีพ ทั้งในด้านปริมาณและมาตรฐานฝีมือ ความต้องการแรงงานฝีมือทั้งในประเทศและในอนุภูมิภาคอาเซียน เพื่อการวางแผนและ มาตรการสำหรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือในระยะยาว

(2) ให้การสนับสนุนแก่หน่วยงาน สถานศึกษาหรือผู้ที่สนใจในการศึกษา วิจัย เกี่ยวกับความพร้อม ประโยชน์ และผลกระทบของการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือในอนุภูมิภาคอาเซียน

2.1.2 เตรียมความพร้อมด้านบุคลากรในการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ

(1) จัดหลักสูตรฝึกอบรมแรงงานด้านภาษา กฏระเบียบ วัฒนธรรมของประเทศที่จะไปทำงาน ให้บุคลากรใน 7 สาขาวิชาชีพที่ประสงค์จะเดินทางไปทำงานในอนุภูมิภาคอาเซียน

(2) ร่วมกับสถาบันการศึกษา สมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในการวางแผนผลิตกำลังคนรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี (ตาม MRA : ASEAN Framework Agreement on Mutual Recognition Arrangement) ทั้งในด้านการกำหนดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตการประกอบวิชาชีพ

2.1.3 สร้างกลไกสนับสนุนการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือทั้ง 7 วิชาชีพ

(1) ให้บริการจัดหางานและการแนะแนวที่สะดวกและรวดเร็วแก่แรงงานฝีมือของไทยที่จะไปทำงานในอนุภูมิภาคอาเซียน ตลอดจนตรวจสอบและให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับการไปทำงานในต่างประเทศ

(2) อำนวยความสะดวกแก่แรงงานฝีมือจากอนุภาคอาเซียนที่จะเคลื่อนย้ายเข้ามาทำงานในประเทศไทย อาทิ การกำหนดประเภทและเงื่อนไขของการตรวจลงตรา และออกใบอนุญาตทำงาน

(3) สร้างฐานข้อมูลการเคลื่อนย้ายแรงงาน (Labour Bank) เพื่อสามารถเชื่อมโยงอุปสงค์และอุปทานของการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(4) ร่วมกับประเทศสมาชิกในอาเซียนกำหนดเงื่อนไขของการตรวจลงตราเพื่อการทำงานและการขออนุญาตทำงานสำหรับบุคลากรทั้ง 7 สาขาวิชาชีพ

(5) สร้างมาตรการสนับสนุนการเคลื่อนย้ายเสรีที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศ เช่น การเคลื่อนย้ายแรงงานไปพร้อมกับการลงทุนของผู้ประกอบการไทยในอนุภูมิภาคอาเซียน (สถานพยาบาล หรือโครงการก่อสร้าง) การเจรจาพหุภาคีกับประเทศในอนุภูมิภาคอาเซียนที่เหมาะสมต่อการส่งบุคลากรไปทำงาน หรือนำเข้าบุคลากรมาทดแทนการขาดแคลนบุคลากรในบางวิชาชีพ

2.1.4 ทำการศึกษาข้อมูลในกลุ่มประเทศอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเป็นระบบ

(1) สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบ และสมาคม/สภาวิชาชีพทั้ง 7 สาขาในภูมิภาคอาเซียน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทาน ตลอดจนกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตทำงานในอนุภูมิภาค

(2) จัดสร้างเว็บไซต์ของอนุภูมิภาคอาเซียนเพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี อาทิ อุปสงค์และอุปทาน ระเบียบ คุณสมบัติ และเงื่อนไขของการขออนุญาตทำงาน

2.1.5 ประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในอนุภูมิภาคอาเซียน ในการสร้างมาตรฐานกลางของทั้ง 7 สาขาวิชาชีพ

(1) สนับสนุนสภา/สมาคมวิชาชีพทั้ง 7 สาขา และประเทศสมาชิกในอาเซียน ในการจัดทำข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับคุณสมบัติ/มาตรฐานของวิชาชีพ การสอบและการรับรองใบประกอบวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อสังคมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้รับบริการในประเทศไทย

(2) ร่วมมือกับประเทศในอาเซียนในการเตรียมความพร้อมแรงงานฝีมือ อาทิ การให้ทุนการศึกษาและอบรม การแลกเปลี่ยนบุคลากร

2.2 การทบทวนกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

2.2.1 ศึกษา ทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อลดปัญหาและอุปสรรคในการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ

(1) ทบทวนกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี อาทิ พ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ. 2552 พ.ร.บ. การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 พ.ร.บ. กู้ยืมแรงงาน พ.ศ. 2551 พ.ร.บ. จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2544 กฎหมาย กฎและระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการออกหนังสือรับรองทางวิชาชีพ

(2) มีความร่วมมือแบบต่างตอบแทนกับประเทศในอาเซียนในการดำเนินการทบทวนและกำหนดข้อกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ที่ควรแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้เหมาะสมต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีทั้ง 7 สาขาวิชาชีพ และเป็นประโยชน์ต่อประเทศสมาชิกอย่างเท่าเทียมกัน

2.2.2 ปรับปรุง พัฒนากฎหมายให้เหมาะสม

เสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้มีความเหมาะสมต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีในอนุภูมิภาคอาเซียน หรือการประกาศใช้กฎหมายเฉพาะสำหรับ 7 สาขาวิชาชีพ

2.3 การเตรียมการเพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดจากการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี

2.3.1 สร้างช่องทางให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้รับรู้และมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี

(1) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง ทั้งบุคลากร ทั้งแรงงานฝีมือใน 7 สาขาวิชาชีพและผู้ประกอบการ เพื่อทราบความเคลื่อนไหวและเตรียมการรองรับ

(2) กำหนดช่องทางรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาคมวิชาชีพ บุคลากรทั้ง 7 สาขาวิชาชีพ และผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับผลกระทบ เพื่อประกอบการกำหนดแนวทางและมาตรการดำเนินการที่เหมาะสม

(3) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการศึกษาและกำหนดนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการลดผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี

2.3.2 การเตรียมความพร้อมด้านคุณภาพและแรงจูงใจของตลาดแรงงานไทยสำหรับสาขาอาชีพ ต่าง ๆ

(1) ให้การดูแลคุ้มครองและส่งเสริมสวัสดิการที่ดีแก่แรงงานฝีมือที่ทำงานอยู่ในประเทศไทย อาทิ รายได้และสวัสดิการที่เหมาะสมและเทียบเคียงได้กับตลาดแรงงานชั้นดีในอนุภูมิภาคและโอกาสในการพัฒนาตนเองในงานอาชีพ

2.3.3 เตรียมมาตรการสนับสนุนสำหรับผู้ประกอบการและชุมชนไทย

(1) ให้ความสนับสนุนในการปรับตัวของผู้ประกอบการและแรงงานต่างชาติ อาทิ การอบรมให้ความรู้ด้านภาษา และวัฒนธรรมในอาเซียน

(2) กำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบสำหรับแรงงานต่างชาติเพื่อคุ้มครองผู้รับบริการในมาตรฐานเดียวกับความรับผิดชอบต่อการให้บริการของบุคลากรไทย

ในปีงบประมาณ 2554 กระทรวงแรงงานได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนการทบทวนและแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบของกระทรวงแรงงานที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี 7 สาขาวิชาชีพ มีอำนาจหน้าที่โดยสรุป คือ ทบทวนกฎหมายของกระทรวงแรงงานที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้าย แรงงานฝีมือเสรี 7 สาขาวิชาชีพและจัดทำข้อเสนอแนะและแผนการแก้ไขกฎหมายของกระทรวงแรงงาน (ปี 2555 – 2558) เพื่อให้เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี 7 สาขาวิชาชีพ จัดประชุมหารือร่วมกับสมาคมวิชาชีพและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแผนการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบของกระทรวงแรงงานที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี 7 สาขาวิชาชีพ

กระทรวงแรงงานยังได้จัดทำโครงการความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM Bangkok) จัดทำโครงการสนับสนุนอาเซียนในการดำเนินการด้านการเคลื่อนย้ายเสรีบริการและแรงงานฝีมือในอาเซียน (Supporting ASEAN in moving towards increased mobility of services and skilled labour) โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อสนับสนุนประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนในการดำเนินการเคลื่อนย้ายเสรีด้านบริการและแรงงานฝีมือตามปฏิญญาเซบูเพื่อมุ่งไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 โดยโครงการนี้จะมีการดำเนินการใน 4 ด้าน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามพิมพ์เขียวของประชาคมอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) และเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจระหว่างรัฐบาลของประเทศในอาเซียนในเรื่องการเคลื่อนย้ายเสรีด้านบริการและแรงงานฝีมือตามพิมพ์เขียวของอาเซียนดังกล่าวทั้ง 4 ด้านข้างต้น กิจกรรมประกอบด้วย

1) การจัดการประชุมเพื่อสนับสนุนการเตรียมการและติดตามผลการประชุมสำหรับเจ้าหน้าที่อาวุโสแรงงานอาเซียน (SLOM)

2) การเพิ่มขีดความสามารถ (capacity building) แก่เจ้าหน้าที่แรงงานของ อาเซียน ในเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ

3) จัดการประชุมร่วมระหว่างหน่วยงานราชการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในประเทศไทย เวียดนามและอินโดนีเซีย

4) การจัดตั้งเครือข่ายการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการเคลื่อนย้ายเสรีบริการ และแรงงานฝีมืออาเซียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่แรงงานอาวุโสของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยในส่วนของประเทศไทยมีกระทรวงแรงงานและกระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานประสานงานหลัก

นอกจากนี้กระทรวงแรงงานยังได้กำหนดมาตรการ/แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีไว้ในแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงแรงงาน และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดกระทรวงแรงงานจัดทำแผนงาน/โครงการตามภารกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีอีกด้วย

3. ความคิดเห็นของภาคประชาสังคมต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี

ในการรับฟังความคิดเห็นต่อแผนการรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีของกระทรวงแรงงานจากภาคประชาสังคมและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ สมาคมวิชาชีพทั้ง 7 สาขา องค์กรนายจ้างและ ลูกจ้างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง กระทรวงแรงงานได้จัดการสัมมนา ดังนี้

3.1 การจัดสัมมนา เรื่อง การจัดทำแผนรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีตามกรอบ ASEAN Economic Community (AEC) ในปี 2015 เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2553 ณ โรงแรมสวิสโฮเต็ล เลอ คองคอร์ด กรุงเทพฯ ฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและจากประชาชนทั่วไปต่อแผนการรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี ฯ และเป็นการประชาสัมพันธ์เรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีภายใต้การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในวงกว้างอีกด้วย สรุปผลการสัมมนา ได้ดังนี้

1) ในภาคเช้าเป็นการบรรยายเรื่อง การจัดทำแผนเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีตามกรอบ AEC ในปี 2015 โดยนายณรงค์ พูลพิพัฒน์ ผู้อำนวยการส่วนการค้าบริการอาเซียน สรุปได้ว่าอาเซียนได้มีการลงนามจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีมาตั้งแต่ปี 2535 แต่ที่ผ่านมามีความร่วมมือกันในระดับที่ต่ำมาก ผู้นำอาเซียนจึงมีความเห็นร่วมกันว่าจะยกระดับความร่วมมือกันให้สูงขึ้น จาก “สมาคมอาเซียน” เป็น “ประชาคมอาเซียน” โดยได้จัดทำพิมพ์เขียว (Blueprint) มีเป้าหมายมุ่งสู่การเป็นตลาดและฐานการผลิตร่วมกัน การส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาคและการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก ในส่วนของร่างแผนรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีที่ยกร่างขึ้นนี้จะต้องมีมาตรการด้านการส่งเสริมให้ฝีมือแรงงานในอาเซียนเข้ามาทำงานในประเทศไทยด้วย เพื่อป้องกันการขาดแคลนแรงงานฝีมือจากการที่แรงงานฝีมือของไทยเคลื่อนย้ายออกไปทำงานยังประเทศอื่นในอาเซียน นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่ควรพิจารณา คือ คุณภาพ ของแรงงานฝีมือในอาเซียน ซึ่งมีภูมิหลังการศึกษาที่ต่างกันอาจมีคุณภาพที่ไม่ทัดเทียมกัน ในด้านการทบทวน กฎหมาย ต้องให้มีการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันกับคนในประเทศ อย่างไรก็ตาม หลายประเทศในอาเซียนยังมีความกังวลเกี่ยวกับการเปิดเสรีเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ อาทิ ในด้านคุณภาพแรงงาน การเข้ามาแย่งงานของแรงงานฝีมือต่างชาติการขาดแคลนแรงงานฝีมือในประเทศ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีเวลาที่จะเตรียม

กำลังคนและพัฒนาแรงงานฝีมือรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือตามกรอบ AEC นี้

2) การอภิปรายเป็นคณะ เรื่อง การเตรียมการรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี วิทยาการประกอบด้วย ศ.ดร. เอกสิทธิ์ ลิ้มสุวรรณ (สภาวิศวกร) ผศ.ดร.พงศ์ศักดิ์ วัฒนสินธุ์ (สภาสถาปนิก) ทพ. อติเรก ศรีวัฒนาวงษา (ทันตแพทยสมาคม) และ ผศ.อังคณา สรียาภรณ์ (สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย) โดยมีนางนิยดา คุวันทรารัย ผู้อำนวยการสำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย

ศ.ดร. เอกสิทธิ์ฯ กล่าวว่า การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีต้องกำหนดระบบการเคลื่อนย้าย (flow) มาตรฐาน (บุคคลย้ายเข้า/ย้ายออก) และยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ในการรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีต้องคำนึงถึงความแตกต่างด้านภาษา วัฒนธรรมและมาตรฐานวิชาชีพที่หลากหลาย อาทิ ประเทศไทยมีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากการรักษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ในขณะที่บางประเทศในอาเซียนไม่มีดังนั้นกฎหมายของประเทศในอาเซียนที่แตกต่างกันจะมีผลต่อการจูงใจ/ไม่จูงใจให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีในอนุภูมิภาคอาเซียนด้วย

ผศ.ดร.พงศ์ศักดิ์ฯ กล่าวว่า จะต้องกำหนดคำนิยามของ “แรงงานฝีมือ” ให้เกิดความเข้าใจตรงกัน เช่น สถาปนิกถือเป็นแรงงานฝีมือหรือไม่ในการเตรียมการรองรับการเคลื่อนย้าย ฯ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องกำหนดกลยุทธ์และทิศทางการดำเนินการที่เป็นไปในทางเดียวกัน เพราะในความเป็นจริงยังมีการกำหนดเงื่อนไขที่ถือว่าไม่รองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีอยู่อีกมาก เช่น ในส่วนของอาชีพสถาปนิกได้กำหนดให้เป็นอาชีพสงวน ผู้ประกอบอาชีพนี้ต้องมีสัญชาติไทย มีใบประกอบวิชาชีพและต้องเป็นสมาชิกของ สภา ฯ เป็นต้น ดังนั้น ในความเป็นจริงจะเข้ามาประกอบอาชีพได้ก็จะต้องร่วมกับสถาปนิกท้องถิ่น เพราะจะต้องเกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบทางกฎหมายด้วย

ทพ. อติเรก ฯ กล่าวว่า ผู้ที่จะประกอบอาชีพทันตแพทย์ในประเทศไทย จะต้องสอบขอรับใบอนุญาตประกอบอาชีพเป็นภาษาไทย แต่กฎหมายไม่ได้กำหนดว่าต้องมีสัญชาติไทยเท่านั้น นอกจากนี้ในการเปิดเสรีแรงงานฝีมือจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนในชาติด้วย อาทิ จะคุ้มครองคนไทยอย่างไรในกรณีที่เข้ารับการรักษาที่แพทย์ต่างชาติที่ให้บริการรักษาในประเทศไทยแล้วมีปัญหาเกิดขึ้นในภายหลัง แต่แพทย์ต่างชาติผู้ให้การรักษาได้เดินทางกลับประเทศของตนไปแล้ว

ผศ.อังคณา ฯ กล่าวว่า ประเทศไทยยังขาดแคลนพยาบาลอยู่เป็นจำนวนมาก และมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพพยาบาลในอนุภูมิภาคอาเซียนมีความหลากหลาย การเคลื่อนย้ายแรงงานวิชาชีพ พยาบาลในอาเซียนจะต้องเป็นในรูปแบบ win-win กล่าวคือ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลความเชี่ยวชาญ มาตรฐาน ต่าง ๆ และแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด (best practice) ในขณะเดียวกันต้องให้การดูแลสงวนรักษามูลค่าในประเทศไทยด้วย ทั้งในด้านค่าตอบแทนและโอกาสความก้าวหน้า ในส่วนของการเคลื่อนย้ายแรงงานวิชาชีพพยาบาลจะต้องมีการเตรียมการด้านภาษาและวัฒนธรรม

กล่าวโดยสรุปถึงแม้ว่าประเทศไทยโดยภาครัฐและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้องจะมีการจัดทำความตกลงร่วมกันในเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีไปแล้วก็ตามแต่ในทางปฏิบัติยังมีประเด็นที่จะต้องร่วมกันพิจารณาดำเนินการระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียนอีกมาก เนื่องจากยังมีปัญหาอุปสรรคและความแตกต่างในหลายด้าน เช่น ด้านกฎหมาย (อาทิ อาชีพสถาปนิกในประเทศไทยกำหนดให้เป็นอาชีพสงวน) ใบประกอบวิชาชีพความแตกต่างด้านคุณภาพการศึกษาของแต่ละประเทศ ความรับผิดชอบในการให้บริการของแรงงานฝีมือต่างชาติต่อผู้รับบริการในประเทศที่เข้าไปทำงาน รวมทั้งด้านภาษาและวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งในเรื่องการเตรียมการรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีนี้ สำนักเลขาธิการอาเซียนได้ทำการศึกษาเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีกับประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน โดยจะมีการประชุมเชิงปฏิบัติการและนำเสนอผลการศึกษา ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซียในเดือนตุลาคมนี้ซึ่งผลการประชุม จะทำให้มีความชัดเจนในเรื่องนี้มากขึ้น

3) ในภาคบ่ายเป็นการประชุมระดมสมองเพื่อพิจารณาร่างแผนรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี ฯ ซึ่งที่ประชุมได้มีข้อเสนอแนะต่าง ๆ เช่น ควรมีการศึกษาวิจัยอุปสงค์และอุปทานแรงงานฝีมือในสาขาที่จะมีการเปิดเสรีมีมาตรการให้การดูแลแรงงานไทยที่เคลื่อนย้ายไปทำงานในประเทศอาเซียนมีบริการจัดหางานที่เป็นธรรม มีการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการไทย แรงงานทั้งของไทยและอาเซียนที่มีการเคลื่อนย้ายรวมทั้งการดูแลคุณภาพชีวิต ในขณะเดียวกันควรจะต้องมีมาตรการจูงใจให้คนดีคนเก่งทำงาน อยู่ในประเทศ เป็นต้น

3.2 การจัดสัมมนาร่วมกับหน่วยงานของสหประชาชาติประจำประเทศไทยและองค์การแรงงาน ระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่น (IOM-International Organization for Migration) เรื่องอย่างก้าวของอาเซียนหลังปี 2558 : การเคลื่อนย้ายแรงงานและนัยของประเทศไทย เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2553 ณ โรงแรมปาร์คนายเลิศ กรุงเทพฯ ฯ สรุปดังนี้

3.2.1 การนำเสนอประสบการณ์ของสหภาพยุโรปเกี่ยวกับการรวมตัวของภูมิภาคด้านแรงงานแนวทางและสิ่งท้าทายที่สหภาพยุโรปได้เผชิญในการเปิดเสรีแรงงาน โดย นายลูคา เปียแรนโตนี (Mr. Luca Pierantoni) ผู้แทนสหภาพยุโรป (อียู) ประจำประเทศไทย กล่าวว่าประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปมีสภาพเศรษฐกิจที่ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ประเทศในกลุ่มอาเซียนมีระดับการพัฒนาที่แตกต่างกันมากในการเคลื่อนย้ายแรงงานของประเทศในกลุ่มอียูได้มีการจัดทำสนธิสัญญากรุงโรม (Treaty of Rome) ในปีพ.ศ. 2500 โดยให้คำนิยามของคำว่าแรงงานที่ชัดเจน กำหนดให้มีการเคลื่อนย้ายเสรีของสินค้า บริการเงินทุนและ บุคคล รวมทั้งให้แรงงานสามารถเคลื่อนย้ายกันได้ ในสหภาพยุโรปโดยไม่มีการกีดกันเรื่องสัญชาติ ทั้งนี้ ภายใต้กฎระเบียบและข้อตกลงพื้นฐานที่กำหนด อาทิ การจัดเก็บภาษีการกำหนดคุณลักษณะของแรงงาน นอกจากนี้ สหภาพยุโรปยังได้กำหนดมาตรการรองรับปัญหาที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีที่ประเทศสมาชิกเผชิญอยู่ มีการจัดตั้งเครือข่าย EURES (European Network) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่คนหางานและนายจ้างในการจ้างงาน

3.2.3 การนำเสนอภาพรวมของการเตรียมความพร้อมของไทยสำหรับการเคลื่อนย้ายแรงงานวิชาชีพอย่างเสรีและแรงงานฝีมือในกรอบอาเซียนภายในปีพ.ศ. 2558 โดยนางจิราภรณ์ เกษรสุจริต รองปลัดกระทรวงแรงงาน ซึ่งได้กล่าวว่ากระทรวงแรงงานได้จัดตั้งคณะทำงานโดยมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐและเชิญผู้แทนสมาคมวิชาชีพทั้ง 7 วิชาชีพเข้าร่วมเพื่อจัดทำแผนรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีและได้จัดให้มีการประชุมพิจารณาแผนไปแล้ว เพื่อนำผลที่ได้มาปรับเป็นแนวทางในการ ดำเนินการ (roadmap) ในปีต่อไป

3.2.4 การอภิปรายเป็นคณะ เรื่อง นโยบาย วัตถุประสงค์ประโยชน์ช่องว่างที่มีอยู่และความท้าทาย โดยนายวิวัฒน์ ตังหงส์ ผู้อำนวยการกลุ่มวิเทศสัมพันธ์กระทรวงแรงงาน นายธนากร พูลพิพัฒน์ ผู้อำนวยการส่วนการต่างประเทศอาเซียน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ศาสตราจารย์ เอกสิทธิ์ ลิ้มสุวรรณ รองประธานสภาวิศวกร นงสิริวัน ร่มจักรทอง สมาคมนายจ้างแห่งประเทศไทย ดำเนินรายการโดย นางประวิณมัย บำยคล้าย ผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย สรุปได้ว่า ในส่วนของภาครัฐกระทรวงแรงงานจะได้ทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องของกระทรวง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือใน 7 สาขา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะต้องมีการวางแผนการผลิตกำลังคน/ การจัดการศึกษารองรับ ในส่วนของนายจ้างได้สะท้อนว่าควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่นายจ้าง แรงงาน และประชาชนทั่วไปในเรื่องนี้ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น เนื่องจากส่วนใหญ่ยังขาดการรับรู้และความเข้าใจ โดยเฉพาะประเทศจะได้เปรียบและเสียเปรียบอะไรบ้างและแรงงานไทยควรจะมีการเตรียมความพร้อม มีการพัฒนาตนเองอย่างไร อาทิ ด้านมาตรฐานความรู้ ภาษาและวัฒนธรรม โดยสรุปปี 2558 อาจจะยังไม่สามารถเกิด การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีได้อย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งอาเซียนจะต้องมีการประเมินผลและเจรจาในส่วนที่เป็นอุปสรรคกันในโอกาสต่อไป

3.2.5 การประชุมกลุ่มย่อยในภาคบ่าย โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มที่ 1 ต้นทุนและประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี ที่ประชุมกลุ่มเห็นว่าประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ประกอบด้วยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดการตื่นตัวมีการพัฒนาการศึกษาและทักษะฝีมือแรงงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เป็นสากลมากขึ้น เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีในกลุ่มประเทศอาเซียน ส่วนข้อเสียเปรียบ ได้แก่ อาจทำให้เกิดภาวะสมองไหลและขาดแคลนนักวิชาชีพในบางสาขาอาชีพ มีปัญหาในการทำงานอันเกิดจากความแตกต่างด้านภาษา วัฒนธรรม ส่วนข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรมีการประชาสัมพันธ์เรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีอย่างทั่วถึง มีการเตรียมพร้อมด้านภาษาและเทคโนโลยีและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันดำเนินการโดยมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน

2) กลุ่มที่ 2 การเอาชนะอุปสรรคในการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีที่ประชุมกลุ่มเสนอว่าควรมีศูนย์ข้อมูลการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูลที่ทันสมัยและเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการปรับปรุงพัฒนากฎหมายให้ทันสมัยรวมทั้งบรรจุความรู้เรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานไว้ในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

3) กลุ่มที่ 3 ความต้องการด้านการกำหนดนโยบาย โดยที่ประชุมเสนอแนะว่าควรมีการกำหนดนโยบายที่เป็นเอกภาพ ครอบคลุมในด้านสวัสดิการการประกันสังคม สวัสดิการด้านการศึกษาแก่บุตรของนักวิชาชีพที่จะเข้ามาทำงาน รวมทั้งหลักประกันสุขภาพ โดยอยู่บนหลักการของต่างตอบแทน

4) กลุ่มที่ 4 การดำเนินการต่อไปในการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีที่ประชุมกลุ่มเสนอแนะว่าควรมีการศึกษาทบทวนว่าประเทศไทยมีความเข้มแข็งในเรื่องใด เช่น ธุรกิจด้านสุขภาพ ความงาม สปา และอาหาร จากนั้นจึงมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากร มีฐานข้อมูลตลาดแรงงาน ประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางและมีการจัดทำมาตรฐานสมรรถนะ (competency standard) และ national recognition ในแต่ละสาขาอาชีพ

กล่าวโดยสรุป ในการเตรียมการรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีจะต้องมีนโยบายที่สอดคล้องกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีศูนย์กลางข้อมูลตลาดแรงงานและฐานข้อมูล มีการปรับปรุงพัฒนากฎหมายที่ทันสมัย เป็นต้น

3.2.6 สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ ได้ประสานข้อมูลกับกรม/สำนักงานประกันสังคมในด้านการเตรียมความพร้อมของหน่วยงาน โดยสรุปได้มีการดำเนินการ ดังนี้

1) กรมการจัดหางาน (อยู่ระหว่างการติดตามข้อมูล)

2) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จัดทำโครงการเว็บไซต์ของกรม ฯ เป็นภาษาอังกฤษ เพื่อให้นายจ้างและลูกจ้างชาวต่างชาติสามารถเข้าถึงข้อมูลของกรม ฯ ได้สะดวก โครงการเสริมสร้างศักยภาพของพนักงานตรวจแรงงานเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีอาเซียน

3) สำนักงานประกันสังคม ให้การดูแลแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายไม่แตกต่างกับผู้ประกันตนสัญชาติไทย

4) กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ เพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือในอาเซียน โครงการพัฒนากำลังคนด้านโลจิสติกส์เพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี และ โครงการพัฒนาศักยภาพแรงงานสตรี

3.3 นอกจากนี้สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมกับ Siam Intelligence Unit (SIU) ได้จัดการประชุมเสวนาวิชาการ เรื่อง บนก้าวย่างสู่ประชาคมอาเซียน 2015 : ปัญหา อุปสรรค และโอกาส เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2554 ณ ห้องประชุมจุมภฏ - พันธุ์ทิพย์ อาคารประชาธิปก - ราไพพรรณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

3.1 การบรรยายพิเศษ โดย ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย ศาสตราจารย์พิเศษ คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ โดยได้กล่าวถึงปัญหาของประชาคมอาเซียน ได้แก่ ประเทศสมาชิกอาเซียนยังขาดความรู้สึก ร่วมกันถึงความเป็นอาเซียน อาทิ ไม่มีจุดยืนและไม่มีนโยบายร่วมกัน ขณะเดียวกันสมาชิกประเทศยังมี ปัญหาภายใน และปัญหากระทบกระทั่งระหว่างกัน มีการแข่งขันกันเอง มีความรู้สึกเป็นชาติสูงมากกว่า การเป็นพลเมืองอาเซียน ทำให้ความร่วมมือและการแก้ไขปัญหาคัดแย้งต่าง ๆ ร่วมกันยังไม่มี

ความก้าวหน้าเท่าที่ควร รวมถึงขาดการกำหนดยุทธศาสตร์ร่วมกันในเรื่องสำคัญ ขาดการกำหนดแผนที่ชัดเจนว่าอาเซียนจะเป็นแบบไหน จะเป็นแบบประชาคมยุโรปหรือจะเป็นตามรูปแบบของอาเซียนเอง (ASEAN Way)

3.2 การอภิปรายเป็นคณะ เรื่อง บนท้าวอย่างสู่ประชาคมอาเซียน 2015 : ปัญหาอุปสรรคและโอกาส ผู้อภิปรายประกอบด้วยพลตรีสุรสิทธิ์ ถนัดทาง จากสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ นายพยุหศักดิ์ ชาดิสุทธิผล จากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย รองศาสตราจารย์สมหมาย ชินนาค จากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์ จากคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีนายกันต์ ยืนยง ผู้อำนวยการ Siam Intelligence Unit (SIU) เป็นผู้ดำเนินรายการ

1) พลตรีสุรสิทธิ์ ฯ ได้อภิปรายในประเด็นประชาคมการเมืองและความมั่นคง โดยกล่าวว่าประเทศในอาเซียนยังขาดความรู้สึกการเป็นเจ้าของอาเซียนร่วมกัน (sense of ownership) ที่ผ่านมาอาเซียนมีความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ มานานแล้วแต่มีอยู่ในรูปของทวิภาคีในการเมืองและความมั่นคง อาเซียนจะยึดมั่นใน 3 เรื่อง คือ การเคารพในบูรณภาพแห่งดินแดน การไม่แทรกแซงกิจการภายในและการแก้ไขปัญหาคือพิพาทด้วยหลักสันติวิธี การปฏิรูปภาคความมั่นคงร่วมกัน จำเป็นต้องใช้เวลา และอาจมีการทำความตกลงร่วมกันในระดับทวิภาคีแล้วจึงขยายไปสู่ระดับพหุภาคี โดยยึดหลักสันติภาพและความมั่นคงปลอดภัยร่วมกันเป็นสำคัญ

2) รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธิพันธ์ ฯ กล่าวว่าอาเซียนได้ก้าวไปอีกระดับหนึ่ง โดยได้มีการจัดทำข้อตกลงร่วมกันคือการมุ่งสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) ซึ่งประกอบด้วย 3 เสาหลัก คือ เสาหลักด้านเศรษฐกิจ เสาหลักด้านการเมืองและความมั่นคง เสาหลักด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งการจะประสบผลสำเร็จได้จะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมและสอดคล้องกับบริบทโลกอาเซียนจะดำเนินไปในรูปแบบเดิมไม่ได้เพราะจะต้องมีความสัมพันธ์กับชาติอื่น ๆ ด้วย เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้มีความร่วมมือและการแข่งขันที่เข้มข้นมากขึ้น ในขณะที่ประเทศอาเซียนยังมีความเหลื่อมล้ำด้านการพัฒนา และปัญหากระทบกระทั่งกันอยู่

3) นายพยุหศักดิ์ ฯ ได้กล่าวถึงประเด็นการเป็นประชาคมเศรษฐกิจว่าประเทศไทยได้ประโยชน์จากการเปิดเสรีของอาเซียน เนื่องจากมีศักยภาพในการแข่งขันสูง ตลาดหลักของไทยในปัจจุบันคือประเทศในอาเซียน รองลงไปเป็นตลาดยุโรปและญี่ปุ่น แต่ปัญหาที่ประเทศในอาเซียนประสบคือการแข่งขันกันเองหากมีสิ่งใดที่ตนเสียเปรียบก็จะไม่ยอมรับ ทำให้การค้าเสรีถูกลดทอนลงไป ในส่วนของ การเคลื่อนย้ายเสรีด้านต่าง ๆ ในด้านแรงงาน พบว่า แรงงานไทยยังมีข้อเสียเปรียบในด้านภาษานอกจากนี้ แต่ละประเทศยังมีความกังวลเรื่องสมองไหล และเกรงว่าการเคลื่อนย้ายเข้ามาของคนงานต่างชาตินี้จะทำให้เกิดการแย่งงานของคนในประเทศ ผู้อภิปรายได้เสนอว่าผู้ประกอบการของไทยจะต้องมีการปรับตัว โดยมีการเชื่อมโยงกันในเชิงห่วงโซ่อุปทาน (supply chain) อย่างเป็นระบบเป็นกลุ่มก้อน (cluster) เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ รวมทั้งจะต้องมีความร่วมมือกันระหว่างรัฐและเอกชน โดยรัฐจะต้อง

มีนโยบายในเชิงรุกที่จะใช้ประโยชน์จากการรวมกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอย่างไร ซึ่งจะต้องเน้นด้านการวิจัยและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ศึกษากฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ บุคคลให้่องแท้ แรงงานของไทยจะต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อการแข่งขันที่สูงขึ้น ทั้งด้านภาษา และการทำงานที่เป็นสากล ขณะเดียวกันรัฐจะต้องมีมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบ ในส่วนของประเทศในอาเซียนเองจะต้องลดการแข่งขันกันเองและลดมาตรการการกีดกันทางการค้าทั้งมาตรการด้านภาษีและที่ไม่ใช่ภาษี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเป็นประชาคมเศรษฐกิจร่วมกัน

ในด้านผลกระทบของการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อประเทศไทย ผู้อภิปรายเห็นว่าประเทศไทยมีศักยภาพสูงในหลายด้าน อาทิ ด้านอาหาร เครื่องนุ่งห่ม สิ่งที่ประเทศไทยจะต้องดำเนินการคือการเพิ่มผลิตภาพ (productivity) ของสินค้าและแรงงาน การสร้างตราสินค้า (brand name) เป็นของตนเอง การวิจัยและพัฒนา การพัฒนาฝีมือแรงงาน/ช่างเทคนิคให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน การสร้างเครือข่ายร่วมรัฐเอกชน เป็นต้น

4) รองศาสตราจารย์สมหมาย ฯ กล่าวถึงด้านประชาคมสังคม วัฒนธรรมว่าการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อาจเป็นวาทกรรมที่ตอบสนองการเป็นเสรีนิยมใหม่เพราะที่ผ่านมาอาเซียนยังมีความรู้สึกถึงการเป็นประชาคมน้อยมาก และยังมีปัญหาเขตแดนกันอยู่ อาเซียนมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นตัวนำ ส่วนด้านสังคม วัฒนธรรมเป็นเพียงองค์ประกอบ การรวมตัวของอาเซียนเป็นผลมาจากแรงผลักดันของการเป็นภูมิภาคนิยม ความท้าทายของอาเซียนคือจะก้าวไปสู่การเป็นประชาคมได้อย่างไรท่ามกลางความแตกต่างและความขัดแย้งที่ประเทศสมาชิกในอาเซียนประสบอยู่และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนยังมีน้อยมาก อย่างไรก็ตาม อาเซียนยังไม่ได้ให้ความสำคัญประเด็นด้านวัฒนธรรมและสังคมอย่างเต็มที่ อาทิ ไม่มีการประชุมรัฐมนตรีวัฒนธรรมของอาเซียนหรือมีน้อยมาก และควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมร่วมกันในด้านสังคมและวัฒนธรรม เพราะจะมีส่วนในการสร้างความรู้สึกของการเป็นประชาคมอาเซียนโดยเน้นรูปแบบของความร่วมมือมากกว่าการบังคับ

4. ความเคลื่อนไหวของประเทศในอาเซียนต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี

สำนักเลขาธิการอาเซียนได้ว่าจ้าง MATES Consulting Pty Ltd. เป็นผู้ทำการศึกษา เรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี (Free Flow of Skilled Labour Study) ตามโครงการ ASEAN Australia Development Cooperation Program (AADCP Phase II) โดยการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศในอาเซียน มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ

1) ระบุ ประเมินประเด็นและความท้าทายในเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีที่ประเทศในอาเซียนเผชิญอยู่

2) ระบุประเด็นและทางเลือกสำหรับแผนดำเนินการ (work-plan) ของคณะทำงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันของอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีในประเทศอาเซียน

3) เสนอแนะแนวทางสำหรับประเทศในอาเซียนในการหิบบกประเด็นและความท้าทายต่อการบรรลุความสำเร็จของการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีในประเทศอาเซียน

4.1 ผู้ศึกษาได้เสนอผลการศึกษาประกอบด้วยปัญหาอุปสรรคของการเคลื่อนย้ายแรงงาน ฝีมือเสรี และข้อเสนอแนะโดยสรุป ดังนี้

1) ในอาเซียนมีการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออยู่แล้วผ่านการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ เนื่องมาจากการขาดแคลนแรงงานเฉพาะด้าน หรือตามนโยบายของรัฐบาลต่อการส่งออกนำเข้าแรงงานฝีมือ แต่เป็นการยากที่จะระบุจำนวนที่แน่นอน อย่างไรก็ตาม ข้อมูลการเข้าออกของแรงงานฝีมือค่อนข้างมีจำกัด ข้อมูลที่รวบรวมได้จึงมาจากการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ ประเทศในอาเซียนส่วนใหญ่เห็นดีกับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี แต่ยังมีความกังวลเกี่ยวกับผลกระทบจากการเปิดเสรีต่อการจ้างงาน/มีงานทำของคนในประเทศและการสงวนรักษามาตรฐานอาชีพของตน

4.2 อุปสรรคของการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือของประเทศในอาเซียน ได้แก่

1) ความก้าวหน้าในการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือตามที่ตกลงกันไว้ในโหมด 4 (การเคลื่อนย้ายบุคคล) ยังมีจำกัด เนื่องจากประเทศอาเซียนบางประเทศเกรงว่าในการแข่งขันแรงงานฝีมือต่างชาติจะมีโอกาสเข้ามาทำงานในประเทศของตนมากกว่าแรงงานในประเทศที่มีทักษะฝีมือต่ำกว่าในประเทศจะออกไปทำงานยังต่างประเทศ

2) ข้อจำกัดด้านกฎหมายแรงงานและกฎระเบียบต่าง ๆ ได้แก่ การกำหนด คุณสมบัติ/ทักษะของแรงงานต่างชาติที่จะเข้ามาประกอบอาชีพ การกำหนดโควตาและการตรวจสอบความต้องการของตลาดแรงงาน การกำหนดเงื่อนไขเฉพาะให้ชาวต่างชาติที่เกี่ยวกับการจ้างงานหรือการฝึกอบรม นักวิชาชีพท้องถิ่น

3) ข้อจำกัดอื่น ๆ ในการยอมรับชาวต่างชาติให้เข้ามาทำงานในประเทศ ได้แก่ สัญชาติถิ่นที่อยู่ ระยะเวลาในการพำนัก เงื่อนไขการลงทุน ภาษาที่จะต้องใช้ในการประกอบวิชาชีพ

4) ความแตกต่างของระดับการพัฒนาประเทศ อาทิประเทศกัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนามและรวมถึงประเทศอื่นๆในอาเซียน ต้องการความช่วยเหลือด้านเทคนิคและการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในด้านการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามพิมพ์เขียวที่วางไว้ จึงมีความต้องการด้านความรู้เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี

5) การสื่อสารและการประสานความร่วมมือภายในประเทศอาเซียน ในการดำเนินการด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานมีความจำเป็นต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจถึงเป้าหมายและความตั้งใจของผู้นำอาเซียนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนแก่ภาครัฐและเอกชน ซึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ที่จะได้รับทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมจากการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี ประเทศอาเซียนจึงจะต้องมีช่องทางในการสื่อสารและรณรงค์ให้ความรู้แก่ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนในเรื่องนี้

6) การสื่อสารและการประสานการดำเนินงานระหว่างคณะทำงานอาเซียนต่าง ๆ จากการศึกษาพบว่ายังไม่มี ความชัดเจนในการกำหนดผู้รับผิดชอบในภาพรวมในการริเริ่มประสานงาน เพื่ออำนวยความสะดวกให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีหรือแนวทางร่วมกันของคณะทำงานในการบรรลุ เป้าหมาย

7) การเตรียมการด้านการกำหนดข้อตกลงร่วมกัน ภายใต้ข้อตกลงร่วมกันภายใต้ GATs แต่ละประเทศจะต้องจัดทำข้อตกลงร่วมกัน เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนด้านการค้าและบริการแต่ละประเทศที่กำลังพัฒนาในหลายประเทศไม่มีมาตรฐานงานอาชีพ (occupational standard) กลไกในการควบคุม สมาคมวิชาชีพที่จะให้การรับรองและจดทะเบียนผู้ประกอบการวิชาชีพ นอกจากนี้ยังเป็นภาระที่จะต้อง กำหนดโครงสร้างใหม่ ๆ ขึ้นรองรับและยังไม่มีข้อตกลงร่วมกันถึงสมรรถนะหลัก (core competency) หรือการฝึกอบรมที่เป็นที่ยอมรับร่วมกัน ปัจจุบันการเตรียมการด้านการจัดทำข้อตกลงร่วมกันยังบรรลุ ตามเป้าหมายของการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีค่อนข้างน้อย

4.3 ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในระดับต่าง ๆ ได้แก่คณะกรรมการประสานงานด้านบริการ ของอาเซียน (ASEAN Coordinating Committee on Services – CCS) ระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสแรงงาน (Senior Labour Official Meeting - SLOM) ระดับเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส ด้าน การศึกษา (Senior Official Meeting - ED) และระดับคณะทำงานอธิบดีกรมการกงสุล (DGICM) ข้อเสนอ อาทิ ควรมีการตั้งคณะทำงานระดับสูง มีวาระคราวละ 2 ปี และประชุมกันปีละ 2 ครั้ง ในเรื่อง การ เคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี ส่งเสริมการใช้คำศัพท์ (Terminology) ที่สอดคล้องกันในกลุ่ม คณะทำงาน อาเซียนที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี โดยนำไปเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของ อาเซียน เริ่มกระบวนการเปิดเสรีตามหมวด 4 (การเคลื่อนย้ายบุคคล) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) เริ่มจาก 7 สาขาอาชีพที่ได้มีการตกลงกันและจัดลำดับความสำคัญตามที่ได้ กำหนดไว้ในพิมพ์เขียว

2) ประเทศอาเซียนแต่ละประเทศเปิดเสรีในวิชาชีพที่ระบุว่าขาดแคลนในตลาดแรงงาน โดยมีกลไกที่โปร่งใสและเห็นชอบร่วมกัน

3) เปิดเสรีในสาขาอื่นที่คงเหลือ เว้นแต่มีสถานการณ์ที่ต้องการขอรับการยกเว้นเท่านั้น

ทั้งนี้ ผลการศึกษาดังกล่าวจะได้นำเสนอในการประชุมผู้นำอาเซียนในโอกาสต่อไป ในส่วนของผู้เข้าร่วมเชิงปฏิบัติการจากประเทศในอาเซียนเห็นด้วยกับข้อเสนอของผู้ศึกษา อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมได้แลกเปลี่ยนว่าประเทศในอาเซียนยังไม่มี ความก้าวหน้ามากในเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงาน ฝีมือและส่วนใหญ่ยังไม่มีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม

กล่าวโดยสรุป การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอนภายในปี 2558 ส่วนจะสามารถดำเนินการไปได้มากน้อยแค่ไหน ขึ้นอยู่กับความพร้อมและกลไกของประเทศในอาเซียน ในแต่ละประเทศที่จะต้องสร้างขึ้นมารองรับและเป็นที่ยอมรับร่วมกันในอาเซียน อาทิ การยอมรับในมาตรฐานวิชาชีพกลางของอาเซียนในสาขาต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันก็ยังไม่ได้มีการจัดทำขึ้น การปรับปรุงแก้ไข พัฒนากฎหมายให้เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี การเตรียมความพร้อมแก่นายจ้าง ลูกจ้าง และภาคประชาชนโดยทั่วไป เพื่อรับผลกระทบและใช้ประโยชน์จากการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นต้น ในการดำเนินการเพื่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี กระทรวงแรงงานจะต้องบูรณาการการทำงานร่วมกับภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจจะต้องมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องและจัดทำข้อตกลงร่วมกับกลุ่มประเทศในอาเซียน ต่อไป

ผลงานรณ.แรงงานในรอบหกเดือนที่ดำรง
ตำแหน่ง ย้ำ!! ตอบโจทย์แก้ขาดแคลน
แรงงานในปีหน้า !!

นายพงศ์ศักดิ์ เป่งแสง ที่ปรึกษา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ในฐานะรอง
ประธานคณะทำงานที่ปรึกษาด้านแรงงาน
สัมพันธ์ ได้เปิดเผยว่า ได้ทำหนังสือชี้แจงผล
การดำเนินงานของนายเฉลิมชัย ศรีอ่อน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ตั้งแต่เข้ารับ
ตำแหน่งเมื่อเดือนมิถุนายน 2553 ซึ่งได้ร่วมงาน
กับทั้งองค์กรแรงงานระดับชาติและระดับพื้นที่
จากการทำงานร่วมกันตลอดทั้งลงไปรับฟัง
ปัญหาในพื้นที่ในจังหวัดสมุทรปราการ
ฉะเชิงเทรา ระยอง สรุปผลสำคัญ ดังนี้

1. การผลักดันอนุสัญญา ILO ฉบับที่
87 และ 98 สำเร็จ โดยเข้าร่วมประชุมองค์การ
แรงงานระหว่างประเทศ (ILO) เมื่อเดือน
มิถุนายน 2553 ได้แสดงสุนทรพจน์ต่อที่ประชุม
ใหญ่ของการประชุมสมาชิกองค์การแรงงาน
ระหว่างประเทศ ประเทศไทยจะรับรอง
อนุสัญญาฉบับที่ 87 และ 98 ว่าด้วยสิทธิขั้น
พื้นฐานของคนงานในการรวมตัวและเจรจา
ต่อรอง ซึ่งอนุสัญญาทั้งสองฉบับอยู่ในปฏิญญา
ว่าด้วยหลักการและสิทธิขั้นพื้นฐานในการ
ทำงานที่องค์กรแรงงานต่างๆ ร่วมกันเรียกร้อง
มานาน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
ได้ผลักดันเรื่องนี้ให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบไป
แล้ว ทั้งนี้รายละเอียดจะต้องมีการขอมติรับรอง
จากรัฐสภาต่อไป ตลอดทั้งการปรับปรุง
กฎหมายแรงงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับ

อนุสัญญาทั้งสองฉบับ นับเป็นผลงานสำคัญ
ของรัฐบาลไทยโดยการนำของนายเฉลิมชัย
ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

2. การผลักดันกฎหมายแรงงานตาม
นโยบายของรัฐบาลให้เป็นผลสำเร็จ ปัจจุบันมี
กฎหมายที่ผ่านรัฐสภาแล้วสองฉบับคือ
พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน
พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติความปลอดภัย
อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
พ.ศ. 2553 และมีกฎหมายที่อยู่ระหว่างการ
พิจารณาของรัฐสภาอีก 4 ฉบับ ประกอบด้วย
ร่างพ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ.
.... ร่างพ.ร.บ.เงินทดแทน พ.ศ.... ร่างพ.ร.บ.การ
กลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ.... ร่างพ.ร.บ.
ประกันสังคม พ.ศ.... เป็นครั้งแรกของกระทรวง
แรงงานที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงแรงงาน ตลอดทั้งรัฐสภาให้
ความสำคัญกับวาระกฎหมายแรงงานของ
ประเทศ

3. การปราบปรามการค้ามนุษย์ และ
การหลอกลวงแรงงานเป็นวาระแห่งชาติ
ครั้งแรกของกระทรวงแรงงานที่นายอภิสิทธิ์
เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้ประกาศและ
ขับเคลื่อนปฏิญญา 3 สิงหาคม ในการ
ปราบปรามการค้ามนุษย์และการหลอกลวง
แรงงานทุกรูปแบบ มีการตั้งหน่วยเฉพาะกิจ
จัดการกับนายหน้า สายเถื่อน โดยคำสั่ง
นายกรัฐมนตรี มีการลงปฏิญญาของบริษัท
จัดหางานร่วม 100 แห่ง ที่จะเก็บค่าบริการและ
ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ทำให้การ

หลอกลวงและการเก็บเงินเกินกว่ากฎหมายกำหนดเข้าสู่สภาพปกติ

4. การจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง พม่า ลาว กัมพูชา ซึ่งมีแรงงานต่างด้าวในระบบผ่อนผันปี 2552 จำนวน 1,315,932 คน มาต่อใบอนุญาตทำงานปี 2553 จำนวน 932,255 คน พิสูจน์สัญชาติ 346,211 คน (ลาว 31,035 คน กัมพูชา 43,725 คน พม่า 271,451 คน) คงเหลือต้องพิสูจน์สัญชาติ 586,044 คน ซึ่งต้องพิสูจน์สัญชาติให้แล้วเสร็จภายในปี 2555 เป็นสัญชาติลาว 31,757 คน กัมพูชา 12,754 คน และพม่า 541,533 คน ทั้งนี้ การอำนวยความสะดวกในการพิสูจน์สัญชาติจะต้องมีการเก็บเงินไม่เกินคนละ 4,500 บาท และปัจจุบันมีการนำเข้าแรงงานต่างด้าวโดยถูกกฎหมาย 54,200 คน เป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว 18,572 คน กัมพูชา 34,926 คน พม่า 702 คน แรงงานต่างด้าวเหล่านี้ต้องได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายแรงงานไทย นอกจากนี้ แรงงานที่พิสูจน์สัญชาติและเข้ามาอย่างถูกกฎหมายต้องเข้าระบบประกันสังคม ปัจจุบันมีผู้ประกันตนที่เป็นแรงงานต่างด้าวทั้งหมด 80,796 ราย ทั้งนี้ นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานคือการให้บริการของกรมการจัดหางานต้องเป็นระบบยุติธรรม เข้าถึงบริการธรรมาภิบาล และกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานต้องเข้าไปคุ้มครองแรงงานต่างด้าวตามหลักสิทธิแรงงานและสิทธิมนุษยชน ตลอดทั้งจัดการค้ำมนุษย์ในแรงงานต่างด้าวทุกรูปแบบ

5. การขับเคลื่อนนโยบายให้คนพิการมีงานทำ โดยกระทรวงแรงงานผลักดันมติคณะรัฐมนตรีให้มีสถานประกอบการตั้งแต่

100 คนขึ้นไปให้รับคนพิการ 1 คนเข้าทำงาน ซึ่งมีสถานประกอบการทั้งหมด 13,428 แห่ง และกรมการจัดหางานได้เปิดศูนย์ส่งเสริมอาชีพคนพิการ ทำให้คนพิการมีงานทำ มีอาชีพแล้ว 1,811 คน

6. การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองย่านราชประสงค์ กระทรวงแรงงานได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติไปเกือบ 100 เปอร์เซ็นต์ เช่น โอนเงิน 116 ล้านบาทให้แก่สถานประกอบการที่รักษาสภาพการจ้างงานไว้ได้ และวงเงิน 311 ล้านบาทเพื่อช่วยเป็นเงินค่าเช่าไปแล้ว 1,427 ราย วงเงิน 155 ล้านบาทอยู่ระหว่างตรวจสอบอีก 759 ราย

7. การช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยจัดโครงการกระทรวงแรงงานพบประชาชน โดยใช้งบประมาณการจ้างงานเร่งด่วน และพัฒนาทักษะ จำนวน 139 ล้านบาท ใน 57 จังหวัด โดยสำนักงานประกันสังคมให้กู้เงินซ่อมบ้านเรือนแก่ผู้ประกันตนที่ได้รับผลกระทบตลอดจนโครงการต่างๆ ของกรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ทำให้ประชาชนได้รับการบรรจุนาน 1,151 คน ได้รับการช่วยเหลือซ่อมแซมสิ่งต่างๆ 14,727 คน ให้ความช่วยเหลือสถานประกอบการ 210 แห่ง ลูกจ้าง 184,537 คน

8. มาตรการแก้ไขการขาดแคลนแรงงาน โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานมอบให้ทุกหน่วยงานทำงานเชิงบูรณาการเชิงลึก

เข้าถึงสถานประกอบการเพื่อแก้ไขปัญหา
ร่วมกัน มีสถานประกอบการ 106 แห่ง แจ่ง
ความต้องการแรงงาน 14,809 อัตรา หาคณบรรจ
ได้แล้ว 5,469 อัตรา ยังไม่สามารถหาแรงงาน
บรรจได้ 9,340 อัตรา แยกเป็นกลุ่มอุตสาหกรรม
ที่ต้องแรงงานด้านสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม ไฟฟ้า
และอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ สินค้าอุปโภค
บริโภค รับช่วงการผลิตอุตสาหกรรม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานมีความเห็นว่า
ประเด็นขาดแคลนแรงงานเป็นโจทย์สำคัญของ
ประเทศที่ทางกระทรวงแรงงานจะต้องรีบ
ดำเนินการกับหน่วยงานทุกฝ่าย

9. มาตรการแรงงานสัมพันธ์เชิงรุก โดย
ตั้งคณะทำงานที่ปรึกษาด้านแรงงานสัมพันธ์
ทำงานในเชิงบูรณาการกับฝ่ายนายจ้างและ
ลูกจ้าง เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุน
โดยมีนโยบายสำคัญให้ใช้การเจรจาขุดกันที่
โรงงาน ถึงแม้การเรียกร้องเพิ่มขึ้นเพราะ
สถานการณ์ทางเศรษฐกิจดีขึ้น แต่การปิดงาน
และการผลงานลดลง ขณะนี้กระทรวงแรงงาน
กำลังดำเนินการยุทธศาสตร์ระบบแรงงาน
สัมพันธ์อย่างยั่งยืน โดยกระบวนการทัศนคติ
แบบวิน-วิน คือ ทุกฝ่ายไม่มีสูญเสีย

10. นโยบายการปฏิรูปประกันสังคม
โดยการเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้กับผู้ประกันตน
และการสร้างหลักประกันความมั่นคงให้แก่
แรงงานนอกระบบตามมาตรา 40 อยู่ระหว่าง
ดำเนินการอย่างเร่งด่วน

11. การปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตั้งแต่
8 - 17 บาท โดยให้ปรับปรุงแนวคิดอัตราค่าจ้าง
ขั้นต่ำ หมายถึง “อัตราค่าจ้างที่เพียงพอสำหรับ
แรงงานเพื่อพัฒนาฝีมือฝีมือหนึ่งคน ให้สามารถ

ดำรงชีพอยู่ได้ตามสมควรแก่สภาพเศรษฐกิจ
และสังคม” โดยมีมาตรฐานการครองชีพที่
เหมาะสมตามความสามารถของธุรกิจ
ในท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้การปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ
ครั้งนี้เฉลี่ยทั่วประเทศวันละ 11 บาท จะทำให้
แรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวจำนวน
ประมาณ 4,281,056 คน ได้ปรับค่าจ้างคิดเป็น
เงิน 47.1 ล้านบาทต่อวัน หรือ 1,224.5 ล้านบาท
ต่อเดือน หรือ 14,694 ล้านบาทต่อปี และทำให้
รายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ
0.422

12. การจัดงานแข่งขันฝีมือแรงงาน
อาเซียนครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่ 14-24 พฤศจิกายน
2553 มี 10 ประเทศเข้าร่วมแข่งขัน ประเทศไทย
ได้รับรางวัล 15 เหรียญทอง 8 เหรียญเงิน
3 เหรียญทองแดง 10 รางวัลชมเชย ซึ่งส่งผล
กระตุ้นให้กับคนไทย ผู้ประกอบการ ประชาชน
ไทยหันมาพัฒนาตนเองเพิ่มมากขึ้น เพราะ
ภายในปี 2558 ตลาดแรงงานอาเซียนก็จะเปิด
เสรีให้แรงงานบางสาขาอาชีพเข้าไปทำงาน

นายพงศ์ศักดิ์กล่าวว่า สำหรับทิศทาง
นโยบายการทำงานของนายเฉลิมชัย ศรีอ่อน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน นั้น ถ้าดูเชิง
นโยบายสำคัญตลอดหกเดือนที่ผ่านมาเน้นว่า
ประสบความสำเร็จ ส่วนในปี 2554 จะมุ่งเน้น
การปฏิรูปประกันสังคม การพัฒนาฝีมือแรงงาน
เพื่อตอบสนองความต้องการของ
ภาคอุตสาหกรรม และตอบโจทย์การขาดแคลน
แรงงานที่ต้องทำงานเชิงบูรณาการกับหลาย
หน่วยงาน และสำคัญที่สุดคือการยกระดับปรับ
ระบบการทำงาน ตลอดจนเพิ่มกิจกรรมต่างๆ
ของกระทรวงแรงงานให้เป็นกระทรวงทางด้าน

เศรษฐกิจ เพื่อมุ่งเน้นความมั่นคงของแรงงาน
ด้วยมาตรฐานฝีมือแรงงาน และการคุ้มครองทาง
สังคมแก่แรงงานมากกว่า 38 ล้านคน

ที่มา: ข่าวประชาสัมพันธ์ วันที่: 30/12/2553 จาก
<http://www.mol.go.th/anonymouse/news/13319>

**ก.แรงงาน เตรียมแผนรองรับ! “กฎหมาย
ด้านความปลอดภัยฯ ในการทำงาน”
ปี 2554**

กระทรวงแรงงาน เตรียมแผน
ปฏิบัติงานรองรับ “พระราชบัญญัติความ
ปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมใน
การทำงาน พ.ศ. 2554” ซึ่งประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ 17 มกราคม
2554 และจะมีผลใช้บังคับในวันที่ 16 กรกฎาคม
2554 สำคัญคือ “ให้ราชการส่วนกลาง
ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และ
กิจการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงวรรค
หนึ่ง จัดให้มีมาตรฐานในการบริหารและการ
จัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ
สภาพแวดล้อมในการทำงานในหน่วยงานของ
ตน ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานความปลอดภัย
อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน”
ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

นายสุรินทร์ โพธิ์ทอง รองปลัดกระทรวง
แรงงาน แจกแผนปฏิบัติงานรองรับ “พ.ร.บ.ความ
ปลอดภัยฯ ปี 2554” ว่า เนื่องจากในปัจจุบันมี
การนำเทคโนโลยี เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์
สารเคมี และสารเคมีอันตรายมาใช้ใน
กระบวนการผลิต การก่อสร้างและบริการ แต่ขาด

การพัฒนาความรู้ความเข้าใจควบคู่กันไป ทำให้
ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้แรงงานในด้านความ
ปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม
ในการทำงาน ก่อให้เกิดอันตรายจากการทำงาน
จนถึงแก่บาดเจ็บ พิการ ทูพพลภาพ เสียชีวิต
หรือเกิดโรคอันเนื่องมาจากการการทำงาน ซึ่งมี
แนวโน้มสูงขึ้นและทวีความรุนแรงขึ้นด้วย
ประกอบกับพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน
พ.ศ. 2541 มีหลักการส่วนใหญ่เป็นเรื่องการ
คุ้มครองแรงงานทั่วไป และมีขอบเขตจำกัดไม่
สามารถกำหนดกลไกและมาตรการบริหารงาน
ความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึง
จำเป็นต้องมี “พระราชบัญญัติความปลอดภัย
อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
พ.ศ. 2554” ขึ้น ซึ่งขณะนี้ได้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2554
โดยจะมีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อย
แปดสิบ วัน นับแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป คือ วันที่ 16
กรกฎาคม 2554 กระทรวงแรงงานจึงได้
จัดเตรียมแผนปฏิบัติงานเพื่อรองรับ พ.ร.บ.
ความปลอดภัยฯ ดังกล่าวไว้ อาทิ “การปรับ
ประกาศกระทรวงมหาดไทย เป็นกฎกระทรวง
แรงงาน ได้แก่ การป้องกันและระงับอัคคีภัย,
สารเคมีอันตราย และไฟฟ้า การจัดทำมาตรฐาน
ความปลอดภัยสำหรับส่วนราชการ” เพื่อ
ประโยชน์ในการวางมาตรการควบคุม กำกับ
ดูแล และบริหารจัดการด้านความปลอดภัย
อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
อย่างเหมาะสม “การจัดตั้งกองทุนความ
ปลอดภัยฯ (มาตรา 44)” เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายใน

การดำเนินการ ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน “การจัดตั้งสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน” เพื่อพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน แก่ใจ และร่วมดำเนินงาน กับหน่วยงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของภาครัฐ และเอกชน ซึ่งกฎหมายกำหนดให้จัดตั้งภายใน หนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติมีผลใช้บังคับ กระทรวงแรงงานจึงได้แต่งตั้งอนุกรรมการ ยกร่างกฎหมายจัดตั้งสถาบันความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อม และให้การดำเนินการ เป็นไปด้วยความรอบคอบ มีประสิทธิภาพแล้ว เสร็จ ตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 ฉบับนี้ จะก่อให้เกิดมาตรฐานด้าน ความปลอดภัยฯ ในการทำงานในประเทศไทย เข้าสู่ระบบมาตรฐานสากล อันจะทำให้ ผู้ประกอบการ ลูกจ้าง ได้รับประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะการลดการสูญเสีย จากการเกิด อุบัติเหตุ อุบัติภัย และโรคจากการทำงาน นายสุนันท์ กล่าว

ที่มา:ข่าวประชาสัมพันธ์ วันที่: 24/01/2554 จาก <http://www.mol.go.th/anonymouse/news/13839>

ได้หวั่นพบสถิติต้องการบุคลากรในไตรมาสแรกปี 2554 มากเป็นอันดับสาม ของโลก

ในเดือนธันวาคม 2553 บริษัทแมนพาวเวอร์ บริษัทที่ปรึกษาด้านทรัพยากรมนุษย์ที่ให้บริการด้านการจัดการและบริหารงานบุคคลระดับโลก เผยผลสำรวจสถานะความต้องการจ้างงานทั่วโลก โดยชี้ว่าในไตรมาสแรกของปี 2554 นายจ้างได้หวั่นมีความต้องการว่าจ้างพนักงานมากเป็นอันดับสามในภูมิภาคเอเชียและของโลก เป็นรองจากอินเดียและจีนแผ่นดินใหญ่ ซึ่งในไตรมาสแรกของปีหน้าได้หวั่นมีความต้องการบุคลากรสูงถึง 37% เป็นตัวเลขต่อไตรมาสที่สูงที่สุดนับตั้งแต่เข้าร่วมรับการสำรวจเป็นต้นมา โดยภาคการเงินภาคการประกันภัยและอสังหาริมทรัพย์เป็นกลุ่มที่มีความต้องการว่าจ้างงานมากที่สุด

ทั้งนี้ รายงานชี้ว่าจากการสอบถามนายจ้างได้หวั่นนับพันราย พบว่านายจ้าง 35% ประเมินว่าจะมีการว่าจ้างพนักงานเพิ่มขึ้น ในขณะที่ 3% ต้องการลดจำนวนพนักงาน และอีก 60% ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนพนักงาน โดยมีดัชนีโอกาสการได้งานทำหลังตัดปัจจัยตามฤดูกาลออกแล้วอยู่ที่ 37% ซึ่งนอกจากภาคการคมนาคมขนส่งและสาธารณูปโภคแล้วภาคธุรกิจอื่นที่เหลืออีก 5 กลุ่ม ต่างมีความต้องการว่าจ้างพนักงานมากขึ้นจากเดิมเมื่อเทียบข้อมูลในระยะเดียวกันของปีก่อนๆ โดยภาคธุรกิจที่ต้องการบุคลากรเพิ่มมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาคการเงินประกันภัยและ

อสังหาริมทรัพย์ ภาคการผลิต และภาค
อุตสาหกรรมก่อสร้างและเหมืองแร่

นอกจากนี้ยังพบว่าจากการสำรวจ
สถานะความต้องการจ้างงานของผู้ประกอบการ
ทั่วโลกในไตรมาสแรกของปีหน้านี้สะท้อนให้
เห็นว่ากลุ่มนายจ้างเล็งเห็นว่ายังมีแนวโน้มไป
ได้ดี โดยจากการสำรวจทั้งหมด 39 ประเทศ

ทั่วโลกพบว่ามี 32 ประเทศที่ต้องการว่าจ้าง
พนักงานเพิ่มขึ้น ซึ่งหมายถึง 80% ของประเทศ
ที่รับการสำรวจมีแผนที่จะเพิ่มบุคลากร
โดยประเทศที่มีความต้องการจ้างงานมากที่สุด
ในโลก 5 อันดับแรกต่างเป็นประเทศในภูมิภาค
เอเชียแปซิฟิกทั้งสิ้น

ที่มา :ข่าวประชาสัมพันธ์ของ สนร. ไทยเป 27/12/2553 จาก
<http://www.mol.go.th/anonymouse/foreignlabour/13198>

สารบัญตารางภาคผนวก

	หน้า
ตาราง 1 จำนวนผู้ปฏิบัติงานทำจำแนกตามสถานภาพแรงงาน ปี 2549 – ปัจจุบัน	96
ตาราง 2 ผู้ปฏิบัติงานทำจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2549 - ปัจจุบัน	97
ตาราง 3 ผู้ปฏิบัติงานทำจำแนกตามอาชีพ ปี 2549 – ปัจจุบัน	98
ตาราง 4 ผู้ปฏิบัติงานทำจำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2551 – ปัจจุบัน	99
ตาราง 5 จำนวนผู้ปฏิบัติงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ จำแนกตามอุตสาหกรรมและเพศ ทวีราชอาณาจักร ปี 2551 – 2553	100
ตาราง 6 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงานและการบรรจุงานจำแนกตามภูมิภาคและเพศ ไตรมาส 3 ปี 2553 และไตรมาส 4 ปี 2553	101
ตาราง 7 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามการศึกษา ไตรมาส 3 ปี 2553 และไตรมาส 4 ปี 2553	102
ตาราง 8 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามอาชีพ ไตรมาส 3 ปี 2553 และไตรมาส 4 ปี 2553	103
ตาราง 9 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ไตรมาส 3 ปี 2553 และไตรมาส 4 ปี 2553	104
ตาราง 10 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามอายุ ไตรมาส 3 ปี 2553 และไตรมาส 4 ปี 2553	105
ตาราง 11 จำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมายของเหลือจำแนกตามประเภท และภูมิภาค ณ เดือนธันวาคม 2553	106
ตาราง 12 จำนวนตำแหน่งแรงงานต่างด้าวประเภทชั่วคราว (มาตรา 9) และส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 12) จำแนกตามสัญชาติ ณ เดือนธันวาคม 2553	107
ตาราง 13 จำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับใบอนุญาตทำงานคงเหลือจำแนกตามประเภท และภูมิภาค ณ เดือนกันยายน 2553	108
ตาราง 14 จำนวนแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตเดินทางไปทำงานต่างประเทศจำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 3 ปี 2553 และไตรมาส 4 ปี 2553	109
ตาราง 15 การพัฒนาฝีมือแรงงานและการได้งานทำ จำแนกตามประเภทและภูมิภาค ไตรมาส 4 ปี 2552 ไตรมาส 3 ปี 2553 และไตรมาส 4 ปี 2553	110
ตาราง 16 การฝึกเตรียมเข้าทำงาน / ยกระดับ/ฝึกเสริมทักษะฝีมือแรงงานจำแนกตามภูมิภาคและกลุ่มอาชีพ ไตรมาส 3 ปี 2553 และไตรมาส 4 ปี 2553	111
ตาราง 17 การตรวจแรงงานจำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553)	112
ตาราง 18 การตรวจความปลอดภัยในการทำงานจำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553)	113
ตาราง 19 การตรวจความปลอดภัยในการทำงานจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553)	114
ตาราง 20 ข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง ไตรมาส 3 ปี 2553 และไตรมาส 4 ปี 2553	115
ตาราง 21 จำนวนสถานประกอบการและลูกจ้างจำแนกตามภูมิภาคและขนาดสถานประกอบการ ณ เดือนธันวาคม 2553	116
ตาราง 22 ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน	117

ตาราง 1 จำนวนผู้จ้างงานทำจำแนกตามสถานภาพแรงงาน ปี 2549 – ปัจจุบัน

หน่วย: พันคน											
สถานภาพแรงงาน	2549	2550	2551	Q1 /2552	Q2 /2552	Q3 /2552	Q4 /2552	Q1 /2553	Q2 /2553	Q3 /2553	Q4* /2553
ประชากร	65,280.2	65,740.0	66,320.5	66,715.4	66,826.2	**	**	**	**	**	**
ผู้อยู่ในวัยแรงงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป)	50,470.9	51,044.5	51,902.9	52,565.2	52,735.4	52,903.5	53,063.0	53,226.6	53,394.1	53,550.0	53,677.4
1. ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป)	36,429.0	36,942.0	37,700.4	37,530.0	38,562.9	38,879.4	38,734.8	38,149.1	38,383.8	39,092.8	38,709.1
1.1 ผู้มีงานทำ	35,685.5	36,249.5	37,016.6	36,502.8	37,699.3	38,371.5	38,251.6	37,434.3	37,515.0	38,691.6	38,180.0
1.2 ผู้ว่างงาน	551.7	508.5	522.0	779.4	673.0	456.1	380.9	431.7	506.1	341.0	389.5
1.3 กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	191.7	184.1	161.8	247.8	190.6	51.8	102.3	283.1	362.8	60.3	139.6
2. ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป)	14,041.9	14,102.5	14,202.5	15,035.3	14,172.5	14,024.1	14,328.2	15,010.3	15,010.3	14,457.2	14,968.4
2.1 ทำงานที่บ้าน	4,519.5	4,508.2	4,658.1	4,927.0	4,598.4	4,515.0	4,639.5	4,946.0	4,946.0	4,461.4	4,467.6
2.2 เรียนหนังสือ	4,337.0	4,340.4	4,229.8	4,407.4	3,966.1	4,175.5	4,246.3	4,033.3	4,031.3	4,272.2	4,583.4
2.3 ยังเด็ก ขรา / ไม่สามารถทำงานได้	4,254.8	4,335.7	4,322.6	4,554.6	4,519.6	4,391.1	4,405.6	4,652.3	4,652.3	4,528.7	4,518.2
2.4 อื่นๆ	930.6	858.1	992.1	1,146.3	1,088.5	942.5	1,036.9	1,380.7	1,380.7	1,194.8	1,399.3
ประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี	14,809.3	14,695.5	14,417.6	14,150.2	14,090.8	**	**	**	**	**	**

ที่มา: ปี 2549 – Q (ไตรมาส) 3/2553 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

* ข้อมูล Q (ไตรมาส) 4/2553 เป็นข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ พฤศจิกายน 2553

** Q (ไตรมาส) 3/2552 เป็นต้นไป สำนักงานสถิติแห่งชาติไม่มีรายละเอียดข้อมูล

ตาราง 2 ผู้จัดทำคำแนะนำตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2549 - ปัจจุบัน

หน่วยนับ : พันคน

ประเภทอุตสาหกรรม	2549	2550	2551	Q1 /2552	Q2 /2552	Q3 /2552	Q4 /2552	Q1 /2553	Q2 /2553	Q3 /2553	Q4*
รวม	35,685.5	36,249.5	37,016.6	36,502.8	37,699.3	38,371.5	38,327.8	37,434.3	37,515.0	38,691.6	38,180.0
ภาคเกษตรกรรม	14,170.5	14,306.0	14,699.1	12,904.5	13,716.3	15,934.9	15,055.6	13,137.9	13,411.1	15,745.2	15,182.9
1. เกษตรกรรม การค้าสัตว์ และการป่าไม้	13,715.8	13,862.4	14,283.3	12,399.7	14,054.2	15,476.7	14,651.5	12,662.5	12,949.5	15,406.0	14,775.7
2. การประมง	454.7	443.6	415.9	504.8	427.8	458.2	404.0	475.4	461.6	339.2	407.2
นอกภาคเกษตรกรรม	21,515.0	21,943.4	22,317.5	23,598.3	23,790.5	22,436.6	23,272.2	24,296.4	24,103.9	22,946.4	22,997.1
3. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	57.6	63.1	57.9	52.6	49.9	48.2	38.9	52.0	43.7	32.5	23.8
4. การผลิต	5,504.1	5,619.2	5,453.3	5,585.0	5,388.6	5,300.7	5,465.8	5,565.8	5,480.0	5,189.2	5,377.9
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	106.5	101.8	106.4	102.2	98.6	105.9	87.2	114.2	98.4	99.2	107.8
6. การก่อสร้าง	2,150.7	2,148.7	2,214.0	2,537.2	2,527.0	2,044.1	2,159.2	2,554.3	2,777.1	2,082.9	2,056.7
7. การขนส่ง การชลประทาน การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลฯ	5,513.6	5,574.4	5,754.3	6,175.5	6,063.7	5,871.7	5,904.4	6,354.2	6,370.3	6,110.1	6,096.5
8. โรงแรม และภัตตาคาร	2,274.7	2,343.0	2,384.2	2,587.7	2,567.8	2,557.4	2,903.1	2,871.4	2,650.1	2,558.4	2,473.0
9. การขนส่ง สถานีเก็บสินค้า และการคมนาคม	1,072.3	1,058.1	1,117.1	1,203.6	1,117.9	1,111.4	1,215.8	1,166.6	1,148.2	1,047.7	1,154.1
10. การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	340.1	341.9	373.1	349.6	393.8	372.3	386.4	360.2	360.3	372.9	402.2
11. กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ	672.4	717.3	731.5	748.2	694.8	743.4	839.0	781.3	746.6	809.4	841.3
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศรวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	1,156.0	1,251.0	1,299.3	1,354.5	1,357.6	1,365.9	1,293.4	1,361.3	1,452.4	1,618.2	1,559.7
13. การศึกษา	1,043.6	1,045.9	1,061.6	1,092.1	1,111.6	1,167.0	1,103.4	1,244.0	1,218.5	1,288.6	1,184.3
14. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	588.8	633.4	681.4	661.7	709.5	714.8	717.6	725.3	676.3	702.7	687.3
15. กิจกรรมด้านการบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	744.0	750.3	825.6	867.5	859.9	786.1	873.3	879.8	823.5	793.1	768.5
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	223.3	233.2	217.7	248.4	247.6	224.1	257.7	244.5	237.0	221.1	227.9
17. องค์การระหว่างประเทศและองค์การต่างประเทศอื่น ๆ และสมาชิก	1.7	2.0	1.2	3.3	1.0	3.2	-	1.4	1.2	0.3	4.3
18. ไม่ทราบ	65.5	60.3	38.8	29.3	28.2	20.5	27.1	20.3	20.5	20.2	31.9

ที่มา : ปี 2549-Q (ไตรมาส) 3/2553 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ * ข้อมูล Q (ไตรมาส) 4/2553 เป็นข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ เดือนพฤศจิกายน 2553 ข้อมูล Q (ไตรมาส) 1/2552 เป็นข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์

ตาราง 3 ผู้มีงานทำจำแนกตามอาชีพ ปี 2549 - ปัจจุบัน

ประเภทอาชีพ	2549	2550	2551	Q1 /2552	Q2 /2552	Q3 /2552	Q4 /2552	Q1 /2553	Q2 /2553	Q3 /2553	Q4* /2553
รวม	35,685.5	36,249.5	37,016.6	36,502.8	37,699.3	38,371.5	38,251.6	37,434.3	37,515.0	38,691.6	38,180.0
1. ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโส และผู้จัดการ	2,489.2	2,508.4	1,373.1	1,060.7	1,047.6	1,002.7	1,064.2	993.0	1,230.0	1,239.4	1,258.4
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านเทคนิคสาขาต่าง ๆ และอาชีพที่เกี่ยวข้อง	1,450.7	1,417.3	1,493.3	1,459.4	1,487.1	1,544.6	1,583.9	1,615.8	1,576.1	1,640.0	1,627.8
3. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านเทคนิคสาขาต่าง ๆ และอาชีพที่เกี่ยวข้อง	1,495.5	1,550.1	1,532.3	1,555.3	1,519.5	1,507.1	1,520.7	1,466.4	1,463.9	1,554.5	1,621.8
4. เสมียน	1,288.6	1,339.8	1,380.9	1,422.0	1,426.2	1,524.8	1,508.2	1,484.5	1,474.2	1,530.4	1,685.9
5. พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด	5,023.3	5,200.1	6,061.2	6,790.9	6,654.2	6,573.9	6,690.8	7,168.8	6,822.9	6,715.3	6,579.1
6. ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในการเกษตรและการประมง	12,496.4	12,699.5	13,179.3	11,280.1	13,122.5	14,756.0	13,681.6	11,422.7	12,170.5	14,792.7	14,114.8
7. ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง	4,033.3	4,047.9	4,329.9	4,803.1	4,800.2	4,416.3	4,246.4	4,828.4	4,929.8	4,216.7	4,097.8
8. ผู้ปฏิบัติการโรงงานและเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	2,969.2	3,053.6	3,024.6	3,103.8	2,951.7	2,814.0	3,015.9	3,171.5	3,103.6	2,913.5	3,099.5
9. อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายและการให้บริการ	4,386.2	4,376.2	4,545.2	4,997.3	4,666.6	4,220.7	4,928.3	5,268.3	4,729.1	4,073.3	4,079.7
10. คนงานซึ่งมิได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น	53.2	56.5	33.7	30.2	23.8	11.4	11.7	14.9	14.9	15.9	15.2

หน่วยนับ : พันคน

ที่มา : ปี 2549 – Q (ไตรมาส) 3/2553 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

* ข้อมูล Q (ไตรมาส) 4/2553 เป็นข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ เดือนพฤศจิกายน 2553

ข้อมูล Q (ไตรมาส) 1/2552 เป็นข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ 2552

ตาราง 4 ผู้มีงานทำจำแนกตามระดับการศึกษา ไตรมาส 2 ปี 2551 - ปัจจุบัน

หน่วยนับ : พันคน

ระดับการศึกษา	Q2 /2551	Q3 /2551	Q4 /2551	Q1 /2552	Q2 /2552	Q3 /2552	Q4 /2552	Q1 /2553	Q2 /2553	Q3 /2553	Q4*
รวม	36,859.8	37,836.6	37,550.0	36,502.8	37,699.3	38,371.5	38,251.6	37,434.3	37,515.0	38,691.6	38,180.0
1. ไม่มีการศึกษา	1,087.6	1,105.7	1,142.8	1,070.3	1,129.9	1,173.3	1,139.4	1,107.7	1,100.2	1,176.5	1,300.6
2. ต่ำกว่าประถมศึกษา	11,253.9	11,783.1	11,645.7	11,022.1	11,304.9	11,591.3	11,377.0	10,724.7	10,634.8	10,905.6	10,623.4
3. ประถมศึกษา	8,392.4	8,688.8	8,603.6	8,330.2	8,419.7	8,743.5	8,587.8	8,559.1	8,565.7	8,814.5	8,389.5
4. มัธยมศึกษาตอนต้น	5,671.8	5,708.4	5,669.1	5,511.2	5,956.9	5,816.0	5,883.9	5,911.4	5,983.0	6,038.6	5,905.5
5. มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,879.7	4,790.7	4,775.2	4,848.6	5,014.0	5,050.5	5,198.4	5,127.5	5,240.4	5,385.1	5,213.4
- สายสามัญ	3,628.0	3,565.1	3,572.3	3,597.8	3,742.7	3,733.7	3,848.3	3,797.9	3,920.4	4,071.0	3,969.9
- สายอาชีพศึกษา	1,240.5	1,209.5	1,187.9	1,237.2	1,261.8	1,305.6	1,335.7	1,319.8	1,310.4	1,298.8	1,231.4
- สาขาการศึกษา	11.2	16.1	15.0	13.6	15.6	11.2	14.5	9.8	9.6	15.3	12.2
6. อุดมศึกษา	5,420.1	5,602.9	5,563.4	5,598.8	5,768.7	5,908.2	5,938.0	5,886.6	5,879.4	6,216.3	6,532.1
- สาขาวิชาการ	3,005.2	3,103.7	3,111.3	3,140.0	3,193.9	3,287.5	3,389.3	3,303.4	3,288.5	3,469.9	3,886.5
- สาขาวิชาชีพ	1,674.2	1,741.4	1,691.4	1,709.9	1,809.7	1,832.5	1,782.0	1,782.7	1,838.6	2,000.4	1,923.7
- สาขาวิชาการศึกษา	740.7	757.8	760.7	748.9	755.5	788.2	766.7	800.5	752.3	746.0	721.8
7. การศึกษาอื่น ๆ	32.4	30.7	23.6	26.7	22.9	18.4	37.5	1,107.7	31.0	38.8	76.0
8. ไม่ทราบ	121.9	126.0	126.8	94.9	85.9	70.5	89.6	10,724.7	80.6	116.2	139.6

ที่มา : ปี 2550 – Q (ไตรมาส) 3/2553 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

* ข้อมูล Q (ไตรมาส) 4/2553 เป็นข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ เดือนพฤศจิกายน 2553

ตาราง 5 จำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบจำแนกตามอุตสาหกรรม และเพศ ปี 2551 - 2553 หน่วยนับ : พันคน

ประเภทอุตสาหกรรม	2551			2552			2553		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
ยอดรวม	24,105.7	13,005.8	11,099.9	24,317.8	13,196.4	11,121.4	24,133.7	13,000.9	11,132.9
ภาคเกษตร	14,968.1	8,359.6	6,608.5	14,757.5	8,355.5	6,401.9	14,485.5	8,084.3	6,401.2
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	14,609.6	8,094.7	6,514.9	14,374.4	8,065.2	6,309.1	14,216.0	7,883.9	6,332.1
การประมง	358.5	264.9	93.6	383.1	290.3	92.8	269.5	200.4	69.1
นอกภาคเกษตร	9,137.6	4,646.2	4,491.4	9,560.3	4,840.9	4,719.5	9,648.2	4,916.5	4,731.6
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	6.4	5.3	1.0	9.7	6.7	3.0	4.6	3.2	1.4
การผลิต	1,181.9	486.8	695.1	1,331.6	595.4	736.3	1,102.3	507.0	595.4
การไฟฟ้า แก๊สและการประปา	4.3	3.4	1.0	0.5	0.5	-	1.6	1.1	0.4
การก่อสร้าง	967.4	844.4	123.0	915.6	796.8	118.8	970.1	829.2	140.9
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล ฯ	3,733.3	1,794.3	1,939.0	3,860.7	1,836.8	2,023.9	4,036.0	1,914.1	2,121.9
โรงแรมและภัตตาคาร	1,747.9	6,07.2	1,140.7	1,886.9	629.5	1,257.4	1,862.2	649.0	1,213.1
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	564.1	518.7	45.4	583.1	543.7	39.4	520.7	484.0	37.8
ตัวกลางทางการเงิน	12.6	4.7	7.8	13.6	5.6	8.0	16.2	6.8	9.4
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	194.2	117.9	76.3	200.6	132.7	67.8	231.1	149.9	81.2
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	51.0	35.4	15.6	106.7	63.5	43.2	154.2	92.4	61.7
การศึกษา	62.4	20.1	42.3	77.4	32.2	45.1	113.1	43.6	69.5
การบริหารด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	91.8	17.0	74.8	107.6	20.8	86.8	101.0	32.9	68.1
การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	495.3	188.2	307.1	445.3	173.0	272.3	512.5	201.3	311.2
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	23.7	1.5	22.2	20.0	2.5	17.5	21.5	1.9	19.6
องค์กรระหว่างประเทศและองค์กรต่างประเทศอื่น ๆ และสมาชิก	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ทราบ	1.2	1.2	1.2	1.0	1.0	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตาราง 6 จำนวนตำแหน่งงานว่าง / ผู้สมัครงานและการบรรจงานจำนวนตามภูมิภาคและเพศ ไตรมาส 3 ปี 2553 และ ไตรมาส 4 ปี 2553

ภูมิภาค	ไตรมาส 3/2553 (กรกฎาคม - กันยายน 2553)												ไตรมาส 4/2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553)											
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)				ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (อัตรา)				บรรจงาน (อัตรา)				ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)				ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (อัตรา)				บรรจงาน (อัตรา)			
	รวม	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	ชาย	หญิง	รวม	รวม	ชาย	หญิง	รวม	รวม	ชาย	หญิง	รวม	รวม	ชาย	หญิง	รวม	รวม	ชาย	หญิง	
กรุงเทพมหานคร	37,955	14,451	4,195	19,309	30,088	12,587	17,501	15,084	6,486	8,598			39,780	8,253	4,751	26,776	21,742	9,386	12,356	13,696	5,883		7,813	
ภาคกลาง	41,543	10,478	3,720	27,345	41,475	19,152	22,323	35,543	15,112	20,431			36,880	9,559	3,781	23,540	32,601	15,338	17,263	28,019	12,531		15,488	
ภาคเหนือ	11,360	1,723	1,038	8,599	17,151	8,092	9,059	12,326	5,434	6,892			9,241	1,661	1,387	6,193	13,797	6,792	7,005	7,813	3,567		4,246	
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	15,370	2,112	1,390	11,868	24,940	12,247	12,693	17,859	8,333	9,526			14,383	2,494	2,059	9,830	20,057	9,989	10,068	11,192	5,316		5,876	
ภาคใต้	17,358	3,754	2,861	10,743	12,026	5,321	6,705	11,821	4,617	7,204			13,531	2,027	1,815	9,689	10,696	4,463	6,233	10,212	3,793		6,419	
ทั่วประเทศ	123,586	32,518	13,204	77,864	125,680	57,399	68,281	92,633	39,982	52,651			113,815	23,994	13,793	76,028	98,893	45,968	52,925	70,932	31,090		39,842	

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 7 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามการศึกษา ไตรมาส 3 ปี 2553 และไตรมาส 4 ปี 2553

วุฒิการศึกษา	ไตรมาส 3/2553 (กรกฎาคม - กันยายน 2553)			ไตรมาส 4/2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553)		
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)
รวม	123,586	125,680	92,632	113,815	98,893	70,932
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	19,597	30,706	15,282	16,444	26,269	12,382
มัธยมศึกษา	39,189	47,612	36,544	36,697	37,502	27,470
ปวช.	18,989	7,655	6,457	17,764	6,234	4,696
- พาณิชย	97	2,900	2,652	100	2,367	1,981
- ช่าง	305	2,290	1,933	358	1,805	1,457
- อื่นๆ	18,587	2,465	1,872	17,306	2,062	1,258
ปวส.	20,325	10,688	11,510	19,325	8,111	8,638
- พาณิชย	148	4,993	6,096	261	3,693	4,695
- ช่าง	531	3,310	3,585	515	2,617	2,682
- อื่นๆ	19,646	2,385	1,829	18,549	1,801	1,261
อนุปริญญา	7,926	463	354	6,992	440	308
ปริญญาตรี	17,296	27,242	22,251	15,876	19,432	17,141
ปริญญาโท	253	1,308	274	693	898	296
ปริญญาเอก	11	6	1	24	7	1
อื่น ๆ	0	0	0	0	0	0

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 8 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงาน จำแนกตามอาชีพ ไตรมาส 3 ปี 2553 และไตรมาส 4 ปี 2553

ประเภทอาชีพ	ไตรมาส 3/2553 (กรกฎาคม - กันยายน 2553)		ไตรมาส 4/2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553)	
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)
รวม	123,586	125,680	113,815	98,893
1. ผู้จัดการ/ผู้บริหาร	2,273	3,451	2,492	2,736
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ	6,275	7,672	6,154	5,105
3. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	13,142	11,398	12,297	9,060
4. เสมียน เจ้าหน้าที่	18,284	19,314	17,243	14,670
5. พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด	20,531	18,561	24,884	15,296
6. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง (แปรรูปขั้นพื้นฐาน)	612	943	538	639
7. ผู้ปฏิบัติงาน โดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่างๆ	10,720	8,264	11,019	6,889
8. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุมเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบการ	18,157	9,520	7,756	7,476
9. อาชีพงานพื้นฐาน	33,390	46,378	31,300	37,016
T ผู้ฝึกงาน	202	179	132	6
ที่มา : กรมการจัดหางาน				7

ตาราง 9 จำนวนตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุงานจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ไตรมาส 3 ปี 2553 และไตรมาส 4 ปี 2553

ประเภทอุตสาหกรรม	ไตรมาส 3/2553 (กรกฎาคม - กันยายน 2553)		ไตรมาส 4/2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553)	
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	บรรจุงาน (คน)	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	บรรจุงาน (คน)
รวม	123,586	92,633	113,815	70,932
A เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	1,138	923	1,329	792
B การประมง	71	61	57	42
C การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	485	466	446	304
D การผลิต	57,575	45,500	45,090	34,045
E การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	350	147	399	172
F การก่อสร้าง	4,298	2,221	3,762	1,776
G การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	26,133	20,632	25,434	16,311
H โรงแรมและภัตตาคาร	9,814	4,522	8,885	3,827
I การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	3,288	2,798	3,608	2,310
J ตัวกลางทางการเงิน	2,090	1,379	2,535	1,176
K บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	10,701	7,606	16,318	6,141
L การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	2,877	2,629	1,139	1,266
M การศึกษา	1,097	1,195	932	702
N การบริการด้านสุขภาพและงานด้านสังคมสงเคราะห์	1,383	966	990	745
O การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	2,047	1,343	2,633	1,086
P ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	238	244	251	233
Q องค์การระหว่างประเทศ และองค์การต่างประเทศอื่นๆ และสมาชิก	1	1	7	4

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 10 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจงานจำนวนตามอายุ ไตรมาส 3 ปี 2553 และไตรมาส 4 ปี 2553

ช่วงอายุ (ปี)	ไตรมาส 3/2553 (กรกฎาคม - กันยายน 2553)				ไตรมาส 4/2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553)					
	ตำแหน่งงานว่าง		ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน		บรรจงาน		ตำแหน่งงานว่าง		ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน	
	อัตรา	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	อัตรา	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
รวม	123,586	100.00	125,680	100.00	92,633	100.00	113,815	100.00	98,893	100
15-17	1,463	1.18	1,548	1.23	1,075	1.16	604	0.53	868	0.88
18-24	46,313	37.47	34,201	27.21	26,290	28.38	43,563	38.28	24,807	25.08
25-29	35,831	28.99	27,125	21.58	27,318	29.49	33,365	29.32	20,400	20.63
30-39	26,210	21.21	37,580	29.90	27,994	30.22	23,954	21.05	30,938	31.28
40-49	10,106	8.18	19,708	15.68	8,367	9.03	9,928	8.72	17,075	17.27
50-59	3,158	2.56	5,302	4.22	1,533	1.65	2,251	1.98	4,620	4.67
60 ปีขึ้นไป	505	0.41	216	0.17	56	0.06	150	0.13	185	0.19

ที่มา: กรมการจัดหางาน

ตาราง 11 จำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมายคงเหลือจำแนกตามประเภท และภูมิภาค ณ เดือนธันวาคม 2553

ภูมิภาค	แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมาย (คน)									
	รวมทั้งหมด	ตลอดชีพ	ชั่วคราว (มาตรา 9)	ส่งเสริมการ ลงทุนและ กฎหมายอื่น (มาตรา 12)	แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน ตาม MOU				แรงงานต่างด้าวที่อยู่นิยามและได้รับ ใบอนุญาตทำงาน	
					รวม	พม่า	ลาว	กัมพูชา	รวม	กัมพูชา
ทั่วราชอาณาจักร	378,078	14,423	70,449	22,397	42,740	4,787	11,334	26,619	228,069	56,852
กรุงเทพมหานคร	170,484	7,306	40,263	12,970	9,363	146	3,665	5,552	100,582	21,373
ภาคกลาง	139,971	1,460	13,925	8,076	22,379	4,155	5,150	13,074	94,131	32,247
ภาคเหนือ	14,739	921	4,594	603	47	0	42	5	8,574	305
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	13,254	2,069	2,039	336	2,046	437	1,181	428	6,764	1,281
ภาคใต้	39,630	2,667	9,628	412	8,905	49	1,296	7,560	18,018	1,646

ที่มา : กรมการจัดหางาน

หมายเหตุ : แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมาย หมายถึง

1.1 คนต่างด้าวที่ขออนุญาตทำงาน

(1) ขอบินอนุญาตทำงาน

(1.1) มี VISA ประเภทเข้าชั่วคราว (NON - Immigrant) รวมถึง VISA ตาม MOU (1.2) มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ (รวมคนต่างด้าวตลอดชีพ)

(2) แจ้งการทำงานให้อธิบดีทราบ

1.2 คนต่างด้าวที่ขออนุญาตการทำงานตามมาตรา 12 (มาตรา 10 เดิม)

(1) มี VISA ประเภทเข้าชั่วคราว (NON - Immigrant) รวมถึง VISA ตาม MOU (2) มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ (รวมคนต่างด้าวตลอดชีพ)

ตาราง 12 จำนวนตำแหน่งแรงงานต่างด้าวประเภทชั่วคราว (มาตรา 9) และส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 12) จำแนกตามสัญชาติ ณ เดือนธันวาคม 2553

ประเภทอาชีพ	ญี่ปุ่น Japan	อังกฤษ English	จีน China	ฟิลิปปินส์ Philippines	อินเดีย India	อเมริกา America	จีนไต้หวัน Taiwan	ออสเตรเลีย Australia	เกาหลีใต้ South Korea	ฝรั่งเศส France	เยอรมัน Germany	มาเลเซีย Malaysia	สัญชาติ อื่นๆ Others	รวม
รวม	23,994	8,606	9,021	7,007	8,152	7,029	4,533	2,622	3,197	2,296	495	652	25,679	103,283
1. ผู้ปฏิบัติงานในวิชาชีพเฉพาะ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร การประมง การปศุสัตว์ และการประมง	18,462	4,784	4,597	1,295	6,544	3,107	3,509	1,653	2,352	1,696	361	504	17,149	66,013
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	2,516	3,140	2,911	5,094	789	3,564	392	801	471	336	25	45	4,703	24,787
3. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านเทคนิคสาขาต่าง ๆ และอาชีพที่เกี่ยวข้อง	2,265	418	977	397	441	225	394	99	194	113	34	83	2,053	7,693
4. เสริม	285	159	98	130	67	56	49	15	48	55	64	10	590	1,626
5. พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด	182	46	127	37	178	28	39	26	61	60	3	1	491	1,279
6. ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตรและการประมง	5	1	1	1	-	3	3	-	-	-	-	-	20	34
7. ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง	108	26	144	12	73	14	61	4	25	8	3	5	151	634
8. ผู้ปฏิบัติการโรงงานและเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	155	25	146	12	43	25	80	20	42	5	5	4	126	688
9. อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายและการให้บริการ	4	2	10	1	3	3	2	-	2	0	-	-	255	282
T. ผู้ฝึกงาน (Trainees)	12	5	10	28	14	4	4	4	2	23	-	-	141	247
X. ผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีองค์ประกอบอาชีพได้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-

ที่มา : กรมการจัดหางาน สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว หมายเหตุ : คมนานต่างตัว 1 คน ทำงานได้หลายตำแหน่ง

ตาราง 13 จำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับใบอนุญาตทำงานคงเหลือจำแนกตามประเภท และภูมิภาค ณ เดือนธันวาคม 2553

ภูมิภาค	แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับใบอนุญาตทำงานคงเหลือ (มาตรา 13) (คน)					
	รวมทั้งหมด	ชนกลุ่มน้อย	แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ มิติ ครม. 2553 (พม่า ลาว กัมพูชา)			
			รวม	พม่า	ลาว	กัมพูชา
ทั่วราชอาณาจักร	955,595	23,340	932,255	812,984	62,792	56,479
กรุงเทพมหานคร	168,442	2,792	165,650	136,293	22,014	7,343
ภาคกลาง	397,138	4,158	392,980	323,775	24,840	44,365
ภาคเหนือ	143,395	15,982	127,413	124,281	2,578	554
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	14,564	89	14,475	5,896	6,977	1,602
ภาคใต้	232,056	319	231,737	222,739	6,383	2,615

ที่มา : กรมการจัดหางาน สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว

หมายเหตุ : แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย หมายถึง แรงงานต่างด้าวที่ขออนุญาตการทำงานตามมาตรา 13

(1) คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศฯ (ทำงานได้ 27 อาชีพ)

(2) คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาตฯ แบ่งเป็น

- ชนกลุ่มน้อยบนพื้นที่สูง ได้แก่ ไทยใหญ่ กระเหรี่ยง แม้ว เป็นต้น (ทำงานได้ 27 อาชีพ)

- คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ได้รับการผ่อนผันฯ ตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ คนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา (ทำงานได้ 2 อาชีพ คือ กรรมกร และคนรับใช้ในบ้าน)

(3) คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทย (ทำงานได้ 27 อาชีพ)

(4) คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติฯ (ทำงานได้ 27 อาชีพ)

ตาราง 14 จำนวนแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตเดินทางไปทำงานต่างประเทศ
จำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 3 ปี 2553 และ ไตรมาส 4 ปี 2553

ภูมิภาค/ประเทศ	ไตรมาส 3/2553		ไตรมาส 4/2553	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เอเชีย				
มาเลเซีย	746	1.90	1,008	3.07
สิงคโปร์	2,641	6.71	2,349	7.17
บรูไน	886	2.25	959	2.93
ฮ่องกง	749	1.90	701	2.14
ญี่ปุ่น	1,553	3.95	1,359	4.15
ไต้หวัน	10,421	26.49	10,104	30.82
เกาหลีใต้	1,696	4.31	2,391	7.29
เวียดนาม	81	0.21	197	0.60
กัมพูชา	13	0.03	9	0.03
รวมประเทศอื่นๆในเอเชีย	2,703	6.87	1,737	5.30
ตะวันออกกลาง				
ซาอุดีอาระเบีย	141	0.36	128	0.39
กาตาร์	1,282	3.26	913	2.79
บาห์เรน	310	0.79	224	0.68
สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	2,136	5.43	2,588	7.89
คูเวต	423	1.08	634	1.93
โอมาน	99	0.25	110	0.34
อิสราเอล	2,567	6.53	1,528	4.66
รวมประเทศอื่นๆใน M/E	133	0.34	127	0.39
แอฟริกา				
ลิเบีย	1,732	4.40	2,323	7.09
รวมประเทศอื่นๆในแอฟริกา	1,805	4.59	865	2.64
ภูมิภาคอื่นๆ				
สหรัฐอเมริกา	651	1.65	692	2.11
อังกฤษ	183	0.47	186	0.57
เยอรมนี	27	0.07	37	0.11
ออสเตรเลีย	25	0.00	38	0.12
อิตาลี	94	0.24	57	0.17
มาเลเซียเหนือ(ไชน่า)	1	0.00	3	0.01
รวมประเทศอื่นๆ	6,242	15.87	1,515	4.62
รวม	39,340	100.00	32,782	100.00

ที่มา : กรมการจัดหางาน สำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ

ตาราง 15 การพัฒนาฝีมือแรงงานและการได้งานทำ จำแนกตามประเภทและภูมิภาค ไตรมาส 4 ปี 2552
ไตรมาส 3 ปี 2553 และไตรมาส 4 ปี 2553

ประเภท การฝึก	ไตรมาส		กรุงเทพมหานคร		ภาคกลาง		ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		ทั่วราชอาณาจักร
			(คน)	ร้อยละ	(คน)	ร้อยละ	(คน)	ร้อยละ	(คน)	ร้อยละ	(คน)	ร้อยละ	
ฝึกเตรียมเข้าทำงาน (คน)	4 ปี 2553	ผู้เข้ารับการฝึก	15	0.44	678	20.11	988	29.31	1,086	32.22	604	17.92	3,371
		ผู้ผ่านการฝึก	0	0.00	32	17.30	0	0.00	136	73.51	17	9.19	185
		ได้งานทำ	0	0.00	0	0.00	0	0.00	136	95.77	6	4.23	142
	3 ปี 2553	ผู้เข้ารับการฝึก	51	3.73	422	30.89	387	28.33	394	28.84	112	8.20	1,366
		ผู้ผ่านการฝึก	21	3.22	104	15.93	245	37.52	212	32.47	71	10.87	653
		ได้งานทำ	6	4.35	23	16.67	89	64.49	10	7.25	10	7.25	138
	4 ปี 2552	ผู้เข้ารับการฝึก	0	0.00	848	23.74	892	24.97	922	25.81	910	25.48	3,572
		ผู้ผ่านการฝึก	0	0.00	16	26.67	44	73.33	0	0.00	0	0.00	60
		ได้งานทำ	0	0.00	15	25.42	44	74.58	0	0.00	0	0.00	59
ฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน (คน)	4 ปี 2553	ผู้เข้ารับการฝึก	418	2.15	7,616	39.23	4,643	23.92	3,677	18.94	3,059	15.76	19,413
		ผู้ผ่านการฝึก	356	2.25	6,037	38.23	4,088	25.89	3,183	20.16	2,127	13.47	15,791
		ได้งานทำ	298	2.28	5,540	42.48	3,222	24.70	2,214	16.98	1,768	13.56	13,042
	3 ปี 2553	ผู้เข้ารับการฝึก	2,153	7.19	11,443	38.22	6,489	21.68	5,903	19.72	3,949	13.19	29,937
		ผู้ผ่านการฝึก	1,514	5.45	10,797	38.83	6,190	22.26	5,763	20.73	3,540	12.73	27,804
		ได้งานทำ	1,286	5.26	9,820	40.15	5,387	22.02	4,745	19.40	3,223	13.18	24,461
	4 ปี 2552	ผู้เข้ารับการฝึก	267	1.61	6,208	37.48	3,231	19.51	2,863	17.29	3,993	24.11	16,562
		ผู้ผ่านการฝึก	209	1.53	5,004	36.64	2,622	19.20	2,570	18.82	3,252	23.81	13,657
		ได้งานทำ	96	0.84	4,743	41.48	1,994	17.44	1,799	15.73	2,803	24.51	11,435
ฝึกเสริมทักษะ (คน)	4 ปี 2553	ผู้เข้ารับการฝึก	35	0.27	3,304	25.77	3,392	26.45	4,003	31.22	2,089	16.29	12,823
		ผู้ผ่านการฝึก	18	0.18	2,729	26.61	3,037	29.62	3,320	32.38	1,150	11.22	10,254
		ได้งานทำ	0	0.00	1,382	31.92	1,212	27.99	1,188	27.44	548	12.66	4,003
	3 ปี 2553	ผู้เข้ารับการฝึก	41	0.29	5,089	35.99	2,839	20.08	4,849	34.29	1,323	9.36	14,141
		ผู้ผ่านการฝึก	40	0.31	4,948	38.28	2,462	19.05	4,280	33.11	1,197	9.26	12,927
		ได้งานทำ	19	0.23	3,710	45.54	1,595	19.58	1,986	24.38	836	10.26	8,146
	4 ปี 2552	ผู้เข้ารับการฝึก	98	0.84	2,518	21.55	2,835	24.26	3,873	33.15	2,361	20.21	11,685
		ผู้ผ่านการฝึก	98	1.02	2,366	24.73	2,519	26.32	2,974	31.08	1,612	16.85	9,569
		ได้งานทำ	43	1.06	1,432	35.36	914	22.57	857	21.16	804	19.85	4,050

ตาราง 16 การฝึกอบรมเข้าทำงาน / ยกระดับทักษะฝีมือแรงงานจำแนกตามภูมิภาคและกลุ่มอาชีพ ไตรมาส 3 ปี 2553 และ ไตรมาส 4 ปี 2553

กลุ่มอาชีพ	ไตรมาส 3/2553 (กรกฎาคม – กันยายน 2553) (คน)							ไตรมาส 4/2553 (ตุลาคม – ธันวาคม 2553) (คน)						
	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้	ทั่วประเทศ	รวม	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้	ทั่วประเทศ	รวม
การฝึกอบรมเข้าทำงาน	51	422	387	394	112	1,366		15	678	988	1,086	604	3,371	
1. ช่างก่อสร้าง	0	29	10	1	21	61		0	2	37	36	17	92	
2. ช่างอุตสาหกรรม	0	13	32	27	15	87		0	52	60	97	54	263	
3. ช่างเครื่องกล	0	33	49	117	14	213		0	114	197	270	136	717	
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	0	53	53	169	26	301		0	195	276	219	210	900	
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	0	107	208	40	8	363		0	26	120	217	124	487	
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	
7. ธุรกิจและบริการ	51	187	35	40	28	341		15	289	298	247	63	912	
ฝึกอบรมต่อเนื่อง	2,153	11,443	6,489	5,903	3,949	29,937		418	7,616	4,643	3,677	3,059	19,413	
1. ช่างก่อสร้าง	27	480	168	378	132	1,185		0	413	274	176	140	1,003	
2. ช่างอุตสาหกรรม	28	1,777	461	623	216	3,105		0	924	109	186	44	1,263	
3. ช่างเครื่องกล	29	2,067	770	777	497	4,140		0	1,013	271	484	158	1,926	
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	440	1,532	1,284	749	265	4,270		0	1,767	834	406	329	3,336	
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	45	155	360	822	21	1,403		0	248	405	261	240	1,154	
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	0	50	25	68	143		0	0	34	16	0	50	
7. ธุรกิจและบริการ	1,584	5,432	3,396	2,529	2,750	15,691		418	3,251	2,716	2,148	2,148	10,681	
ฝึกอบรมทักษะฝีมือแรงงาน	41	5,089	2,839	4,849	1,323	14,141		35	3,304	3,392	4,003	2,089	12,823	
1. ช่างก่อสร้าง	0	763	350	362	224	1,699		0	522	901	692	282	2,397	
2. ช่างอุตสาหกรรม	0	1,054	150	394	126	1,724		0	316	221	278	40	855	
3. ช่างเครื่องกล	20	376	196	256	68	916		0	287	435	579	142	1,443	
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	21	866	348	402	67	1,704		10	388	451	651	143	1,643	
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	0	365	402	830	20	1,617		0	561	676	819	776	2,832	
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	98	62	674	33	867		0	186	24	276	0	486	
7. ธุรกิจและบริการ	0	1,567	1,331	1,931	785	5,614		25	1,044	684	708	706	3,167	

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

ตาราง 17 การตรวจแรงงานจําแนกตามขนาดสถานประกอบการ ไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553)

ขนาดสถานประกอบการ	สถานประกอบการที่ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ (คน)				ผลการตรวจ (แห่ง)		การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (แห่ง)				
		ชาย	หญิง	เด็ก	รวม	ปฏิบัติถูกต้อง	ปฏิบัติไม่ถูกต้อง	แนะนำ	ออกหนังสือเรียกพบ	ออกคำสั่งให้ปฏิบัติ	เปรียบเทียบปรับ	ดำเนินคดีชั้นพนักงานสอบสวน
รวม	10,322	198,241	199,124	1,181	398,546	9,530	792	792	13	7	0	0
1 - 4 คน	2,793	3,111	3,395	25	6,531	2,701	92	92	-	1	-	-
5 - 9 คน	2,314	8,166	7,708	54	15,928	2,228	86	86	1	-	-	-
10 - 19 คน	1,873	13,593	12,014	115	25,722	1,625	248	248	7	1	-	-
20 - 49 คน	1,927	33,425	26,469	162	60,056	1,715	212	212	3	3	-	-
50 - 99 คน	627	24,445	20,159	277	44,881	552	75	75	1	2	-	-
100 - 299 คน	434	31,774	29,497	23	61,294	385	49	49	-	-	-	-
300 - 499 คน	259	40,206	38,381	357	78,944	236	23	23	1	-	-	-
500 - 999 คน	63	18,490	26,662	43	45,195	60	3	3	-	-	-	-
1,000 คน ⁺	32	25,031	34,839	125	59,995	28	4	4	-	-	-	-

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ตาราง 18 การตรวจความสอดคล้องในการทำงานจําแนกตามขนาดสถานประกอบการ ไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553)

ขนาดสถาน ประกอบการ	สถานที่ผ่าน การตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ (คน)			ผลการตรวจ (แห่ง)		การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (แห่ง)					ส่งเรื่อง ดำเนินคดี
		ชาย	หญิง	รวม	ปฏิบัติ ถูกต้อง	ปฏิบัติ ไม่ถูกต้อง	แนะนำ	ออกคำสั่ง				
								สั่ง เอกสาร	พบ	ปรับปรุง	หยุดการใช้เครื่องจักร	
รวม	3,985	183,973	189,695	373,668	3,041	944	944	3	31	25	-	12
1 - 4 คน	513	786	568	1,354	445	68	68	-	1	1	-	-
5 - 9 คน	611	2,452	1,810	4,262	520	91	91	-	1	2	-	-
10 - 19 คน	599	4,845	3,575	8,420	491	108	108	-	4	5	-	-
20 - 49 คน	974	18,930	12,902	31,832	693	281	281	1	10	-	-	2
50 - 99 คน	492	20,034	15,388	35,422	337	155	155	2	5	7	-	1
100 - 299 คน	543	47,992	43,542	91,534	383	160	160	-	4	5	-	6
300 - 499 คน	124	23,351	25,005	48,356	84	40	40	-	3	2	-	1
500 - 999 คน	71	20,586	28,148	48,734	45	26	26	-	3	1	-	2
1,000 คน ⁺	58	44,997	58,757	103,754	43	15	15	-	-	2	-	-

หมายเหตุ : 1.ผลรวมจำนวนแห่ง ผลรวมจำนวนลูกจ้างไม่นับซ้ำ 2. สปก แต่ละแห่งที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องอาจมีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่มากกว่า 1 กรณี

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ตาราง 19 การตรวจสอบความปลอดภัยในการทำงานจําแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ไตรมาส 4 ปี 2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553)

ประเภทอุตสาหกรรม	สปก ที่ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้าง ที่ผ่านการตรวจ (คน)	ผลการตรวจ (แห่ง)		แนะนำ	การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (แห่ง)				ส่งเรื่อง ดำเนินคดี
			ปฏิบัติถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง		ออกคำสั่ง			หยุดการใช้เครื่องจักร	
						พบ	ปรับปรุง	ส่งเอกสาร		
รวม	3,985	373,668	3,041	944	944	3	31	25	-	12
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	42	2,196	29	13	13	1	-	-	-	-
2. การประมง	10	320	8	2	2	-	-	-	-	-
3. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	43	2,074	29	14	14	-	-	-	-	-
4. การผลิต	1,374	251,069	909	465	465	2	9	23	-	11
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	20	1,585	17	3	3	-	-	-	-	-
6. การก่อสร้าง	367	22,392	303	64	64	-	17	1	-	-
7. การขนส่ง การชลประทาน การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของ ใช้ในครัวเรือน	1,251	39,120	1,024	227	227	-	3	-	-	1
8. โรงแรม และภัตตาคาร	313	16,777	254	59	59	-	1	1	-	-
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	145	9,880	120	25	25	-	1	-	-	-
10. การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	139	8,131	115	24	24	-	-	-	-	-
11. กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรม ทางธุรกิจ	191	13,139	163	28	28	-	-	-	-	-
12. การศึกษา	3	29	3	-	-	-	-	-	-	-
13. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	37	5,077	24	13	13	-	-	-	-	-
14. กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	50	1,879	43	7	7	-	-	-	-	-
15. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ : 1. ผลรวมจำนวนแห่ง ผลรวมจำนวนลูกจ้างไม่นับซ้ำ 2. สปก แต่ละแห่งที่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติไม่ถูกต้องอาจมีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่มากกว่า 1 กรณี

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ตาราง 20 ชื่อเรียกร้อง/ข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง ไตรมาส 3 ปี 2553 และไตรมาส 4 ปี 2553

ข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง	ไตรมาส 3/2553 (กรกฎาคม - กันยายน 2553) (คน)		ไตรมาส 4/2553 (ตุลาคม - ธันวาคม 2553) (คน)	
	แห่ง	ครั้ง	คน	คน
การแจ้งข้อเรียกร้อง				
1. การแจ้งข้อเรียกร้อง	25	32	17,017	45,634
2. การยุติข้อเรียกร้อง	25	32	17,017	43,141
2.1 การยุติโดยไม่เกิดข้อพิพาทแรงงาน	23	29	14,128	39,722
- ตกลงกันเอง	22	28	14,053	39,614
- ถอนข้อเรียกร้อง	1	1	75	-
- อื่น ๆ	-	-	-	108
2.2 การเกิดข้อพิพาทแรงงาน	2	3	2,889	3,419
3. ข้อเรียกร้องยังไม่ยุติ	-	-	-	2,493
การเกิดข้อพิพาทยุติข้อพิพาทแรงงาน				
1. การเกิดข้อพิพาทแรงงาน	5	6	6,562	8,034
2. การยุติข้อพิพาทแรงงาน	5	6	6,562	7,257
- ยุติภายใน 5 วัน	1	1	2,636	4,423
- ยุติเกิน 5 วัน	4	5	3,926	2,255
- ชักท้วงโดยบังคับ	-	-	-	-
- ชักท้วงโดยสมัครใจ	-	-	-	-
- อื่น ๆ (ถอนข้อเรียกร้อง)	-	-	-	579
3. ข้อพิพาทแรงงานยังไม่ยุติ	-	-	-	777
การเกิดข้อขัดแย้งยุติข้อขัดแย้ง				
1. การเกิดข้อขัดแย้ง	19	22	3,152	42,551
2. การยุติข้อขัดแย้ง	19	22	3,152	40,626
- ตกลงกันได้	18	21	3,145	40,623
- ออกร้าง	-	-	-	-
- ฟ้องศาลแรงงาน	1	1	7	3
- อื่น ๆ	-	-	-	-
3. การผลงงาน	1	1	68	-
4. ข้อขัดแย้งยังไม่ยุติ	-	-	-	1,925

หมายเหตุ : 1. ผลรวมจำนวนแห่ง ผลรวมจำนวนลูกจ้างไม่นับซ้ำ 2. สปก แต่ละแห่งที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องอาจมีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่มากกว่า 1 กรณี

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ตาราง 21 จำนวนสถานประกอบการและลูกจ้างจำแนกตามภูมิภาคและขนาดสถานประกอบการ ณ เดือนธันวาคม 2553

ภูมิภาค ขนาด สปก.	กรุงเทพมหานคร		ภาคกลาง		ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		ทั่วราชอาณาจักร	
	สปก. (แห่ง)	ผลต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผลต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผลต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผลต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผลต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผลต. (คน)
รวม	139,360	3,052,733	122,909	3,910,779	45,263	627,849	45,394	733,827	41,203	609,099	394,129	8,934,284
< 10 คน	98,331	351,161	79,926	288,252	34,220	115,668	33,686	108,482	31,051	105,005	277,214	968,568
10 - 19 คน	19,662	264,358	17,496	236,994	5,732	77,155	5,630	76,714	5,002	66,914	53,522	722,135
20 - 49 คน	12,774	387,125	13,258	407,434	3,499	104,065	3,851	114,327	3,060	92,869	36,442	1,105,820
50 - 99 คน	4,226	293,181	5,169	362,024	959	65,611	1,207	83,014	1,081	75,283	12,642	879,113
100 - 199 คน	2,233	311,767	3,461	486,740	476	65,080	538	74,839	614	84,202	7,322	1,022,628
200 - 499 คน	1,425	430,898	2,422	739,758	263	77,130	323	100,442	295	87,973	4,728	1,436,201
500 - 999 คน	440	303,383	759	521,639	82	55,175	111	74,495	78	56,849	1,470	1,006,541
≥1,000 คน	269	710,860	418	867,935	32	67,965	48	101,514	22	45,004	789	1,793,278

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หมายเหตุ : 1. สปก. = สถานประกอบการ ผลต. = ผู้ประกันตน

2. เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ที่อยู่ในสถานประกอบการ

ตาราง 22 ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน

ตัวชี้วัด	ไตรมาส 4/2550	ไตรมาส 1/2551	ไตรมาส 2/2551	ไตรมาส 3/2551	ไตรมาส 4/2551	ไตรมาส 1/2552	ไตรมาส 2/2552	ไตรมาส 3/2552	ไตรมาส 4/2552	ไตรมาส 1/2553	ไตรมาส 2/2553	ไตรมาส 3/2553	ไตรมาส 4/2553
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน	72.92	71.36	72.95	73.4	72.81	71.40	73.13	73.49	73.00	71.67	71.90	73.07	72.11
อัตราการจ้างงานในภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำ	41.64	35.72	38.33	42.46	42.09	35.35	38.41	41.53	40.39	35.10	35.70	40.69	39.77
อัตราการจ้างงานนอกภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำ	58.36	64.28	61.67	57.54	57.91	64.65	61.59	58.47	59.61	64.90	64.30	59.31	60.23
อัตราการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิต	14.69	16.19	15.11	13.83	13.88	15.30	14.29	13.81	13.65	14.87	14.60	13.41	14.09
อัตราการบรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่าง	40.88	39.39	56.52	67.05	55.69	46.93	66.14	114.59	88.80	48.54	77.87	74.95	62.32
อัตราการบรรจุงานต่อผู้สมัครงาน	39.97	35.84	47.45	54.26	40.04	17.51	30.75	72.56	60.88	50.51	54.12	73.71	71.73
อัตราการว่างงาน - ทหารอาสาจักร	1.11	1.65	1.39	1.18	1.33	2.08	1.75	1.17	0.98	1.13	1.30	0.87	1.01
อัตราการว่างงาน - กรุงเทพมหานคร	0.94	1.51	1.5	1.3	1.36	1.41	1.80	1.22	0.97	0.96	1.10	1.09	0.39
อัตราการว่างงาน - ภาคกลาง	1.34	1.26	1.3	1.35	1.51	1.86	1.59	1.25	1.12	1.10	1.30	1.00	0.89
อัตราการว่างงาน - ภาคเหนือ	1.00	1.61	1.29	1.05	1.00	1.76	1.42	1.18	0.74	0.91	1.10	0.81	0.74
อัตราการว่างงาน - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	0.97	2.19	1.44	1.05	1.13	2.42	2.0	1.01	0.80	1.35	1.30	0.79	0.86
อัตราการว่างงาน - ภาคใต้	1.28	1.34	1.54	1.26	1.94	2.60	1.81	1.40	1.53	1.10	1.80	0.77	2.43
อัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานของสถานประกอบการ	15.95	12.52	11.85	10.51	12.75	11.35	11.59	9.30	11.92	5.82	7.81	4.36	7.67
อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดความปลอดภัยของสถานประกอบการ	24.45	18.01	13.75	10.48	15.44	16.02	16.84	13.23	17.65	14.08	12.33	10.70	23.69
อัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงานต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง	7.43	5.18	3.14	2.46	2.54	9.12	2.53	4.61	4.40	4.95	1.02	1.33	4.5
อัตราการเกิดข้อขัดแย้งต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง	9.16	9.13	5.32	5.91	9.89	14.45	8.61	9.47	8.80	15.13	3.83	5.04	14.84

หมายเหตุ : * ใช้ข้อมูลเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2553 เป็นตัวแทนในไตรมาส 4

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสมเกียรติ

ฉายะศรีวงศ์

ปลัดกระทรวงแรงงาน

นายสุนันท์

โพธิ์ทอง

รองปลัดกระทรวงแรงงาน

ดร.อำมร

ชาวลิต

ผู้อำนวยการสำนักตรวจและประเมินผล

รักษาราชการในตำแหน่งที่ปรึกษาวิชาการแรงงาน

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

กองบรรณาธิการ

นางราตรี

เบญจาทิกุล

ผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการแรงงาน

นางศิริลักษณ์

ฉกะนันท์

นักวิชาการแรงงานชำนาญการ

นางสุจิตรา

พลฤทธิ์

นักวิชาการแรงงานชำนาญการ

นางสาวกมลวรรณ

อุยโต

เจ้าหน้าที่สถิติ

นายอรรคพล

รุ่งเรือง

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

นายวิฑิต

โกมล

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

ขอบคุณผู้ร่วมจัดทำ

ทุกกรม / สำนักงานประกันสังคม ผู้อำนวยการสำนัก กลุ่มงาน
และเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานรวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ
ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำสถานการณ์แรงงานของกระทรวงแรงงาน

ข้อมูลที่ปรากฏในรายงานสถานการณ์แรงงานฉบับนี้ เป็นข้อมูลเบื้องต้นหรือค่าประมาณ

ท่านสามารถติดตามรายละเอียดเนื้อหาสถานการณ์แรงงานทุกฉบับได้ที่ www.mol.go.th

หากท่านมีข้อสงสัยหรือข้อเสนอแนะประการใด กรุณาติดต่อศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการแรงงาน

สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน หมายเลข 02 232 1159 - 60 E-mail : informal@mol.go.th

วิสัยทัศน์กระทรวงแรงงาน
“แรงงานมีผลิตภาพสูง มีความมั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดี”

ค้นหารายงานสารสนเทศแรงงานย้อนหลัง ได้ที่ www.mol.go.th เลือกนักวิชาการ

ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงแรงงาน ถนนมิตรภาพ ชั้น 5 แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400